T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

BABUR-NÂME'NİN [61a-120a] ARASINDAKİ BÖLÜMÜ (METİN, GRAMATİKAL DİZİN VE SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KEMAL MUTLU

KOCAELİ 2017

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

BABUR-NÂME'NİN [61a-120a] ARASINDAKİ BÖLÜMÜ (METİN, GRAMATİKAL DİZİN VE SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KEMAL MUTLU

DANIŞMAN

PROF. DR. MÜNEVVER TEKCAN

KOCAELİ 2017

T.C.

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

BABÜR-NÂME'NİN [61a-120a] ARASINDAKİ BÖLÜMÜ (METİN, GRAMATİKAL DİZİN VE SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Kemal MUTLU

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 21.06.2017/16

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Münevver TEKCAN

Jüri Üyesi: Yard. Doç. Dr. Hülya GEVİRME

Jüri Üyesi: Yard. Doç. Dr. Ümit Özgür DEMİRCİ

KOCAELİ 2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **2**
ÖZET **3**
ABSTRACT **4**
KISALTMALAR **5**
GİRİŞ **6**
1.BABUR **6**
1.1.Hayatı **6**
1.2.Kişiliği **8**
1.3.Eserleri **9**
1.4.Babur Devleti **11**
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ **15**
2.METİN **16**
2.1.Arapça Farsça İbareler **125**
3.DİZİN SÖZLÜK **127**
3.1.Özel Adlar Dizini **298**
3.1.1.Kişi ve Boy Adları Dizini **298**
3.1.2.Yer Adları Dizini **312**
SONUÇ **322**
KAYNAKÇA **326**
4.EKLER **334**
4.1.Metnin Tıpkıbasımından Örnekler **334**
4.2.Babur'un Şeceresine Dair Tablolar **364**
4.3.Harita **368**
ÖZGEÇMİŞ **369**

ÖNSÖZ

Bu çalışma, Doğu Türkçesinin en değerli eserlerinden biri olarak kabul edilen *Babür-nâme'*nin [61a-120a] varakları arasındaki bölümün sözlüğünün oluşturulması, dil özelliklerinin incelenmesi ve Çağatay Türkçesi alanında yapılacak çalışmalar için kaynak olması amacıyla yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Yapılan bu çalışmada, *Babur-nâme*'nin [61a-120a] arasındaki varaklarının transkripsiyonlu metni, sözlüğü ve gramatikal dizini yer almıştır. Bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde, Babur'un hayatı, kişiliği, eserleri ve Babur Devleti'nin (1526-1858) tarihi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

İkinci bölümde *Babur-nâme*'nin [61a-120a] arasındaki varakların transkripsiyonlu metni verilmiştir. Metin oluşturulurken Haydarâbâd nüshası esas alınmıştır. Metne yapılan eklemeler köşeli parantez içinde gösterilmiştir.

Üçüncü bölümde, metinde geçen kelimelerin dizini ve sözlüğü oluşturularak Türkçe kelimelerin etimolojisine yer verilmiştir. Gramatikal dizin, Reşit Rahmeti Arat'ın *Kutadgu Bilig* aslı eserindeki gramatikal sıralamaya göre hazırlanmıştır. Türkçe kelimelerin Eski Türkçedeki karşılıkları verilirken Clauson'un *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenty Centruy Turkish* adlı sözlüğü; kişi ve yer adları dizini hazırlanırken Reşit Rahmeti Arat'ın hazırladığı Babur'un *Vekayi* adlı eseri esas alınmıştır.

Son bölümde ise, metnin [61a-120a] arasındaki varaklarının tıpkıbasımından örneklere, Babur'un şeceresini gösteren tablolara ve Babur Devleti'ni sınırlarını gösteren haritaya yer verilmiştir.

Tezimin hazırlanışında desteklerini hiçbir zaman eksik etmeyen aileme, tez yazım süreci dışında dahi daima yardımlarını gördüğüm Arş. Gör. Dr. Serpil Yazıcı Şahin'e; bu süreç boyunca yardımlarını, ilgisini, zamanını esirgemeyen; bunun yanı sıra bilgileriyle bana yol gösteren değerli hocam Prof. Dr. Münevver Tekcan'a çok teşekkür ederim.

Kemal Mutlu

Kocaeli 2017

ÖZET

Yüksek lisans tezi olan bu çalışma, *Babur-nâme* adlı eserin [61a-120a] arasındaki varakların transkripsiyonlu metnini, dizinini ve sözlüğünü içermektedir. Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Babur ve Babur Devleti hakkında genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde eserin transkripsiyonlu metni verilmiştir. Metin oluşturulurken Haydarâbâd nüshası esas alınmıştır. Metinde yapılan eklemeler köşeli parantez içinde verilmiştir. Dizin hazırlanırken Reşit Rahmeti Arat'ın, *Kutadgu Bilig* adlı eserindeki gramer sıralaması esas alınmıştır. Dördüncü bölümde metnin tıpkıbasımından örnekler, Babur'un şeceresi ve Babur Devleti'nin haritasına yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Çağatay Türkçesi, Babur, Babur Devleti, Gramatikal Dizin*

ABSTRACT

This study, which is a post graduate thesis, contains the transcribed texts, index and glossary of the foils between [61a-120a] of Babur-name. The article consists of for parts. In the first part general information regarding Babur and The State of Babur, the second part the transcribed copy of the piece is presented. The transcipt is based on the Hayrabad version. The insertions in the text are presented in box brackets. The index is based on the grammar sequence used in *Kutadgu Bilig* by Reşit Rahmeti Arat. In the fourth part samples from the facsimile of the work, genealogy of Babur, and the map of The State of Babur are included.

Key Words: *Chagatai Turkish, Babur, Babur State, index.*

KISALTMALAR

Ar. : Arapça

bk. : Bakınız

c. : Cilt

çev: Çeviren

EDPT: *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteen-Century*

ET: Eski Türkçe

Far. : Farsça

H. : Haydarabat nüshası

haz. : Hazırlayan

İA : İslam Ansiklopedisi

İSAV : İslami İlimler Araştırma Vakfı

MK : Mahmut Kaşgarlı

Moğ. : Moğolca

s. : Sayfa

S. : Sayı

Soğd. : Soğdça

TDK : Türk Dil Kurumu

TDVİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

TDTEA : Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi

TTK : Türk Tarih Kurumu

Yay. : Yayınları

GİRİŞ

Türk tarihinin en önemli şahsiyetleri arasında gösterilen Babur[1] kaynaklara göre 1483-1530 yılları arasında yaşamıştır. Babur'un kendi adı ile anılan Güney Asya'da kurduğu Babur Devleti, tarih bilimi için önemli bir yere sahiptir. Babur'un devlet adamı olmasının yanı sıra edebiyat kuramcısı, şair, hattat, bestekâr kimlikleri de araştırmalara konu olmuştur. Ayrıca Babur mimarlık, astronomi, zooloji, fıkıh, botanik gibi konularla da ilgilenen çok yönlü bir insan olduğu bilinmektedir.

Babur, tarih bilimi için olduğu kadar dil ve edebiyat alanlarının da araştırma konusu olmuştur. Babur'un güçlü edebiyat yönü sayesinde bilim insanlarınca Ali Şir Nevayi'den sonra Çağatay edebiyatının en büyük şairi olarak kabul edilmiştir. Bu özelliği sayesinde Babur yazmış olduğu *Babur'nâme* adlı eseriyle sadece Çağatay edebiyatının değil, bütün Türk edebiyatının en güzel ürünlerinden birini ortaya koymuştur.

Bu çalışmada Babur'un hayatı, kişiliği, eserleri ve Babur Devleti hakkında temel bilgiler verilmiştir. Sonraki bölümlerde *Babur-nâme*'nin [61a-120a] arasındaki bölümün transkripsiyonlu metni verilmiş, gramatikal dizini ve sözlüğü hazırlanmıştır. Çağatay edebiyatının en önemli eserlerinden biri olan *Babur-nâme*'nin gramatikal dizini verilerek eserin dil özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

1. BABUR

1.1. Hayatı

Babur'un doğum yeri hakkında kesin bir bilgi yoktur. Kaynaklara göre Babur'un Fergana, Endican veya Ahsi şehirlerin birinde doğduğu belirtilmektedir. Babur, eserlerinin hiçbirinde doğum yeri hakkında bilgi vermemiştir. Ancak kabul gören genel görüş Babur'un Fergana'da 5 Şubat 1483 yılında doğduğu yönündedir. Babası Ömer Şeyh Mirza, annesi Kutluğ Nigar Hanım'dır. (Yücel, 1995) İslam geleneğince konulan Zahirü'd-din Muhammed adının yanına, Türk geleneğine uygun

[1] Alan yazın tarandığında Babur'un adının Bâbür, Babür, Bâbur, Babur gibi kullanımları olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada Babur ismi tercih edilmiştir.

olarak "babr" kökünden türemiş bir kelime olan ve "kaplan, panter" anlamına gelen "Babur" adı eklenmiştir.

Timur'un ölümünden (1469) sonra Timur İmparatorluğu taht kavgaları sebebiyle zayıflamış ve parçalanmaya başlamıştır. 15. yüzyılda Türkistan'da Özbek egemenliğinin kurulması ile Babur iktidara geçtiği andan itibaren zorlu savaşlara girmek durumunda kalmıştır.

Babur'un siyasi mücadeleleri üç ana bölümde ele alınabilir: Fergana hakimiyeti (1494-1504), Kâbil hakimiyeti (1504-1526) ve Hindistan hakimiyeti (1526-1530). (Konukçu, 1991: 395)

Babur, 1494 yılında Fergana'da tahta oturmasından sonra ona karşı birçok suikast düzenlenmiştir. Fakat o, hakimiyetini sağlamlaştırmış ve 1497 yılında Semerkant'ı ele geçirmiştir. O yıllarda Babur'un hastalığa yakalanmasından faydalanan Uzun Hasan, Endican'ı ele geçirmiştir (Babur, babası ölünce başkenti Ahsi'den Endican'a taşımıştı). Babur, Semerkant'tan çıkmış ve Endican'ı da alamamıştır. 1500 yılında Semerkant'tan Şeybanileri kovarak şehri ikinci defa ele geçirmiştir. Şeybani Han, Semerkant'ı beş ay kuşatma altında tutarak Babur'u buradan çıkmak zorunda bırakmıştır. Şeybani Han, 1503 yılında Endican'ı da ele geçirmiş ve Babur buradan da çıkmak zorunda kalmıştır. Babur, 1504 yılında Hisar'a gitmiş ve oradan Kâbil'e geçerek orayı ele geçirmiştir. Gülbeden Begim'in *Hümayun-nâme*'de yazdığına göre; Babur yurttan çıktığında onun yanında sadece iki yüz adamı vardır. Babur büyük bir devlet adamı olarak, Kâbil'den başlayıp kurulacak olan Baburlular saltanatının temelini atmıştır. Babur, 1508 yılında padişahlığını ilan ederek 1510 yılında Semerkant'ın üstüne tekrar yürüyerek (o devirde Muhammed Şeybani Han ölmüştü) Semerkant'ı ele geçirmiştir. Fakat, Babur'un Şiilere uygun işler yapması ve Şii İranlılar ile sıkı ilişkileri, etrafında kendisine karşı olanları güçlendirmiştir. Ubeydullah Sultan (meşhur tasavvuf şairi Kul Ubeydi) ile 1512 yılında yaptığı savaşta yenilmiş ve aynı yıl tekrar Kâbil'e dönmüştür. Kâbil'de 1504-1526 yıllarında Babur, sonra oğlu Kamran Mirza hükümdarlık yapmıştır. (TDTEA: 70)

Babur, 1522 yılında Kandehar'ı ele geçirmiştir. 1526 yılında Hindistan'a yaptığı hücumda, Delhi yakınlarındaki Panipat savaşında on iki bin askeriyle, yüz bin

askeri ve iki bin fili olan Hint hükümdarı İbrahim Ludi'yi yenmiştir. Babur, bu zaferiyle Baburlular İmparatorluğu'nu kurmuştur. Bu imparatorluk 1858 yılına kadar yaşamıştır. Timur ve oğullarının saltanatının 1370'te başladığı kabul edilirse, Baburlular bunu devam ettirerek saltanatı beş yüz yıl yaşatmıştır. (TDTEA: 71) Gençliğinden beri çok sık hastalanan, özellikle bataklık hummasından zaman zaman ölümle pençeleşen, bu arada birkaç defa zehirlenen Babur, İbrahim Ludi'nin annesi tarafından çeşnigir Ahmed aracılığıyla verilen ve uzun vadede etkisini gösteren zehir yüzünden yatağa düşer; gün geçtikçe hastalığı ağırlaşır. Çocuklarını (Hümayun, Askeri, ve Hindal Mirzalar; Gülreng, Gülçihre ve Gülbeden Bigimler), bey ve komutanlarını yanına çağırarak büyük oğlu Hümayun'u padişah ilan eder; aynı gün, 48 yaşını doldurmadan hayata gözlerini yumar (1530). (Yücel, 1995: 12)

Naaşı Cemne nehri kenarındaki Nûr-Efşân bahçesinde toprağa verildi. Vasiyeti gereğince de altı ay sonra Kâbil'e taşınarak Bâğ-ı Babur'da yakınlarının yanına gömüldü. Şah Cihan 1646'da Babur için muhteşem bir türbe inşa ettirdi. (Konukçu, 1991: 396)

1.2. Kişiliği

Babur, üstün bir komutan, mahir bir diplomat ve büyük bir devlet kurucusu olarak, Türk ve dünya tarihinin önde gelen şahsiyetleri arasındadır. İngiliz şarkiyatçı Edward Golden, yaşadığı dönemin özelliklerini göz önünde bulundurarak onu, hükümdar ve edip sıfatıyla Sezar ile aynı safta ve fakat karakter bakımından Sezar'a göre daha çok sevilen, saygı duyulan bir şahsiyet olarak görmektedir. Şair, edebiyat nazariyatçısı, bestekar, yazı (hat) mucidi olan Babur, aynı zamanda mimarlık, peyzaj mimarisi, botanik, zooloji, astronomi, İslam fıkıhı gibi birçok konuyla ilgilenen çok yönlü bir insandır. (Yücel, 1995: 12)

Kılıç kullanmada, ok atmada, ata binmede bütün rakiplerini yenen Babur, savaş meydanında askeriyle omuz omuza çarpışan yiğit bir cengaver; üstün komuta yeteneği sayesinde, kendi birliklerinden birkaç kat fazla orduları dize getiren cihangir bir hükümdardır. Bu büyüklüğün sebebini, Türklerdeki, hükümdara bağlılık felsefesi yanında biraz da O'nun karakterinde aramak gerekir. (Yücel, 1995: 12-13)

Babur, her ne kadar sahne önünde olmak zorundaysa da aslında utangaçlığından dolayı yalnızlığı sevmekteydi. Hayatının son dönemine kadar bu özelliğinden vazgeçememiş bu yüzden en büyük sırdaşı, arkadaşı annesi olmuştur. Babur, utangaçlığının yanı sıra affediciliğiyle de bilinmekteydi. Kendisine yapılan ihanetleri, saldıranları dahi bağışlamış ve unutmaya çalışmıştır. Dönemine ve mevkisine göre Babur, diğer devlet adamlarından son derece objektif bir bakış açısına sahip olmuştur. Eserinde başarılarının yanında hatalarını ve başarısızlıklarını da kaleme alması bu durumu kanıtlamaktadır. (Roux, 2008)

Babur'un kusurları da bulunmaktadır. Bu kusurların başında genç yaşlarda başlayan ve artarak devam eden içki alışkanlığı gelmektedir. Ancak bu kötü alışkanlığından dönebilecek kadar öz eleştiri sahibi birisi olmuştur. Diğer önemli kusuru acımasız oluşunun farkında olmamasıdır. Öldürdüğü ya da acı çektirdiği insanlar hakkında hiçbir suçluluk duygusu hissetmemiştir. Bu kusuru Babur'un zaman zaman yanlış kararlar almasında etkili olmuştur. (Roux, 2008)

1.3. Eserleri

Babur-nâme: Tezimize konu olan eserin asıl adı *Vekayi*'dir. Babur'un Türkçenin bir kolu olan Çağatay lehçesinde yazdığı bu eser Çağatay Türkçesinin başyapıtlarından biri sayılmaktadır. Babur'un anılarını 1520'den başlayarak her gün aldığı notlardan hareketle yazdığı düşünülmektedir. Metnin genelinde pek çok boşluk bulunmaktadır ve haleflerinin, özellikle de Cihangir'in eklediği birkaç metni de ihtiva etmektedir. Babur da *Babur-nâme*'yi iki mektup, pek çok şiir, zaferlerinin uzun bir listesini de eklemiştir. Öyle ki bu listenin ağdalı üslubu metnin genelindeki sade ve açık üslupla çelişmektedir. Bugün özgün el yazmalarının elimizde bulunmadığı bu kitap 16. yüzyıl sonunda Ekber'in emriyle Türkçeden Farsçaya çevrilmiştir. Gerek Türkçede gerek Farsçaya birkaç bölük pörçük metin dışında az sayıda el yazması günümüze kadar ulaşabilmiştir. (Roux, 2008, s.413)

Nevayi ile şiir alanında klasik şeklini bulan Çağatayca, Babur'un *Vekayi*'i ile nesir alanında en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Sadece Çağatayca'nın değil, bütün

Türk edebiyatının en güzel mensur örnekleri arasında sayabileceğimiz bu eser, otobiyografik özelliğinin yanısıra, on beşinci yüzyıl sonu ile on altıncı yüzyıl başlarındaki Orta-Asya, Afganistan ve Hindistan hakkında son derece önemli bilgilerin kaynağı niteliğindedir. (Yücel, 1995: 16)

Aruz Risalesi: Türkçe tecvit üzerine Türkçe yazılmış bu inceleme 1923 yılında bulunmuştur; Paris'te Milli Kütüphane'de muhafaza edilmektedir. Babur bu incelemeyi 1525 ile 1528 yılları arasında tamamlamıştır. Bu kitapta verilen bilgiler Mîr Ali Şîr Nevâî'nin eserinden daha üstün ve eksiksiz olmakta birlikte çok da özgün değildir. (Roux, 200: 413)

Aruz hakkındaki mümasil Farsça eserlerden pek farklı değildir; eserin başlıca ehemmiyeti, aruz ile yazılan, Türklere mahsus bazı nazım şekilleri bazı malumatı ihtiva etmesindendir ki, bu malumat, Nevai'nin *Mizân-el Evzân*'ındakinden daha geniştir. Babur bu eserinde, o zamana kadar kullanılan vezinlere kendisinden ve başkalarından Türkçe ve Farsça misaller getirmiş, yeni ihtira ettiği vezinlere ise yalnız Türkçe misaller yazmakla iktifa etmiştir. (Köprülü, 1979: 185)

Mübeyyen (Mûbîn): 1521-1522 yıllarında Hanefi fıkhı üzerine yazılmış bu incelemede, aynı zamanda seferinde ordularla ilgili sorunlar da tartışılmıştır. Bu eserde Babur fıkıh ve dinbilim konusundaki bilgilerini sergiler. Ancak sanatsal açıdan çok ilgi çekici değildir. (Roux, 2008: 413)

Hoca Ubeydullah el-Ahrâr'ın Risâle-i Vâlidiye'sinin Çevirisi: Yazar bu eseri babasının isteği üzerine ve Farsça yazmıştır. Nakşibendi Hoca Ubeydullah el-Ahrâr İbn Muhammed el-Şeyh'i Orta Asya'nın en büyük mutasavvıflarından biridir. Mâverâünnehir, Horasan ve Hindistan'daki Müslüman halklar üzerinde büyük bir nüfuza sahip olmuştur. Dolayısıyla bugün özgün metni elimizde olmayan eser çok önemlidir. Babur'un büyük bir özen göstererek nazım biçiminde Türkçeye aktardığı kopyasından başka bir kopyası bulunmamaktadır. Padişahın bu eseri çevirirken bir el yazmasından yola çıkmadığı ezberinden nazma aktardığı düşünülmektedir. Bu eser, 243 mısradan oluşan kısa bir mesnevidir. Bu çeviri, Babur'un Timurluların büyük ruhani rehberlerine karşı duyduğu derin saygının ve hayranlığın bir gösterisi olmakla

birlikte, özellikle yaşamının son yıllarda imparatorun tasavvufi derinliğini göstermesi açısından da ilginçtir. (Roux, 2008: 414)

Eser hakkında Ali Fuat Bilkan'ın çalışması bulunmaktadır. (Bilkan, 2001)

Divan: Aşk, tabiat, güzellik şiirlerinin yanısıra ictimai, ahlaki ve tasavvufi şiirlerin yer aldığı *Dîvân*, Babur'un hayat görüşünü, karakterini ve sanat gücünü göstermesi bakımından son derece önemlidir. Devlet idaresinden günlük işlere, kendi kusurlarından hizmetçilerinin beğendiği vasıflarına kadar akla gelebilecek her konuda şiir yazan Babur, *Vekayi*'deki samimi ve sade üslubu, *Dîvân*'ında da devam ettirmiştir. (Yücel, 1995: 19)

1.4. Babur Devleti

Baburlu devletini Babur kurmuştur, fakat devletin adı belli değildir. Baburlulara verilen isimler şunlardır: Bazı tarihçiler "Devlet-i Küreganiye", "Devlet-i Aliye-i Küreganiye" şeklini benimsemişlerdir. Fakat ne Babur'de ne de haleflerinde Küreganiyeliğin olmadığı kaynaklarda geçmektedir. Yusuf Hikmet Bayur, "Küregen" hanedanı adını "Gürkanlı" diye okumuş ve eserlerinde bu ismi kullanmıştır. Haydar Mirza Düglhat Babur'un yakın akrabasıdır. O ise Baburluları "Çağatai-Çağataylı" diye yazmıştır. Avrupalı tarihçiler, Bernier, Guerreriro, Manucci, T. Roe ve Thevenot ise "Mogol", "Mughal", "Mani Mogolis" adını kullanmışlardır. F. Köprülü tercüme yolu ile "Büyük Moğollar, Timurlular, Baburlular, Türk-Moğol İmparatorluğu, Hind-Türk imparatorluğu" isimlerini kullanmıştır. Zamanımızda ise Hindistan ve Pakistan'da yazılan eserlerde "Büyük Moğollar", "Mugal" daha çok hükümdar isimleri ile "Baburlu", "Hümayun Padişah", "Ekber Padişah" şeklinde kullanmışlardır. Şu an en yaygını "Baburlular ve Türk-Hint imparatorluğu"dur. (Konukçu, 2001: 745)

1494 yılında Babur, Fergana'da tahta çıkmıştır. 1496 yılında 14 yaşında olan padişah Babur, o sırada egemen güç durumunda olan Buhara padişahı Sultan Ali ve Hisar Şadıman padişahı Mesut Mirza ile mücadelelere başlamıştır. Bu mücadelelerin ardından 1497'de ilk olarak Semerkand'ı alır. Kısa bir zaman sonra Semerkad'ı

kaybeden Babur (1500) 1501'de tekrar faaliyetlere başlayarak bölgeyi kuşatmıştır fakat başarı sağlayamamıştır. Bu arada 1504 yılında Kâbil ve Gazne'yi ele geçirmiştir. 1507'de Özbek ve Safevilere bağlı Timur prensliklerinin liderliğini üstlenir ve "padişah" ünvanını alır. (Bıyıktay, 1989: 9-10)

Sh. Rashid kitabında Babur'un o güne kadar halkın Timur Bey'in soyundan gelenleri mirza diye adlandırdığını, kendi isteği doğrultusunda herkesin padişah ünvanını kullanmasını istediğini belirtmiştir. Bu olay Babur'un saltanatında bir dönüm noktası olmuştur. (Rashid, 1967: 18) 1507'de güçlerini artıran Özbeklere karşı destek sağlamak için Herat'ta akrabalarından yardım ister, çok fazla sıkıntılarla karşılaşır. 1511'de İran Şahı'nın desteğiyle Semerkant'ı üçüncü kez kuşatır fakat yine başarısız olur. Bu dönemde Babur'un Kuzey Hindistan'ı fethi düşüncesi şekillenmiştir. 1517'de Kuzey Hindistan'da Afgan Sultanı ibrahim Ludi ile karşılaşır. 1520 yılında üçüncü kez Hindistan seferine çıkmış bulunmaktadır. Babur için yine o dönemde fetihler için en uygun yer konumunda bulunan Kandahar'dır. 1517'de Kandahar'a yürüyen Babur bu kaleyi fethedememiştir ancak 1522 yılında Kandahar fethedilmiştir. Bu sırada Lahor'u da ele geçirir. (Bıyıktay, 1989: 27-28) Bu dönemde Babur Afganistan'ın en büyük kısmını ve Pencab'a kadar kuzey Hindistan bölgesini ele geçirmiş bulunmaktadır. Bu arada devlet ekonomik ve idari açıdan güçlü konumdadır. Yine o dönemlerde Afgan beyleri arasında karışıklıklar başlamıştır. Babur 17 Kasım 1525 Cuma günü kendi tabiriyle beşinci ve sonuncu Hindistan seferine çıkmıştır. (Galip, 1990: 40) 1525'te Afganlarla Türkler arasında Panipat savaşı olur. Yedi sekiz gün süren mücadelenin ardından Delhi ve Agra alınmıştır. Panipat Meydan Savaşı'yla Afgan Devleti yıkılmış, Hindistan'da Türk Devleti kurulmuş olur. Artık Kuzey Hindistan hakimiyeti Türklere geçmiştir. Panipat yenilgisi Afgan ordusunu bitirmiş olsa da halk ve beyler farklı topraklarda isyanlar çıkarmışlardır. (Bayur, 1989: s. 29) Babur'un hükümdarlığı beş yıldan daha az sürmüştür. Babur, Hümayun'un hükümdarlığını kabul ettikten kısa bir süre sonra 25 Aralık 1530 yılında Agra'da vefat etmiştir. Cenazesi toprağa verildikten 3 gün sonra Hümayun Babur Devleti'nin ikinci padişahı olarak tahta oturdu. Kendi adına hutbe okuttu ve sikke kestirdi. Hümayun, babasının ölümüyle 30 Aralık 1530'da Delhi'de Kuzey Hindistan padişahı olarak 23 yaşında tahta çıkmıştır. Babur halefleri için muhteşem bir imparatorluğun temellerini atmıştır. (Konukçu, 1941: 628)

Hümayun'un saltanatı süresince kardeşleri sırayla hükümdarlıklarını ilan etmişlerdir. Askeri'den sonra Hindal da Agra'da hükümdarlığını ilan etmiştir. Kamran da harekete geçmiş, Agra'yı alarak burada hakimiyet kurmuştur. Hümayun ise tehlike ve kargaşa içinde kalmıştır. Bu sırada Sir Han da Hümayun'a karşı ayaklanmıştır. (Merçil, 1991: 356). Bu olaylar karşısında daha fazla dayanamayan Hümayun, İran'a sığınmak zorunda kalmıştır. Kardeşler arasındaki iktidar kavgası Baburluların on beş yıl Hindistan'ın hakimiyetini kaybetmelerine neden olmuştur. (Merçil, 1997: 356-357) Safevi hükümdarının askeri desteğiyle Hümayun tekrar Hindistan'a yönelerek Kandahar, Kâbil ve Bedahşan'ı almıştır. Kardeşlerinden Kamran'ın gözlerine mil çekerek kör ettirmiş ve Askeri'yi yakalatarak Mekke'ye sürmüştür. Diğer kardeşi Hindal ise Moğollar tarafından öldürülmüştür. Hümayun, 1555'te Delhi'ye girerek burada Baburlular Devleti'ni tekrar kurmuştur. (Rashid, 1967: 35) Hümayun 25 Ocak 1556'da kütüphanesinin merdivenlerinden düşerek hayatını kaybetmiştir. Osmanlı padişahları için yapıldığı gibi oğlu Ekber'e haber gidip biat edilmesine kadar ölüsü bir aydan çok gizli tutulmuştur. (Merçil, 1997: 356) Hümayun'dan sonra tahta Babur Devleti'nin en büyük sultanlarından biri olan Ekber geçti. Tahta çıktığında henüz on üç yaşında olan Ekber Şah, babasının kıymet verdiği adamlardan Bayram Han'ın rehberliğinde devlet yönetiminde büyük başarı gösterdi ve hızlı bir şekilde topraklarını genişletmeye başladı. Yüzyılın sonlarına doğru Babur Devleti, Hindistan alt kıtasının güneyde Bijapur'a kadar olan bütün bölgelerin hakimiyetini ele geçirmişti. Ekber, uzun süren saltanatının sonunda 1606'da vefat ettiği zaman geriye büyük bir imparatorluk bırakmıştı. Bu bakımdan Babur Devleti'nin hem fiziki anlamda hem de müessese anlamında gerçek temellerini ortaya koyan kişi Ekber Şah olarak görülmüştür.

Ekber'den sonra Baburlu tahtına sırasıyla Cihangir (1605-1627), Şah Cihan ve son büyük sultan Evrengzib geçmiştir. Evrengzib'in 1707'de vuku bulan vefatıyla birlikte Baburlu Devleti bir kriz dönemine girmiştir. Bir taraftan Afgan Nadir Şah'ın baskısı, diğer taraftan baş gösteren taht kavgaları ve nihayet Avrupalıların Hindistan'a göz dikmeleri neticesinde hızla dağılma sürecine giren devlet XIX. yüzyılın ortasında 1857'de son bulmuştur. (Özcan, 2002: 1346)

Babur'un Hindistan'da kurduğu devlet ve bu devletin önemi ile ilgili tarihçiler bir çok eser ortaya koymuştur. Jean-Paul Roux *Babur* adlı kitabında devletin akıbetiyle ilgili şunları ekler: "1736 yılında ingiliz Doğu Hindistan şirketi bu imparatorluğun fiili gücünü elinden alsa da 1857'deki Sepoy (Sipahi) isyanı'na kadar kağıt üzerinde varlığını sürdürmüştür. Daha sonra görülmedik bir biçimde bu hükümdarlığın tacı 1877 yılında Kraliçe Viktoria tarafından sahiplenilmiştir. Kraliçe tacı takmış ve imparatoriçe ünvanıyla Babur'un halefi olmuştur. Dolayısıyla Babur'un kurduğu imparatorluk varlığını sürdürmüştür. Sadece yasal sahibi değişir; çünkü Hindistan'ın bağımsızlığının ilan edilmesinden ve toprakların paylaşımından sonra ancak 1947 yılında tam olarak yıkılmıştır." (Roux: 2008, 23)

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

آ	a, ā	ش	ş
أ	a, ā, e	ص	ṣ
ء	ʾ	ض	ż, ḍ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ة	t	ع	ʿ
ت	t	غ	ġ
ث	ṯ	ف	f
ج	c, ç	ق	q
چ	ç	ك	g, k, ŋ
ح	ḥ	ل	l
خ	ḫ	م	m
د	d	ن	n
ذ	ẕ	و	o, ö, u, ü, ū, v
ر	r	ه	a, e, h
ز	z	ي	ı, i, ī, y
س	s		

2. METİN

[61a]

(1) mundın burunraq kérek érdi. Üç kéçe kündüz tınmay tevaqquf qılmay yégirme

(2) tört yégirme béş yıġaç yolını kéldük. Né atta mecāl qalıptur ve né kişi-

(3) de. Bu yerdin né nev‘ yanılġay? Yanıp hem qaysarıġa çıḳılġay? Çün munça

(4) kéliptürbiz, barmaq kérek. Hīç néme téŋriniŋ ḫ̆āstıdın özge bolmas.

(5) Sözni muŋa qoyup tevekkül qılıp tépredük. Sünnet vaqtı édi kim Marġīnān

(6) Qurġanı’nıŋ éşikige kéldim. ‘Alī Dost Ṭaġayī Dervāze’niŋ arqasıda

(7) turup Dervāze’ni açmay ‘ahd-ı iltimās qıldı. ‘Ahd u şarṭ qılġandın soŋ

(8) Dervāze’ni açıp Dervāze arasıda mülāzemet qıldı. ‘Alī Dost’Dost’nı körgendin

(9) soŋ qurġan içide bir münāsib ḥavīlīde tüşüldi. Méniŋ bile bolġan kişi

(10) uluq ve kiçig éki yüz qırq kişi édi. Uzun Ḥasan ve Sulṭān Aḥmed Tenbel

(11) vilāyet élige bisyār ẓulmlar ötkerip yaman ma‘āş qılıp édiler. Vilāyet

(12) éli tamām méni tiler édiler. Marġīnān’ġa kirgendin éki üç kün[din] soŋ Qāsım Bég-

(13) ge Peşaġārı’dın ve yaŋı nöker bolġanlardan ve ‘Alī Dost Bég’niŋ nökerleridin

(14) yüzdin köprek kişi qoşup Andicān’nıŋ cenūb ṭarafıdaġı[2] taġ él-

[2] H.’de *ṭarafdaġı* biçimindedir.

[61b]

(1) lerige meşel Aşpāriyān ve Turuq-Şarān ve Çegrek ve ol nevāḥīlerġa

(2) yiberildi kim istimālet bile yā zor [bile] bu éllerni kétürgey. İbrāhīm Saru'nı

(3) ve Veys Lāġarī'ni ve Seydī Qara'nı, Aḫsī ṭarafıġa yüzge yavuq kişi bile yiberildi

(4) kim Ḫocend Suyı'nı kéçip ol yüzdegi qurġanlar bile taġ éllerini

(5) her ṭavr qılıp bizge baqturġaylar. Bir néçe kündin soŋ Uzun Ḥasan

(6) ve Sulṭān Aḥmed Tenbel, Cihāngir Mīrzā'nı alıp né kim bolġan sipāhī ve Moġul'nı

(7) yıġıp Andicān [ve] Aḫsī'niŋ çerigge çıqar kişisini çerigge çıqarıp

(8) Mārġīnānnı qapamaq dā'iyesi bile Marġīnān'nıŋ bir şer'īside şarq

(9) sarı Sipān atlıq kéntke kélip tüştiler. Bir éki kündin soŋ yasap

(10) yaraġlanıp Marġīnān'nıŋ maḥallātıġa kéldiler. Bā-vücūd kim Qāsım Bég'ni ve İbrāhīm

(11) Saru ve Veys Lāġarī başlıġlarnı éki ṭarafıġa ılġar yiberilip édi, méniŋ

(12) bile ma'dūdī qalıp édi. Bolġan yigitler yasanıp çıqtılar, maḥalāttın

(13) ilgeri kélgeni qoymadılar. Ol kün Ḫalīl Çehre Destār-pīç yaḫşı

(14) yürüp éligi işke yétti. Kélip hīç iş qıla almadılar. Yana ékkiley

[62a]

(1) qurġan yavuġıġa kélmediler. Qāsım Bég, kim Andicān'nıŋ cenūbī taġlarıġa

(2) barıp édi, Aşpāriyān ve Turuqşārān ve Çegrek ve ol nevāḥīdaġı taġ

(3) u tüzdegi ra’iyyet ü aymaq tamām kirdiler. Sipāhīdin hem birer ékirer bizge

(4) qaçıp kéle başladılar. İbrāhīm Saru ve Veys Lāġarī başlıqlarġa kim

(5) Aḫsī ṭarafıġa sudın ötüp édiler, Bāp Qurġanı ve yana bir éki qurġan

(6) kirdi. Uzun Ḥasan ve Tenbel ẓālim ü fāsiq u kāfirveş éller edi. Ra‘iyyet

(7) ü vilāyet élleri bulardın bisyār aġrıp édiler. Aḫsī uluqlarıdın

(8) Ḥasan Dégçe cemā‘atı bile ve yana Aḫsī’niŋ bir pāre levend u evbāşını barın qılıp

(9) qara tayaq qılıp Aḫsī’niŋ taş qurġanıdaġılarnı żarb-ı rāst erkke

(10) tıqıp İbrāhīm Saru ve Veys Lāġarī ve Seydī Qara başlıġlarnı tilep Aḫsī’niŋ

(11) taş qurġanıġa kivürdiler. Sulṭān Maḥmūd Ḫan Bende, ‘Alī Ḥaydar Kökeldaş’nı

(12) ve Ḥācī Ġāzī Manġıt’nı, kim uşol furṣatta Şeybānī Ḫan’dın qaçıp ḫan

(13) kaşıġa kélip édi, yana Bārīn Tümeni’ni bégleri bile bizge kömek ta‘yīn qılıp

(14) édi. Uşbu maḥalda kéldiler. Bu ḫaber Uzun Ḥasan’ġa yétip bī-pāy bolup ri’āyet

[62b]

(1) qılġan nökerlerini ve abdān yigitlerini Aḫsī’niŋ erkige kömek ta‘yīn qılıp

(2) yiberdi. Seḥer vaqtı deryā yaqasıġa yéttiler. Biziŋ çerig ve Moġul çerigi ḫaber tapıp

(3) bir pāre kişini at yalaŋaçlapturup sudın kéçürdiler. Kömek kélgenler

(4) aldarap kémeni yuqqarı tartmay kéçken yerdin oq qoya bérdiler. Qurġan’ġa

(5) öte almay qoyı tüşti[ler]. Biziŋ çerig ve Moġul çerigi tuş tuşdın at

(6) yalaŋaçlap kire başladılar. Kémedekiler hīç uruşa almadılar. Qarluġaç

(7) Baḫşı Moġul Bég oġlanlarıdın birni tilep éligini tutup

(8) çapqulap öltürdi. Né fāyide? Kim iş andın ötüp édi. Ekşer kémedekilerniŋ

(9) ölümge barmaġıġa bu ḥareket sebeb boldı. Bir zamānda deryādaġılarnı

(10) arıq alıp barını qırdılar. Uzun Ḥasan'nıŋ mu'teber kişileridin Qarluġaç

(11) Baḫşı édi, Ḫalīl Divāne édi, Qāḍī Ġulām édi, bulardın bir Qāḍī Ġulām

(12) qulluq bahānesi bile ḫalāṣ boldı. Yana mu'teber yigitleridin

(13) Seyyid 'Alī, kim [hālā] méniŋ qaşımda mu'teberdür, yana Ḥaydar Qulı yana Quliga Kāşġarī.

(14) Yétmiş séksen abdān yigitdin uşbu béş altı ma'dūdī pīş ḫalāṣ

[63a]

(1) bolmadı. Bu ḫaberlerni işitip Marġīnān nevāḥīside oltura almay Andicān

(2) sarıġa buzulġan yosunluq [aytıp] köçtiler. Andicān'da Nāṣır Bég'ni

(3) qoyup édiler, kim Uzun Ḥasan'nıŋ yeznesi édi. Eger şānīsi bolmasa

(4) şālişi ḫodnı söz édi kim bar édi? Ṣāḥib-i tecrübe kişi édi, merdāneliġı

(5) hem bar édi. Bu keyfiyyetlerni bilip alarnıŋ bī-bünyādlıġını ma'lūm qılıp

(6) Andicān qurġanını bérkitip maŋa kişi yiberdi. Bular Andicān'ġa yétkende

(7) qurġan bérkitkenni ma'lūm qılıp sözleri birbirige qavuşmay buzulup

(8) Uzun Ḥasan köçige Aḫsī sarı tarttı. Sulṭān Aḥmed Tenbel öz vilāyetiġa, Oş'ġa

(9) bardı. Cihāngir Mīrzā'nı bir néçe içkileri ve yigitleri Uzun Ḥasan'dın

(10) alıp qaçıp Tenbel'ġa, kim henüz Oş'ġa yetmeydür édi, barıp qoşuldılar.

(11) Andicānnıŋ bérkitgen ḫaber maŋa kéldi. Hīç tevaqquf qılmay Marġīnān'dın

(12) āftāb çıqa atlanıp tüş qaytıp édi kim Andicān'ġa kéldim. Nāṣır Bég'ni

(13) ve oġlanlarını, kim Dost Bég ve Mīrim Bég bolġay, körüp sorup 'ināyet

(14) ü şefqattın ümīd-vār ve ser-efrāz qıldım. Ata vilāyeti, kim éki yılga yavuqlaşıp

[63b]

(1) édi kim éligdin çıqıp édi, téŋri 'ināyeti bile zī'lqa'de ayıda sene-i [904]

(2) de yana müyesser ü musaḫḫar boldı. Sulṭān Aḥmed Tenbel, kim Cihāngir Mīrzā bile qatılıp Oş sarı

(3) tartıp édi, Oş'qa kirgeç Oş'da hem qızıl ayaq qara tayaq qılıp żarb-ı rāst

(4) ura ura Oş'dın qavlap qurġannı biziŋ üçün saḫlap bizge kişi

(5) yiberdiler. Cihāngir Mīrzā ve Tenbel ma'dūdī bile serāsīmevār barıp Özkend'ge kirdiler.

(6) Uzun Ḥasan kim Andicān'ġa kire almay Aḫsī ṭarafıġa barıp édi, ḫaber kéldi

(7) kim barıp Aḫsīniŋ erkiġa kirmiş. Çün serdār u ser-fitne bu édi, bu ḫaber kélgeç

(8) Andicān'da tört béş kündin artuq tevaqquf qılmay Aḫsī 'azīmeti qılduk.

(9) Aḫsī'ġa yétkeç çāre qıla almay 'ahd u amān tilep qurġanını tapşurdı.Bir néçe

(10) kün Aḫsīde turup Aḫsī ve Kāsān ve ol yüzniŋ iş küçini żabṭ u ser-encām qılıp ılġar

(11) kélgen Moġul béglerige ruḫṣat bérip Uzun Ḥasan'nı köç ve müte'allıqları

(12) bile alıp Andicān'ġa kélildi. Aḫsīde Qāsım 'Aceb'ni, kim içki çergeside édi,

(13) imdi béglik mertebesiġa yétip édi, 'āriyeti qoyuldı. Çün 'ahd

(14) qılılıp édi, cān ve mālıġa żarar-u noksān yétkürmey Qara Tékin yolı bile [Ḥiṣār] sarıġa

[64a]

(1) icāzet bérildi. Ma‘dūdī bile Ḥiṣār’ġa bardı. Özge tamām nökerleri ayrılıp

(2) qaldılar. Bu fetretlerde bizge ta‘alluq él künni ve Ḫˇāce Qāḍī ve müte‘allıqlarını

(3) tutqan talaġan bular édiler. Ba‘żı bégler bile ittifāq qılıp sözni muŋa

(4) qoyduk kim “Munça çoġulluq ve buzuqçılıq qılġan ve munça bizge ta‘alluq mü’min

(5) ü Müselmānnı tutqan talaġan bu cemā‘at édiler. Özleriniŋ béglerige

(6) né vefā qıldılar kim bizge vefā qılġaylar? Bularnı tuttursak [ve talatsak], né ‘ayb

(7) bolġay? Bī-taḫṣīṣ biznıŋ közümiznıŋ utrusıda biznıŋ atımıznı

(8) minip biziŋ tonumıznı kéyip biziŋ qoyumıznı yép yürügeyler. Muŋa

(9) ḫod kim taḥammül qıla alġay? Eger teraḥḥum qılıp tutturulmasa ya talatılmasa biziŋ

(10) bile qazaqlıqlarda ve miḥnetlerde bolġan cemā‘atnıŋ ḥāżır tanıġan

(11) māllarıġa bārī fermān bolsa kim éliglerige kirse uşmunça bile qutulsalar,

(12) minnetler tutsalar kérek. Fi’l-vāqı‘ ma‘qūl köründi. Fermān boldı kim

(13) biziŋ bile bolġanlar tanıġan némelerini alsunlar. Egerçi ma‘qūl u müvecceh édi,

(14) bir néme şitāb bolmış. Cihāngīr Mīrzā dék mevẕī yanımızda olturup élni

[64b]

(1) mundaq hürkütmek hīç ma‘nāsı yoq édi. Mülkgīrlikte ve memleketdārlıqta

(2) egerçi ba‘żı işler ẓāhirde ma‘qūl u müvecceh körünür, velī her işniŋ

(3) żımnıda yüz miŋ mülāḥaẓa vācib ü lāzımdur. Uşbu bir bī-müāḥaẓa ḥükm

(4) qılġanımızdın né miqdār şor ve fitneler qoptı! Āḫır Andicān’dın ékinçi

(5) nevbet çıqqanımızġa sebeb uşbu bī-ta‘ammul ḥükm qılġanımız boldı. Bu cihettin

(6) Moġullar özlerige daġdaġa ü tevehhüm yol bérip Ribāṭek Orçını’dın,

(7) kim éki su arası hem dérler, Özkend ṭarafıġa köçüp Tenbel’ġa kişi

(8) yiberdiler. Méniŋ anam qaşıda miŋ béş yüz éki miŋge yavuq

(9) Moġul ulusıdın bar édi. Yana Ḥişārdın Ḥamza Sulṭān ve Mehdī Sulṭān

(10) ve Muḥammed Duġlat, alar bile uşmunça çaġlıq Moġul kélip édi. Hemīşe

(11) yamanlıq u buzuqçılıq Moġul ulusıdın bola kélgendür. Uşbu tārīḫqaça

(12) béş nevbet méniŋ bile yaġıqtılar. Andaq émes kim méniŋ bile bī-münāsebetlıq

(13) cihetidin yaġıqmış bolġaylar mundaq ḥareketlerni öz ḫanlarıġa

(14) muqarrer qıldılar. Bu ḫaberni Sulṭān Qulı Çanāq, kim atası Ḫudāy Bérdi Buqaq’nı

[65a]

(1) Moġullar arasıda ri‘ayet qılıp édim, atası burunraq ölüp

(2) édi, özi Moġullar bile bolur édi, kéltürdi. Yaḫşı bardı. Öz él

(3) ve ulusıdın ayrılıp bu ḫaberni yétkürdi. Egerçi munda yaḫşı bardı, velī

(4) soŋra andaq qabāḥatlar qıldı kim yüz munıŋ dék ḫıẕmet bolsa

(5) yapqay, néçük kim meẕkūr bolġusıdur. Soŋġı qabāḥatları hem Moġullıq’nıŋ

(6) netīcesidin édi. Bizge ḫaber kélgeç béglerni yıġıp meşveret qılıldı. Bégler

(7) ‘arżġa yétkürdiler kim cüzvī işdür. Pādşāh atlanmaq né

(8) iḥtiyāç? Qāsım Bég cemī‘ béglerni ve çerigni başlap barsun.” Söz muŋa

(9) qarār taptı. Sehl tuttılar. Bu re’y ġalaṭ ékendür. Bu küni Qāsım Bég béglerni

(10) ve çerigni başlap çıqtı. Aralaġunça Tenbel ḫod kélip Moġullarġa qoşulġan

(11) ékendür. Taŋlası érte bile İlāmiş Deryāsı’nıŋ Yassı Keçit atlıq

(12) güẕerini ötkeç oq rū-be-rū bolurlar. Yaḫşı çapqulaşurlar. Qāsım Bég

(13) özi Sulṭān Muḥammed Arġun bile rū-be-rū bolup éki üç nevbet çapqulap

(14) baş çıqarġalı qoymas. Ġalebe yigitler çapqulaşurlar. Āḫır şikest taparlar.

[65b]

(1) Qāsım Bég, ‘Alī Dost Taġayi, İbrāhīm Saru, Veys Lāġarī, Seydī Qara yana üç

(2) tört bégdin ve içkidin çıqtılar. Özge ekṣer bégler ve içkiler éligge

(3) tüştiler. Éligge tüşken béglerdin ve içkilerdin ‘Alī Derviş Bég,

(4) Mīrim Lāġarī, Tuqa Bég, Taġayi Bég Muḥammed Dost, ‘Alī Dost, Mir Şāh Qoçın, Mīrim Dīvān.

(5) Bu uruşda éki yigit ṭavrī çapqulaşurlar. Biziŋ sarıdın

(6) İbrāhīm Saru’nıŋ inileridin Ṣamed atlıq, alar sarıdın Ḥiṣārī Moġullardın

(7) Şahsuvār atlıq rū-be-rū bolurlar. Şahsuvār andaq çapar kim dulġadın

(8) ötüp Ṣamed’niŋ başıġa qılıç ḫaylī olturur. Bā-vücūd bu zaḫm Ṣamed andaq

(9) çapar kim Şahsuvār’nıŋ başıdın kef-i destçe pārçe süŋekni qılıçı alıp

(10) kéter. Şahsuvār'nıŋ dulġası yoq ékendür. Şahsuvār'nıŋ başını oydılar,

(11) yaḫşı boldı. Ṣamed'niŋ başını oyar kişi yoq édi. Üç tört kündin

(12) soŋ uşol zaḫm bile oq bardı. Qazaqlıqlardın ve felāketlerdin

(13) ḫalāṣ bolup yaŋla vilāyet alġan maḥalda 'aceb bī-vaqt şikest édi. Qanber 'Alī

(14) Moġul, kim bir rükn-i a'ẓam ol édi, Andicān'nı alġan çaġda vilāyetiġa barıp

[66a]

(1) édi, yoq édi. Uşmunça bile Tenbel Cihāngīr'ni alıp kélip Andicān'nıŋ

(2) bir şer'īsi Puşte'-i Ayş'nıŋ allıdaġı öleŋge tüşti. Bir éki qatla Çihil Duḫterān

(3) bile yasap Puşte-i 'Ayş'nıŋ dāmenesiġa kéldi. Biziŋ yigitler maḥallāt

(4) u Bāġāttın taşqarı oq yasap çıqtılar. İlgeri kéle almadı. Dāmenedin

(5) oq narı yandı. Uşbu nevāḥīġa kélgende tüşken béglerdin

(6) Mīrim Lāġarī'ni ve Tuqanı öltürdi. Bir ayġa yavuq bu tégrede olturup

(7) hīç iş qıla almadı. Oş sarıġa baqa yandı. Oşnı İbrāhīm Saruġa

(8) bérilip édi. Anıŋ kişisi anda édi. Oşnı bérkittiler. Veqāyi'-i sene-i

(9) ḫams ve-tis'mi'a Vilāyet'niŋ atlıq yayaq çeriglerige qadaġa bile tovaçılar

(10) ve muḥaṣṣıllar yiberildi. Qanber 'Alī'ġa ve yana her né vilāyetlerġa barġan çeriglerge

(11) ihtimām bile tovaçılar çapturup tura ve kétmen ve baltu ve né kim bolġan

(12) çerig meṣāliḥ ü esbābıġa ihtimāmlıq muḥaṣṣıllar ta'yīn qılıldı. Vilāyettin

(13) çerigge kélür atlıq yayaq[nı] sürüp ol ṭaraf bu ṭaraf iş küçke

(14) barġan nöker ve sipāhīni yıġışturup téŋrige tevekkül qılıp muḥarrem ayı-

[66b]

(1) nıŋ on sekizide Ḥāfıẓ Bég'niŋ çārbāġıġa sefer qıldım. Bir éki kün çārbāġ-

(2) da turup qalġan esbāb u ālātnı ṭayar u mükemmel qılıp Oş sarı

(3) muḫāliflerniŋ üstige baranġar ve cavanġar ve ġol ve hirāvul ve atlıq yayaqnı

(4) yasap yasal bile oq müteveccih bolduk. Oş'qa yaqın yétken maḥalda

(5) ḫaber tapıldı kim muḥālifler Oş nevāḥīside tura almadı. Ribāṭ-ı Serheng

(6) Orçını sarıġa, kim Oş'nıŋ şimālidür, tartmış. Ol aḫşam Lātkénd'te[3]

(7) tüşüldi. Taŋlası yasap Oş'dın ötkende ḫaber kéldi kim muḥālifler

(8) Andicān sarı barmış. Biz hem Özkend üstige müteveccih bolduk. Özümizdin

(9) ilgerirek Özkend nevāḥīsini çapqalı çapqunçı ayırduk. Muḫālifler kim

(10) Andicān'ġa barurlar, kéçe bile ḫandaqqa kirip faṣīlġa şatu qoyar çaġ-

(11) da qurġandaġılar tuyarlar. Hīç iş qıla almay yandılar. Biziŋ çapqunçı

(12) hem barıp Özkend nevāḥīsini kim çapar ança néme éliglerige tüşmey yanıp

(13) kéldiler. Oş qurġanlarıdın Māẕū qurġanıda, kim ol arada rastluq bile

(14) meşhūr qurġandur, Tenbel inisi Ḫalīlni éki yüz éki yüz éllig kişi bile qoyup

[67a]

(1) ol qurġannı bérkitip édi. Yanıp kélip Māẕū qurġanıġa uruş salıp

(2) zor kéltürdük. Māẕū Qurġanı ḫaylī rast qurġandur. Şimālī sarı kim saydur, ḫaylī

[3] H.'de *Lātkénd* biçimindedir.

(3) bülend vāqı‘ boluptur. Eger saydın oq atsalar şāyed kim faṣılġa yétkey. Āb-deẕdi

(4) uşbu ṭaraf vāqı‘ boluptur. Qurġandın qoyıġa baqa kūçe dék éki ṭaraf-

(5) dın faṣıl qoparıp kéltürüp suġa yétkürüptürler. Puşte ṭarafları ḫandek

(6) dür. Sayġa yavuq üçün say taşlarıdın uluq uluq qazan

(7) dék taşlar qurġanġa çıqarıp édiler. Ol mikdār uluq taşlar kim

(8) Māẕū Qurġanı’da attılar, Uşmunça qurġan uruşı bolup hīç qurġandın

(9) mundaq taşlar atmadılar. ‘Abdulquddūs Kuhber Kette Bég’niŋ aġası faṣīl

(10) tüpige çıqıp édi. Faṣīldin andaq taş urdılar kim hīç yeri

(11) yerge tégmey dürüst mu‘allaq aşıp uşandaq bülend yerdin qurġannıŋ

(12) ḫākrīziniŋ tüpigeçe yumalana yumalana kéldi, velī hīç buşmadı. Uşol

(13) zamān oq atlanıp yürüdi. Du-tahī āb-deẕdte Yār ‘Alī Bilāl’niŋ başıġa

(14) bir żarb taş urdılar. Başını āḫır oydılar. Qalın kişi taş bile

[67b]

(1) żayī‘ boldı. Ṣabāḥī kim uruş salıldı, çāştgāhdın burunraq āb-deẕd

(2) allıldı. Aḫşamġaça uruş édi. Āb-deẕd kim allıldı, boldura [a]lmay taŋlasıġa

(3) amān tilep çıqtılar. Tenbelniŋ inisi Ḫalīl başlıq yétmiş séksen yüz [ābdān] kişini

(4) bend qılıp Andicān’ġa yiberildi kim ihtiyāṭ bile saḫlaġaylar. Biziŋ hem

(5) béglerimiz ve içkilerimiz ve abdān kişilerimiz alarnıŋ bendiġa tüşüp édi.

(6) Bu iş ṭavrī vāqı‘ boldı. Māẕūnı alıp kélip Oş’nıŋ kéntleridin

(7) Ünçütöpe dégen kéntte tüşüldi. Ol ṭarafdın Tenbel, Andicān’dın

(8) yanıp Ribāṭ-ı Serheng Orçı'nı kéntleridin Āb-ı Ḫān dégen yerge tüşti.

(9) Bu éki çerigniŋ arası bir yıġaç [yol] bolġay édi. Bu furṣatta Qanber 'Alī

(10) bī-ḥużūrluq cihetidin Oş'qa bardı. Bir ay qırq küngeçe olturuldı.

(11) Uruş bolmadı, velī her künde biziŋ aşlıqçı ve alarnıŋ aşlıqçısı

(12) atqulaşu[r]lar édi. Bu müddette kéçeler ordu girdini muḥkem iḥtiyāṭ qılılur

(13) édi. Ḫandek qazılur édi. Ḫandek bolmaġan yerde şāḫ tutulur édi.

(14) Bolġan sipāhī tamām yaraġlanıp ḫandek yaqasıġa çıqarlar édi. Bā-vücūd

[68a]

(1) munça iḥtiyāṭ, her üç tört künde kéçe bile çerigde bir ġavġa ve sürān çıqar

(2) édi. Bir kün aşlıqçınıŋ allıġa Seydī Bég Ṭaġayī barıp édi.

(3) Ġanīmniŋ kişisi zorraq kélip biyikbār uruş eṣnāsıda Seydī Bég'ni

(4) aldılar. Uşbu yıl Ḫüsrevşāh Belḫ üstige çerig barur ḫayālı bile Baysunġur

(5) Mīrzānı tilep Qunduz'ġa kéltürüp Belḫ üstige atlandı. Ubāçqa yétken

(6) çaġda Ḫüsrevşāh bed-baḫt kāfirni ni'met-i salṭanat daġdaġası bile kim salṭanat andaq

(7) nākes bī-hünerlerġa né nev' yétkey? Né aṣl né neseb né hüner né ḥesāb né

(8) tedbīr né şecā'at né inṣāf né 'adālet! Baysunġur Mīrzā'nı bégleri bile tutup

(9) Baysunġur Mīrzā'ġa kiriş salıp muḥarrem ayınıŋ onı édi kim mundaq ḫoş-ṭab'

(10) u pürfażīlet ve ḥesāb u neseb bile ārāsta pādşāhzādeni şehīd qıldı. Bégleri

(11) ve içkileridin hem bir néçeni öltürdi. Vilādet ü nesebi: Vilādeti sékiz yüz

(12) séksen ékide Ḥiṣār vilāyetide édi. Sulṭān Maḥmūd Mīrzā'nıŋ ékinçi oġlı

(13) dur, Sulṭān Mes'ūd Mīrzā'dın kiçik, Sulṭān 'Alī Mīrzā ve Sulṭān Ḥüseyn ve Sulṭān

(14) Veys Mīrzā, kim: "Ḫān Mīrzā" bile meşhūrdur, uluq. Anası Paşa Bégim édi. Şekl

[68b]

(1) ü şamāyili: Uluq közlüg, qaba yüzlüg, orta boyluq, Türkmen çehrelig, melāḥatlıq

(2) yigit édi. Aḫlāq u eṭvārı: 'Adāletpīşe ve ādemī u ḫuşṭab' u fażīletlıq

(3) pādşāhzāde édi. Üstādı Seyyid Maḥmūd şī'ī ékendür. Bu cihettin

(4) Baysunġur Mīrzā hem maṭ'ūn édi. Soŋra dédiler kim Semerqand'ta ol yamān 'aqidedin

(5) yanıp pāk-i'tiqād boluptur. Ḫaylī çaġırġa ḥırşı bar érdi. Çaġır içmes

(6) maḥalda namāz öter édi. Seḫāveti vü baḫşişi i'tidāl bile édi. Nasḫte'līq ḫattını

(7) ḫaylī ḫūb bitir édi. Naqqāşlıqda hem éligi yamān émes édi. Şi'rni

(8) hem ṭavrī aytur édi. 'Ādilī taḫallüṣ qılur édi. Şi'ri dīvān tertīb

(9) qılġunça bolmaydur édi. Bu maṭla' anıŋdur kim: Sāyevār ez nā-tüvānī cābecā

(10) mīūftem. Ger nagīram rū-yı dīvārı, zi pā mīūftem. Semerqand'ta Baysunġur Mīrzā'nıŋ

(11) ġazelleri ança şāyi'dür kim kem üy bolġay édi kim mīrzānıŋ

(12) eş'ārı ol üyde bolmaġay édi. Maṣāfları: Éki maṣāf uruştı,

(13) bir qatla Sulṭān Maḥmūd Ḫan bile. Evvel taḫtqa olturġanıda Sulṭān Maḥmūd Ḫan,

(14) Sulṭān Cüneyd Barlas ve ba‘žınıŋ iġvā vü engīzi cihetidin Semerqand almaq

[69a]

(1) dā‘iyesi bile çerig tartıp Aqkutal’dın ötüp Ribāṭ-ı Soġd ve Kenbāy

(2) nevāḥīsiġa kéldi. Baysunġur Mīrzā Semerqand’dın çıqtı. Kenbāy’da uruşup

(3) yaḫşı bastı. Üç tört miŋ Moġul’nıŋ boynıġa urdurdı. Ḥaydar

(4) Kökeldaş, kim ḫannıŋ ḥal u ‘aqdı édi, bu uruşda öldi. Yana

(5) bir mertebe Buḫārāda Sulṭān ‘Alī Mīrzā bile uruşup maġlūb boldı.

(6) Vilāyeti: Atası Sulṭān Maḥmūd Mīrzā, Buḫārā’nı bérip édi. Atasıdın

(7) soŋ atasınıŋ bégleri yıġılıp ittifāq bile Semerqand’ta pādşāh

(8) qıldılar. Buḫārā hem néçe maḥalġaça munıŋ dīvānıġa dāḫil édi. Tarḫanlar

(9) yaġılıġıdın soŋ anıŋ taṣarrufıdın çıqdı. Mén Semerqand’nı

(10) alġanda Ḫüsrevşāh’ġa tartar[4] bardı. Ḫüsrevşāh Ḥiṣār’nı alıp bérdi. Andın

(11) hīç evlād qalmadı. Ḫüsrevşāh’ġa kélgen maḥalda abaġası

(12) Sulṭān Ḫalīl Mīrzā’nıŋ qızını aldı. Özge ḫatun u ġuması yoq

(13) édi. Andaq istiklāl bile salṭanat qılmadı kim bir kişini öz allıdın

(14) ulġaytıp mu‘teber béġ qılmış bolġay. Bégleri ata abaġasınıŋ

[4] H.’de *tarta* biçimindedir.

[69b]

(1) oq bégleri édi. Baysunġur Mīrzā'nıŋ vāqı'asıdın soŋ Sulṭān

(2) Aḥmed Qaravul, Qoç Bégniŋ atası, aġa inisi ve köç ve müte'allıqları bile Qara

(3) Tékin vilāyetidin çıqıp bizni dép kéldi. Qanber 'Alī, kim Oş'da bī-ḥużūr

(4) édi, bī-ḥużūrluqdın qopup ol hem kéldi. Mundaq maḥalda ġayb kömeki

(5) Sulṭān Aḥmed Qaravul cemā'atı bile kélip qatılġannı şügün tutup

(6) ṣabāḥī oq ġanīm üstige yasap yürüdük. Āb-ı Ḫān'da turuş bérmey

(7) yurtıdın köçti. Ba'żı çader ve kilīm u partal dék némeleri çerig

(8) élige tüşti. Kélip anıŋ yurtıġa tüştük. Uşbu aḫşamı Tenbel Cihāngīr'ni

(9) alıp oŋ yanımızdın évrülüp Ḫūbān dégen kéntke, kim Andicān

(10) sarı yanımızda bizdin üç yıġaç bolġay édi, kélip kirdi. Értesige

(11) biz hem baranġar cavanġar ġol hirāvulnı tertīb qılıp kéyim kéyip

(12) yaraġlanıp yasal yasap tura kötergen yayaġlarnı alımızġa salıp

(13) ġanīm üstige yürüdük. Biziŋ barāngār 'Alī Dost Ṭaġayī édi tavābi'i

(14) bile, cavanġar İbrāhīm Saru ve Veys Lāġarī, Seydī Qara, Muḥammed 'Alī Mübeşşir, Ḫ˘āce

[70a]

(1) Kelān Bég'niŋ aġası Kiçik Bég, yana ba'żı içkiler. Sulṭān Aḥmed Qaravul'nı

(2) ve Qoç Bég'ni aġa inileri bile cavanġarġa bitildi. Qāsım Bég ġolda méniŋ

(3) qaşımda édi. İrevül Qanber 'Alī ve yana ba'żı içkiler. Ḫūbān'nıŋ şarq

(4) cenūb ṭarafıdın Saqā atlıq kéntke, kim Ḫūbān'dın bir şer'ī bolġay, yétişip

(5) édük kim ġanīm kişisi Ḫūbān kéntidin yasap çıqtı. Biz hem ıldamraq

(6) oq yürüd[ü]k. Cezm ü iḥtiyāṭnı mer'ī tutup tura yayaq kim tertīb

(7) qılılıp édi, muqābele bolur maḥalda kéyin oq qaldılar. téŋri 'ināyeti

(8) bile alarġa hīç iḥtiyāç bolmadı. Yétken bile burunraq biziŋ cavanġar

(9) kişisi anıŋ baranġarı bile élig alıştı. Ḫˇāce Kelān'nıŋ aġası

(10) Kiçik Bég anda yaḫşı çapqulaştı. Muḥammed 'Alī Mübeşşir hem Kiçik Bég'din soŋra

(11) çapqulaştı. Uşmunça bile tāb kéltüre [a]lmay yaġı qaçtı. Baranġar bile

(12) irevülge pīşepīş uruş yétmedi. Qalın yigitlerni kéltürdiler.

(13) Boyunlarıġa buyurduk kim urdılar. Biziŋ bégler Qāsım Bég ve 'Alī Dost

(14) Bég köpreki 'Alī Dost cezm ü serdārlıġnı ri'āyet qılıp qavġunçı-

[70b]

(1) nı yıraq yibergeli maṣlaḥat körmediler. Bu cihetidin qalın kişisi éligge

(2) tüşmedi. Ḫūbān kéntige oq tüştük. Méniŋ evvel maṣāf uruşı

(3) uruşqanım uşbu édi. téŋri ta'ālā öz fażl u keremi bile feṭḥ

(4) ü ẓafer rūzī qıldı. Şügün tuttuk. Taŋlasıġa oq atamnıŋ anası,

(5) méniŋ uluġ anam Şāh Sulṭān Bégim, Andicān'dın kéldi bu ḫayāl bile kim

(6) Cihāngīr eger éligge tüşken bolsa dérḫˇast qılġay. Çün qış yavuqlaşıp

(7) édi, yazıda aşlıq tölük qalmaydur édi. Özkend üstige barurnı

(8) maṣlaḥat körmey Andicān'ġa mürāca'at qılıldı. Néçe kündin soŋ kéŋe-

(9) şip sözni muŋa qarār bérildi kim Andicān'da qışlamaqdın ġanīm

(10) kişisige hīç żarar u āsībī yétmes, belk[i] oġurluq ve qazaqlıq bile

(11) küçletmekiniŋ iḥtimālı bardur. Bir yerde qışlamaq kérek kim çerig

(12) éli aşlıqsızlıqtın 'āciz bolmaġay ve ġanīm kişisige hem qabal

(13) yosunluq 'ācizlıgı bolġay. Bu maṣlaḥat üçün Ribāṭek Orçını'da kim

(14) bu Ribāṭek Orçını'nı Éki Su Arası hem dérler, Ermiyān ve Nūşāb nevāḥī-

[71a]

(1) side qışlamaq ḫayālı bile Andicān'dın köçüp meẕkūr bolġan kéntleriŋ

(2) nevāḥīsiġa kélip qışlaq salduk. Bu nevāḥī yaḫşı avlaq yerler bolur.

(3) İlāmiş Deryāsı'nıŋ yaqınıdaġı qalın cengellerde buġu maral u toŋuz

(4) köp bolur. Uşaq uşaq cengelleride qırġavul u tavuşqan qalın bolur.

(5) puşteside tülküsi bisyār bolur ve rengīn bolur. Tülküsi özge yeriŋ

(6) tülküsige baqa yügürük bolur. Bu qışlaqda ékende her éki üç künde

(7) avġa atlanur édim. Uluq cengellerni örtep buġu, maral avlar édük.

(8) Uşaq cengellerige çerge salıp qırġavulġa Qoş salıp gezler édük.

(9) Qırġavulları bī-ḫadd sémiz bolur. Tā ol qışlaqta édük, qırġavul eti fırāvān édi.

(10) Uşbu qışlaqta ékende Ḫudāy Bérdi Tuġçı, kim yaŋı ri'āyet qılıp béġ

(11) qılıp édim, éki üç qatla tüşüp Tenbel'niŋ qazaġını basıp başlar

(12) késip kéltürdi. Andicān ve Oş nevāḥīsidin hem qazaq yigitler 'eyyār-

(13) lıq bile tınmay barıp ılqıların sürüp [kişilerin öltürüp] bisyār ‘āciz qıldılar. Eger ol

(14) kişni uşol qışlaqta ötkerilse édi, köprek iḥtimāli bu édi kim

[71b]

(1) yazġaça uruşsız oq buzulġaylar édi. Uşmundaq qanīmni zebūn

(2) u ‘āciz qılġan maḥalda Qanber ‘Alī vilāyetiġa barmaqqa icāzet tiledi. Her néçe bu ḥesāblarnı

(3) ḫāṭır-nişān qılıp men‘ qılıldı, köprek cehl qıldı. ‘Aceb yeŋil ve bī-māsike

(4) merdek édi! Żaruret boldı. Vilāyetiġa icāzet bérildi. Burun vilāyeti

(5) Ḫocend édi. Bu nevbet Andicān’nı alġanda Esfera ve Kend-i Bādem’ni hem aŋa bérildi.

(6) Biziŋ bégler arasıda qalın vilāyetlıq ve köp nökerlik Qanber ‘Alī édi.

(7) Hīç kimniŋ nökeri ve vilāyeti ança émes édi. Qırq éllig kün ol qışlaqta

(8) édük. Qanber ‘Alī’niŋ taqrībi bile ba‘żı çerig élige hem ruḫṣat bérildi.

(9) Özümiz hem Andicān’ġa kéldük. Bu müddette kim qışlaqta ve Andicān’da édük,

(10) Tenbel’niŋ kişisi tınmay Ḫan qaşıġa Taşkend’ge barur édi ve kélür édi.

(11) Aḥmed Bég, kim Ḫan’nıŋ oġlı Sulṭān Muḥammed Sulṭān’nıŋ bégatekési ve ḫannıŋ

(12) uluq ri‘āyet qılġan bégi édi, Tenbel’niŋ tuġqan a[ba]ġası édi. Bég

(13) Tilbe, kim Ḫan’nıŋ éşik aġası édi. Tenbel’niŋ tuġqan a[ba]ġası édi. Bara

(14) kéle Ḫan’nı barın qıldılar kim Tenbelġa kömek yibergey. Kömekdin burunraq Bég

[72a]

(1) Tilbe, kim tā tuġup édi Moġulistān’da édi, Moġul arasıda ulġayıp édi,

(2) vilāyetqa kirmeydür édi, vilāyet pādşāhlarıġa ḫızmet qılmaydur édi, ḫanlarġa

(3) oq ḫızmet qılıp édi, köç ve ehl-i ‘iyālını Taşkend’te qoyup özi

(4) kélip inisi Tenbel’ġa qoşuldı. Bu furṣatta ‘aceb ḥādiṯe dest bérdi. Qāsım

(5) ‘Aceb’ni, kim Aḫsīde ‘āriyeti qoyulup édi, azaġlaq qazaq keyniçe çıqıp

(6) qavlap Bīçrātā [5]bile Ḫocend SuyıWdın öter. Tenbel’niŋ qalın kişisige uçrap

(7) élige tüşti. Tenbel çün çerigimizniŋ tarqaġan ḫaberini taptı ve aġasınıŋ

(8) Tilbe Ḫan bile sözleşip kélip édi, kömek kélmekke müte‘ayyin [ü] müteyaqqın édi,

(9) Özkend’tin atlanıp Éki Su Arası’ġa kéldi. Uşbu eṯnāda Kāsān’dın

(10) taḥqīq ḫaber kéldi kim ḫan Tembel’niŋ kömekige oġlı Sulṭān Muḥammed Ḫātīke’ni,

(11) kim Sulṭānımġa meşhūr édi, Aḥmed Bég bile ta‘yīn qılıp béş altı miŋ

(12) çerig qoşuptur. Arçaként yolı bile aşıp kélip Kāsān’nı

(13) qapadılar. Bizdeġı yıraqdaġı kişimizge baqmay ḥāżır kişimiz bile bī-tevaqquf

(14) qışnıŋ żarb-ı savuġıda téŋrige tevekkül qılıp Andicān’dın Bend-

[5] H.’de *Bīḫrātā* biçimindedir.

[72b]

(1) Sālār yolı bile Sulṭānım bile Aḥmed Bég'niŋ üstige atlanduk. Kéçesi hīç yerde

(2) turmay tün qatıp ṣabāḥī Āḫsī'ġa tüştük. Ol aḫşam muḥkem qatıq savuq

(3) édi, andaq kim ba'żınıŋ élig ayaġın savuq aldı. Köp kişiniŋ

(4) qulaġları alma dék qabarçuġlanıp édi. Āḫsī'de tevaqquf

(5) qılmay Qāsım 'Acebniŋ ornıġa Yāraq Ṭaġayī'ni hem 'āriyeti qoyup Kāsān

(6) üstige öttük. Kāsān'ġa bir şer'ī yétkende ḫaber kéldi kim Aḥmed Bég

(7) ḫaber tapıp Sulṭānım bile buzulġan yosunluq ıldam yandı. Tenbel bizniŋ

(8) atlanġanımızını bilip aġasıġa kömek ılġap kéledür ékendür. Kün

(9) éki namāz arası bolġay édi kim Tenbel'niŋ qarası Nevkend sarıdın peydā boldı.

(10) Aġasınıŋ mundaq yéŋil kétkenidin ve biziŋ mundaq ıldam

(11) yétkenimizdin deng ü müteḥḥayyir bolup tura qaldı. Dédük kim "Ḫudāy munı

(12) mundaq kéltürdi. Atınıŋ boynı qatıp kéliptür. Yürüp élig

(13) qoşġandın kéyin kéyin téŋri rāst kéltürse birisi çıqmas." Veys Lāġarī

(14) ve yana ba'żılar dédiler kim: "Kün kéç boluptur. Bu kün bolmasa taŋla qa-

[73a]

(1) yanġa barġusıdur? Ṣabāḥ her qanda bolsa uçratur biz dép fi'l-ḥāl

(2) élig qoşmaqnı ṣalāḥ körmediler. Uşmundaq qapu[da] kélgen ġanīm

(3) hīç nev' mutażarrır bolmay uçraştı. Meşel bar kim: "Qapudağını qapmasa

(4) qarıġuça qayġurur." Beyt: Kārhārā bevaqt bāyed çüst kār-ı bi-vaqt

(5) süst bāşed süst. Taŋlaġaça furṣatnı ġanīmet tutup kéçesige

(6) hīç yerde tüşmey barıp Arḫıyān Qurġanı'ġa kirdiler. Értesige

(7) ġanīmniŋ üstige yürüp tapmay soŋınça kélip Arḫıyān Qurġanı-

(8) nı yavuq qapamaqnıŋ ṣalāḥın tapmay bir şer'īside Ġazne

(9) Nemenġān'ġa tüşüldi. Otuz qırq kün biz bu yurtta édük. Tenbel Arḫıyān-

(10) nıŋ Qurġanı'da édi. Az az kişi beridin barıp narıdın kélip ara

(11) yolda atqulaşup yanar[lar] édi. Bir kéçe şebḫūn kéldiler. Ordunıŋ

(12) taşqarısıdın bir pāre oq qoyup yandılar. Ordu girdini

(13) ḫandek qılıp şāḫ tutup iḥtiyāṭlar qılılıp édi. Hīç iş

(14) qıla almadılar. Uşbu yurtta ékende Qanber 'Alī éki üç qatla

[73b]

(1) yamanlap vilāyetiġa barmaqçı boldı. Bir qatla ḫod atlanıp téprep édi.

(2) Ba'żı béglerni yiberip teşvīşler bile yandurduk. Bu eşnāda Seyyid

(3) Yūsuf Mecemī, Sulṭān Aḥmed Tenbel'ġa kişi yiberip aŋa baqtı. Andicān kūh-pāye-

(4) leridin Uyġur Mecem dérler. Éki kūh-pāyedür. Seyyid Yūsuf Mecem'nıŋ[6] uluġı

(5) édi. Soŋralar éşikde tanıman bolup édi. İşi uluġluqtın

(6) ötüp édi, béglik da'vāsı bar édi, egerçi hīç kim bég qılmaydur

(7) édi. 'Aceb münāfıq u bī-pāşina merdek édi. Mén uşbu nevbet Andicān'nı

[6] H.'de *Mecem anıŋ* biçimindedir.

(8) alġandın uşbu tārīḫqaça şāyed kim éki üç qatla maŋa kirip Tenbel'ġa

(9) yaġıqtı éken, yana éki üç qatla Tenbel'ġa kirip maŋa yaġıqtı éken. Āḫır yaġı

(10) bolġanı uşbu édi. Anıŋ bile él ü ulus u aymaq ḫaylī bar édi. Tenbel'ġa

(11) qoşulmasun dép aralay atlanduk. Ara qonup Bişḫārān nevāḥīsiġa

(12) kéldük. Bişḫārān Qurġanı'ġa Tenbel'niŋ kişisi kélip kirgen ékendür.

(13) Biziŋ ılġar bégleri 'Alī Derviş Bég ve Qoç Bég aġa inisi bile

(14) Bişḫārān éşikige barıp yaḫşılar çapqulaştılar. Qoç Bég aġa inisi bile

[74a]

(1) yaḫşılar bardılar. Éligleri ekşer[7] işke tégdi. Bişḫārān'nıŋ bir şer'īside

(2) bir bülendī üstide tüştük. Tenbel Cihāngīr'ni alıp Bişḫārān

(3) qurġanını arqayı tüşti. Üç tört kündin soŋ biziŋ

(4) muḫālif bégler, kim 'Alī Dost ve Qanber 'Alī Sallaḫ tavābi' ü lavāḥiqı bile bolġay

(5) lar, yaraş sözini araġa sala kiriştiler. Méniŋ [ve méniŋ] devleṯˇāh-

(6) larımnıŋ bu yaraşdın aṣlā 'ilm ü ḫaberleri yoq édi ve bizler

(7) bu ṣūretqa aṣlā rıżā érmes érdük. Çün éki uluq bég bu éki

(8) merdek édi, eger bularnıŋ sözige qulaq salmay ṣulḥ balmasa

(9) özge iḥtimālları hem bar édi. Żarūret boldı. Bu yosunluq

(10) ṣulḥ boldı kim Ḫocend Suyı'nıŋ Aḫsī ṭarafı vilāyetler Cihāngīr'ġa ta'alluq

[7]H.de *ekşerī* biçimindedir.

(11) bolġay. Andicān ṭarafı vilāyetler maŋa ta‘alluq bolġay. Özkend’ni hem köçlerini

(12) çıqarġandın soŋ biziŋ dīvānġa qoyġaylar. Vilāyetler qarār

(13) tapqandın kéyin mén ve Cihāngīr Mīrzā ittifāq qılıp Semerqand üstige

(14) yürügeybiz. Semerqand taḫtı müyesser ü musaḫḫar bolġaç Andicān’nı Cihāngīr Mīrzā’ġa

[74b]

(1) bérilgey. Sözni muŋa qarār bérildi. Cihāngīr Mīrzā ve Tenbel taŋlasıġa kélip

(2) Receb ayınıŋ avāḫiride mülāzemet qıldılar. Uşbu muqarrer bolġan yosunluq

(3) ‘ahd u şarṭlar boldı. Cihāngīr Mīrzā’ġa Aḫsī sarı ruḫṣat bérip özüm

(4) Andicānġa mürāca‘at qıldım. Andicān’ġa kélgeç Tenbel’niŋ inisi Ḫalīl ve cem‘ī kim

(5) bendte édiler, benddin çıqarıp ḫil‘atlar kéydürüp ruḫṣat bérildi.

(6) Alardaġı benddaġı béglerni ve içkilerni kim Ṭaġayī Bég ve Muḥammed Dost ve Mīr Şāh

(7) Qoçın ve Seydī Bég ve Qāsım ‘Aceb ve Pīr Veys ve Mīrim Dīvān başlıġlar

(8) bolġay, benddin çıqarıp yiberdiler. Andicān’ġa kélgendin soŋ ‘Alī Dost’nıŋ

(9) eṭvārı tamām özgeçe boldı. Méniŋ bile qazaqlıqlarda ve miḥnetlerde

(10) bolġan kişiler bile yaman ma‘āş qıla kirişti. Evvel Ḫālīfe’ġa ruḫṣat bérdi.

(11) Andın soŋ İbrāhīm Saru’nı ve Veys Lāġarī’ni bī-günāḥ bī-cihet tuturup

(12) talatıp vilāyetleridin ayrıp ruḫṣāt bérdi. Qāsım Bég bile çırmaşıp

(13) yürür édi. Ẓāhirde munı sened qıldı kim Ḫalīfe ve İbrāhīm Ḫˇāce Qāḍī’niŋ

(14) hevādārlarıdur. Méndin intiqām alġularıdur. Oġlı Muḥammed Dost ḫod pādşāhāne

[75a]

(1) bünyādlar qoydı. Ṣoḥbet şılan u dīvān u destġāh barçanı selāṭīn

(2) destūrı bile [qıla] başladı. Bu atalıq oġulluq Tenbel'ġa arqalanıp mundaq

(3) ḥareketler bünyā[d] qıldılar. Ménde hem ança iḫtiyār u iqtidār qalmadı kim bu nev'

(4) nāme'gūl ḥareketlerdin bularnı men' qıla alġaymén, né cihettin kim

(5) Tenbel dék düşman munıŋ arqa ve ḥimāyeti her né köŋülleri tiler édi

(6) andaq qılurlar édi. 'Aceb nāzik maḥallī édi. Hīç néme dép bolmas

(7) édi. Bu atalıq oġulluqtın ol müddette ġalebe ḫ̆ārlıqlar tartıldı.

(8) Sulṭān Aḥmed Mīrzā'nıŋ 'Āyişe Sulṭān Bégim atlıq qızını, kim

(9) ata abaġa tirig ékende maŋa qalınlıq qılıp édiler, Ḫocendde kélip

(10) édi. Ṣa'bān ayıda aldım. Evvel alġanda egerçi mihrim yaman émes édi, velī

(11) evvel kedḫudālıġ édi. Ḥayā vü ḥicāb cihetidin her on on béş yégirme künde

(12) bir nevbet barur édim. Soŋralar ḫod ol mihr hem qalmadı, velī ḥicāb

(13) henüz köprek boldı. Bir ayda ve qırq künde anam ḫanım muḥaṣṣıllıqlar

(14) bile süre süre teşvīşler bile yiberür édi. Bu furṣatlarda bir

[75b]

(1) ordu bāzārınıŋ oġlı bar édi, Bāburī atlıq Atı hem ṭavrī münāsib

(2) tüşüp édi. “Mén aŋa ġarīb meyl peydā qıldım, belkim aŋa özni zār u

(3) şeydā qıldım.”Andın burun hīç kişige māyil bolġan émes édim,

(4) belk[i] mihr ü muḥabbet ġüft ü şunūdın éşitmes édim, démes [é]dim. Ol

(5) maḥallar birer beyt ékirer beyt Fārsīdin aytur édim. Bu beytni

(6) anda aytıp édim: (Beyt) Hīçkés çün mén ḫarāb u ‘āşıq u rüsvā mebād

(7) Hīç maḥbūbī çü tu bī-raḥm u bī-pervā mebād. Aḥyānen Bāburī ménin qaşımġa kélür

(8) édi, velī mén ḥayā vü ḥicāb cihetidin Bāburī sarı tüz baqa almas

(9) édim né cāy ol kim iḫtilāṭ u ḥikāyet qıla alġaymén? Ve neş’e ve iżṭırāb

(10) sebebidin şükr qıla almas édim né imkān ol kim kétkenidin şikāyet

(11) qıla alġaymén? Mülāzemet teklīfi qılmaqlıqqa ḫod kimge ṭāqat bar édi?

(12) Bir kün uşol mihr ü muḥabbet avānıda cem‘ī hem-rāh édi. Bir kūçede kéledür

(13) édim. Biyikbār Bāburī rū-be-rū uçray tüşti. Méŋe infi‘āldın andaq ḥāl

(14) boldı kim yaqın édi kim érigeymén. Tüz baqmaqlıq yā söz qatmaqlıq-

[76a]

(1) nıŋ ḫod imkānı yoq édi. Yüz ḥicāb u teşvīş bile ötüldi. Muḥammed Ṣāliḥ’niŋ

(2) bu beyti ḫāṭırġa kéldi: (Beyt) Şavam şermende her-gāh yār-ı ḫˇodrā der naẓar bīnam

(3) Refīqān sū-yı man bīnand u men sū-yı diger bīnam Bu beyt ‘aceb ḥasb-ı ḥāl

(4) vāqı‘ boldı. ‘Işq u muḥabbet ṭuġyānıdın şebāb u cünūn ġalabātıdın baş

(5) yalaŋ ayaq yalaŋ kūy u kūçede ve bāġ u bāġçede seyr qılur

(6) édim, né iltifāt-ı āşnā u bī-ġāne ve né pervā-yı öz ü ġayr qılur édim.

(7) (Beyt) ‘Āşıq olġaç bī-ḫod u divāne boldum, bilmedim Kim perī ruḫsāreler ‘ışqıġa

(8) bu érmiş ḫavāṣ. Gāhī tilbeler dék yalġuz puşte vü deştqa barur

(9) édim, ġāhī bāġāt u maḥallātnı kūçe-be-kūçe aḫtarur[8] édim, né yürümekte

(10) iḫtiyārım bar édi né olturmaqta, né barmaqta qarārım bar édi né

(11) turmaqta. (Şi‘r) Né barurġa quvvetim bar, né turarga ṭākatım; Bizni bu ḥalatqa

(12) sén qıldıŋ giriftār ey köŋül. Uşbu yıl Sulṭān ‘Alī Mīrzā

(13) bile Muḥammed Mezīd Tarḫan’nıŋ arasıda muḫalefet tüşti. Sebebi bu édi kim

(14) tarḫanīler asru köp i‘tibār u iḫtiyār bolup édiler. Buḫārā’nı derbest

[76b]

(1) bāqī alıp édi. Buḫārā serkārıdın deŋi kişige bérmes édi. Muḥammed Mezīd Tarḫan

(2) hem Semerqand’ta ṣāḥib iḫtiyār tamām vilāyetni oġlanlarıġa ve tavābi‘ u lavāḥiqıġa

(3) alıp édi. Şehrdin bir néme rātibe kim ta‘yīn qılıp édiler andın özge

(4) bir fils hīç memerdin Sulṭān ‘Alī Mīrzā’ġa tégmes édi. Sulṭān ‘Alī Mīrzā

(5) uluġ yigit bolup édi. Bularnıŋ mundaq ma‘āşıġa néçe taḥammül qılsun?

(6) Bir néçe içkiler bile Muḥammed Mezīd Tarḫan’nıŋ qaṣdī maqāmıda boldı.

[8] H.’de اختيا şeklinde yazılmıştır.

(7) Muḥammed Mezīd Tarḫan tuyup nöker süderi ve tavābi‘ u lavāhiqı bile yana anıŋ

(8) bile bar kişi bar bégler bile meşel Sulṭān Ḥüseyn Arġun, Pīr Aḥmed-i Ḫˇāce Ḥüseyn,

(9) Uzun Ḥasan’nıŋ inisi Qara Barlas, Ṣāliḥ Muḥammed, yana bā‘żı bégler ve yigit-

(10) ler bile şehrdin çıqtı. Ol furṣatlarda Mīrzā’ġa Ḫān Muḥammed Ḥüseyn

(11) Duġlat’nı ve Aḥmed Bég’ni ve yana qalın Moġul béglerini qoşup Semerqand

(12) üstige ta‘yīn qılıp édi. Ḥāfıẓ Bég Dulday ve oġlı Ṭāhir Bég ḫod Ḫān

(13) Mīrzā’nıŋ bég atekési édiler. Ḥasan Nebīre ve Hindū Bég ve bā‘żı yigitler

(14) Ḥafıẓ Bég ve Ṭāhir Bég münāsebeti cihetidin Sulṭān ‘Alī Mīrzā’dın qaçıp

[77a]

(1) Mīrzā Ḫān qaşıġa barıp édiler. Muḥammed Mezīd Tarḫan, kişiler yiberip Ḫān

(2) Mīrzānı ve Moġul çerigini tilep Ṣāvdār nevāḥiside kélip Mīrzā Ḫān[nı]

(3) körüp né Moġul bégleri bile mülāqāt qıldı. Moġul béglerineŋ Muḥammed Mezīd Bég

(4) alar bile yaḫşıġa iḫtilāṭı çıqmadı, belk[i] Muḥammed Mezīd Tarḫan’nı tutar ḫayālı hem

(5) qılġandurlar. Bu bégler aŋlap Moġul çerigidin bir bahāne bile ayrıldılar.

(6) Bular ayrılġaç Moġul çerigi hem tura almadı. Yanıp Yār Yaylaq tüşkende Sulṭān

(7) ‘Alī Mīrzā az kişi bile Semerqand’dın ılġap Ḫān Mīrzā bile Moġul çerigi[niŋ] üstige

(8) yéter. Uruşa hem almaslar; buzulup qaçarlar. Āḫır çaġda Sulṭān ‘Alī

(9) Mīrzā’nıŋ bir yaḫşıġına işi bu boldı. Muḥammed Mezīd Tarḫan [ve] alar bu mīrzālardın

(10) mey’ūs bolup Moġul ‘Abdulvahhāb’nı kim mundın burunraq hem ménıŋ qaşımda

(11) bar édi, Andicān qabalıda hem Ḫ̌āce Qāḍī bile yaḫşı yek cihetlıqlar qılıp

(12) cānlar tartıp édi maŋa yiberip méni tilepdürler. Biz ḫod ḫarāb-ı

(13) bu mu‘āmele édük. Uşbu maṣlaḥat üçün ṣulḥ qılıp Semerqand üstige

(14) yürümekke cāzim édük. Fi’l- ḥāl Mīr Moġul’nı Aḫsīġa Cihāngīr Mīrzā qaşıġa

[77b]

(1) bolcar bile yiberip Semerqand üstige atlanmaq bolduk. Zī’l-qa‘de ayıda

(2) Semerqand üstige çerig atlanıp ara ékki qonup Qabā’ġa kélip tüştük.

(3) Namāz-ı dīgeri ḫaber kéldi kim Sulṭān Aḥmed Tenbel’niŋ inisi Ḫalīl kélip Oş

(4) Qurġanı’nı uġurlap alıptur. Tafṣīli budur kim ṣulḥ bolġanda Tenbel’niŋ

(5) inisi Ḫalīl başlıq bendīlerni qoyulup édi, néçük kim meẕkūr

(6) boldı. Tenbel Ḫalīl’ni Özkend’deki köç ve uruqnı çıqarmaq üçün

(7) yiberip édi. Köç çıqarmaq bahānesi bile barıp Özkend’ge kirip

(8) bu kün çıqay, taŋla çıqay dép ḥiyel qılıp çıqmaydur édi. Biz çerig

(9) atlanġanda furṣat tapıp Oş ḫālī qalġanda kéçe bile kélip Oş

(10) Qurġanı’nı uġurlap alıptur. Bu ḫaber bizge kélgeç turmaqnıŋ ve yana

(11) bular bile çırmaşmaqnıŋ maṣlaḥatını néçe cihettin tapmay Semerqand sarı

(12) oq müteveccih bolduk. Bir bu kim biziŋ sipāhī ataġlıq tamām çerig yaraġı-

(13) nı qılmaq üçün üylüg üyge her sarıġa tarqap édi. Ṣulḥqa i‘timād

(14) qılıp bularnıŋ bu mekr ü ġadrıdın bī-ḫaber ü ġāfil édük. Yana bir bu kim ‘Alī Dost

[78a]

(1) ve Qanber ‘Alī dék uluq béglerimizdin néçe nevbet ḥareketler ẓāhir boldı kim

(2) alarġa i‘timād qalmadı, néçük kim meẕkūr boldı. Yana bu kim cemī‘ Muḥammed Mezīd Tarḫan

(3) başlıġ Semerqand bégleri méni tiley Mīr Moġul’nı yiberip édiler. Semerqand

(4) dék pāy-i taḫt turġunça né girāy ol qılġay kim Andicān dék yer üçün

(5) kişi evqāt żāyi‘ qılġay? Qabā’dın Marġīnān’ġa kélildi. Qoç Bég’niŋ

(6) atası Sulṭān Aḥmed Bég’ge Marġīnān’nı bérilip édi. ‘Alāyıq u ‘avāyıq

(7) cihetidin méniŋ bile érgese almadı. Marġīnān’da qaldı. Oġlı Qoç Bég

(8) bir éki aġa inisi bile méniŋ bile bardılar. Esfera yolıġa bolduk. Esfera-

(9) ’nıŋ tavābi‘i Miḥan atlıq kéntke kélip tüştük. İttifāqāt-ı ḥasanedin Qāsım Bég

(10) cemā‘atı bile ‘Alī Dost cemā‘atı bile Seyyid Qāsım yana bir pāre qalın yigit-

(11) ler bile uşbu aḫşam Miḥan’da ékende bolcar qılġan dék barça kélip qatıldılar.

(12) Andın atlanıp Deşt-i Ḫaşbān bile yürüp Çoban Köprüki’din ötüp

(13) Ura Tepe kéldim. Qanber ‘Alī öz vilāyeti Ḫocend’din Tenbel’ġa i‘timād qılıp çerig

(14) maslaḥatını sözleşe Aḫsi’ġa kélür. Bu vāqı‘a bolġaç Tenbel anı bend qılıp alıp

[78b]

(1) vilāyetleriniŋ üstige yürür. Ol bir Türkī meṣel bar kim: “İnanmaġıl

(2) Dostuŋġa, saman tıqar postuŋġa.” Yolda kéltüredürgende yayaq

(3) qaçıp yüz teşvīşler bile Ura Tepe ékende kéldi. Ura Tepede ékende ḫaber kéldi

(4) kim Şeybānī Ḫān Qal‘a-ı Debūsī’de Bākī Tarḫan[nı] basıp Buḫārā üstige barıp-

(5) tur. Ura Tepe’din Börk’ke Yaylaġı yolı bile Sengzārġa kéldük. Sengzār daruġası

(6) qurġannı bérdi. Qanber ‘Alī çün tutturup aldurup kélip édi,

(7) anı Sengzār’da qoyup öttük. Kélip Ḫan yurtıġa tüşkende Muḥammed Mezīd Tarḫan

(8) başlıq Semerqand bégleri kélip mülāzemet qıldılar. Semerqand tesḫīriniŋ

(9) keyfiyyetini bular bile meşveret qılıldı. Dédiler kim “Ḫˇāce Yaḥyā hem pādşāhnıŋ

(10) ḫˇāhānıdur. Eger ḫˇāce barın bolsa Semerqand bī-ceng ü cidāl āsānlıq [bile]

(11) müyesser bolur.” Bu cihettin néçe nevbet Ḫˇāce Yaḥyā kişiler yiberip sözleşildi.

(12) Ḫˇāce Yaḥyā Semerqand’ġa kivürmekni cezm étip yibermedi, velī me’yūs bolġu dék

(13) söz hem aytmadı. Ḫan yurtıdın köçüp Derġam yaqasıġa kéldük. Derġam

(14) yaqasıdın Ḫˇāce Yaḥyā’ġa Ḫˇāce Muḥammed ‘Alī Kitābdār’nı yiberildi. Ḫaber kéltürdi

[79a]

(1) kim “Kélsüŋler. Şehrni bérürbiz.” Derġam’dın kéçege yavuq atlanıp şehrġa

(2) müteveccih bolduk. Sulṭān Maḥmūd Dulday, Sulṭān Maḥmūd Dulday’nıŋ atası,

(3) yurttın oq qaçıp barıp bu ittifāqdın alarnı ḫaberdār qılıptur. Çün

(4) ḫaber taptılar ol qılġan ḫayāl müyesser bolmadı. Yanıp Derġam yaqasıġa tüştük.

(5) İbrāhīm Saru Manglıġ kim méniŋ bir yaḫşı ri‘āyet qılġan bégim édi,

(6) ‘Alī Dost tutturup qavlatıp édi. Mén Yār Yaylaq’qa kélgen

(7) furṣatta Seyyid Yūsuf Bég’niŋ uluq oġlı Muḥammed Yūsuf bile kélip

(8) mülāzemet qıldı. Biziŋ bayırı béglerimiz ve içkilerimiz kim ‘Alī Dost-

(9) ’nıŋ żıdı édiler, bularnıŋ bā‘zısını qavlap ba‘żısını

(10) talap bā‘zısını tutturup édi. Birer birer yıġılıp kéldiler.

(11) ‘Alī Dostża‘īf bolup édi né üçün kim Tenbel’ni arqalanıp maŋa

(12) ve méniŋ devleṯ̆āhlarımġa cefā vü azāblar qılur édi, méniŋ hem ṭab‘ım bu merdek

(13) bile yaman édi. Hem infi‘āldın ve hem tevehhümdin tura almadı. Ruḫṣat tiledi.

(14) Mén dağı minnet tuttum, ruḫṣat bérdim. ‘Alī Dost ve Muḥammed Dost uşol

[79b]

(1) ruḫṣat alġan bile Tenbel qaşıġa bardılar. Tenbel’ġa muqarreb bolup ġalebe

(2) yağılıqlar ve yamanlıqlar bu atalıq oġulluqtın ẓuhūrġa kéldi. Bir éki

(3) yıldın soŋ ‘Alī Dost’nıŋ éligige qart çıqıp öldi. Muḥammed Dost

(4) Özbek'ke kirip édi. Fi'l-cümle yaman émes édi. Andın hem körnemeklik

(5) qılıp qaçıp Andicān'nıŋ kūh-pāyeleriġa barıp yaġılıqlar ve fitneler

(6) engīz qıldı. Āḫır Özbek éligige tüşti. Közlerini kör qıldılar. "Közlerini

(7) tuz tuttı"nıŋ bu ma'nāsı bar érmiş. Bularġa ruḫṣat bérgendin soŋ

(8) Ġūrī Barlasnı bir néçe yigitler bile ḫaber üçün Buḫār[ā] sarı yiberilip édi.

(9) Ḫaber kéldi kim Şeybānī Ḫan Buḫārā'nı alıp Semerqand üstige müteveccih boldı.

(10) Ol nevāḥīde bolmaqnı maṣlaḥat körmey Keş sarı a'zīmet qılduk. Bu Semerqand

(11) béglerініŋ ekṣer köçleri hem Keşde édi. Keşke kélgendin bir éki haftadın

(12) soŋ ḫaber kéldi kim Sulṭān 'Alī Mīrzā, Semerqand'nı Şeybānī Ḫan'ġa bérdi.

(13) Tafṣīli budur kim Sulṭān 'Alī Mīrzā'nıŋ anası Zühre Bégi Aġa bilmesligi

(14) ve bī'aqllıġıdın maḫfī Şeybānī Ḫan'ġa kişi yiberür bu mażmūn bile kim Şeybānī Ḫan

[80a]

(1) anı alur bolsa, oġlı Şeybānī Ḫan'ġa Semerqand'nı bérgey. Atası'nıŋ vilāyetini

(2) alġandın soŋ Sulṭān 'Alī Mīrzā'ġa bérgey. Bu rāydın Ebū Yūsuf Arġun-

(3) nıŋ ḫaberi bar ékendür, belk[i] bu rāynı körsetgüçi uşol ġaddār ékendür.

(4) Veqāyi'-i sene-i sitt va-tis' mi'a Şeybānī Ḫan uşol ḫatunnıŋ va'desi bile kélip Baġ-ı

(5) Meydān'ġa tüşti. Tüş vaqtıda Sulṭān 'Alī Mīrzā[nıŋ] bég ü béġatıga yigit yeleŋige

(6) hīç kimge ḫaber qılmay hīç kim bile kéŋeşmey bir néçe yavuġıdağı kiçik kirim

(7) bile Çārreh Dervāzesi'din Baġ-ı Meydān'ġa Şeybānī Ḫan qaşıġa bardı.

(8) Şeybānī Ḫan ḫaylī yaḫşı hem körmedi. Körüşkendin soŋ qoyı yanıda

(9) olturġuzdı. Ḫᵛāce Yaḥyā, Mīrzā'nıŋ çıqqanını ḫaber tapıp ıżṭırābta boldı.

(10) Hīç çāre tapa almay Ḫᵛāce hem çıqtı. Şeybānī Ḫan qopmay oq körüşti. Bir pāre

(11) şikāyetāmīz sözler ayttı. Ḫᵛāce Yaḥyā qopġanda Şeybānī Ḫan ta'ẓīm qılıp qoptı.

(12) Cān 'Alī, Ḫᵛāce 'Alī Bay'nıŋ oġlı, Ribāṭ-ı Ḫᵛāce'de édi. Mīrzāsı'nıŋ çıqqan

(13) ḫaberini éşitip ol hem Şeybānī Ḫān qaşıġa kéldi. Bu bī-devlet ḫatun,

(14) çün nāqıṣ-'aql érdi, érge tégmek téger hevāsı bile oġlınıŋ ḫānu-mānın

[80b]

(1) berbād bérdi. Şeybānī Ḫan bir ẕerre pervā hem qılmadı, belk[i] ġuma ġunçaçıça

(2) hem közge ılmadı. Sulṭān 'Alī Mīrzā hem öz işke ḫayrān u çıqqanıdın bī-ḥad

(3) peşīmān édi. Bā'żı yavuqları keyfiyyetni aŋlap Mīrzā'nı alıp qaçmaq ḫayālī

(4) qıldılar. Sulṭān 'Alī Mīrzā rıżā bolmadı. Çün ecel yétip édi, qutulmadı.

(5) Témür Sulṭān bile tüşer édi. Tört béş kündin soŋ Qulbe Öleŋi'de

(6) öltürdiler. Bu béş künlüg öler cān üçün yaman at bile bardı.

(7) Ḫatun sözige kirip özini néknāmlar çergesidin çıqardı. Mundaq

(8) kişiniŋ vaqāyi'in mundın artuq bitip bolmas. Bu yosunluq

(9) şenī' ḥarekātnı mundın artuq éşitip bolmas. Sulṭān 'Alī Mīrzā'nı

(10) öltürgendin soŋ Cāŋ 'Alī'ni hem Mīrzā'sı qaşıġa yiberdi.

(11) Ḫᵛāce Yaḥyā'dın çün Şeybānī Ḫān mütevehhim édi, éki oġlı Ḫᵛāce Muḥammed Ẕekeriyā

(12) ve Ḫᵛāce Bāqī bile Ḫorāsān sarı ruḫṣat bérdi. Keyin[din] bir néçe Özbek

(13) barıp Ḥażret-i Ḫᵛāce'ni éki yigit oġlı bile Ḫᵛāce, Kārdzen nevāḥīside

(14) şehīd qıldılar. Şeybāni Ḫan'nıŋ sözi bu ékendür kim "Ḫᵛāce'niŋ işi

[81a]

(1) méndin émes édi. Qanber Bey ve Kepek Bey qıldılar." Bu andın yamanraq meṣel

(2) bar kim "uzr-eş" beter ez günāh. Mundaq işlerni bégler öz başı bile ḫanıdın

(3) pādşāhıdın bī-vuqūf qıla başlasa, pes ḫanlıġa ve pādşāhlıġa

(4) né i'tibār? Semerqand'nı Özbek alġaç Keş'din Ḥiṣār sarı müteveccih bolduk.

(5) Muḥammed Mezīd Tarḫan başlıġ Semerqand bégleri köç ve ehl-i 'iyālları bile

(6) biziŋ bile tépr[e]diler. Çaġānyān'nıŋ Çeltū Öleŋi'ge tüşkende Muḥammed Mezīd Tarḫan

(7) başlıq Semerqand Bégleri ayrılıp barıp Ḫüsrevşāh'ġa nöker boldılar. Biz

(8) şehr ü vilāyettin maḥrūm, barur turar yerimiz nāma'lūm. Bā-vücūd kim Ḫüsrevşāh né

(9) miqdār biziniŋ ḫāne-i vā'deġa ḥayflar ötkerip édi, çāre tapa almay

(10) żarūrettin anıŋ vilāyetiniŋ içi bile oq öttük. Bir ḫayāl qılılıp

(11) édi kim Qara Tékin ve Alay bile ötüp kiçik ḫan dadamġa, kim Alaca Ḫan bolġay,

(12) barılġay. Ol müyesser bolmadı. Kemrūd yuqqarı yürüp Sarataq Dabanı'dın

(13) aşmaq bolduk. Nevendāk nevāsiġa yétkende Ḫüsrevşāh'nıŋ nökeri

(14) bir toquz at ve bir toquz parça kéltürdi. Kemrūd aġzıġa tüşkende Şir 'Alī

[81b]

(1) Çehre qaçıp Velī Ḫüsrevşāh qaşıġa bardı. Taŋlasıġa Qoç Bég ayrılıp

(2) Ḥiṣār bardı. Kemrūd Derasi'ġa kirip yuqqarı baqa yürüdük. Tengi ve uçma

(3) yollarda ve tünd ü tīz kötellerde qalın at ve teve qaldı. Üç tört ara

(4) qonup Sarataq Kötelige yéttük. Kötel, ve né nev' kötel! Hergiz mundaq bülend ü teng

(5) kötel körülgen émes. Hīç vaqt mundaq tengi ve uçma yollar bile yürülgen

(6) émes. Köp teşvīş ü ṣu'ūbet bile muḫāṭara tengi ve uçmalardın ötüp

(7) yüz renc ü meşaqqat bile muhlik bülend ü taŋ kötellerdin aşıp Fān nevāḥisiġa

(8) kéldük. Fān taġlarınıŋ arasıda bir uluq köl tüşüptür. Muḥīṭi taḫmīnen

(9) bir şer'ī [bolġay] ṭavr kölidür. Ġarābettin ḫālī émes. Ḫaber tapıldı kim İbrāhīm

(10) Tarḫan, Şīrāz qurġanını bérkitip olturuptur. Yār Yaylaq qurġanlarıda

(11) hem Qanber 'Alī ve Ebū'l Qāsım Kūhber kim Ḫˇāce Dīdār'da édi, Özbek Semerqand'nı alġanda

(12) Ḫˇāce Dīdār'da tura almay Yār Yaylaq'qa kélip qoyığı qurġanlarda édi

(13) bérkitip olturupturlar. Fānnı oŋ qolda qoyup Keştūd sarı yürüdük.

(14) Fān meliki kim kerem ü seḫāvet ve ḫızmet-qārlıq u insāniyyet bile meşhūr u ma'rūf

[82a]

(1) édi, Sulṭān Mes‘ūd Mīrzā, Sulṭān Ḥüseyn Mīrzā Ḥiṣār üstige kélgende, inisi

(2) Baysunġur Mīrzā’ġa Semerqand’ġa bu yol bile barıp édi. Fān meliki yétmiş séksen at

(3) pīşkeş qıldı. Özge ḫizmetkārlıġlarnı hem uşbu yosunluq qıldı. Maŋa

(4) bir fırūdraq at yiberip özi hem kélmedi. Bizge yétkende seḫāvet bile meşhūr

(5) bolġan él ḫasīs bolur, mürüvvet bile meẕkūr bolġan élniŋ mürüvveti unutulur. Ḫüsrevşāh,

(6) kim seḫāvet ü kerem bile ma‘rūf u meşhūr édi, Bedī‘üzzamān Mīrzā’ġa né nev‘ ḫızmet-kārlıqlar

(7) qılġanı meẕkūr boldı. Yana Bāqī Tarḫan’ġa ve özge béglerge asru köp

(8) insāniyyet ü baḫşişler körsetti. Éki nevbet vilāyetidin ‘ubūrumız vāqı‘

(9) boldı: biziŋ ebnā-yı cinsimiz démey ki ednā nökerimizge qılġan insāniyyetni

(10) bizge qılmadı, belk[i] nökerimizçe bizni közge ılmadı. Beyt: Kim körüptür,

(11) ay köŋül, ehl-i cihāndın yaḫşılıq. Kim ki andın yaḫşı yoq, köz tutma

(12) andın yaḫşılıq. Fāndın ötkeç Keştūd qurġanıda Özbek kişisi

(13) bar ḫayāl qılıp Keştūd üstige ılġaduk. Keştūd qurġanı ḫod buzuġ

(14) ékendür. Bu müddette anda kişi olturġan émes ékendür. Andın ötüp

[82b]

(1) Kühek Suyı’nıŋ yaqasıġa kélip tüştük. Yārīniŋ toġrısıdın Kühek

(2) Suyı’nıŋ köprüg bile keçtük. Qāsım Bég başlıq béglerni yiberildi

(3) kim Ribāṭ-ı Ḫˇāce Qurġanı’nı oġurluq bile alġaylar. Yārīdin ötüp

(4) Şunqarḫāne Taġı’dın aşıp Yār Yaylaq’qa kéldük. Ribāṭ-ı Ḫˇāce’ġa barġan

(5) bégler şatu qoyar maḥalda tuyupturlar yā tuydurupturlar. Ala almay

(6) yanıp kéldiler. Qanber ‘Alī Sengzār’da édi. Kélip kördi. Ebū‘l Qāsım Kūhber

(7) ve İbrāhīm Tarḫan abdān kişilerini mülāzemetqa yiberip qulluq ve iḫlāṣ

(8) iẓhārını qıldılar. Yār Yaylaq kéntleridin Esfidek Qurġanı’ġa kéldük.

(9) Ol furṣatta Şeybānī Ḫan, Ḫˇāce Dīdār nevāḥīside olturup édi.

(10) Üç tört miŋ Özbeki bar érdi. Yana yerlig sipāhīdin hem munça

(11) çaġlıq kişi yıġılıp édi. Semerqand daruġalıġını Cān Vefā Mīrzā’ġa

(12) bérip édi. Béş altı yüz kişi bile Semerqand qurġanınıŋ içide édi.

(13) Ḥamza Sulṭān bile Mehdī Sulṭān tavābi‘ u lavāḥiqı bile Semerqand’nıŋ yavuġıda

(14) Büdene Qoruġı’da olturup édi. Biziŋ kişimiz yaḫşı vü yaman éki yüz

[83a]

(1) qırq kişi édi. Barı bégler vü yigit yéleŋ bile sözleşip sözni

(2) muŋa qoyduk kim Şeybānī Ḫan Semerqand’nı yaqında alıp henüz él aŋa ve ol

(3) élge köŋül toḫtamaydurlar. Uşbu furṣātta bir iş qıla alsaq, ḫod qılġay-

(4) biz. Eger Semerqand qurġanını şatu qoyup oġurluq bile alsaq, Semerqand éli ḫod

(5) biziŋdür. Né çāresi bar? Eger bizge meded qılmasalar, Özbek üçün ḫod

(6) uruşmaġularıdur. Semerqand’nı éliglegendin soŋ her né téŋriniŋ

(7) ḫˇāstı bolsa ol bolġusıdur. Bu qarār bile namāz-ı peşīndin soŋ

(8) Yār Yaylaq'tın atlanıp kéçe tün qatıp yarım kéçe Ḫan yurtıġa yéttük.

(9) Ol aḫşam él ḫaberdār boluptur dép qurġannıŋ yavuqıġa kélmey Ḫan

(10) Yurtıdın oq yanıldı. Taŋ atıp édi kim Ribāṭ-ı Ḫˇāce'din qoyıraq

(11) Kühek Suyı'nı kéçip yana Yār Yaylaq kéldük. Bir kün Esfidek Qurġanı'da

(12) cem'ī içkiler meṣel Dost Nāṣır, Noyan Kökeldaş, [Qasım Kökeldaş] Ḫan Qulı Kerīmdād, Şeyḫ

(13) Derviş, Ḫüsrev Kökeldaş Mīrim Nāṣır barı ḥāżır édiler. Méniŋ qaşımda

(14) olturup édiler. Her ṭarafdın söz ötedür édi. [Dédim] kim "Kéliŋ aytıŋ, kim

[83b]

(1) téŋri rāst kéltürse Semerqand'nı qaçan alġaybiz?" Bā'żı dédiler kim "Yazġa

(2) alġaybiz." Ol maḥal kéç küz édi. Bā'żı bir ay, bā'żı qırq kün, bā'żı yégirme kün

(3) dédiler. Noyan Kökeldaş dédi kim "On tört künde alur-biz." téŋri rāst

(4) kéltürdi. Rāst on tört künde oq Semerqand'nı alduk. Uşol furṣatta

(5) 'aceb tüş kördüm. Tüş körer-mén kim Ḥażret-i Ḫˇāce 'Ubeydullāh kélmişler. Mén

(6) istikbāllarıġa çıqmışmén. Ḫˇāce kélip olturdılar. Ḫˇāce'niŋ allıġa

(7) ġālibā bī-tekellüfraq destār-ı ḫˇān salmışlar. Bu cihettin Ḥażret-i [Ḫˇāce'niŋ] ḫāṭırıġa

(8) néme kélmiş. Mollā Baba méniŋ sarı baqıp işāret qıladur. Mén hem īmā bile dédim

(9) kim “Méndin émestür. Destār-ı ḫˇān salġuçı taqṣīr qılıptur.” Ḫˇāce fehm qılıp

(10) bu ‘uzr masmū‘ tüşti. Qoptılar. Uzata çıqtım. Uşbu üyniŋ dālānıda oŋ

(11) qolumdın yā sol qolumdın tutup andaq köterdiler kim bir ayaġım yerdin

(12) qoptı. Türkī dédiler kim “Şeyḫ Maṣlaḥat bérdi.” Uşol néçe künde oq Semerqand’nı

(13) aldım. Bir éki kündin soŋ Esfidek Qurġanı’dın Vesmend Qurġanı’ġa kélildi.

(14) Bā-vücūd kim bir qatla Semerqand nevāḥīsiġa barıp tuydurup kélip édük,

[84a]

(1) yana téŋrige tevekkül qılıp uşol ḫayāl bile Vesmenddin namāz-ı peşīndin soŋ Semerqand

(2) üstige ılġaduk. Ḫˇāce Ebū‘lmekārim hem hem-rāh édi. Yarım kéçe Ḫıyābān’nıŋ

(3) Pul-ı Meġakıġa yétip yétmiş séksen abdān yigitlerni ilgeri ayırduk

(4) kim Ġār-ı ‘Āşıqān toġrısıdın şatu qoyup çıqıp kélip Fīrūze Dervāzesi’deġılerniŋ

(5) üstige yürüp Dervāze’ni éliglep bizge kişi yiber-

(6) geyler. Bu yigitler barıp Ġār-ı ‘Āşıqān toġrusıdın şatu qoyup çıqıpturlar.

(7) Hīç kim tuymaydur. Andın Fīrūze Dervāz[e]si’ġa kélip Fāżıl Tarḫan ol kim Tarḫanlardın

(8) émes, Türkistānī sevdā-ger tarḫanlarıdın bolur, Şeybānī Ḫanġa Türkistān’da

(9) ḫıẓmet qılıp ri‘āyet tapıp édi üstige turarlar. Fāżil Tarḫan’nı

(10) bir néçe nökeri bile çapqulap öltürüp Dervāze’niŋ quflını baltu bile

(11) çapıp Dervāze’ni açtılar. Uşbu furṣatta mén yétken bile oq

(12) Fīrūze Dervāzesi'din kirdim. Ebū'l Qāsım Kūhber özi kélmeydür édi. İnisi Aḥmed Qāsım'nı

(13) otuz qırqça nökeri bile yiberip édi. İbrāhīm Tarḫan'nı kişisi

(14) ḫod yoq édi. Şehrge kirip ḫāneqāhda olturġanda Aḥmed Tarḫan atlıq inisi

[84b]

(1) bir néçe nöker bile kéldi. Şehri éli henüz uyqud[a] érdiler. Dükkāndārlar dükkānlardın

(2) baqıp tanıp du'ā qılurlar édi. Andaq furṣattın soŋ şehr éli ḫaberdār boldılar.

(3) Biziŋ élge ve şehr élige ġarīb beşāşet u neş'e édi. Tilbe itler dék Özbeklerni

(4) kūçe sayılarda taş bile tayaq bile öltürdiler. Taḫmīnen tört béş yüz Özbekni

(5) uşbu destūr bile öltürdiler érken. Şehr daruġası Cān Vefā, Ḫᵛāce Yaḥyā'nıŋ

(6) üyleride édi. Qaçıp çıqıp Şaybaq Ḫan qaşıġa bardı. Dervāze'din

(7) kirip medrese ü ḫānqāh sarı oq yürüdüm. Kélip ḫānqāhnıŋ

(8) ṭāqınıŋ üstide olturdum. Taŋ atġunça tuş tuşdın süren

(9) édi ve ġavġā édi. Bā'żı ḫaberdār bolġan erbāb u dükkāndārlar kélip

(10) neş'e vü beşāşetler bile körüp māḥażarī kéltürüp du'ālar qıldılar. Taŋ

(11) atqandın soŋ ḫaber kéldi kim Āhanīn Dervāzesi'de éki Dervāze'niŋ

(12) arasını Özbekler bérkitip uruşadurlar. Fi'l-ḥāl atlanıp Āhanīn Dervāzesi'ġa

(13) müteveccih boldum. Méniŋ bile on on béş yégirme kişi bolġay édi.

(14) Él qallāş yaŋı şehr élige tüşüptür, her kim künçkāvluqqa bir gūşe-

[85a]

(1) de meşgūl. Mén yétkünçe Āhanīn Dervāzesi'din Özbeklerni çıqarıpturlar. Şaybaq

(2) Ḫan bu ḫaberni tapıp ıżṭırāb bile āftāb çıqanda yüz yüz éllig kişi bile Āhanīn

(3) Dervāzesi'ġa yétip kéldi. Ġarīb qapuda kélip édi, velī méniŋ bile kişi

(4) köp az édi, néçük kim meẕkūr boldı. Şaybaq Ḫan kördi kim hīç iş qıla

(5) almas. Turmadı. Bat oq yandı. Andın yanıp kélip erkte Büstān Serāġa

(6) tüştüm. Ekābir ü eşrāf şehr uluġları méni kélip körüp mübārekbādlıġ-

(7) lar qıldılar. Yüz qırq yılġa yavuq Semerqand pāy-i taḫtı biziŋ ḫāne-i vā'deġa édi.

(8) Qandaġı yat yaġı Özbek kélip muṭasarrıf bolup édi. Éligdin kétken mülkni

(9) yana téŋri bérdi. Ġāret ü tārāc yétken mülkni yana vilāyet taṣarrufumızġa kirdi.

(10) Sulṭān Ḥüseyn Mīrzā hem Herātnı uşbu yosunluq ġāfillıqta alıptur, velī il

(11) bilür kişi allıda rūşen, ve inṣāflıq él qaşıda mübeyyendür kim bu iş bile [ol iş arasıda tefāvütlerdür ve ol iş bile]

(12) bu alış arasıda köp farq bardur. Evvel bu kim Sulṭān Ḥüseyn Mīrzā köp işler

(13) körgen, bisyār tecrübeler keçürgen, uluq yaşlıq pādşāh édi. Ékinçi

(14) bu ġanīmi Yādgār Muḥammed Nāṣır Mīrzā édi. On yéti on sekiz yaşlıq bī-tecrübe

[85b]

(1) oġlan [kişi] édi. Üçünçi bu kim ġanīmniŋ içidin keyfiyyāt u ḥālātnı bilgen

(2) kişi Mīr 'Alī Mīrāḫūr, Mīrzā'ġa kişiler yiberip ġafīllıqta ġanīm üstige

(3) kéltürdi. Törtünçi bu kim ġanīmi qurġanda émes édi Bāġ-ı Zāġān'da édi. Sulṭān

(4) Ḥüseyn Mīrzā alġan maḥalda Yādgār Muḥammed Mīrzā ve tavābi'i andaq içkülüge tüşken ékendürler

(5) kim ol kéçe Yādgār Muḥammed Mīrzā'nıŋ éşikide üç kişi ékendür, alar hem mest,

(6) [özi hem mest] béşinçi bu kim ol mertebe ġafīllıqta oq kéldi ve aldı. Mén Semerqand alġanda on

(7) tokuz yaşta édim. Né köp iş körüp édim, né tecrübe bolup édi. Ékinçi

(8) bu kim ménin ġanīmim Şaybaq Ḫan dék pürtecrübe ve köp iş körgen ve uluq

(9) yaşlıq kişi édi. Üçünçi bu kim bizge Semerqand'dın hīç kişi kélmeydür édi.

(10) Egerçi şehr éli maŋa köŋüllüg édi, velī Şaybaq Ḫan'nıŋ qorġunçıdın

(11) hīç kişi bu ḫayālnı qıla almas édi. Törtünçi bu kim méniŋ ġanīmim qurġanda

(12) édi. Hem qurġannı alıldı, hem ġanīmni qaçuruldı. Béşinçi bu kim bir mertebe

(13) Semerqand qaṣdıġa kélip ġanīmġa tuydurup ékinçi mertebe kélgende téŋri rāst kéltürdi

(14) Semerqand feṭḥ boldı. Bu dégenlerdin ġaraż, élge saŋ kem urmaq émes.

[86a]

(1) Beyān-ı vāqı'ı bu édi kim meẕkūr boldı. Bu bitilgenlerdin maqṣūd özini

(2) artturmaq émes. Rāstī bu édi kim mesṭūr boldı. Bu feṭḥde şu'arā tārīḫler

(3) aytıp édiler. Ol cümledin bir beyt ḫāṭırda qalıptur beyt: Bāz küften

(4) ḫıred ki tārīḫeş 'Feṭḥ-i Bābur Bahādur est, bedān. Semerqand feṭḥidin soŋ Ṣāvdār

(5) u Soġd u tümenāt yavuġı qurġanlar birer birer maŋa rücū‘ qıla başladılar.

(6) Bā‘żı qurġanlardın Özbek daruġaları tevehhüm qılıp salıp çıqtılar. Bā‘żı

(7) qurġanlar Özbek kişisini qavlap bizge kirdiler. Bā‘żı daruġalarını

(8) tutup qurġanlarını bérkittiler. Uşbu furṣatta Şaybaq Ḫan’nıŋ

(9) ve Özbekleriniŋ köç ü uruqları Türkistāndın kéldiler. Şaybaq Ḫan

(10) Ḫ̌āce Dīdār ve ‘Alīābād nevāḥīside édi. Qurġanlarnıŋ mundaq kirgen-

(11) lerini ve élniŋ bu nev‘ rücū‘ını körüp olturġan yerdin Buḫārā sarı

(12) köçti. téŋri ‘ināyeti bile Soġd u Miyān Kāl qurġanları üç tört ayda

(13) ekṣer bizge rücū‘ qıldılar. Bāqī Tarḫan hem furṣat tapıp kélip Qarşı qurġanıġa

(14) kirdi. Ḫuzzār ve Qarşı hem Özbek tasarrufıdın çıqtı. Qara Köl’ni hem Merv’din Ebū‘l Muḥsin

[86b]

(1) Mīrzā’nıŋ kişisi kélip aldı. İşimiz bisyār taraqı üstide boldı. Méniŋ

(2) vālidelerim ve köç ve uruqlarım, mén Andicān’dın çıqqandın soŋra, yüz

(3) teşvīş ü meşaqqatlar bile Ura Tepe kélip édiler. Kişi yiberip Semerqand’ġa

(4) kéltürdük. Uşol néçe künde Sulṭān Aḥmed Mīrzā’nıŋ qızı ‘Āyişa Sulṭān Bégim’din,

(5) kim evvel méniŋ ‘aqd-i nikāḥımġa kirgen bu édi, bir qız boldı. Faḫrunnisā’ġa

(6) mevsūm boldı. Méniŋ tun[ġuc] farzandım bu édi. Ol tārīḫde mén on toquz

(7) yaşta édim. Uşol bir ay qırq künde oq téŋri raḥmetiġa bardı.

(8) Semerqand fetḥidin soŋ kerrāt u merrāt eṭrāf u cevānibdaqı ḫavānīn

(9) ü selāṭīn ü ümerā‘ vü serḥad-nişinlerġa istimdād u isti‘ānat üçün mütevātir

(10) ü müte‘āqib élçiler ve tovaçılar bardılar ve kéldiler. Bā‘żı bā-vücūd-ı tecrübeler sehlingārlıq

(11) qıldılar. Bā‘zıdın kim nisbet bu ṭabaqaġa bī-ādāblıqlar u naḫoşluqlar

(12) vāqı‘ bolup édi, öz tevehhümleridin teġāfül qıldılar. Bā‘zılar kim

(13) kömek yiberdiler, mu‘tad bihi kömek émes édi, néçük kim her qaysı öz yeride

(14) meşrūḥ meẕkūr bolġusıdur. Bu ékinçi nevbet Semerqand’nı alġanda ‘Alī Şīr Bég

[87a]

(1) tirig édi. Bir nevbet maŋa kitābeti hem kélip édi. Mén hem bir kitābet yiberip

(2) édim. Arqasıda Türkī beyt aytıp bitip yiberip édim. Cevāb kélgünçe

(3) tefrīqa ve ġavġā boldı. Şaybaq Ḫan Semerqand’nı alġanda Mollā Binā’ī’ni mülāzım

(4) qılıp édi. Şaybaq Ḫan bile édi. Semerqand fetḥidin néçe kündin soŋra Semerqand’ġa

(5) kéldi. Qāsım Bég andın bedgümān bolup Şehr-i Sebz sarı ruḫṣat bérdi. Néçe

(6) kündin soŋ çün faẓīletlıq kişi édi, günāhı ṣādır bolmaydur édi,

(7) Semerqand’ġa kéltürdük. Dāyim qaṣīde vü ġazel ötkerür édi. Nevāda bir ‘amel

(8) méniŋ atımġa baġlap ötkerdi. Uşol eşnāda bir rubā‘ī aytıp ötkerdi. Rubā‘ī: Né ġalle marā

(9) kazū tüvānem nūşīd. Né mühmel-i ġalle tā tüvānem pūşīd. Ānrā ki na

(10) ḫˇurdenest u né pūşīdūn der ‘ilm ü hüner kücā tevāned gūşīd? Ol furṣatlarda

(11) birer ékirer beyt aytur édim, velī ġazel tüketmeydür édim. Birgine

(12) Türkī rubā‘ī aytıp yiberdim: Rubā‘ī işler barı köŋlüŋdeki dék bolġusıdur.

(13) İn‘ām u vaẓīfe barı buyrulġusıdur. Ol ġalle u muhmel ki dép érdiŋ

(14) bildim muhmelġa būy u ġalledin üy tolġusıdur. Mollā Binā’ī bu rubā‘īniŋ

[87b]

(1) evvelki mıṣrā‘ınıŋ qāfiyesini redīf qılıp özge qāfiyesini redīf qılıp

(2) özge qāfiye bile yana bir rubā‘ī aytıp ötkerdi: Rubā‘ī: Mīrzām ki şah-ı baḥr u ber

(3) bolġusıdur, ‘ālemde hüner birle semer bolġusıdur. Bir muhmel üçün munça

(4) ‘ināyet boldı ma‘qūl eger désem néler bolġusıdur? Ol furṣatta Ḫˇāce

(5) Ebū‘lbereke Firāqī Şehr-i Sebz’din Semerqand’ġa kélip édi. Dédi kim uşol qāfiyede

(6) aytmaq kérek édi. Bu rubā‘īni Ḫˇāce Ebū‘lbereke ayttı: Rubā‘ī Bu cevr ki qıldı

(7) devr sorulġusıdur. Sulṭān-ı kerem bu ‘uzrnı qolġusıdur. Tökülgen egerçi

(8) tolmasa, ey sāqī, tökülgenimiz bu devrde tolġusıdur. Bu qışlıqta işimiz

(9) bisyār teraqqīde édi. Şaybaq Ḫan’nıŋ işi tenezzülde édi. Bu eşnāda

(10) bir éki iş yaramasraq boldı. Merv’din kélip Qara Köl’ni alġanlar toḫtay

(11) almadılar. Qara Köl yana Özbekler taṣarrufıġa kirdi. Qal‘a-ı Debūsī’de

(12) İbrāhīm Tarḫan’nıŋ Aḥmed Tarḫan atlıq inisi édi. Şaybaq Ḫan

(13) kélip qapadı. Biz çerig yıġıp isti‘dād ṭayar qılġunça zorlap aldı. Élini

(14) tamām qatli‘ām qıldı. Mén Semerqand’nı alġanda sanaġlıq éki yüz qırq kişim

[88a]

(1) bar édi. Béş altı aynıŋ arasıda téŋri ta‘ālānıŋ ‘ināyeti bile ança

(2) boldı kim Şaybaq Ḫan dék kişi bile Serpül’de maṣāf uruştuk,

(3) néçük kim meẕkūr bolġusıdur. Eṭrāf [u] cavānibdaqılardın ḫandın

(4) Eyyub Bégçik ve Qaşqa Maḥmūd ve Bārīnlar tört béş yüz kişi kömekke kélip

(5) édi. Cihāngīr Mīrzā’dın Tenbel’niŋ inisi Ḫalīl yüz éki yüz kişi bile kömekke

(6) kélip édi. Sulṭān Ḥüseyn Mīrzā dék ṣāḥib tecrübelıq pādşāhdın,

(7) kim Şaybaq Ḫan’nıŋ ef‘āl u eṭvārını mīrzādın yaḫşıraq kişi bilmes édi,

(8) hīç kişi kömekke kélmedi. Bedī‘üzzamān Mīrzā’dın hem kişi kélmedi. Ḫüsrevşāh

(9) ḫod öziniŋ tevehhümidin kişi yibermedi. Çün né miqdār yamanlıqlar andın nisbet

(10) bu ḫāne-i vā‘deġa vāqı‘ bolup édi, néçük kim maqṣūd meẕkūr boldı, bizdin qorġunçı

(11) köprek édi. Şevvāl ayıda Şeybānī Ḫan bile uruşmaq dā‘iyesi bile sefer

(12) qılıp Bāġ-ı Nev’ġa çıqtım. Béş altı kün Bāġ-ı Nev’de çerig yıġılmaq ve isti‘dād

(13) ṭayar bolmaq maṣlaḥatı üçün olturuldı. Bāġ-ı Nev’din atlanıp küç-ber-küç

(14) müteveccih bolduk. Serpül’din ötüp tüştük. Ordu girdini tamām şāḫ

[88b]

(1) [u] ḫandek bile iḥtiyāṭ qılıp maẕbūṭ qılduk. Şaybaq Ḫan narıdın kélip

(2) Ḫ̆āce Kārdzen nevāḥīsiġa tüşti. Ara taḫmīnen bir yıġaç bolġay édi.

(3) Tört béş kün bu yurtta olturuldı. Biziŋ kişimiz ve yaġı kişisi

(4) künde narıdın kélip barıdın barıp atqulaşıp uruşurlar

(5) édi. Bir kün ġanīm kişisi köprek kéldi. Ḫaylī uruş boldı. Hīç tarafdın

(6) artuqsılıq bolmadı. Biziŋ bir tuġluq kişi yéŋilrek yanıp

(7) ḫandekke kiriptür. Bā‘żı “Seydī Qara Bég’niŋ tuġı édi.” dédiler. Seydī

(8) Qara egerçi sözige uz édi, qılıçıġa ḥulya édi. Uşbu evqātta bir kéçe

(9) Şaybaq Ḫan şeb-ḥūn kéldi. Çerig girdini şāḫ u ḫandek bile müstāḥkem u maẕbūt

(10) qılılıp édi. Kélip hīç iş qıla almadı. Ḫendeq’niŋ taşıdın

(11) süren salıp bir pāre oq qoyup yandılar. Uruş işige mén

(12) sa‘y u ihtimām qıldım. Qanber ‘Alī hem sā‘ī édi. Bāqī Tarḫan miŋ éki miŋ

(13) yaraġlıq kişi bile Keş’ke tüşüptür. Éki künde bizge qoşulur. Seyyid Muḥammed

(14) Mīrzā Duġlat hem ḫan dadam qaşıdın kömek kélip miŋ miŋ béş yüz kişi

[89a]

(1) bile Diyūl tüşüptür. Ara tört yıġaç yoldur. Ṣabāḥıġa bizge qoşulur. Uşmundaq

(2) maḥalda ta‘cīl qılduk. Uruştuq. Beyt: Ba tündī sabuk dest burdan ba tıġ

(3) ba dandān ġazad puşt-i dest-i daruġ. Méniŋ ihtimāmnıŋ ciheti bu édi kim

(4) uruş küni Sekiz Yulduz aralıqta édi. Eger ol kündin ötse

(5) on üç on tört küngeçe Sekiz Yulduz ġanīm arqası sarı bolur

(6) édi. Ol mülāḥaẓalar hīç ékendür. Bī-taqrīb ta‘cīl qılıpturbiz. Ṣabāḥī

(7) uruş dā‘iyesi bile cébelenip atlarġa kim kéçim salıp baranġar cavanġar

(8) ġol irevül yasal yasap müteveccih bolduk. Baranġar: İbrāhīm Saru, İbrāhīm Cānī,

(9) Ebū‘l Qāsım Kūhber, yana ba‘żı bégler édi; cavanġar: Muḥammed Mezīd [Tar]ḫan, İbrāhīm Tarḫan, yana

(10) Semerqand bégleri Sulṭān Ḥüseyn Arġun, Qara Barlas, Pīr Aḥmed, Ḫᵛāce Ḥüseyn éd[i];

(11) ġolda Qāsım Bég ve yana ba‘żı yavuq içkiler édi; irevül: Qanber ‘Alī Sellāḫ,

(12) Bende ‘Alī, Ḫᵛāce ‘Alī, Mīr Şāh Qoçın, Seyyid Qāsım Eşik Aġa, Ḫāldār Bende ‘Alī’niŋ

(13) inisi, Qoç Bég, Ḥaydar Qāsım Béginiŋ oġlı. Bolġan abdān yigitlerni

(14) ve içkilerni tamām irevülge bitilip édi. Biz kim yasap çıqtuk, ġanīm hem utrudın

[89b]

(1) yasap peydā boldı. Baranġarı Maḥmūd Sulṭān, Cānī Bég Sulṭān, Témür Sulṭān;

(2) cavanġarı Ḥamza Sulṭān, Mehdī Sulṭān, yana ba‘żı sulṭānlar édi. Yasallar

(3) yavuq yétkeç ġanīmniŋ baranġarınıŋ uçı biziŋ arqamız sarı

(4) yürüldi. Mén hem yüzümni alar sarı qıldım. Biziŋ irevül kim né kim

(5) bolġan iş körgen qılıç çapqan yigitlerni tamām irevülge bitilip

(6) édi; oŋ qol sarı qaldı. Alımızda hīç kişi qalmadı. Bā-vücūd kim

(7) ilgeri kélgen kişilerni urup yandurup ġolıġa[9] tikdük. Aŋa yétti

(8) kim Şaybaq Ḫan’nıŋ ba‘żı qarı uluqları Şaybaq Ḫan’ġa déptürler

[9] H.’de *ġolġa* biçimindedir.

(9) kim [Şaybaq] “Yürümek kérek. Turmaq’dın iş ötti.” Özi toḫtap turuptur.

(10) Ġanīmniŋ baranġarı cavanġarımızını basıp arqaġa yürüldi. İrevül

(11) hem oŋ qol sarı qalıp alımız yalaŋ boldı. Keyindin ve ilgeridin

(12) ġanīm kişisi zorlap oq qoya kirişti. Moġul [çerigi], kim kömekke kélip édi,

(13) uruşurġa ḫod ṭāqatları yoq édi. Uruşmaqnı qoyup bizniŋ

(14) élini[10] oq ṭalap éttin tüşüre kiriştiler. Bir bu émes hemīşe bedbaḫt Moġul-

[90a]

(1) -nıŋ ‘ādeti uşmundaqtur. Bassa hem olca alur; bastursa hem öz élini

(2) ṭalap tüşürüp olca alur. Allımızdaġılarnı néçe nevbet zorlap kélgende

(3) urup yandurduk. İlgerimiz hem zorladı. Kéyin évrülgen kişi

(4) hem kélip bizniŋ ṭuġqa oq qoya kiriştiler. İlgeridin kéyindin zor-

(5) ladılar. Bizniŋ élini téprettiler. Özbek’niŋ uruşta bir uluq

(6) hüneri uşbu tolġamadur. Hīç uruşı tolġamasız bolmas. Yana bir bu[dur] kim

(7) ilgeri ve kéyin bég ü nöker tamām oq qoyup cilavluq kéledürler.

(8) Yanġanda hem perişān yanmay cilavluq yanadurlar. Méniŋ bile on on béş[11]

(9) kişi qalıp édi. Kühek Deryāsı yaqın édi.Baranġarnıŋ ucı deryāġa

(10) toqunup édi. Deryā sarı oq tarttuk. Kühek Deryāsı’nıŋ kirgen

(11) maḥallī édi. Deryā’ġa yétken bile cébelig kiçimlig oq suġa kirdük. Yarımı-

[10] H.’de *élni* biçimindedir.
[11] H.’de *éki* biçimindedir.

(12) dın köprek yayap oq kélildi. Andın soŋra üzdürme édi. Bir

(13) tīr gez atımı bir cébelig kiçimlig at üzdürüp öttük. Sudın

(14) ötkeç kiçimni kesip taşladuk. Sudın şimāl sarıġa kim ötüldi, yaġı-

[90b]

(1) -dın uçraştuk, velī yeke yarımnı [tāleb] tüşürgüçi yalaŋaçlaġuçı tamām bu şūm

(2) Moġul édi. İbrāhīm Tarḫan'nı ve yana ḫaylī abdān abdān yigitlerni Moġul

(3) ṭalap aṭṭın tüşürüp żāyi' qıldılar. Kühek Deryāsı'nıŋ şimāl ṭarafı

(4) bile kélip Qulbe nevāḥīsi'din Kühek Deryāsı'nı kéçtük. Éki namāz arası bar édi kim

(5) Şeyḫzāde Dervāzesi'din kirip erkke kéldim. Uluq uluq bégler

(6) ve yaḫşı yaḫşı yigitler [ve] qalın kişi bu uruşta telef boldı: İbrāhīm Tarḫan [ve]

(7) İbrāhīm Saru [ve] İbrāhīm Cānī. Bu ġarībtür kim bir uruşta üç İbrāhīm

(8) atlıq uluq bég telef boldı. Yana Ebū'l Qāsım Kūhber, Ḥaydar Qāsım Bég-

(9) niŋ uluq oġlı, Ḫudāy Bérdi Tuġçı, Sulṭān Aḥmed Tenbel[nin] inisi Ḫalīl, kim

(10) burunraq néçe qatla meẕkūr bolup édi, bu uruşta telef boldılar. Yana

(11) ba'żılar her sarıġa qaçtılar. Ol cümledin Muḥammed Mezīd Tarḫan, Ḫüsrevşāh'ġa Ḥiṣār

(12) ve Qunduz sarı bardı. Yana Qanber 'Alī Sellāḫ Moġul, kim uluq ri'āyet qılġan

(13) bégimiz ol édi, munça ri'āyet tapıp édi, mundaq maḥalda hem cihetlıq

(14) qılmay kélip Semerqand'dın köçini alıp bu hem Hüsrevşāh'ġa bardı. Yana ba'żı

[91a]

(1) içkiler ve yigitler meşel Kerīmdād, Ḫudāydād Türkmen ve Cānike Kökeldaş ve Molla

(2) Baba Peşāġarī Ura Tepe sarı çıqtılar. Ol furṣatta Mollā Baba nöker émes édi,

(3) mihmān yosunluq yürür édi. Yana ba‘żılar meşel Şīrīm Ṭaġayī cemā‘atı bile bā-vucūd kim

(4) biziŋ bile Semerqand’ġa kirdi, meşveret qılıp ölüg tirigni Semerqand

(5) qurġanınıŋ içide körüp qurġannı bérkitmek bolduk, méniŋ anam

(6) égeçisiŋe qurġanda turup bolġan köç ve uruq ve kişi qarasını

(7) Ura Tepege çıqarıp yiberdi özi bir néçe kişi qarası bile cerīde

(8) qurġanda turdı. Bir bu émes: dāyim mundaq qatıq işler tüşkende

(9) mundaq yupqalıq ve nā-hem cihetlıqlar andın ṣādır bolġandur. Taŋlasıġa

(10) Ḫˇāce Ebū‘lmekārim ve Qāsım Bég ve cemī‘ bégler ve içkiler ve söz téger yigitlerni

(11) çarlap meşveret qılıp sözni qurġannı bérkitmekke ve ölüg

(12) tirigni qurġan içide körmekke qoyduk. Mén ve Qāsım Bég ve yavuġum-

(13) dağı içkiler ve yigitler bile kömek bolduk. Bu maṣlaḥat üçün şehriniŋ

(14) ortasıda Uluġ Bég Mīrzā’nıŋ medresesiniŋ tamınıŋ üstide

[91b]

(1) aq üy tikip olturdum. Özge béglerge ve yigitlerge Dervāzelerde

(2) ve girdāgird-i qal‘anıŋ [faṣīli]de bolcarlar üleşildi. Éki üç kündin soŋ

(3) Şaybaq Ḫan kélip qurġandın yıraqraq tüşti. Semerqand'nıŋ maḥalle maḥalle

(4) kūy kūy avbāş u yetimleri fevc fevc yıġılıp yetimāne ṣalavātlar çekip

(5) medrese éşikige kélip uruşġa çıqarlar édi. Şaybaq Ḫan uruşqa

(6) kim atlanur édi, qurġannıŋ yavuqıġa hem kéle almas édi. Néçe kün

(7) bu vetīre bile ötti. Oq ve qılıç zaḫm [u] żarbını ve maṣaf u meydān qıtāl u ḥarbını

(8) körmegen avbāş u aytām bu mu'āmeledin dilir bolup yırag çıqa

(9) kiriştiler. İş körgen yigitler mundaq bī-ṣarfe çıqışlardın men'

(10) qılsalar ṭa'n qıla kiriştiler. Bir kün Şaybaq Ḫan Āhanīn Dervāzesi

(11) sarı uruş kéltürdi. Yetimler çün dilir bolup érdiler, dāyimġı

(12) dék dilir ve yıraq çıqtılar. Bularnıŋ arqasıġa ba'żı yigitlerni atlıq

(13) çıqarıldı. Üştürger'din ṭarafıda kökeldaşlar ve yavuq içkiler çıqıp érdi,

(14) meşel Noyan Kökeldaş, Qul Naẓar Ṭaġayī ve Mezīd ve ba'żılar. Andın bir éki üç Özbek

[92a]

(1) bularġa at saldı. Qul-Naẓar bile qılıç alıştı[lar. Bolġan Öz]bekler yayaqlap

(2) zor kéltürdiler. Şehr yetimlerini tépret[tiler. Āhanīn De]rvāzesi'ġa yıqtı-

(3) lar. Qoç Bég ve Mīr Şāh Qoçın, Ḫ̌āce Ḫıżr Mescid[i]niŋ yanıda tüşüp qaldılar.

(4) Yayaqlarnı tépr[e]tken bile ilgerigi atlıqları Ḫ̌āce Ḫıżr'nıŋ mescidige yıġılıp

(5) kéldiler. Qoç Bég çıqıp uşbu ilgeri kélgen Özbekler bile yaḫşı çapqulaştı.

(6) Nümāyān iş qıldı. Barı él baqıp turar édi. Qoyıġı qaçqanlar

(7) ḫod qaçmaqları bile oq bolup édiler. Oq atardın ve uruşqa

(8) turardın iş ötüp édi. Mén Dervāze'niŋ üstidin nāvek

(9) atadur édim. Yana ba'żı yavuġumdaġılar oq atadur édiler. Yuqqarıqı

(10) oqnıŋ żarbıdın Ḫᶜāce Ḫıżr Mescīdi'din ilgeri öte almadılar. Uşandın

(11) oq yandılar. Muḥāṣara avānıda qurġan faṣīliniŋ üstidin her kéçe évrülür

(12) édük. Gāhī mén, gāhī Qāsım Bég, gāhī yana béglerdin ve içki-

(13) lerdin évrülürler édi. Fīruze Dervāzesi'din Şeyḫzāde Dervāzesi'ġaça

(14) faṣīl üstidin at bile yürüse bolur édi. Özge yerlerde yayaq

[92b]

(1) yürülür édi. Ba'żılar kim yayaq yürüp évrülürler édi, bir évrülgünçe

(2) taŋ atar édi. Bir kün Şaybaq Ḫan Āhanīn Dervāzesi bile Şeyḫzāde

(3) Dervāzesi arasıda uruş kéltürdi. Mén kim kömek édim, uruş

(4) munda bolġaç munda kéldim. Gāzüristān Dervāzesi bile Sūzengerān Dervāzesi

(5) ṭarafıdın pervā qılmaduk. Ol küni Şeyḫzāde Dervāzesi'niŋ üstidin

(6) oq uçıda bir boz atlıqnıŋ atını nāvek oqı bile yaḫşı attım. Oq bile

(7) oq bardı. Bu aralıqta ança zor kéltürdiler kim Üştürger'din nevāhiside

(8) faṣīlniŋ tüpigeçe kéldiler. Biz munda ḥarb u żarbqa meşġūl

(9) ol ṭarafıdın tamām ġāfil. Yégirme béş yégirme altı şatu ṭayar qılġan ékendürler

(10) kim her şatunıŋ kéŋliki ança kim üç kişi éki kişi yandaşa çıqa

(11) alġay. Yéti sekiz yüz abdān yigitni bu şatular bile Gāzüristān

(12) Dervazesi’niŋ bile Sūzengerān Dervazesi’niŋ aralığı toġrısı busaġa

(13) qoyup özi ol ṭarafdın uruş salġan ékendür. Tamām bu taraf

(14) uruşqa meşgūl bolup bolcar ḫālī bolġan maḥalda busqan yerdin çıqıp

[93a]

(1) ıldam kélip bu şatularnı éki Dervāze’niŋ aralığı Muḥammed Mezīd Tarḫan’nıŋ

(2) ḥavīlīsiniŋ [toġrısıdın bir yolı oq faṣīlġa koyarlar Qoç Bégi’niŋ] Muḥammed Qulı Qoçı’nıŋ yana bir bölek yigitlerniŋ bolcarı bu yer édi.

(3) Bu yigitler Muḥammed Mezīd Tarḫan ḥavīlīside bolurlar édi. Sūzengerān Dervāzesi

(4) Qara Barlas’nıŋ bolcarı édi. Gāzüristān Dervāzesi Ṣīrīm Ṭaġayī’niŋ

(5) ve aġa inisiniŋ ve Qılsaq ve Qutlıq Ḫˇāce Kökeldaş’nıŋ bolcarı édi.

(6) Uruş ol ṭaraf bolġan üçün bolcar éli ġāfil bolup qul ve qulluqçı

(7) iş küç üçün üyge ve bāzārġa barıp tarqaşıp édiler. Bolcar bégleri

(8) bir éki yetīm yesīr bile qalıp édiler. Qoç Bég, Muḥammed Qulı

(9) Qoçın, Şāh Ṣūfī, yana bir yigit yaḫşılar barıp merdānelıqlar qıldılar.

(10) Faṣīl üstige yaġı kişisi ba‘żısı çıqıp édiler. Ba‘żı çıqmaqta édiler.

(11) Bu meẕkūr bolġan tört kişi yügürüp yétip çapqulaşa çapqulaşa żarb-ı rāst

(12) ura yür[ü]di. Tüşürüp qaçurdılar. Barıdın Qoç Bég yaḫşıraq bardı.

(13) Qoç Bég’niŋ bir pesendīde vü nümāyān işi bu édi. Bu muḥāṣarada éki qatla

(14) ḫūblar éligi işke tégdi. Qara Barlas hem Sūzengerān Dervāzesi bolcarıda

[93b]

(1) yalġuz qalıp édi. Ol hem yaḫşı toḫtadı. Qutlıq Ḫᵕāce Kökeldaş ve Qul-Naẓar Mīrzā

(2) bolcarlarıda Gāzüristān Dervāzesi'de édiler. Alar hem az kişi

(3) bile yaḫşı toḫtap kündelendin yaḫşılar atquladılar. Yana bir nevbet Qāsım Bég

(4) yigitlerni başlap Sūzengerān Dervāzesi'din çıqıp Özbeklerni

(5) Ḫᵕāce Kefşir geçe qavlap bir néçe kişi tüşürüp baş késip kéldi. Aşlıq

(6) imdi pışqan çaġ édi. Hīç kim yaŋı aşlıq kivirmeydür édi. Muḥāṣara

(7) eyyāmı mümted boldı. Élge bisyār tanqīṣlıq boldı. Aŋa yétti kim faqīr u miskīn

(8) [it] éti éşek éti yéy kiriştiler. Atqa boġuz kim kemyāft boldı, dıraḫtlarnıŋ

(9) bergini atqa bérürler édi. Anda tecrübe boldı. Barı yafraqlardın tūt yafraġı

(10) ve qara yıġaç yafraqı atqa sāzvārraq émiş. Ba'żı quruġ yıġaçlarnı rende

(11) qılıp terāşesini suġa ibitip atqa bérürler édi. Üç tört ayġa-

(12) ça Şıbak Ḫan qurġannıŋ yavuqıġa kélmey yıraqraqdın qurġannı

(13) évrülüp köçüp yürür édi. Bir aḫşam él ġāfil yarım kéçege yavuq

(14) Fīruza Dervāzesi ṭarafıda kélip neqqār[e]ler çalıp süren saldılar. Mén medrese

[94a]

(1) de édim. Bisyār tereddüd ü daġdaġa boldı. Mundın soŋ her kéçe kélip naqqāre

(2) çalıp süren salıp ġavġā qılurlar édi. Her néçe eṭrāf u cavānibqa élçiler

(3) ve kişiler yiberildi, hīç kimdin kömek ü mededī yetişmedi. Ol maḥalda kim

(4) zor u quvvetimiz bar édi, hīç nev‘ şikést ü noqsānı bolmaydur édi, kömek

(5) ü meded qılmadılar. Mundaq maḥalda ḫod né ḥisāb bile meded qılġaylar? Bularnıŋ

(6) ümīdi bile qabaldārlıq qabal qılmaq[lıq] bī-taqrīb ékendür. Burunġılar déptürler

(7) kim qurġan bérkitmeklikke baş kérek, éki qol kérek, éki but

(8) kérek. Baş serdār bolġay, éki qol éki ṭarafdın kélür kömek ü meded bolġay,

(9) éki but qurġannıŋ suyı bile zaḫīresi bolġay. Biz bu eṭrāf u cavānibdaġılardın

(10) kömek ü meded köz tutarbiz. Bular ḫod her qaysı bir özge ḫayālda.

(11) Sulṭān Ḥüseyn Mīrzā dék merdāne vü ṣāḥib tecrübe pādşāh bizge meded qılmay bizge

(12) köŋül kömekler bérip élçi yibermey, Şaybaq Ḫanġa Kemāleddīn Ḥüseyn Gāzurgahī’ni

(13) muḥāṣara zamanıda élçilikke yiberdi. Tenbel Andicān’dın Bīş-Ként nevāḥīsiġa

(14) kéldi. Ḫannı hem Aḥmed Bég ve cem‘ī Tenbel’niŋ muqābelesiġa çıqardılar. Leklekān

[94b]

(1) ve Tūrek Çārbāġı nevāḥīside rū-be-rū boldılar. Uruş bolmay uçraştılar.

(2) Sulṭān Maḥmūd Ḫan uruş kişisi émes édi. Sipāhīlıqdın

(3) bisyār ‘ārī édi. Tenbel bile utru bolġan çaġ ḫandın bī-dilāne aqvāl u af‘āl

(4) ẓāhir bolur. Aḥmed Bég Türk kişi édi, velī merdāne vü devleṯ̆āh édi. Ġarīb

(5) duruşt aytur. Dér kim “Bu Tenbel né miqdār kişidür kim munça dağdağa vü tereddüd

(6) tartasız? Eger közüŋiz qorqsa köz[ü]ŋizni bağlap yürüp rū-be-rū bolalıŋ.”

(7) Veqāyi‘-i sene-i seb‘ ü tis‘mi‘a. Muḥāṣara imtidādı uzaqqa tarttı.

(8) Zaḫīre vü azuq hīç ṭarafdın kélmedi. Kömek ü meded hīç cānibdin

(9) yetişmedi. Sipāhī u ra‘iyyet nevmīd bolup birer ékirer qurğandın

(10) taşlap qaça kiriştiler. Şaybaq Ḫan qurğan éliniŋ ‘ācizlığını

(11) aŋlap kélip Ġār-ı ‘Āşiqān nevāḥīside tüşti. Mén hem Şaybaq Ḫan’nıŋ

(12) rū-be-rūyığa Kūy-ı Pāyān[da] Mālik Muḥammed Mīrzā’nıŋ üylerige kéldim.

(13) Uşbu künlerde Uzun Ḥasan Ḫˇāce Ḥüseyn, kim Cihāngīr Mīrzā’nıŋ yağılığığa

(14) ve Semerqand’dın çıqmaqımızğa ol bā‘is bolup édi, [yana né miqdār fitne vü fesād andın ẓāhir bolup édi.] néçük kim burun

[95a]

(1) meẕkūr boldı, on on béş nökeri bile qurğanğa kirdi. Bu kirişi

(2) ḫaylī merdāne kiriş édi. Sipāḥī ve şehrīğa ‘usret ü tanqīṣ[lığ] köprek boldı.

(3) Yavuq kişiler ve mu‘teber kişiler [özini] faṣīldin taşlap qaça kirişti. Bég atağlığ-

(4) dın Pīr Veys Şeyḫ [ve] Veys Lāğarī bayırı édiler. Qaçıp tüşti. Eṭrāf

(5) u cevānibtin bi’l-kul me’yūs bolduk. Hīç ṭarafdın ümid-vārlıq qalmadı.

(6) Azıq u ẕaḫīre kwm édi. Bolğanı hem tükendi. Hīç ṭarafdın azuq u ẕaḫīre

(7) kélmedi. Bu maḥalda Şaybaq Ḫan ṣulḥ sözini arağa saldı. Eger bir ṭarafdın

(8) ümīd-vārlıq bolsa édi, yā ẕaḫīre bolsa, ṣulḥ sözige kim qulaq salur édi?

(9) Żarūret boldı. Ṣulḥgüne qılıp kéçedin éki pehar bola yavuşup édi kim

(10) Şeyḫzāde Dervāzesi'din çıqıldı. Vālidem ḫanımnı alıp çıqtım. Yana éki ḫatun

(11) kişi çıqtı, biri Bīçkā Ḫalīfe édi, yana biri Minglig Kökeldaş édi. Méniŋ

(12) égeçim Ḫanzāde Bégim uşbu çıqqanda Şaybaq Ḫan'nıŋ éligige tüşti.

(13) Soġdnıŋ uluq şāhcūylarıġa qaranġu kéçede urunup yol éttürüp

(14) yüz teşvīş bile taŋ atqanda Ḫˇāce Dīdār'dın ötüp sünnet vaqtıda

[95b]

(1) Qarbuġ Puştesi'ġa yarmaştuk. Qarbuġ Puştesi'niŋ şimālıdın Cūdek

(2) kéntiniŋ ayaġı bile Ilan Otını tuşlap tépredük. Yolda barurda Qanber 'Alī

(3) ve Qāsım Bég bile at tartıştuk. Méniŋ atım ötti. Anıŋ atınıŋ qalġanını

(4) baqar ḫayāl qılıp qay[ta]rıldım. Teng buşup ékendür. Éger évrüldi. Başım

(5) bile yerge yıqıldım. Egerçi uşol zamān qopup atlandım, velī 'aqlım aḫşāmġaça

(6) qarārıġa kélmedi. Bu 'ālemde ötken vaqāyi' tüş ve ḫayāl dék közümge

(7) ve köŋlümge körünür ve kéçer édi. Kéç namāz-ı dīger İlan Otıda tüşüp at

(8) öltürüp étini şişlep kebāb qılıp atnı laḥẓa [t]indürüp atlanduk.

(9) Taŋdın burunraq Ḫalīliyye kéntige kélip tüştük. Ḫalīliyyedin

(10) Dizek kélildi. Ol furṣatta Dizek'te Ḥāfıẓ Muḥammed Bég Dulday'nıŋ oġlı

(11) Ṭāhir Dulday édi. Sémiz etler ve meyde etmekler erzān, çüçük qavunlar

(12) ve yaḫşı üzümler ferāvān, andaq 'usrettin mundaq erzānlıq[qa] ve andaq

(13) beliyyettin mundaq amānlıqqa kéldük. (Beyt): Vehm ü ‘usrattın amānī taptuk

(14) Yaŋı cān tāze cihānī taptuk. Ölüm daġdaġası ḫāṭirdin ref‘ bolup açlıq

[96a]

(1) şiddeti éldin def‘ boldı. ‘Umrumızda munça ferāġat qılmaydur édük. Müddetü‘l-‘umramānlıq

(2) u erzānlıq qadrını munça bilmeydür édük. ‘İşret ‘usrattın

(3) soŋ, ferāġat meşāqqattın kéyin leẕẕatlıqraq ve yaḫşıraq körünür. Tört

(4) béş nevbet uşmundaq şiddettin rāḥatqa ve meşaqqattın ferāġatqa

(5) müntaqıl boluptur[12]. Evvelki nevbet bu édi. Mundaq düşman belāsıdın ve açlıq

(6) ibtilā‘sıdın ḫalāṣ bolup amānlıq rāḥatıġa ve erzānlıq ferāġatıġa

(7) yetiştük. Üç tört kün Dizek’te istirāḥat qılduk. Andın soŋ

(8) Ura Tepe sarı ‘azīmet qılduk. Peşāġar bir néme yoldın qaqasraqtur. Çün

(9) müddetī anda bolup édim ötüp barurda barıp anı seyr qıldım. Peşāġar’nıŋ

(10) qurġanıda Atun kim müddet-i medīd édi méniŋ anam ḫanımġa mülāzemet qılur

(11) édi, bu nevbet ulaqsızlıqtın Semerqand’ta qalıp édi, uçray tüşti.

(12) Körüştüm, sordum; Semerqand’dın bu yerge yayaq kéliptür. Méniŋ anam ḫanımnıŋ

(13) siŋil Ḫūb Nigār Ḫanım ‘ālem-i fānīni vedā‘ qılġan ékendür. Ura Teped[e]

(14) ḫanımġa ve maŋa éşittürdiler. Méniŋ atamnıŋ anası hem Andicānda fevt

[12] H.’de *bululuptur* biçimindedir.

[96b]

(1) qılġan ékendür. Anı hem munda éşittürdiler. Ḫanım, ḫan babam şunqar bolġalı

(2) anaları inileri siŋilleri né kim Şāh Bégim ve Sulṭān Maḥmūd Ḫan ve Sulṭān

(3) Nigār Ḫanım ve Devlet Sulṭān Ḫānım bolġaylar körmeydürler édi. Mufāreqat

(4) imtidādı on üç on tört yılga tartıp édi.Bu tuqqan[lar]nı

(5) körgeli Taşkend'ge müteveccih boldılar. Mén Muḥāmmed Ḥüseyn Mīrzā bile sözleşip Ura Tepe

(6) [ként]leridin Dıḫket dégen yerde qışlamaq boldum. Barıp uruq-

(7) nı Dıḫket'te qoyup bir néçe kündin soŋ Şāh Bégim'ni ve ḫan dadamnı

(8) ve uruq qayaşnı körgeli mén hem Taşkend 'āzīmeti qıldım. Barıp Şāh Bégim ve

(9) ḫan dadamġa mülāzemet qılıp bir néçe kün anda boldum. Ménin anamnıŋ

(10) tuqqan égeçisi Mihr Nigār Ḫanım hem Semerqand'dın kéldiler. Ménin anam ḫanım

(11) bī-ḥużūr boldılar. Ḫaylī yaman bī-ḥużūrluq édi. Muḥkem muḫāṭara ötkerdiler. Ḥażret-i

(12) Ḫˇāceke Ḫˇāce Semerqand'dın çıqıp kélip Farkatta olturup édiler. Farqatqa

(13) barıp Ḫˇāceni kördüm. Ümīd-vār édim kim ḫan dadam ri'āyet ü 'ināyet

(14) maqāmıda bolup vilāyet ü Ferġāna bérgeyler. Ura Tepeni va'de qıldılar. Muḥāmmed Ḥüseyn Mīrzā

[97a]

(1) bérmedi. Bilmen özlükidin bérmedi mü, yā yuqqarıdın işāret boldı

(2) mı néçe kündin kéyin Dıḫket [ke kéldim Dıḫket] Ura Tepe'niŋ kūh-pāye

(3) kéntleridindür, uluq tağnıŋ tüpide tüşüptür. Bu tağdın ötkeç Masiḥā bolur. Éli, egerçi

(4) Şart ve dihnişīndür, velī etrāk dék gele ve ramalıq éllerdür. Dıḫket'niŋ

(5) qoyını qırq miŋ çınarlar édi. Bu kéntte re'āyānıŋ üylerige

(6) tüştük. Mén bir kalāntarīniŋ üyige tüştüm. Qarı kişi édi. Altmış

(7) yetmişde bar édi, velī anası henüz bar édi. Ḫaylī 'umr tapqan ḫatun édi.

(8) [Yüz] on bir yaşta édi. Témür Bég Hindūstan'ġa kirgende bu ḫatunnıŋ

(9) uruq qayaşıdın biri ol çerigge barıp ékendür. Ol ḫāṭırıda bar édi.

(10) Ḥikāyet qılur édi. Bir Dıḫket'te uşbu ḫatunnıŋ özidin tuqqan ve

(11) nebīre ve qız nebīre ve nebīre-i nebīre toqsan altı kişi ḥāżır édi. Ölgenleri bile éki

(12) yüz ḥisāb qılurlar édi. Nebīresiniŋ nebīresi bir yigit yégirme béş yégirme altı

(13) yaşar qapqara saqallıq yigit édi. Dıḫket'te ékende Dıḫket'niŋ gird

(14) ü nevāḥīsidağı tağlarnı hemīşe yayaq yürüp seyr qılur édim. Ekşer yalaŋ ayaq

[97b]

(1) yürür édim. Yalaŋ ayaq köp yürügendin ayaqlar andaq bolup édi

(2) kim tağ u taş tefāvüd qılmas édi. Uşol seyr eşnāsıda bir kün namāz-ı dīger bile

(3) namāz-ı şām arasıda bir inçke nāmuşaḫḫaṣ yol bile bir uy tüşüp baradur édi.

(4) Mén dédim kim "Bu yol qayanġa barur éken? Uyġa köz salıŋ. Uynı éttürméŋ

(5) tā yolnıŋ qaysarı çīqārı ma‘lūm bolġay.” Ḫˇāce Esadullāh żirāfetī qıldı,

(6) dédi kim “Gāv gum şavad, çi kār kunīm?” Uşbu qış sipāhīlerdin ba‘żısı biziŋ

(7) bile qazaqlıqlarda yürüy almay Andicān’ġa barmaqqa ruḫṣat tilediler. Qāsım Bég

(8) mübālaġalar bile ‘arżġa yétkürdi kim “Çün bu kişi baradur, Cihāngīr Mīrzā’ġa maḫṣūṣāne

(9) öz kéygeniŋizni yiberiŋ.” Bir as börkümni yiberdim. Qāsım Bég yana mübālaġa

(10) qıldı kim “Tenbel’ġa hem bir néme yiberseŋiz né bolġay? ” Egerçi rāżī émes édim,

(11) Qāsım Bég’niŋ mübālaġası cihetidin Noyan Kökeldaş’nıŋ bir uluq yassı

(12) qılıçını kim Semerqand’ta özi üçün yasatıp édi, Tenbel’ġa yiberildi.

(13) Méniŋ başımġa téggen qılıç uşbu qılıç oq édi, néçük kim kélür yılnıŋ

(14) veqāyi‘ide meẕkūr bolġusıdur. Néçe kündin soŋ méniŋ uluġ anam Ésen Devlet

[98a]

(1) Bégim, kim mén Semerqand’dın çıqqanda qalıp édiler, Semerqand’ta qalġan köç uruq u aç

(2) u aruq bile kéldiler. Uşbu qış ortasıda Şaybaq Ḫan, Ḫocend Suyı’nı muz bile

(3) kéçip Şāhruḫiyye ve Bīş-Ként nevāḥīsini çaptı. Ḫaber kélgeç kişimiziniŋ azlıqıġa baqmay

(4) çapa atlanduq. Ḫocendniŋ qoyıġı kéntleri Heşt Yek toġrısı bile müteveccih bolduk. Muḥkem

(5) żarb savuq édi. Bu nevāḥīde Hā-Derviş yeli öksümes, hemīşe tund qopar. Ol

(6) mertebede savuq édük kim uşol éki üç künd[e] éki üç kişi bu arada savuqnıŋ

(7) şiddetidin ölüp édi. Maŋa ġuslġa iḥtiyāc édi. Bir arıq suyıda kim yaqaları

(8) t[amā]m muz toŋup édi, ortası sunıŋ tezliki cihetidin yaḫ bağlamaydur édi,

(9) bu suġa kirip ġusl qıldım. On altı qatla suġa çomdum. Sunıŋ savuqluġı ḫaylī te'ṣīr

(10) qıldı. Taŋlası Ḫocend Suyı'nı Ḫāṣlar toġrısıdın muz üstidin öttük. Sudın

(11) ötüp tün qatıp Bīş-Ként'ke kéldük. Şaybaq Ḫan ḫod Şāhruḫiyye nevāḥīsini

(12) oq çapıp yanġandur. Ol furṣatta Bīş-Ként Mollā Ḥaydar'nıŋ oġlı 'Abdul Mennān'da édi.

(13) 'Abdul Mennān'dın kiçikrek mü'min atlıq bir yaramas ve perīşān oġlı mén Semerqand'ta ékende

(14) méniŋ qaşımġa kélip édi. Fi'l-cümle ri'āyet qılıp édim. Bilmen Noya[n] Kökeldaş Semerqand-

[98b]

(1) -ta anıŋ bile né ṭavr yaman ma'āş qılur. Bu kūn bérgüçikīne saḫlap ékendür.

(2) Özbek çapġunçısınıŋ yanılġan ḫaberi kélgeç ḫan qaşıġa kişi yiberip Bīş-Ként'tin

(3) köçüp Āhengerān kéntleride üç tört kün tevaqquf qılduk. Semerqand'dağı

(4) āşnālıq bile Mollā Ḥaydar'nıŋ oġlı mü'min Noyan Kökeldaş'nı ve Aḥmed Qāsım'nı

(5) yana ba‘żılarnı aġızlaġalı[13] çarlar. Mén kim BĪş-Ként’tin köçtüm, bu cem‘ BĪş-Ként’te

(6) qaldılar. Bu cemā‘atqa bir cer yaqasıda ṣoḥbet bérür. Biz kélip Āhengerān kéntleridin

(7) Sām SĪrek dégen kéntke tüştük. Taŋlası ḫaber kéldi kim Noyan

(8) Kökeldaş cardın mestlıqda yıqılıp ölüptür. Ḥaq Naẓar’nı, kim Noyan’nıŋ tuqqan

(9) Ṭaġayĭ’si édi, yana bir cem‘ bile yiberildi. Barıp Noyan’nıŋ yıqılġan yerlerni

(10) iḥtiyāṭ qılıp Noyan’nı BĪş-Ként’te tofraqqa tapşurup kéldiler. Bular

(11) ṣoḥbet tutqan yerdin bir oq atımı bülend cerniŋ astıda Noyan’nıŋ

(12) ölügini tapıpturlar. Ba‘żıġa gümān boldı kim Semerqand’daqı kĪneni saḫlab

(13) Mu’min Noyan’ġa qaṣd qıldı. Taḥqĭqini kişi bilmedi. Maŋa ġarĪb te’ṣĪr qıldı.

(14) Kem kişiniŋ fevtiġa munça müte’eṣṣir bolup édim. Bir hafta on küngeçe hemĪşe

[99a]

(1) yıġlar édim. Fevtniŋ tārĪḫi “ fevt şod Noyan” tapıldı. Néçe kündin soŋ yanıp Dıḫket’ke

(2) kéldim. Yaz bola Şaybaq Ḫan’nıŋ Ura Tepe üstige kélür ḫaberi boldı. Dıḫket

(3) tüz yer üçün Āb-Būrden dabanı bile Masiḥā Kühistān’ıġa aştuk. Masiḥā’nıŋ

(4) qoyığı kénti Āb-Būrden’dür. Bu Āb-Būrden’din qoyıraq bir çeşme tüşüptür. Bu çeşme

[13] H.’de *aġırlaġalı* biçimindedir.

(5) başıda mezārīdür. Uşbu çeşmedin yuqqarı Masiḥā dāḫilīdür. Qoyı Pelġar'ġa ta'alluq

(6) tur. Uşbu çeşme başıda çeşme yaqasıdağı taşıda qazıp bu üç beytni şebt éttim:

(7) Şunūdam ki Cemşīd-i ferruḫ-sirişt be serçeşme-ī bar be sengi nivişt:

(8) "Barın çeşme çūn mā besī dem zadand bireftend tā çeşm berhem zedend.

(9) Giriftim 'ālem be merdī vü zor velīkin naburdīm be ḫod be gor."

(10) Ol Kūhistān'da bu resmdür kim taşqa qazıp ebyāt u némeler bitirler. Uşbu Masiḥā

(11) ékende Mollā Hicrī şā'ir, Ḥişār ṭarafıdın kélip mülāzemet qıldı. Bu maṭla'nı

(12) uşol eyyāmda aytıp édim: Tekellüf her néçe ṣūret[te] bolsa andın artuq sén

(13) séni cān dérler, ammā bī-tekellüf cāndın artuq sén. Şaybaq Ḫan Ura Tepe'niŋ

(14) gird ü nevāḥīsiġa kélip bir pāre buzuqçılıq qılıp yandı. Şaybaq Ḫan Ura Tepe'niŋ

[99b]

(1) üstide ékende kişimizniŋ azlıġıġa ve yaraqsızlıġıġa baqmay Masiḥā'da uruqnı

(2) qoyup Āb-Būrden dabanıdın aşıp Dıḫket nevāḥīsiġa kéldük kim kéçe érte

(3) yavuq sığınıp qapuġa kélgen işni taqṣīr qılmağaybiz. Şaybaq Ḫan bat oq yandı.

(4) Yana daban aşıp Masiḥā'ġa kéldük. Ḫāṭırġa kéçti kim "Mundaq taġdın taġqa alaḫan

(5) ve alaman vilāyetimiz yoq yerimiz yoq yürümek bī-taqrībdür. Ḫan qaşıġa Taşkend'ge oq

(6) baralıŋ.” Qāsım Bég bu yürümekke rıżā bolmadı. Qara Bulaq’ta üç tört Moġul’nı

(7) żabṭ u siyāset üçün öltürüp édi, néçük kim meẕkūr boldı ġālibā uşol cihetidin

(8) barmaqqa tereddüd qıldı. Her néçe mübālaġa qılduk, bolmadı. Aġa ini ve tavābi‘ ü lavāḥiqı bile

(9) Ḥiṣār’ġa tarttı. Biz Āb-Būrden köteli bile aşıp Ḫan qaşıġa Taşkend’ge müteveccih bolduk.

(10) Uşbu eyyāmda Tenbel çerig tartıp Āhengerān cölgesige kéldi. Çerig üstide Muḥammed Duġlat,

(11) kim Muḥammed Ḥiṣārī’ġa meşhūr édi, yana inisi Sulṭān Ḥüseyn Duġlat Qanber ‘Alī Sallāḫ müttefik bolup

(12) Tenbel’ġa qaṣd qılurlar. Bu mühimni Tenbel ser bérgengeç tura almadılar. Ḫan qaşıġa qaçıp

(13) kéldiler. Bizge qurbān édi Şāhruḫiyye’de boldı. Bī-tevaqquf ötüp Ḫan qaşıġa Taşkend’ke

(14) bardım. Bu rubā‘ī[ni] aytıp édim. Ma‘mūl qāfiyeside tereddüdüm bar édi. Ol maḥalda şi‘r

[100a]

(1) muṣṭalaḥātıġa munça tebebbu‘ qılmaydur édim. Ḫan ḫoş-ṭab‘ kişi édi. Şi‘r aytur édi, egerçi ser [ü

(2) se]mānlıġ ġazalī kemraq édi. Bu rubā‘īni Ḫan’ġa ötkerip tereddüdümni ‘arẓ qıldım. Köŋül yaqqu dék

(3) şāfī cevāb tapmadım. Gālibā şi‘r muṣṭalaḥātıġa kemraq tebebbu‘ qılġandurlar. Ol bu durur:

(4) Yād étmes émiş kişini miḥnette kişi. Şād etmes émiş köŋülni ġurbette kişi.

(5) Köŋlüm bu ġarīblıqda şād olmadı hīç. Ġurbette sévünmes érmiş elbette kişi.

(6) Soŋra ma‘lūm boldı kim Türkī lafẓıda maḥal iqtiżāsı bile tā ve dāl yana ġayn ve qaf ve qaf

(7) birbirleri bile mübeddel bolurlar émiş. Bir néçe kündin soŋ Tenbel Ura Tepe’niŋ üstige

(8) kéldi. Bu ḫaber kélgeç Ḫan Taşkend’din çerig atlandı. Bīş-Ként bile Sām Sīrek’niŋ

(9) arasıda baranġār u cavanġar yasal yasap dīm kördile[r]. Moġul destūr bile tuġçadı-

(10) lar. Ḫan attın tüşti. Toquz ṭuġnı Ḫan’nıŋ allıda turġuzup bir Moġul bir uynıŋ

(11) orta éligige bir uzun aq bözni baġlap éligige tutuptur. Yana üç parça

(12) uzun bözni üç ṭuġnıŋ qotasıdın qoyıraq baġlap ṭuġnıŋ yıġaçınıŋ

(13) astıdın alıp kéltürüp bir böznīŋ ucını ḫan basıp turdı. Yana bir ṭuġqa

(14) baġlaġan böznīŋ uçını mén basıp turdum. Yana bir böznīŋ uçını Sulṭān Muḥammed Ḫātīke.

[100b]

(1) Ol Moġul böz baġlaġan uynıŋ orta éligini éligige alıp Moġulça némeler dép

(2) tuqqa baqıp işāret qıladur. Ḫan ve tamām turġanlar ṭuġ sarıġa qımızlar saçadurlar.

(3) Tamām nefīrlerni ve naqqārelerni bir yolı çaladurlar. Bolġan yasalda turġan

(4) çerig éli bir yolı süren saladurlar. Üç nevbet Uşmundaq qıladurlar. Andın

(5) soŋ atlanıp süren salıp Uşmunça çerig devrin çapadurlar. Moġul arasıda

(6) Çengiz Ḫan'nıŋ tüzüki ḥālāġaça Çengiz Ḫan yasap qoyġan dék oqtur: baranġar

(7) baranġar, cavanġar cavanġar, ġol ġol, ebā 'anced yerlig yeride oq turar. Baranġar

(8) bile cavanġarda her kimniŋ i'tibārı köprektür, uç sarıraq turarlar. Baranġarda

(9) Çıras bile Bégçik uruġınıŋ hemīşe uçqa çıqmaq telāşları bar. Ol furṣatta

(10) Çıras'nıŋ tümen bégisi Qaşqa Maḥmūd édi. Ḫaylī merdāne yigit édi. Bégçik tümeniniŋ,

(11) kim "tümen"ge oq meşhūrdur, tümen bégisi Eyyūb Ya'qūb édi. Uçqa çıqmaq

(12) üçün uruştılar. Birbirlerige qılıçlar suġuruştılar. Āḫir ġālibā mundaq qarār taptı

(13) kim çergede birisi yuqqa[rı] turġay yasalda yana biri uçqa çıqqay. Taŋlasıġa

(14) Sām Sīrek nevāḥīsini çerge salıp avladılar. Kélip Tūrek Çārbāġı'ġa tüşüldi.

[101a]

(1) Evvel ġazelī kim tükettim uşbu kün uşbu yurtta tükettim. Ol tükengen ġazel budur:

(2) Cānımdın özge yār-ı vefādār tapmadım. Köŋlümdin özge maḥrem-i esrār tapmadım.

(3) Altı beytdür. Mundın soŋ her ġazel kim tükendi uşol tertīb bile oq bitildi. Mundın

(4) küç-ber-küç Ḫocend Deryāsı'nıŋ yaqasıġa kéldiler. Bir kün seyr ṭarīqı bile sudın ötüp aş

(5) bişürüp yigitlerni ve çehrelerni şūḫluqqa salduk. Uşbu kün méniŋ tekbendimniŋ

(6) altun qullābını uġurladılar. Taŋlası'ġa oq Ḫān Qulı Beyān Qulı bile Sulṭān Muḥammed Veys

(7) qaçıp Tenbel'ġa bardılar. Barçaġa gümā[n] boldı kim bu ḥareket bulardın ṣādır boluptur, egerçi

(8) taḥqīq bolmadı. Aḥmed Qāsım Kūhber hem icāzet tilep Ura Tepe'ge bardı. Ol hem uşbu

(9) barġan bile kélmedi. Tenbel'ġa bardı. [Vaqāyi'-i sene-i şimān u tis'a-mie]

(10) Ḫannıŋ bu yürüşi bī-fāyideraq yürüş édi. Qurġan almaq ve yaġı basmaq yoq

(11) bardılar kéldiler. Bu müddette kim Taşkend'de édim ḫaylī qallāşlıq ve ḫ̌ārlıq tartıldı. Vilāyet

(12) yoq, vilāyet ümīd-vārlıqı yoq. Nöker ekşer tarqadı. Ma'dūdī kim qalıp édi qallāşlıqtın

(13) méniŋ bile yürüy almas édiler. Ḫan dadamnıŋ éşkige barsam gāhī bir kişi bile

(14) gāhī éki kişi bile barur édim, velī yaḫşılıqı bu édi kim yat émes édiler, tuqqan édiler.

[101b]

(1) Ḫan dadamġa kör[ü]niş qılıp Şāh Bégim qaşıġa kélür édim. Öz üyim dék baş yalaŋ ayaq

(2) yalaŋ kirer édim. Āḫır mundaq ser-gerdānlıqtın ve bu nev' bī-ḫānumānlıqtın canga yéttim. Dédim kim "Mundaq

(3) duşvārlıq bile tirilgünçe baş alıp étsem yaḫşı, bu nev' ḫ̌ārlıq u zārlıq bile él bilgünçe ayaqım

(4) yétkençe kétsem yaḫşı.” Ḫıṭāy’ġa barmaqnı cezm qılıp baş alıp kétmekke ‘azm qıldım. Kiçiklikdin

(5) beri Ḫıṭāy sarıġa hevesim bar édi, velī salṭanat u ‘alāyıq cihetidin müyesser bolmas édi. Salṭanat ḫod

(6) bardı. Anam [hem] analarıġa inileriġa qoşuldılar. Seyr mevāni‘i ref‘ boldı. Ol daġadaġalar def‘ boldı.

(7) Ḫˇāce Ebū‘lmekārim’niŋ tavassuṭı bile bu sözni araġa saldım kim Şaybaq Ḫan dék ġanīm peydā

(8) boluptur. Munıŋ żararı Türk’ke ve Moġul’ġa müsāvīdür. Munıŋ fikrini ḥālālıqta kim ulusnı

(9) henüz yaḫşı basmaydur ve köp ulġaymaydur qılmaqlıq vācibtür, néçük kim déptürler:

(10) İmrūz bikuş çü mitüvān guşt. Āteş çü bülend şod cihān soḫt.

(11) Mekẕār ki zih kuned gümān rā. Düşmen çu [ba] tīr mitüvān doḫt.

(12) Kiçik Ḫan dadam hem yégirme tört yégirme béş yıldur kim mülāqāt qılmaydurlar. Mén hem

(13) alarnı[14] körgen émesmén. Bola alġay mu kim mén barsam hem Kiçik Ḫan dadamni

(14) körsem hem mülāqāt qılmaqqa vāsıṭa vü sā‘ī bolsam? Ġaraẕım bu édi kim bu bahāne bile bu aradın

[14] H.’de *alarnıŋ* biçimindedir.

[102a]

(1) çıqsam, Moġulistān ve Ṭurfān’ġa barġānda ḫod hīç māna‘ī u daġdaġa qalmas. Öz cilavım özümniŋ

(2) éligide bolur. Bu ḫayālımdın hīç kişi ṣāḥib vuqūf émes édi. Kişini ṣāḥib vuqūf hem qılıp

(3) bolmas édi né cihettin kim anamġa ḫod mümkin émes édi kim mundaq sözlerni ayta

(4) bolġay. Yana bir néçe uluġ kiçik kim gird u gūşāmda bolurlar édi, özge ümīd-vārlıqlar [bile] meŋe érişip

(5) ser-gerdānlıq tartıp yürürler. Alarġa hem mundaq sözlerni aytmaqnıŋ hīç luṭfı

(6) yoq édi. Ḫˇāce Ebu‘lmekārim Şāh Bégim’ge ve ḫan dadamġa bu sözni aytqaç alardın

(7) rıżānı fehm bolur. Yana ḫātırlarıġa kéçer kim ri‘āyet tapmaġandın meger ruḫsat tileydürmén.

(8) Bu cihettin nāmūs qılıp ruḫṣatta andaq te‘emmül qıldılar. Uşbu furṣatta kiçik

(9) [Ḫan] dadamdın bir kişi kéldi kim taḥqīq Kiçik Ḫan kéledür. Bu ḫayāl hem bolmadı. Yana

(10) bir kişi kélip Kiçik Ḫan’nıŋ yaqın yétkeniniŋ ḫaberini aytqaç Şāh Bégim ve Kiçik Ḫan

(11) dadamnıŋ siŋilleri Sulṭān Nigār Ḫanım ve Devlet Sulṭān Ḫanım ve mén ve Sulṭān

(12) Muḥammed Ḫātīke ve Mīrzā Ḫan barça Kiçik Ḫan dadamġa utru çıqtuk. Taşkend bile Sayrām-

(13) nıŋ arasıda Yaġa dégen ként ve yana bir néçe kéntkineler bar. İbrāhim Ata ve İsḥāq

(14) Ata'nıŋ qabrı andadur. Bu kéntlergeçe barıldı. Kiçik Ḫan dadamnıŋ bu zamān kélürini

[102b]

(1) taḥqīq bilmey ḫālī ẕihn sur'at bile atlanıp édim. Biyikbār Ḫan uçray oq tüştiler.

(2) İlgeri yürüdüm. Mén tüşkende oq Kiçik Ḫan dadam vāqıf boldı. Ḫaylī ıżṭırābta

(3) boldı ġālibā andaq ḫayālı bar ékendür kim bir yerde tüşüp olturup méniŋ bile ta'ẓīm

(4) bile körüşkeyler. Yavuq yetişip tüştüm. Maḥal ol ṭāqat qılmadı. Yüküngüçe furṣat hem

(5) bolmadı. Yükünüp barıp körüştüm. Iżṭırāb u infi'ālda bolup fi'l-ḥāl Sulṭān

(6) Sa'īd Ḫan bile Baba Ḫan Sulṭān'nı buyurdılar kim tüşüp méniŋ bile yükünüp körüşkeyler.

(7) Ḫannıŋ oġlanlarıdın uşbu éki sulṭān oq kélip édi. On üç on tört

(8) yaşta bolġaylar édi. Bu sulṭānlar bile körüşüp atlanıp Şāh Bégim qaşıġa kéldük.[Kiçik Ḫan dadam, Şāh Bégim'ni ve ḫanımlarnı körüp körüşüp]

(9) olturup ötken kéçken keyfiyyet ü ḥālāttın yarım kéçegeçe olturup aytıştılar. Taŋlası

(10) Kiçik Ḫan dadam maŋa Moġulça resmlıq baş ayaq ve qorını ve égerlig ḫāṣṣa atını 'ināyet

(11) qıldı. Meftūlluq Moġulī börk ve sançma tikken Ḫıṭāyī aṭlas ton ve Ḫıṭāyī qor burunqı

(12) resmlıq taşı çantayı bile. Çantaynı sol sarı yana üç tört néme ḫatun kişiniŋ

(13) yaqasıġa asar ‘anbardān ve harīṭası dék némeler asıpturlar. Oŋ sarı hem

(14) uşmundaq üç tört néme asıpturlar. Ol yerdin Taşkend sarı müteveccih boldılar.

[103a]

(1) Uluġ Ḫan dadam hem Taşkend’din üç tört yıġaç yol utru çıqıp kéldi.

(2) Bir yerde şāmīyāneler tikip Uluġ Ḫan olturdı. Kiçik Ḫan rū-be-rūdın kéledür

(3) édi. Yavuq yétkeç ḫannıŋ sol qolı bile keyindin évrülüp kélip ḫannıŋ

(4) allıda tüşüp kéldi. Körüşür yerge yetişip toquz qatla yükünüp kélip körüşti.

(5) Uluġ Ḫan hem Kiçik Ḫan yaqın yétkeç qopup körüştiler. Ġalebe quçuşup

(6) turdılar. Yanġanda hem Kiçik Ḫan toquz qatla yükündi. Tartıq tartqanda hem qalın

(7) yükündi. Andın soŋ kélip olturdılar. Kiçik Ḫan’nıŋ kişileri tamām

(8) Moġulça yasatıp édiler. Moġulça börkler, Ḫıṭāyī aṭlas ve sançma tikken tonlar ve

(9) Moġulça yeşil saġrılıq saqdaqlar ve égerler ve Moġulī atlar ve ṭavrī ġayr-ı muqarrer zīb

(10) bile kéldi. Kiçik Ḫan azraq kişi bile kélip édi, miŋdin köprek, éki miŋdin

(11) azraq bolġay édi. Kiçik Ḫan dadam ġarīb eṭvā[r]lıq kişi édi. Qılıçıġa muḥkem

(12) érklig ve merdāne kişi édi. Bu esliḥadın qılıçqa köprek mü‘taqid édi. Dér édi

(13) kim şeşper ve piyāzī ve kīstan ve teberzīn ve baltu kim bar tégse bir yeri kārgerdür. Qılıç eger tégse

(14) baştın ayaġı kārgerdür. Késer qılıçını hergiz özidin ayırmas édi, yā belide édi

[103b]

(1) ya éligige. Yaqa yerde ulġayġan üçün bir néme rūstā'īraq duruştġūyraq édi.

(2) Uşbu Moġulça zīb bile kim meẕkūr boldı. Kiçik Ḫan dadam bile kéldim. Ḫᵕāce Ebū'lmekārim

(3) Uluġ Ḫan dadam bile édi. Méni tanımaydur. Soruptur kim "Bular qaysı sulṭāndur?" Aytqandın

(4) soŋ tanıptur. Taşkend'ge kélip bat oq Sulṭān Aḥmed Tenbel'niŋ üstige Andicān'ġa

(5) çerig tarttılar. Kendīrlīk dabanınıŋ yolı bile müteveccih boldılar. Āhengerān cölgesi yéte

(6) Kiçik Ḫan'nı ve méni ilgerirek ayırdılar. Daban'dın aşıp Zeberqān Kernān nevāḥīside [éki ḫan qatıldılar Kernān nevāḥīside]

(7) bir kün dīm kördiler. Çeriglerini otuz miŋ kişi çınadılar. İlgeridin ḫaber kéle başladı

(8) kim Tenbel hem çerigini yıġıp Aḫsī'ġa kéliptür. Ḫanla[r] meşveret qılıp rā'yları muŋa

(9) qarār taptı kim maŋa bir pāre çerig qoşqaylar. Ḫocend Suyı'nı ötüp Oş ve Özkend

(10) sarı barıp arqasıġa évrülgeymén. Sözni muŋa qoyup Eyyūb Bégçik'ni

(11) tümeni bile, Cān Ḥasan Bārīn'nı, Bārīnları bile, Muḥammed Ḥiṣārī Duġlat'nı, Sulṭān Ḥüseyn Duġlat'nı,

(12) Sulṭān Aḥmed Mīrzā-yı Duġlat'nı, özilerini Duġlat tümeni bularda émes édi

(13) Qanber 'Alī'ni, Sarıġbaş Mīrzā İtārcīni çerig daruġası qılıp maŋa qoştılar. Kernān'dın

(14) ḫanlardın ayrılıp Sekān (?) nevāḥīsidin Ḫocend Suyı'nı sal bile kéçip Ḫūqān

[104a]

(1) Orçını bile ötüp Qabā'nı basturup Alayluq Orçı'nı bile Oş üstige ılġaduk.

(2) Seḥer vaqtı Oş Qurġanı'ġa ġāfillıqta yetiştük. Oş éli çāre qıla almadılar. Oş'nı

(3) tapşurdılar. Bi'l-ṭab' vilāyet éli bizni köp tiler érdiler. Tenbel'niŋ qo[r]qunçıdın

(4) ve biziŋ yıraqlıqımızdın çārelerin tapa almaslar édi. Oş'qa kélip kirgeç

(5) Andicān'nıŋ şarq u cenūbıdaġı taġ u tüz él ü ulusları tamām kirdiler.

(6) Özkend'niŋ, kim burun Ferġāna'nıŋ pāy-i taḫtı ol ékendür, yaḫşı qurġanı

(7) bar. Serḥad'ta vāqı' boluptur. Éli biziŋ qulluġumızını qabūl qılıp kişi yiberip

(8) maŋa kirdiler. Néçe kündin soŋ Marġīnānlıq hem daruġasını urup qavlap

(9) maŋa kirdiler. Ḫocend Suyı'nıŋ Andicān ṭarafıdaġı qurġanlardın, bir Andicān-

(10) dın özge, tamām kirdiler. Bu eyyāmda, bā-vucūd kim mundaq [qurġanlar bizge kirdi ve vilayette nundaq] şūr u fitne qāyim boldı,

(11) Tenbel henūz özige kéltürmey Aḫsī bile Kernān aralığıda atlıq yayaq çerigi bile

(12) ḫanlar bile rū-be-rū bolup özini şāḫ u ḫandek bile bérkitip olturup édi.

(13) Bir néçe nevbet ol ṭarafdın [ve bu ṭarafdın] azaġlaq uruş muruş bolur, velī hīç cānibdin

(14) ġālibiyyet ve maġlūbiyyet muşaḫḫaṣ u ma‘lūm bolmas. Çün Andicān ṭarafıdaġı él ü ulus

[104b]

(1) ve qurġan u vilāyet ekşer maŋa kirdiler, Andicān’nıŋ éli hem bi’l-ṭab‘ méni tiler édiler,

(2) velī çārelerin tapa almaslar édi. Ḫāṭırġa yétti kim bir kéçe Andicān’nıŋ yavuġıġa

(3) barıp kişi kivürüp ḫˇāce vü erbābları bile sözleşsek, iḥtimālī bar kim bizni

(4) bir ṭarafdın kivürgeyler. Bu ḫayāl bile Oş’dın atlanıp yarım kéçe Andicān’nıŋ bir kürohıda

(5) Çihil Duḫterān rū-be-rūyıġa kéldük. Qanber ‘Alī Bég ve yana ba‘żı béglerni ilgerirek yiberildi

(6) kim inçkelik bile qurġanġa kişi kivürüp ḫˇāce vü erbāb bile sözleşgeyler. Biz bu barġan

(7) béglerniŋ intiẓārıda at üstide oq turup édük ba‘żı örgüdemekte,

(8) ba‘żı ḫˇābālūd. Kéçeniŋ üç peheri bolġay édi. Bikbār ṭabl-i bāz üni ve süren

(9) çıqtı. Yağınıŋ köpini azını bilmey ġāfil ve uyquluq él bir yolī oq birbirge

(10) baqmay devrlep qaça bérdiler. Mén élni tégünçe furṣat hem bolmadı. Yağı sarı oq

(11) yürüdüm. Mīr Şāh Qoçın, Baba Şīrzād, Dost Nāṣır méniŋ bile oq téprediler. Biz tört

(12) kişidin özge cemī‘ qaçmaqqa öz oq yüz qoydılar. Azraqça yanıp édim kim

(13) bu durmaġanlar oq qoyup süren salıp yetişip kéldiler. Bir qaşġa atlıq

(14) kişi maŋa yaqın sıġınıp kéldi. Atını oqladım. Yumalanıp bardı. Bir néme yanılġan dék

[105a]

(1) boldılar. Méniŋ bile bolġan üç kişi dédiler kim “Qaranġu kéçe yaġınıŋ köpi azı ma‘lūm

(2) u muṣaḫḫaṣ émes. Bolġan çerig éli tamām kéttiler. Biz tört kişidin né miqdār mutażarrır

(3) bolġaylar? Barıp bu durmaġan élge yétip uruşmaq kérek.” Qatrap élge yétip urup

(4) qamçılap her-çend qılıp él yıġılmadı. Yana bu tört kişi bile yanıp oq qoyduk. Azraqça

(5) toḫtadılar. Çün bir éki nevbet kördiler, biz üç tört kişi béş émesbiz, yana élni qavlaqqa

(6) ve tüşürmekke meşġūl boldılar. Uşbu destūr bile üç tört qatla barıp élni tıydım.

(7) Él tıyılmaġaç yana uşbu üç kişi bile yanıp oq qoyup ġanīmni yandurdum. Éki üç

(8) kürūhgeçe élni Ḫarābūk ve Bīşāmūn’nıŋ rū-be-rūyıdaġı puşteġaça qavlay kéldiler. puşteġa

(9) yétkende Muḥammed ‘Alī Mübeşşir uçradı. Mén dédim kim “ Bu az kişidür. Turup

(10) at salalıŋ.” Turup at salduk. Érişe turup qaldılar. Perīşān bolġan él, ol ṭarafdın yıġılıp

(11) kéldiler. Ba‘żı abdān abdān yigitler uşbu darıṭġan bile rāst Oş’qa barıpturlar.

(12) Bu keyfiyyet mundaq ékendür kim Eyyūb Bégçik’niŋ tümenidin bir néçe Moġul Oş’dın

(13) bizdin ayrılıp qaralıqqa Andicān’nıŋ girdiġa kélgen ékendürler. Biziŋ çerigniŋ

(14) ġavġāsın éşitip inçkelik bile ilgerirek kélip ura[n]daşurlar. Bu uran éki nev‘ bolur

[105b]

(1) her qavm qavmnıŋ néçük kim ba‘żı qavmnıŋ uranı dürdānedür, ve ba‘żınıŋ toqqay, ba‘żınıŋ

(2) lūlū, yana bir tamām çerigge iş maḥalıda éki lafẓnı uran qoyarlar kim iş vaqtıda uçraşqanda

(3) biribir lafẓnı aytqanda yana biri ol ma‘hūd lafẓŋı aytqay tā bu ṭarīq bile él yaġıdın ayrılġay

(4) ve özini kişini yatdın farq qılġay. Ol yürüşte ma‘hūd uran elfāżı “Taşkend” bile

(5) “Sayrām” édi. “Taşkend” dése “Sayrām” déyilgey, “Sayrām” dése “Taşkend”. Bu urandaşurda Ḫ̆āce Muḥammed ‘Alī

(6) ilgerirek ékendür. Moġullar “Taşkend Taşkend” dép kélürler. Ḫ̆āce Muḥammed ‘Alī sert kişi ıżṭırābta

(7) bolur. Muqābelede ol hem “Taşkend Taşkend” dér. Moġullar yaġı kişisi ḫayāl qılıp süren

(8) ṭabl-i bāz çalıp oq qoyarlar. Uşbu ṭarīq ġalaṭ ġavġā bile turmap perīşān bolduk.

(9) Ol qılġan ḫayāl bolmadı. Yana yanıp Oş’qa kéldük. Béş altı kündin soŋ taġ u tüz ve

(10) diz ü qurġan maŋa rücū‘ qılġanıdın Tenbel ve tavābi‘i bī-dil ü bī-pāy bolup çerigi ve éli üçer törter

(11) taġqa ve tüzge qaça kiriştiler. Ba‘żı anıŋ içidin kélgenler dédiler kim “Tenbel’niŋ

(12) işi buz[u]lmaqqa yétiptür. Uşbu üç tört künde taḥqīq buzulup yanġusıdur.”

(13) Bu ḫaberler kélgeç Andicān üstige atlanduq. Andicān qurġanıda Tenbel’niŋ kiçik inisi

(14) Sulṭān Muḥammed Kelpük édi. Tutluq yolı bile kélip Andicān’nıŋ cenūb ṭarafıġa Ḫākān’ġa

[106a]

(1) namāz-ı peşīnde çapqun qoyuldı. Özüm hem çapġunçınıŋ kéyniçe yürüp Puşte-i ‘Ayşnıŋ

(2) Ḫākān ṭarafıdağı dāmanasıġa kéldim. Qaravul’dın ḫaber kéldi kim Sulṭān Muḥammed Kelpük bolġan

(3) kişisi bile maḥalle ü bāġāttın taşqarı Puşte-i ‘Ayş’nıŋ dāmanasıġa çıqıptur. Çapqunçı

(4) henūz yıġılmaydur édi. Çapqunçı’nıŋ yıġılurıġa baqmay bī-tevaqquf yaġı sarı tez oq

(5) tépredim. Kelpük’niŋ kişisi béş yüzdin köprek bolġay édi. Egerçi biziŋ kişimiz andın

(6) köprek édi, velī çerig éli çapqunġa tarqap édi. Rū-be-rū bolġan maḥalda Uşmunça

(7) oq bolġay édük. Yasal u tertībni mülāḥaẓa qılmay cilav-rīz oq ġanīm sarı müteveccih

(8) bolduk. Yavuq yétkeç toḫtay almadı. Bir éki qılıç alışġunça hem bolmadı. Qaça bérdi.

(9) Kişisini Ḫākān Dervāzesi'niŋ yavuqıġaça tüşüre [tüşüre] bardılar. Yağını basıp maḥalleniŋ

(10) yaqası Ḫˇāce Ketta'ġa yétkende namāz-ı şām bolup édi. Tīz oq Dervāze'ġa yéter ḫayālım

(11) bar édi. Uluġ qarı tecrübelıq bégler Nāṣır Bég, Dost Bég'niŋ atası, Qanber 'Alī Bég

(12) 'arżġa yétkürdiler kim " Kéç boluptur. Qaranġu'da qurġanġa yaqın sıġınıp barmaq bī-

(13) ṣavābdur. Kéyinrek tartıp tüşeliŋ. Taŋla né çāreleri bardur? Qurġannı

(14) bérürler." Bu tecrübelıq béglerniŋ sözige kirip maḥallātnıŋ yaqasıdın

[106b]

(1) oq yanduq. Eger qurġan éşikige barsaq ékendür, bī-şek ü şübhe qurġan éligge

(2) kirer ékendür. Namāz-ı ḫuften édi. Kélip Ḫākān arıqıdın ötüp Ribāṭ-ı Zevraq kéntiniŋ

(3) yanıġa tüşüldi. Bā-vücūd kim Tenbel'niŋ buzulup yanıp Andicān'ġa kélür ḫaberi bar édi,

(4) bī-tecrübelıqdın ġafletī boldı. Ḫākān arıġı dék bérk arıġnıŋ yaqası bérkilip tüşmey

(5) arıġdın ötüp kélip Ribāṭ-ı Zevraq kéntiniŋ yanıġa tüptüz yerge tüşüldi. Qaravul

(6) yoq, çaŋdavul yoq, ġāfil yatılıp édi. Taŋ başıda él çüçük uyquda édi kim

(7) Qanber ‘Alī Bég qatrap yétip qıçqırıp ayttı kim “Yaġı yétti. Qopuŋ!” Uşmunça dép laḥẓa tevaqquf

(8) qılmay öte çıqtı, yanmadı. Mén hemīşe amānlıqda hem ton oq ve oq çıqarmay oq tekye qılur édim.

(9) Qopqaç oq qılıç saġdaqnı baġlap fi’l-ḥāl atlandım. Ṭuġçı ṭuġ baġlaġuça furṣat

(10) bolmadı. Ṭuġnı éligige alıp oq atlandı. Yaġı kéledürgen sarı oq müteveccih

(11) bolduk. Ol atlanġanda on on béş kişi hem-rāh édi. Bir oq atımı kélip édük

(12) kim yaġınıŋ çapqunçısıġa yéttük. Bu ḥālette méniŋ bile onça kişi bolġay édi.

(13) Ildam yürüp yétip oq qoyup ilgeriki kişisini alġan bile tépredük. Yana oq

(14) atımı qavlap barıp édük kim ġolıġa yéttük. Sulṭān Aḥmed Tenbel yüzçe çaġlıġ kişi bile

[107a]

(1) toḫtap turuptur. Tenbel özi yana bir kişibile yasalıdın éşiklig törlüg ilgerirek

(2) “Ur! Ur!” dép turuptur, velī éli ekşer yanlarını bérip qaçay qaçmay dégen dék

(3) aytıp turupturlar. Uşbu zamānda méniŋ bile üç kişi qalıp édi bir Dost Nāṣır,

(4) yana Mīrzā Qulı Kökeldaş, yana Kerīmdād Ḫudāydād Türkmen. Bir oq kim şestimde édi Tenbel’niŋ

(5) dulġasıġa oq attım. Yana saġdaqqa élig élttim. Ḫan dadam bir ser-sebz gūşe-gīr

(6) bérip édi. Ol çıqdı.[15] Taşlaġalı ḥayfım kéldi. Yana saġdaqqa salġuça éki oq

(7) atqunça furṣat boldı éken. Yana bir oqnı hūnilep ilgerirek yürüdüm. Bu üç

(8) kişi hem kéyinrek qaldı. Utrumdaqı éki kişidin biri kim Tenbel ékendür, ol hem

(9) ilgerirek yürüdi. Arada bir şāhrāh édi, mén bu sarıdın evvel ol sarıdın

(10) yolġa kirip yolda rū-be-rū bolduk andaq kim ménıŋ oŋ qolum yaġı sarı, Tenbel'niŋ

(11) oŋ qolı biziŋ sarı boldı. Tenbel'niŋ bir keçimdin özge barça yaraġı bar édi.

(12) Ménıŋ saġdaq qılıçdın özge hīç yaraġım yoq édi. Éligimdaġı oq bile qalqan[ını]

(13) ġarbıçısıġa kükley attım. Uşbu ḥālette oŋ [bu]tumġa şibe oqı bile ötker[e]

(14) attılar. Başımda dulġa börki édi. Tenbel başımġa çaptı. Başım qılıç żarbıdın gūruḫt

[107b]

(1) boldı. Bā-vücūd kim dulġa börkiniŋ bir tārı késilmedi, başımġa ḫaylī yara boldı. Qılıçnı

(2) baldaġlamaydur édim, qınıda édi. Qılıç suġurġuça furṣat bolmadı. Qalın düşmen içide yeqe

(3) vü yalġuz qaldım. Turar maḥal émes édi. Cila[v]nı yandurdum. Yana bir qılıç hem oqlarımġa

(4) tüşüptür. Yéti sekiz qadem yanıp édim kim yayaq üç kişi maŋa qatıldı. Méndin soŋra

[15] H.'de *çıqdı* biçimindedir.

(5) Tenbel Dost Nāṣır’ġa hem qılıç salġandur. Bir nişānġa atımı keynimizçe kéldiler. Ḫākān arıqı uluġ

(6) şāhcūydur, ve çuqur aqar. Her yeridin kéçip bolmas. téŋri rāst kéltürdi, bu arıġ-

(7) nıŋ bir güẕeriġa toptoġrı oq kéldük. Arıqdın kéçkeç Dost Nāṣır’niŋ atı

(8) ẓa‘īfraq édi, yıqıldı. Tur[u]p anı atlanturup Ḫırābūk bile Ferġāna’nıŋ

(9) aralıqıdaqı puşte bile Oş sarı barduk. Bu puşteġa çıqqan maḥalda

(10) Mezīd Ṭaġayī kélip qatıldı. Anıŋ hem oŋ ayaqıġa tizidin qoyıraq oq tégiptür.

(11) Egerçi öte çıqmaydur édi, velī Oş’qa bisyār teşvīş bile kéldi. Méniŋ ābādān kişilerimni

(12) tüşürdiler. Nāṣır Bég, Muḥammed ‘Alī Mübeşşir, Ḫ̌āce Muḥammed ‘Alī, Ḫüsrev Kökeldaş, Nu‘mān Çehre

(13) munda tüştiler, yana hem yigit yeleŋdin ḫaylī kişi tüşti. Ḫanlar Tenbel’niŋ [soŋıça]

(14) oq kélip Andicān’nıŋ nevāḥīsiġa tüştiler. Uluġ Ḫan qoruġnıŋ yanıd[a],

[108a]

(1) méniŋ uluġ anam Ésen Devlet Bégim’niŋ bāġıġa, kim Qoş Tegirmen’ge mevsūmdur, tüşti.

(2) Kiçik Ḫan, Baba Tevekkel Lengeri’niŋ yavuqıġa tüşti. Éki kündin soŋ Oş’dın

(3) kéldim. Uluġ Ḫan’nı Qoş Tegirmen’de kördüm. Ḫannı körgen zamān oq

(4) maŋa kérgen yerlerni Kiçik Ḫan’ġa bérdiler. Maŋa mundaq ‘uzr ayttılar kim Şaybaq

(5) Ḫan dék ġanīm Semerqand dék şehrni alıp ulġayıp baradur. Uşbu maṣlaḥat üçün

(6) Kiçik Ḫan'nı né yerdin kéltürüptürler. Munda yeri yoq, ol vilāyetleri

(7) yıraq. Ḫocend Deryāsı'nıŋ cenūbı Andicān başlıq vilāyetlerni Kiçik [Ḫan'ġa] bérmek kérek

(8) kim anda yurtlanġay. Ḫocend Deryāsı'nıŋ şimālı Aḫsī başlıġ vilāyetlerni maŋa va'de

(9) qıldılar. Dédiler kim munda toḫtaġandın soŋ yürüp Semerqand vilāyetini

(10) alıp maŋa bérgeyler. Andın soŋ Ferġāna tamām Kiçik Ḫan'ġa bolġay. Ġālibā maŋa

(11) bu sözler firīb ékendür. Müyesser bolġandın son vuqū'ı ma'lūm émes édi. Çāre yoq

(12) édi. Ḫ̌āhī, nā-ḫ̌āhī, rāẕī boldum. Uluġ Ḫan'nıŋ qaşıda biz atlanıp Kiçik Ḫan'nı

(13) köre baradurġanda Qanber 'Alī Bég, kim Sellāḫ'qa meşhūr édi, maŋa yandaşıp kélip ayttı

(14) kim "Kördüŋiz mü?" Fi'l-ḥāl bolġan vilāyetlerni aldılar. Sizge bulardın iş açılmas.

[108b]

(1) Ḥālā kim Oş ve Marġīnān ve Özkend ve kirgen vilāyet ü él ü ulus éligiŋizdedür, fi'l-ḥāl

(2) barıp Oş'qa kirip qurġanlarnı bérkitip Sulṭān Aḥmed Tenbel'ġa kişi yiberip yaraşıp Moġul-

(3) nı urup çıqarıp vilāyetlerni aġa ini ḥiṣṣa qılıŋ.” Mén dédim kim “Revā [bo]lġay [mu]? Ḫanlar

(4) tuqqanlarım. Bularġa nökerlik qılġanım Tenbel’ġa pādşāhlıq qılġandın artuqraqtur.” Kördi

(5) kim sözi te’ṣīr qılmadı. Aytqanıdın peşīmān bolup yandı. Mén barıp Kiçik Ḫan dadamnı

(6) kördüm. Burun körüşkende bī-ḫāber yétip bardım. Kiçik Ḫan tüşkünçe furṣat bolmadı.

(7) Bī-ta‘ẓīmraq körüşüp édi. Bu nevbet yavuqraq kéldim érse, çadırnıŋ

(8) ṭanābınıŋ uçıġa yügürüp çıqtı. Ayaġımda oq yarası cihetidin ‘aṣā tutup

(9) teşvīş bile yürür édim. Yétip körüşüp “İnim bahādır émişsiz.” dép éligimdin qoldap

(10) çadırġa kéltürdi. Kiçikrek çadır tikiptürler. Yaqa yerde ulġayġan üçün çadır ve olturur

(11) yeri bī-tekellüfāne ve qazaqāne qavun ve üzüm ve rikābḫāne eşyāsı tamām özi olturur

(12) ve çadırda oq. Kiçik Ḫan’nıŋ qaşıdın qopup özümniŋ [o]rd[usıġa]

(13) kéldim. Yaramnı baqqalı Ateke Baḫşı atlıq Moġul cerrāḥını yiberiptür., [Moġul]

(14) éli cerrāḥnı hem baḫşı dér. Cerrāḥlıqda bisyār ḥāẕik édi. Kişiniŋ maġzı

[109a]

(1) çıqsa dārū bérür édi. İldizdin her törlüg yara bolsa édi, āsān mu‘ālaca qılur édi.

(2) Ba‘żı cerāḥatqa merhem dék dārū qoyar édi. Ba‘żıġa yégeli dārū bérür édi. Méniŋ

(3) butumnıŋ yarasıġa puçqaq yaqmaqnı buyurdı. Fetīle qoymadı. İldiz dék némeni

(4) hem bir qatla yedürdi. Özi dér érdi kim “Bir evniŋ inçke pāyçesi sınıp bir tutamça

(5) yeri rīze rīze bolup édi. Étini yarıp ayaq süŋeklerni tamām alıp süŋek

(6) ornıġa dārūnı un qılıp saldım. Ol dārū süŋek ornıġa süŋek dék

(7) bütti.” Mundaq ‘acīb u ġarīb néme ḫaylī dédi kim vilāyet cerrāḥları andaq mudāvādın

(8) ‘acīzdürler. Üç tört kündin kéyinQanber ‘Alī aytqan sözleridin mütevehhim bolup

(9) qaçıp Andicān’ġa kirdi. Bir néçe kündin soŋ ḫanlar ittifāq qılıp Eyyūb Bégçik’ni

(10) tümen bile Cān Ḥasan Bārīn tümeni bile Sarıġ Baş Mīrzānı çerig bégi qılıp

(11) miŋ éki miŋçe kişi maŋa qoşup Aḫsī ṭarafıġa yiberdiler. Aḫsīde Tenbel’niŋ inisi [Şeyḫ]

(12) Bāyezīd édi. Kāsān’da Şahbāz Qarlıq édi. Ol furṣatta Şahbāz kélip Nevkend’niŋ

(13) [qur]ġanınıŋ allıda olturup édi. Ḫocend Deryāsı’dın Bīçrātā’nıŋ allıdın kéçip Nevkend’ke Şah-

(14) bāznıŋ üstige ılġaduk. Taŋdın burunraq Nevkend’ge yavuq yétken

[109b]

(1) maḥalda bégler ‘arẓġa yétkürdiler kim “Bu kişi ḫod cezm tuyuptur. Yasalnı buzmay

(2) yaruqta oq yétip barsaq münāsibdür.” Āhistaraq yürüldi. Şahbāz ḫod ġāfil

(3) ékendür. Biz Nevkend yaqınıġa yétken maḥalda tuyup taşqarıdın qaçıp kiriptür. Uşbu

(4) yosunluq bisyār vāqı‘ boluptur[16]: ġanīmni tuyuptur dép sehliŋġārlıq qılıptur,

(5) iş maḥallī fevt boluptur. Tecrübe uşmundaq némelerdür ġaraż kim iş qapuġa kélgen

(6) maḥalda cidd ü ihtimāmnı taqṣīr qılmamaq kérek. Soŋra peşīmānlıq bī-fāyīded[ü]r. Taŋ atqanda

(7) qurġan girdide azaġlaq uruş boldı. Bī-cidd uruş salmaduk. Nevkend’din taġ

(8) sarı Bişḫārān ṭarafıġa çapqun maṣlaḥatıġa barıldı. Şahbāz Qarlıġ furṣatnı ġanīmet

(9) tutup Nevkend’ni taşlap qaçıp Kāsān’ġa bardı. Biz yanıp kélip Nevkend’te olturduk.

(10) Bu eyyāmda eṭrāf u cevānibni néçe qatla [biziŋ] çerig barıp çaptılar. Bir nevbet Aḫsī’niŋ

(11) kéntlerini çaptılar. Yana bir qatla barıp Kāsān’nı çaptılar. Şahbāz bile Uzu[n] Ḥasan-

(12) nıŋ Mīrim atlıq saḫlaġan oġlı uruşıġa çıqtılar, uruştılar, basıldılar. [Mīrim]

(13) anda öldi. Aḫsī’niŋ bérk qurġanlarıdın biri Bāp Qurġanı’dur. Bāplıġ Pā[p]

(14) Qurġanı’nı bérkitip bizge kişi yiberiptürler. Seyyid Qāsım’nı bir néçe yigitler bile yiberildi.

[110a]

(1) Aḫsī’niŋ yuqqarığı kéntleri toġrısıdın deryānı ötüp barıp Bāp Qurġanı’ġa

[16] H.’de *bolur* biçimindedir.

(2) kirdiler. Bir néçe kündin kéyin ġarīb emrī vāqı‘ boldı. Ol maḥal İbrāhīm Çapuq

(3) Ṭaġayī, Aḥmed Qāsım Kūhber, Qāsım Ḫātīke Arġun, Şeyḫ Bāyezīd bile Aḫsī’de édiler. Bu meẕkūr

(4) bolġanlarġa éki yüzçe abdān yigitlerni qoşup ġāfillıqta bir kéçe Bāp Qurġanı’nıŋ

(5) üstige yiberür. Seyyid Qāsım iḥtiyāṭ qılmay ġāfil yatqan ékendür. Qurġan’ġa yétip

(6) şatu qoyup çıqıp Dervāze’ni alıp pul-i revān salıp[17] yétmiş séksençe abdān

(7) yaraqlıq yigitler kirgende Seyyid Qāsım’ġa ḫaber bolur. Uyquluq köŋlek çān (?) qoyup

(8) béş altı kişi bile atqulap ura ura bularnı çıqarur. Bir néçe baş késip yiberdi.

(9) Egerçi mundaq gaflet bile yatmaqlığı köp nā-serdārāne[18] édi, velī az kişi bile mundaq

(10) yaraqlıq ābādān qalın yigitlerni żarb-ı rāst urup çıqarmaġı ḫaylī merdāne édi.

(11) Bu müddette ḫanlar Andicān qurġanınıŋ muḥāṣarasıġa meşġūl édiler. Qurġan éli

(12) qurġannıŋ yaqınıġa kélgeni qoymaslar édi. Yigitler atlıq çıqıp taşqarı [çap-]

(13) qulaşurlar édi. Aḫsī’din Şeyḫ Bāyezīd devleṯ̆ahlıq iẓhār qılıp kişi yibere

(14) başladı. Bizni bī-cidd tiledi. Bu tilemekini ġarażı bu édi kim her ḥīle bile méni ḫanlardın ayırġay.

[17] H.’de *salılıp* biçimindedir.
[18] H.’de *bi-serdārāne* biçimindedir.

[110b]

(1) Mén ḫanlardın ayrılġandın soŋ ḫanlar tura almaslar édi. Bu tilemeki aqası Tenbel’niŋ

(2) ittifāqı bile ékendür. Ḫanlardın ayrılıp bular bile ittifāq qılmaqlıq bizniŋ qaşımızda muḥāl érdi.

(3) Munıŋ tilerini ḫanlarġa īmā qılduk. Ḫanlar déptürler kim “Barsun. Her ṭavr qılıp Şeyḫ

(4) Bāyezīd’ni tutsun.” Bu makr u firīb biziŋ dāb u ṭarīqımız émes édi, ‘alā’l ḫuṣūṣ kim arada

(5) ‘ahd bolġay. Bu nev‘ bad‘ ahdlıq ḫod néçük bolġay? Ḫāṭırıġa bu kéçti kim her ṭavr qılıp özümizni

(6) Aḫsī’ġa salsak yā Şeyh Bāyezīd, Tenbel’din qaṭ‘ qılıp biziŋ sarı bolġay, yā bir

(7) naqşī évrülgey kim münāsib-i devlet bolġay. Biz hem kişi yiberdük. ‘Ahd u şarṭ qılıp

(8) bizni Aḫsī’ġa tiledi. Barduk. Utru çıqıp inim Nāṣır Mīrzā’nı hem kéltürüp bizni Aḫsī

(9) qurġanıġa alıp bardı. Taş qurġanda atamnıŋ ‘imaretleride maŋa yurt u maqām ta‘yīn

(10) qılıptur. Barıp anda tüştüm. Tenbel, Şaybaq Ḫan’ġa aġası Bég Tilbe’ni yiberip iṭā‘at

(11) iẓhārı qılıp tilep édi. Bu furṣatta Şaybaq Ḫan’nıŋ nişānları kéldi. “Yürü[r]mén”

(12) dép bitiptür. Bu ḫaber ḫanlarġa yétkeç bī-pāy bolup oltura almay Andicān üstidin

(13) qoptılar. Kiçik Ḫan'nıŋ 'adl u Müselmānlıq bile şöhreti bar édi. Oş ve Marġīnān [ve] bu kirgen

(14) qurġanlarda qoyġan Moġulları élniŋ çeşmdestiniŋ ḫilāfı ẓulm u badma' āşlıq qıla

[111a]

(1) başladılar. Ḫanlar Andicān'dın qopqaç Oş ve Marġīnān éli hücūm qılıp qurġandaġı

(2) Moġullarnı tutup talap urup qavlap çıqardılar. Ḫanlar Ḫocend Deryāsı'nı keçmey

(3) Marġīnān ve Kend-i Bādem bile yanıp Ḫocend'din deryānı kéçtiler. Tenbel, ḫanlarnıŋ keyniçe Marġīnān-

(4) ġa kéldi. Biz bu ḥālātta müteredditd édük. Turmaqqa bularġa ḫaylī i'timād yoq édi. Bī-cihet

(5) salıp çıqmaq ḫoş baqmaydur édi. Bir ṣabāḥī Marġīnān'dın Cihāngīr Mīrzā, Tenbel'din

(6) ayrılıp qaçıp kéldi. Mén ḥamāmda édim kim Mīrzā kéldi, körüştüm. Uşbu zamān

(7) Şeyḫ Bāyezīd hem ıżṭırāb bile kéldi, aldaraptur. Mīrzā ve İbrāhīm Bégalar dédiler kim

(8) "Şeyḫ Bāyezīd'ni tutmaq kérek. Erkni éliglemek kérek." Fi'l-vāqı' işniŋ

(9) ḥisābı bu édi. Mén dédim kim " 'Ahd qılıptur. Biz néçük naqẓ-i 'ahd qılġay biz?" Şeyḫ

(10) Bāyezīd erkke bardı. Köprügge kişi qoymaq kérek édi. Köprügge hem kişi

(11) qoymaduk. Bī-tecrübelıqdın mundaq uşollar boldı. Taŋ başıda Tenbel

(12) éki üç miŋ yaraġlıq kişi bile kélip köprügdin ötüp erkke kirdi.

(13) Méniŋ aṣlda kişim azraq édi. Aḫsī'ġa kirgeç yana ba'żını qurġanlarġa ve ba'żını

(14) daruġalıq ve taḥṣīlġa her ṭaraf her ṭaraf yiberilip édi. Méniŋ bile Aḫsī'de

[111b]

(1) yüzdin köprek kişi bolġay édi. Bolġan kişi bile atlanıp kūçe kūçeniŋ başıda

(2) yigitlerni ta'yīn qılmaqqa ve uruş yaraġıda édük kim Şeyḫ Bāyezīd ve Qanber 'Alī ve

(3) Muḥammed Dost Tenbel qaşıdın ıṣlāḥ üçün qatrap kéldiler. Uruşqa ta'yīn

(4) bolġanlarnı yerlig yerige turġurup meşveret qılmaqqa atamnıŋ gūr-ḫānesiġa

(5) kélip tüşüp Cihāngīr Mīrzā'nı hem tiledim. Muḥammed Dost yandı. Şeyḫ Bāyezīd bile

(6) Qanber 'Alī Bég kéldiler. Maqbereniŋ cenūbī[19] eyvānıda olturup meşveret qılmaqta[20] édük

(7) kim Cihāngīr Mīrzā, İbrāhīm Çapıq bile sözni bularnı tutmaqqa qoyġan ékendürler,

(8) Cihāngīr Mīrzā méniŋ qulaġımġa ayttı kim "Bularnı tutmaq kérek." Mén dédim kim

(9) "Iżṭırāb qılmaŋ. Ḥālā iş tutmaqdın ötti. Köreliŋ, şāyed kim ıṣlāḥ bile

(10) iş bir némege oḫşaġay né üçün kim alar asru qalın, biz köp az, özge

(11) bu qavīlıq bile alar erkte ve bu ża'īflıq bile biz taş qurġanda." Şeyḫ Bāyezīd ve

[19] H.'de *cenūb* biçimindedir.
[20] H.'de *qılmaqqa* biçimindedir.

(12) Qanber ‘Alī hem bu kéŋeşte ḥāżır édiler. Cihāngīr Mīrzā, İbrāhīm Bég sarı baqıp

(13) bu işdin mén‘ qıla işāret qıldı. Bilmen ‘aks fehmledi mü, yā ḫod teġāfül qılıp

(14) bu ḥareketni qıldı mu. Fi’l-ḥāl Şeyḫ Bāyezīd’ni tuttı. Turġan yigitler tuş

[112a]

(1) tuşdın yapışıp bu éki kişini tart part qıldılar. İş ṣulḥ u ıṣlāḥdın

(2) ötti. Bu éki kişini tapşurup uruşqa atland[u]k. Şehrniŋ bir ṭarafını Cihāngīr Mīrzā’nıŋ

(3) ‘uhdasıġa qılıldı. Mīrzā’nıŋ kişisi az édi. Bir pāre öz kişimdin hem

(4) Mīrzā’ġa kömek ta‘yīn qıldım. Evvel anda yétip her yerde uruşqa élni ta‘yīn qılıp yana

(5) bir ṭarafqa kéldim. Şehrniŋ ortasıda tüzrek yer bar édi. Anda bir pāre yigitlerni

(6) qoyup barılıp édi. Bu cemā‘atnı qalın atlıq yayaq kélip ol yerdin köterip kūçege

(7) yıqıpturlar. Uşbu ḥālette mén yétip bardım. Yétkeç oq at yügürüttüm.

(8) Turuş bérmeydür kevreb qaça bérdiler. Kūçedin qaçurup tüzge çıqarıp

(9) qılıç yétkürür maḥalda atımnıŋ ayaġıġa oqladılar. Atım bükülüp yaġınıŋ

(10) ortası[da] méni yerge urdı. Çüst qopup bir oq attım. Ṣāḥib-i qadem Kāhil’niŋ

(11) bir zebūnġına atı bar édi, tüşüp maŋa tarttı, mindim. Munda kişi ta‘yīn qılıp yana

(12) bir kūçe başıġa müteveccih boldum. Sulṭān Muḥammed Veys atımnıŋ zebūnluġını körüp

(13) tüşüp atını maŋa tarttı. Ol atqa mindim. Uşbu furṣatta Qanber ‘Alī Bég, Qāsım Bég’niŋ

(14) oġlı yaralıq Cihāngīr Mīrzā qaşıdın kéldi. Ayttı kim müddetī boldı kim Cihāngīr

[112b]

(1) Mīrzānı zorlap téprettiler. Cihāngīr Mīrzā çıqıp kétti. Biz müteḥayyir bolduk. Uşbu furṣatta

(2) Seyyid Qāsım, kim Bāp Qurġanı’da édi, yétip kéldi. ‘Aceb bī-maḥal kéliş édi! Mundaq

(3) maḥalda andaq bérk qurġan éligte bolsa édi, ṭavrī édi. Mén İbrāhīm Bég’ge

(4) dédim kim “Né qılmaq kérek?” Azraq yarası bar édi. Andın mu édi, yā aldaraġanıdın

(5) mu édi, ābādān cevāb bére almadı. Bir ḫayāl qıldım kim köprügdin ötüp

(6) köprügni buzup Andicān sarı müteveccih bolġaybiz. Baba Şīrzād and[a] ḫaylī yaḫşı bardı.

(7) Dédi kim “Dervāze’din oq zorlap çıqar biz.” Baba Şīrzād’nıŋ sözi bile Dervāze

(8) sarı oq müteveccih bolduk. Ḫˇāce Mīr Mīrān hem ol ḥālda merdāne sözler ayttı. Kūçe

(9) arasıda kéledürgende Seyyid Qāsım, Dost Nāṣır, Bāqī Ḥīz bile çapqulaşurlar. Mén

(10) ve İbrāhīm Bég ve Mīrzā Qulı Kökeldaş ilgerirek édük. Dervāze’ġa rū-be-rū bolġaç

(11) oq kördüm kim Şeyḫ Bāyezīd köŋlek üstide ferācī kéyip üç tört atlıq bile

(12) Dervāze'din kirip kéledür. Şastımdaġı oqnı toldurup attım. Boynıdın yazdım.

(13) Ḫaylī yaḫşı attım. Iżṭırāb bile Dervāze'din kirgeç oŋ qol sarı barur küçe bile

(14) qaça bérdi. Biz hem anıŋ keyniçe yürüdük. Mīrzā Qulı Kökeldaş bir yayaqqa

[113a]

(1) piyāzī yétkürdi. Yana bir yayaq Mīrzā Qulı ötkeç İbrāhīm Bégge oq toldurdı. İbrāhīm Bég

(2) "hay hay" dép öte bérgeç éşiglig törlüg yerdin méniŋ qoltuġumġa

(3) oq attı. Qalmaqı cébeniŋ éki qāt[21] yafr[a]ġını késiptür. Qaça bérdi. Arqasıġa attım.

(4) Uşbu ḥālette bir yayaq faṣīl üstidin qaçıp baradur. Börkini faṣīlniŋ küngüresige

(5) kükley attım. Börki kügürege qada oq 'alīq qaldı. Destārı éligige çoqulup bardı.

(6) Yana bir atlıġ méniŋ yanımdın Şeyḫ Bāyezīd qaçqan küçe sarı qaçıp baradur. Qılıç bile

(7) çoqusıġa sançtım. Attın égilip édi kim küça tamıġa tayandı. Yıqılmadı. Teşvīş

(8) bile qaçıp qutuldı. Dervāze'de[22] bolġan atlıq yayaqnı qavlap Dervāze'ni alduk.

(9) İş tedbīrdin ötüp édi, néçük kim éki üç miŋ yaraqlıq kişi erkte, biz yüz éki

(10) yüz kişi taş qurġanda. Yana Cihāngīr Mīrzā'nı bir süt bişimi burunraq qavlap

(11) çıqarıpturlar. Kişimiziniŋ yarımı anıŋ bile çıqıptur. Bā-vücūd-ı bu ḥāl, bī-tecrübelıq-

(12) dın Dervāze'de turup Cihāngīr Mīrzā'ġa kişi yiberildi kim "Yavuq bolsa kélsün;

[21] H.'de *qad* biçimindedir.
[22] H.'de *Dervāze'ġa* biçimindedir.

(13) yana zorlalıŋ!” İş andın ötüp édi. İbrāhīm Bégniŋ atı ża‘īf édi

(14) mü, yā yaralıq mu édi, maŋa dédi kim “Atım ḫarābtur.” Muḥammed ‘Alī Mübeşşir’niŋ Süleymān atlıq

[113b]

(1) nökeri bar édi. Uşbu ḥālette hīç kişi teklīf qılmay tüşti. Atını İbrāhīm Bégge

(2) yiberdi. Ḫaylī merdāne iş qıldı. Uşol Dervāzede turġanda Kiçik ‘Alī, kim Kūl şıqqdārı

(3) dur, merdānelıq iẓhārı qıldı. Ol maḥalda Sulṭān Muḥammed Veys nökeri édi. Oş’da

(4) éki bār hem yaḫşı bardı. Mīrzāġa barġan kişi kélgünçe Dervāze[de] direng qılduk. Barġan

(5) kişi kélip dédi kim müddetīdür kim Cihāngīr Mīrzā çıqıp kétiptür. Turardın ötti. Biz hem

(6) tépredük. Munça hem kim turuldı bī-ḥişāb édi. Yégirme otuzça kişi biziŋ bile qalıp

(7) édi. Biz tépregeç qalın upçınlıq kişi yétip oq kéldi. Biz pul-ı revāndın ötüp

(8) édük kim pul-ı revānnıŋ şehr ṭarafıġa yaġı kişisi yétti. Qāsım Bég’niŋ oġlı Ḥamza’nıŋ

(9) anasınıŋ atası Bende ‘Alī Bég, İbrāhīm Bég’ge qıçqırıp aytadur kim “Dāyim

(10) ta‘aṣṣub u lāfıŋ bar érdi. Tur! Qılıç alışalıŋ! ” İbrāhīm Bég méniŋ yanımda édi.

(11) Dédi kim “Kél, né māni‘dür? ” Bī-hūş kişi mundaq şikést maḥallıda ta‘aṣṣub qıladur. Bī-maḥal

(12) ta‘aṣṣubdur. Direng u tevaqquf çağı émes érdi. Ildam oq yürüdük. Yağı kişi-

(13) si bizniŋ soŋımızça cilav-rīz kişimizni [tüşür]e kéledür. Aḫsī’niŋ bir şer‘īsiġa[23] Künbed-i

(14) Çemen dégen yer bar. Künbed-i Çemen’din öte İbrāhīm Bég méni çarlaydur. Kéyin baqsam

[114a]

(1) Şeyḫ Bāyezīd’niŋ bir çehresi İbrāhīm Bég’ge yétkürüptür. Cilavımnı yandurdum.

(2) Ḫan Qulı Beyān Qulı méniŋ yanımda édi. “Bī-maḥal yanmaqdur.” dédi. Cilavımnı alıp tépredi.

(3) Sengge yétkünçe ekşer kişimizni tüşürdiler. Seng Aḫsīdin ékki şer‘īdür. Sengdin ötkeç

(4) kéynimizde yağı kişisi körünmey Seng Suyı yuqqarı oq yürüdük. Uşbu

(5) ḥālette sekiz kişi qalıp édük, Dost Nāṣır, Qanber ‘Alī Qāsım Bég, Ḫan Qulı Buyan Qulı,

(6) Mīrzā Qulı Kökeldaş, Şāhım Nāṣır, ‘Abdulquddūs Seydī Qara, Ḫˇāce Ḥüsey’nī, sekizinçi mén édim.

(7) Bu su yuqqarı ṭavr yolġına uçradı. Qolnıŋ içi kişi memeridin yıraq ḫalvet

(8) yol qol yuqqarı oq yürüp sunı oŋ qolġa qoyup yana bir qoruq qolġa

(9) kirdük. Érte namāz-ı dīger bar édi kim quldın tüzge çıqıldı. Tüzde yıraqdın bir qara

(10) köründi. Élni penāhda turġurup özüm yayaq bir puşteġa çıqıp qaravulluq qıladur

[23] H.’de *şer‘īside* biçimindedir.

(11) édim kim qalın atlıq arqamızdın bir puştenıŋ üstige qatrap çıqtılar. Köp

(12) ve azını taḥqīq qılġunça bolmadı. Atlanıp yürüy bérdük. Qavġunçı, yégirme yégirme béş

(13) kişi ékendür. Biz sekiz kişi éd[ü]k, néçük kim meẕkūr boldı. Eger ol vahlada munça

(14) kişi ékenini taḥqīq bilsek édi, yaḫşı uruşur édük. Ḫayālımġa kéçti kim qavġunçı

[114b]

(1) bularnıŋ kéynide peyvest bolġusıdur. Bu cihettin yürüy bérdük. Qaçqan yaġı

(2) köp bolsa, hem az qav[ġu]nçı bile çehre bola almas, néçük kim déptürler: Ṣaf-ı maġlūbrā hūlī basadanst.

(3) Ḫan Qulı dédi kim "Mundaq bile bolmas. Barçamızını alur. Éki yaḫşı atnı bu aradın alıp

(4) siz ve Mīrzā Qulı Kökeldaş at qoşlap ıldam yürüŋ. Şāyed çıqa alġaysiz." Yaman

(5) aytmaydur édi. Çün uruş işi bolmadı, bu bolsa imkān-ı ḫalāṣlıq bar érdi.

(6) Fi'l-ḥāl birevni yaġı arasıda tüşürüp qoymaġlıq ḫuş baqmadı. Āḫır ḫod

(7) birer birer tamām qıldılar. Bu miŋen atım bir néme sustrak édi. Ḫan Qulı tüşüp atını

(8) bérdi. Üstidin oq saçrap mindim. Ḫan Qulı méniŋ atımġa mindi. Uşbu

(9) ḥālette Şāhım Nāṣır bile 'Abdulquddūs Seydī Qaranı, kim kéyin qalıp édiler, tüşürdiler.

(10) Ḫan Qulı hem qaldı. Maḥal-ı ḥimāyet ü meded émes édi. Atnıŋ zorıġa oq bildürüp

(11) barıladur édi. Atı bar[a]mağan qaladur édi. Dost Bég'niŋ atı hem boldurdı

(12) qaldı. Bu miŋen atım hem sustlıq qıla başladı. Qanber 'Alī tüşüp atını bérdi.

(13) mindim. Qanber 'Alī hem atımġa mindi ve qaldı. Ḫ̆āce Ḥüsey'nī bir leng kişi édi.

(14) Puşteler[ġa] özini tarttı. Mén qaldım ve Mīrzā Qulı Kökeldaş. Atnıŋ qoş ayaq alurġa maqdūrı

[115a]

(1) qalmaydur édi. Qatrap oq baradur érdük. Mīrzā Qulı'nıŋ atı hem sustlıq

(2) qıla başladı. Mén dédim kim " Séni taşlap qayan baray? Yürü! Ölüg tirig

(3) bile oq bolalı[24]." Néçe nevbet Mīrzā Qulı'ġa baqa yürüdüm. Āḫır Mīrzā Qulı dédi

(4) kim "Méniŋ atım bolduruptur, bara almas. Siz maŋa baqa aldurmaŋ, yürüŋ!

(5) Şāyed çıqa alġaysiz." Maŋa ġarīb ḥāletī boldı. Mīrzā Qulı hem qaldı. Mén

(6) yalġuz qaldım. Yağıdın éki kişi peydā boldı biriniŋ atı Baba Sayrāmī,

(7) yana biri Bende 'Alī. Maŋa yavuqraq kéldiler. Atım boldurup édi ve taġ

(8) hem bir kürūhke yavuq bar édi. Bir sengtüde uçradı. Bir ḫayāl qıldım

(9) kim at harıptur ve taġ hem yıraqraq. Qayan baray? Saġdağımda hem yégirmiçe

(10) oq bar édi. Tüşey bu sangtuda oqum barıça atqulaşay. Yana

(11) ḫāṭırġa yétti kim şāyed taġqa yétişe alġaymén. Taġqa yétkendin soŋra

(12) bir pāre oqnı belimge sançıp taġqa yarmaşay. Żarb-ı pāyımġa ḫaylī i'timādım

[24] H.'de *bolanı* biçimindedir.

(13) bar édi. Bu ḫayāl bile yürüy bérdim. Atımnıŋ ıldam qatrar mecālı qalmaydur

(14) édi. Bular hem oq yéter yerge yéttiler. Mén hem oqumnı ayap atmadım.

[115b]

(1) Bular hem iḥtirāz qılıp yavuqraq kélmediler. Uşol destūr bile érişip kéledürler

(2) édi. Āftāb oltura taġqa yavuq yéttim. Ber-dest ayttılar: “Mundaq yétip qayan

(3) barasız? Cihāngīr Mīrzā’nı tutup kéltürdiler. Nāṣır Mīrzā ḫod alarnıŋ éligide édi.”

(4) Maŋa bu sözleridin ḫaylī daġdaġa boldı bu cihetdin kim barçamız anıŋ éligide

(5) bolsak ḫaṭr iḥtimālı köptür. Cevāb bérmedim. Taġ sarı yürüdüm. Yana ḫaylī yol

(6) barılıp édi kim yana söz ayta kiriştiler. Bu yol nevbet-i evvelġıdın mulāyimraq

(7) ḥikāyet qıldılar. Atdın tüşüp söz ayta kiriştiler. Bularnıŋ sözige

(8) qulaq salmay yürüy bérdim. Dara yuqqarı oq baradurmén. Namāz-ı ḫuftenġaça

(9) bardım. Āḫır bir üyçe taşqa yéttim. Taşdın évrüldüm. Segirtçeler boldı.

(10) At bara almadı. Alar hem tüştiler. Ḥürmet ü ta‘ẓīm bile henūz mülāyimraq ayta

(11) kiriştiler. Dédiler kim “Mundaq étip qaranġu kéçe yol yoq qayanġa barasız?”

(12) Antlar içedürler kim “Sizni Sulṭān Aḥmed Bég pādşāh köterür.” Mén

(13) dédim kim “Méniŋ köŋlüm toḫtamaydur. Anda barmaq ḫod mümkün émes. Eger

(14) sizlerniŋ ba-cāġāh ḫıẕmet qılur ḫayālıŋız bardur, ḫod mundaq ḫıẕmet

[116a]

(1) qapusı yıllarda tapılmas. Méni bir yolġa başlaŋ kim ḫanlar qaşıġa baray. Sizlerge

(2) köŋülleriŋiz tilegendin artuqraq ri‘āyet ü şefaqat qılay. Yoq eger munı

(3) qılmasaŋız, kélgen yoluŋız bile yanıŋ. Méniŋ alım atığım. Bu hem bir yaḫşı ḫıẕmetīdür.” Dédiler

(4) kim “Kāşkī [kélme]sek édi. Çün kéldük sizni mundaq salıp né ṭavr yanalıŋ? Çün

(5) barmaysiz, her qayan barsaŋız ḫıẕmette bolġumızdur.” Mén dédim. “Pes ṣıdq-i quluŋızġa

(6) ‘ahd qılıŋ!” Muṣḥaf u muġalaẓa bile ‘ahd qıldılar. Maŋa fi’l-cümle iṭmīnānī boldı. Dédim

(7) kim “Uşbu daranıŋ yaqınıda Keŋ Qul yolını nişān bérip édiler. Uşol

(8) yolġa başlaŋ.” Egerçi ‘ahd qıldılar, velī iṭmīnān tamām bolmaydur édi. Alarnı

(9) ilgeri yür[ü]tüp kéyinleriçe yürüdüm. Bir éki kürūh yol barılıp édi. Bir say

(10) suyıġa yéttük. Dédim kim: “Keŋ Qul yolı uşbu bolmaġay.” Bular istib‘ād qıldılar,

(11) dédiler kim “ Ol yol ḫaylī ilgeridür.” Keŋ Qul yolı ḫod uşol ékendür. Bular

(12) ġadr maqāmıda bolup yaşurupturlar. Yarım kéçegeçe barıp yana bir suġa yéttük.

(13) Bular bu zamān ayttılar kim “Ġāfil bolupturbiz. Keŋ Qul yolı kéyinqalmış.” Dédim kim

(14) “Pes, ne qılmaq kérek?” Dédiler kim “Allımızda Ġavānī yolı yaqındur. Ol yol bile Ferket’qa aşarlar.”

[116b]

(1) Ol yolġa başladılar. Üç pāsıġaça yol kéldük. Kernān sayıġa kim Ġavānīdın çıqıp

(2) kélür yéttük. Baba Sayrāmī dédi kim “Siz munda turuŋ. Mén barıp Ġavānī yolını iḥtiyāṭ qılıp

(3) kéley.” Müddetīdin soŋra kéldi. Dédi kim: “Börk başlıq bir néçe kişi bu yolġa kéliptür.

(4) Mundın ötüp bolmas.” Bu sözni éşitip müteḥayyir boldum. Vilāyet arası taŋ

(5) yavuq ve maqṣad yıraq. Mén dédim kim “Bir yerge başlaŋ kim kündüz anda buqup kéçe

(6) bolġaç at mat éliglep Ḫocend Suyı’nı kéçip ol yüz bile Ḫocend sarı baralıŋ.”

(7) Dédiler kim: “[A]nda bir puşte bardur. Anda buqsa bolur.” Kernān daruġası Bende ‘Alī édi. Dédi

(8) kim “Atımızġa ve özümizge boġuzdın güẕer yoqtur. Mén Kernān’ġa baray bir néme müyesser bolsa

(9) kéltürey.” Ol yerdin yanıp Kernān’ġa yüzlendük. Kernān’nıŋ bir kürūhıda turduk.

(10) Bende ‘Alī bardı. Müddet-i medīd qaldı. Ṣubḥ uzalap kéledür. Bu hīç kélmeydür. Ḫaylī

(11) ıẓṭırāb boldı. Taŋ atıp édi kim Bende ‘Alī qatrap kéldi. At boġzı

(12) kéltürmedi. Üç nān kéltürdi. Her birimiz bir nānı qoyunġa salıp ıẓṭırāb bile

(13) yanıp yuqarı puşteniŋ üstige çıqıp bir qulda atlarnı baġlap her qaysımız

(14) her tarafġa bir bülendiġa çıqıp qaravulluq qılıp oturduk. Tüşke yavuşup édi

[117a]

(1) kim Aḥmed Qoşçı tört atlıq bile Ġavānīd’ın Āḫsī sarıġa baradur. Bir ḫayāl qıldım kim Aḫmed Qoşçı’nı

(2) çarlap va‘de vü istimālet bérip atlarını[25] alalıŋ kim atlarımız bir kéçe kündüz ḥarb u żarbda

(3) édi. Boġuz hem tapmaydur édi. Ḫarāb bolup édi. Yana köŋül toḫtamay bularġa

(4) inana almaduk. Qaşımdaġılar bile sözni muŋa qoyd[u]k kim bular bu aḫşam Kernān’da bolġularıdur,

(5) kéçe inçkelik bile kirip atlarını çıqarılıŋ kim özümizni bir yerge

(6) yétküre alġaybiz. Kün tüş bar édi kim köz yéter yerde bir atnıŋ üstide bir néme

(7) ıltrıap körünedür. Hīç bilmedük kim né némedür. Bu ḫod Muḥammed Bāqır Bég ékendür. Aḫsī’de

(8) biznıŋ bile édi. Aḫsīdin çıqqanda bir kim her ṭaraf tüşüp édi. Muḥammed Bāqır Bég bu sarı

(9) tüşüp yaşunup yürüydür ékendür. Bende ‘Alī bile Baba Sayrāmī ayttılar kim “Atlar éki kündür

(10) kim boġuz [ta]pmadı. Cölgege tüşüp atlarnı otġa qoyalıŋ.” Ol yerdin atlanıp cölgege

(11) tüşüp atlarnı otġa qoyduk. Namāz-ı dīger édi kim bir atlıq kişi biz buqqan puşteġa çıqıp

(12) baradur. Tanıdım Ġavānī’nıŋ uluġı Qādirbérdi. Bularġa dédim kim “Qādirbérdi’ni çarlaŋ!”

(13) Çarladılar. Kéldi. Körüp sorup ‘ināyet [ü] şefaqat sözler aytıp va‘deler qılıp istimālet lar

[25] H.’de *atlarnı* biçimindedir.

(14) bérip yiberdim kim arġamçı ve orġaq ve baltu ve su kéçmek esbābı ve at boġzı ve yegülük

[117b]

(1) ve, eger müyesser bolsa, at hem kéltürgey. Namāz-ı ḫuftanġa mī‘ād qılduk kim uşbu yerde

(2) oq kélgey.Kéç namāz-ı şām édi kim bir atlıq Kernān ṭarafıdın Ġavānī sarı ötüp baradur.

(3) “Kimsén?” dép sorduk. Cevāb bérdi. Bu ḫod Muḥammed Bāqır Bég ékendür. Baya kün tüşte körgen

(4) yerdin yana bir yerge yaşunġalı baradur ékendür. Andaq ünini taġayyür bérdi kim, bā-vucūd kim

(5) yıllar ménıŋ bile édi, aṣlen tanıy almadım. Eger anı tanıp özimizge qoşsak, ḫūb édi.

(6) Munıŋ ötkenidin ḫaylī daġdaġa boldı. Qādirbérdi, Ġavānī’ġa qılġan mī‘adqa tura almaduk.

(7) Bende ‘Alī dédi kim “Kernān’nıŋ maḥallātıda ḫalvet bāġçeler bar kim anda hīç kişi gümān éltmes.

(8) Anda barıp Qādirbérdi’ge kişi yiberiliŋ anda kélsün.” Bu ḫayāl bile atlanıp Kernān’nıŋ

(9) maḥallātıġa kéldim. Qış édi. Ḫaylī savuq édi. Bir eski gavl postın tapıp kéltürdi. Kéydim.

(10) Bir ayaġ yemden āşnı [tapıp] kéltürdi. İçtim. ‘Aceb ḥużūr qıldım. Bende ‘Alīġa dédim kim “Qādirbérdi’ġa kişi

(11) yiberdiŋ mü?" Dédi kim "Yiberdim." Bu bī-sa'ādet rūstā'ī merdekler ḫod bu kişini ittifāq

(12) bile Aḫsī'ġa Tenbel qaşıġa yibermişler. Bir tam üyge kirip ot yaqıp bir zamān közüm

(13) uyquġa bardı. Bu merdekler pürkārlıq qılıp yana maŋa aytadurlar kim "Qādirbérdi'din

(14) ḫaber almaġunça ḫod bu yerdin téprep bolmas. Bu yer maḥallātı arasıdur. Yaqada ḫālī bāġlar bar. Anda

[118a]

(1) barsaq, hīç kim gümān éltmes." Yarım kéçede atlanıp yaqa bāġqa bardım. Baba Sayrāmī, tam üstidin

(2) ol sarı bu sarı qaralaydur édi. Kün tüşke yavuq tamdın tüşüp méniŋ qaşımda

(3) kélip aytadur kim "Yūsuf Daruġa kéledür." Maŋa ġarīb daġdaġa boldı. Dédim kim "Aŋlaġıl kim

(4) méni bilip kéleydür." Çıqıp sözleşip kéldi. Dédi kim "Yūsuf Daruġa aytadur Aḫsī

(5) Dervāzesi'de bir yayaq uçradı. Dédi kim pādşāh Kernān'da filān yerdedür. Mén

(6) kişige bildürmey bu yayaqnı Velī Ḫazānçı bile, kim uruşta maŋa tüşüp édi, bir yerde

(7) saḫlap özüm sizge çapa kéldim. Bégler'niŋ bu işdin ḫaberi yoqtur." Dédim

(8) kim "Séniŋ ḫāṭırıŋġa né yétedür?" Ayttı kim "Barça nökerleriŋizdür. Né çāreleri bar?

(9) Barmaq kérek. Sizni pādşāh köterürler.” Dédim kim “Munça ġavġā vü uruş bolup né

(10) i‘timād bile baray?” Uşbu mukālemede édük kim Yūsuf éki tizi bile allımda yükünüp ayttı kim “Né

(11) yaşūray? Sulṭān Aḥmed Bég’niŋ ḫaberi yoqtur. Şeyḫ Bāyezīd Bég siznіŋ ḫaberiŋizni

(12) tapıp méni yiberdi.” Munı dégeç maŋa ġarīb ḥāletī boldı. ‘Ālemde cān vehmidin

(13) yamanraq néme bolmas émiş. [Mén] dédim kim “ Rāstlıġını ayt! Eger iş özgeçerek

(14) bolġu déktür, ḫod vużū qılay.” Yūsuf antlar içti, velī anıŋ antıġa kim inanadur?

[118b]

(1) Özümde bī-tāqatlıqī fehm qıldım. Qoptum. Baġ kūşesiġa bardım. Özüm bile endīşe qıldım.

(2) Dédim kim kişi eger yüz [ü] eger miŋ yaşasa, āḫır ölmek kérek. Eger ṣad sāl [mānī] var yekī ruz

(3) bebāyed reft ezīn kāḫ-ı dil-efrūz. Özümni ölümge qarār bérdim. Uşol baġda bir su aqıp

(4) kéledür édi. Vużū qıldım. Éki rek‘at namāz oqudum. Başımnı münācātqa qoyup tilek

(5) tileydür édim kim közüm uyqıġa barıptur. Köredürmén kim Ḫˇāce Ya‘qūb, Ḫˇāce

(6) Yaḥyā’nıŋ oġlı, Ḥażret-i Ḫˇāce ‘Ubeydullāh’nıŋ nebīreleri, rū-be-rūyımġa ablaq at minip köp cemā‘at

(7) ablaq süvārlar bilen kéldiler. Dédiler kim “Ġam yémeŋiz. Ḫˇāce Aḥrār méni sizge yiberdiler. Dédiler

(8) kim “Biz alarġa isti‘ānat yétkürüp pādşāhlıq mesnedıġa olturġuzupbiz. Her yerd[e] müşkil

(9) iş tüşse, bizni naẓarıġa kéltürüp yād étsün: biz anda ḥāżır bolurbiz. Ḥālā uşbu sā‘at

(10) feṯḥ ü nuṣret siziŋ sarıdur. Baş köteriŋ oyġanıŋ!” Uşol ḥālda ḫoş-ḥāl bolup

(11) uyġandım kim Yūsuf Daruġa ve hem-rāhları birbirige maṣlaḥat qıladurlar kim bahāne qılıp ḥiyel

(12) qıladur: “Tutup bağlamaq kérek.” Bu sözni mén éşitip dédim kim “Sizler bu yosunluq

(13) sözlersiz. Ammā köreyem kim qaysıŋız méniŋ qaşımġa kéle alur?” Uşbu söziŋ üstide

(14) édim kim bāġnıŋ dīvārıdın taşqarı qalın atlıqnıŋ kélür āvāzı kéldi.

[119a]

(1) Yūsuf Daruġa dédi kim “[Biz] eger sizni alıp Tenbel qaşıġa barsaq édi, biziŋ işimiz ilgeri

(2) barur édi. Ḥālā yana köp kişi yiberiptür. Sizni tutqalı ol yaqın qıldı kim bu āvāz

(3) Tenbel’niŋ yibergen kişileriniŋ atınıŋ tavuşı bolġay.” Bu sözni éşitkeç maŋa

(4) ıżṭırāb köpraġ bolup qılur işimni bilmedim. Uşol ḥīnda bu atlıqlar bāġnıŋ

(5) éşikini taparġa furṣat qılmay dīvārnı kim éski bolġan yerdin raḫne qılıp kirdiler.

(6) Körsem kim Qutluq Muḥammed Barlas ve Baba-ī Perġarī kim méniŋ cān tartqan nökerlerim on

(7) on béş yégirme kişi bolġay yétip kéldiler. Bular yavuq kélip attın özlerini

(8) taşlap yıraqdın yükünüp ta‘ẓīm qılıp méniŋ ayaġımga yıqıldılar. Uşol ḥālda maŋa

(9) andaq ḥālet boldı kim gūyā maŋa yaŋı baştın Ḫudāy cān Bérdi. Mén dédim kim

(10)“Evvel Yūsuf Daruġa’nı ve bu turġan mezdūr merdeklerni tutup bağlaŋ!” Uşol

(11) merdekler qaça bérip érdi kim bir yerde birevni tutup bağlap kéltürdiler. Mén

(12) dédim kim “Sizler qaydın kélesiz? Néçük ḫaber taptıŋız?” Qutlıq Muḥammed Barlas ayttı kim “Aḫsī’din

(13) qaçıp çıqqanda sizdin ayrıla tüşkende Andicān kéldim kim ḫanlar hem Andicān

(14) kéliptürler. Mén tüş kördüm kim Ḫ̆āce ‘Ubeydullāh dédiler kim: “Babur pādşāh, Kernān

[119b]

(1) dégen kénttedür. Barıp anı alıp kéliŋ kim pādşāhlıq mesnedi aŋa ta‘alluq boluptur.”

(2) Mén bu tüşni körüp ḫoş-ḥāl bolup Uluġ Ḫan Kiçik Ḫan’ġa ‘arż qıldım. Ḫanlarġa

(3) dédim kim: “Méniŋ béş altı ini oğlum bar. Yana bir néçe yigit qoşuŋız. Kernān ṭarafıdın barıp

(4) ḫaber alayın.[26]” Ḫanlar dédiler kim ‘ Biziŋ ḫāṭırımızġa hem yétedür kim Uşol yolġa[27] barġan bolġay.”

[26] H.’de *alamén* biçimindedir.
[27] H.’de *bolġa* biçimindedir.

(5) On kişi ta‘yīn qıldılar. Dédiler kim ‘Uşol sarı barıp ḫūb taḥqīq qılıp ḫaber alıŋ. Barı

(6) kim ẓāhiren ḫaber tapqaysiz.’ Uşol sözde édük kim Baba-yı Perġarī dédi kim ‘Mén hem barıp

(7) istermén.’ Ol hem éki yigit inisi bilen ittifāq qılıp atlanduk. Bu kün üç kündür kim yol kéle biz.

(8) Elḥamdulillāh sizni taptuk.” dédiler. Ayttılar kim “Yürüŋ, atlanıŋ! Bu bağlaġanlarnı hem alıp baralıŋ!

(9) Munda olturmaq yaḫşı émestür. Tenbel sizni munda kélgen ḫaberiŋizni tapıptur. Her ṭavr qılıp barıp

(10) ḫanlarġa qoşulalıŋ.” Uşol zamān atlanıp Andicān ṭarafıġa yürüy bérdük. Éki kün bolup

(11) érdi kim hīç ṭa‘ām yémeydür édim. Namāz-ı peşīn bolup édi kim [bir] qoyun tapıp kélip bir yerde tüşüp

(12) olturup kebāb qıldılar. Uşol kebābdın toyġunça yédim. Andın soŋra atlanıp béş künlüg

(13) yolnı éki kéçe ve kündüz ılġar qılıp kélip Andicān’ġa kirip Uluġ Ḫan dadamnı ve Kiçik Ḫan dadamnı

(14) körüniş qıldım ve ötken künlerni tamām beyān qıldım. Ḫanlar bilen tört ay birge bulandı. Her[28] yerge

[28] H.’de *bir* biçimindedir.

[120a]

(1) barġan körgen nökerlerim yıġıldılar.[29] Üç[30] yüzdin köprek kişi bar édi. Ḫātırımġa kéldi

(2) kim: Tā ki bu Ferġāna vilāyetide ser-gerdān bolup yürümek kérek. Her ṭarafġa ṭalap qıla mén.” dép

(3) muḥarrem ayıda Ferġāna vilāyetidin Ḫorāsān ṭalapiġa atlanıp çıqdım.

[29] H.’de *yıqıldılar* biçimindedir.
[30] H.’de *üḥ* biçimindedir.

2.1. Arapça ve Farsça İbareler

سايه وار ازناتواني جابجا مي اوفم

كر نكيرم روي دياري ديواري زباي اوقم

(Zayıflığımdan gölge gibi oraya buraya düşüyorum; Eğer bir duvar bulamazsam düşerim.) 68b/9-10

كارهارا بوقت بيد جست

كاربيوقت سست باشد سست

(İşlerin zamanında yapılması lazımdır, vakitsiz yapılan iş gevşek olur, gevşek) 73a/4-5

ني غله مرا كز و توانم نوشيت

ني مهمل غله تا توانم بوشيد

انر اكه ني خوردنست وني بوشيدن

در علم وهز كجه تواند كوشيد

(Ne kendimi besleyecek yiyeceğim, ne örtünecek giyeceğim var: yemesi ve giyinmesi olmayan bir adam, ilim ve hüner için, nasıl çalışır.) 87a/8-9-10

به تندي سبك دست بردن

بدبدان كزدبشت دست دريغ

(Hiddetle hemen elini kılıcına uzatan, pişman olarak elinin arkasını ısırır.) 89a/2-3

وهم و عسرت تين اماني تابوق

يانكي جان تازه جهاني تابوق

(Korku ve Sıkıntıdan çıkıp, rahatı bulduk; yeni hayat ve yeni bir dünya bulduk.) 95b/13-14

شنيدم كه جمشيد فرخ سرشت

بسر جشمه بر سنكي نوشت

بر اين جشمه جون مابي دم زدند

برفقتند تا جشم بر هم زدند

كر فتيم عالم بمردي و زور

وليكن نبرديم با خود بكور

(İşittim ki, iyi huylu Cemşid bir taşa şunları yazmış: "Bu çeşmede, bizden evvel bir çok insanlar nefes aldılar; sonra, göz açıp kapayıncaya kadar, göçüp gittiler. Yiğitlik ve kuvvetle dünyayı zapdettik; fakat beraber mezara götüremedik.) 99a/7-8-9

وقايع سنه ثمان و تسعماية

Dokuz yüz senesi vekayii 101a/9

4.DİZİN SÖZLÜK

A/Ā

ābādān < Far. Bayındır → **ābdān**

ā. 107b/11, 110a/10, 112b/5

abaġa < Moğ. Amca

a.+sı 69a/11, 71b/12

a.+sınıŋ 69a/14

abdān < Far. Bayındır → **ābdān**

a. 62b/1, 62b/14, 67b/5, 82b/7, 84a/3, 89a/13, 90b/2, 105a/11, 105a/11, 110a/4, 110a/6

āb-deẕd < Far. *āb-dest* Abdest

ā. 67b/1, 67b/2

ā.+i 67a/3

ā.+te 67a/13

ablaq < Ar. Alaca, alacalı

a. 118b/6, 118b/7

‘āciz < Ar. Güçsüz, zayıf

‘ā.+dürler 109a/8

aç < ET *aç* (EDPT, 17) Aç olan kimse

a. 98a/1

aç- < ET *aç-* (EDPT, 18) Açmak

a.-tılar 84a/11

a.-ıp 61a/8

a.-may 61a/7

açlıq < ET *açlıq* (EDPT, 26) Açlık

a. 95b/14, 96a/5

açıl- < ET *aç-* (*X*)*I-* (EDPT, 26) Açılmak

a.-mas 108a/14

adamī < Ar.+Far. İnsaniyet

ā. 68b/2

āftāb < Far. Güneş

ā. 63a/12, 85a/2, 115b/2

aġa < Moğ. Ağabey; efendi

a. 69b/2, 70a/2, 73b/13, 73b/14, 78a/8, 79b/13, 89a/12, 93a/5, 99b/8, 108b/3

a.+sı 67a/9, 70a/1, 70a/9, 71b/13, 71b/13, 110b/10

a.+sınıŋ 72a/7, 72b/10

a.+sıġa 72b/8

aġrı- < ET *aġrı-* (EDPT, 91) Ağrımak

a.-ıp 62a/7

aġırla- < ET *agırla-* (EDPT, 94) Ağırlamak, izzeti ikramda bulunmak.

a.-ġalı 98b/5

aġ(ı)z < ET *aġız* (EDPT, 98) Ağız

a.+ġa 81a/14

āhesteraq < Far.+T. *āheste+rAk* Daha yavaş

ā. 109b/2

‘ahd < Ar. Bir işi üstüne alıp söz verme

a. ı iltimās 74b/3, 61a/7, 63b/9, 63b/13, 110b/5, 110b/7, 111a/9, 116a/6, 116a/8

ahdlıq < Ar.+T. *ahd+lXk* Yeminli söz verme hali

a. 110b/5

āḫır < Ar. Son

ā. 64b/4, 65a/14, 67a/14, 73b/9, 77a/8, 79b/6, 100b/12, 101b/2, 114b/6, 115b/9, 118b/2

aḫlāq < Ar. Ahlak, huy

a. 68b/2

aḫşam < Ar. Akşam

a. 66b/6, 72b/2, 78a/11, 83a/9, 93b/13, 117a/4

a.+ı 69b/8

a.+ġaça 67b/2, 95b/5

aḫtar- < Ar. Tehlikeler

a.-ur 76a/9

aḥyānen < Ar.+Far. Bazen

a. 75b/7

aq < ET *aq* (EDPT, 75) Ak, beyaz

a. 91b/1, 100a/11

aq- < ET *aq* (EDPT, 77) akmak

a.-ar 107b/6

a.-ıp 118b/3

aqvāl < Ar. Durumlar, haller

a. 94b/3

al/all < ET *al* (EDPT, 121) Ön

a.+ıġa 68a/2, 83b/6

a.+ıda 85a/11, 100a/10, 103a/4, 109a/13

a.+ıdın 69a/13, 109a/13

a.+ıdağı 66a/2

a.+ım 116a/3

a.+ımda 63b/13, 118a/10

a.+ımız 89b/11

a.+mızġa 69b/12

a.+ımızda 89b/6, 116a/14

a.+mızdağlarnı 90a/2

al- < ET *al-* (EDPT, 124) Almak; (y.f)

a.-ur 80a/1, 83b/3, 90a/1, 90a/2, 114b/3, 118b/13

a.-ıptur 77b/4, 77b/10, 85a/10

a.-dım 75a/10, 83b/13

a.-dı 69a/12, 72b/3, 85b/6, 86b/1, 87b/13

a.-duk 83b/4, 113a/8

a.-ġay 64a/9, 75a/4, 75b/9, 75b/11, 83b/1, 83b/2, 92b/11, 101b/13, 114b/4, 115a/5, 115a/11, 117a/6

a.-ġaylar 82b/3

a.-ġuları 74b/14

a.-ıŋ 117a/2, 119b/5

a.-sunlar 64a/13

a.-ayın 119b/4

a.-aman 99b/5

a.-saq 83a/3 , 84a/4

a.-a al- 82b/5

a.-a (ala almay)82b/5, 119b/4

a.-a (haber ala) 119b/4

a.-ıp 61b/6, 62b/10, 63a/10, 63b/12, 65b/9, 66a/1, 67b/6, 69a/10, 69b/9, 74a/2, 76b/1, 76b/3, 78a/14, 79b/9, 80b/3, 83a/2, 90b/14, 95a/10, 100a/13, 100b/1, 101b/3, 101b/4, 106b/10, 108a/5, 108a/10, 109a/5, 110a/6, 110b/9, 114a/2, 114b/3, 119a/1, 119b/1, 119b/8

a.-ġaç 81a/4

a.-ġan 65b/13, 65b/14, 79b/1, 85b/4, 106b/13

a.-ġanda 69a/10, 71b/5, 75a/10, 81b/11, 85b/6, 86b/14, 87a/3, 87b/14

a.-ġandın 73b/8, 80a/2

a.-ġanlar 87b/10

a.-urga 114b/14

a.-mas (bola almas) 114b/2

a.-mas (baqa almas) 75b/8

a.-mas (bara almas) 115a/4

a.-mas (kéle almas) 91b/6

a.-mas (qıla almas) 85a/5, 85b/11

a.-mas (şükr qıla almas) 75b/10

a.-mas (yürüy almas) 101a/13

a.-maslar (tapa almaslar) 104a/4, 104b/2

a.-maslar (*t*ura almaslar) 110b/1

a.-maslar (uruşa almaslar) 77a/8

a.-madım (tanıy almadım) 117b/5

a.-madı (bara almadı) 115b/10

a.-madı (bére almadı) 112b/5

a.-madı (érgese almadı) 78a/7

a.-madı (kéle almadı) 66a/4

a.-madı (qıla almadı) 66a/7, 88b/10

a.-madı (toḫtay almadı) 106a/8

a.-madı (tura almadı) 66b/5, 77a/6, 79a/13

a.-maduk (inana almaduk) 117a/4

a.-maduk (tura almaduk) 117b/6

a.-madılar (öte almadılar) 92a/10

a.-madılar (qıla almadılar) 61b/14, 73a/14, 104a/2

a.-madılar (toḫtata almadılar) 87b/11

a.-madılar (tura almadılar) 99b/12

a.-madılar (uruşa almadılar) 62b/6

a.-mağunça (ḫaber almağunça) 117b/14

a.-may (ala almay) 82b/5

a.-may (boldura almay) 67b/2

a.-may (kéltüre almay) 70a/11

a.-may (kire almay) 63b/6

a.-may (oltura almay) 63a/1, 110b/12

a.-may (öte almay) 62b/5

a.-may (qıla almay) 66b/11

a.-may (tapa almay) 80a/10, 81a/9

a.-may (tura almay) 81b/12

a.-may (yürüy almay) 97b/7

alar < ET *olar* Onlar

a. 64b/10, 65b/6, 77a/4, 77a/9, 85b/5, 89b/4, 93b/2, 111b/10, 111b/11, 115b/10

a.+nıŋ 63a/5, 67b/5, 67b/11, 101b/13, 115b/3

a.+nı 79a/3, 116a/8

a.+ġa 70a/8, 78a/2, 102a/5, 118b/8

a.+dın 102a/6

a.+dağı 74b/6

ālāt < Ar. Aletler

ā.+ nı 66b/2

aldara- < Moğ. Çok sevinmek

a.-ptur 111a/7

a.-ġanıdın

aldur- < ET *al-tUr-* (EDPT, 133) Aldırmak

a.-up 78b/6

a.-man 115a/4

alıl- < ET *alıl-* (EDPT, 145) Alınmak, ele geçirmek

a.-dı 67b/2, 85b/12

alış- < ET *alış-* (EDPT, 153) Alışmak, uyum sağlamak, değişmek

a. 85a/12

a.-tı 70a/9

a.-tılar 92a/1

a.-alıŋ 113b/10

a.-ġunça 106a/8

alma < ET *alma* (EDPT, 146) Elma

a. 72b/4

altı < ET *altı* (EDPT,130) Altı

a. 62b/14, 72a/11, 82b/12, 88a/1,

88a/12, 92b/9, 97a/11, 97a/12, 98a/9, 101a/3, 105b/9, 110a/8, 119b/3

altmış < ET *altmış* (EDPT,130) Altmış

a. 97a/6

altun < ET *altun* (EDPT, 131) Altın

a. 101a/6

amān < Ar. Bağışlama

a. 63b/9, 67b/3

amānī < Ar.+Far. Eminlik

a. 95b/13

amānlıq < Ar.+T. *amān+lXk* Güvenilirlik

a. 96a/6

a.+qa 95b/13

a.+da 106b/8

‘amel < Ar. Yapılan iş

a. 87a/7

āmīz < Far. Karışık

ā. 80a/11

ammā < Ar. Ama, fakat

a. 99a/13

aŋa < ET *ana* (EDPT, 169) Anne

a. 71b/5, 73b/3, 75b/2, 75b/2, 83a/2, 89b/7, 93b/7, 119b/1

a.+m 64b/8, 70b/5, 75a/13, 91a/5, 96a/10, 96a/12, 96b/10, 97b/14, 101b/6, 108a/1

a.+mnıŋ 96b/9

a.+mġa 102a/3

a.+sı 68a/14, 70b/4, 79b/13, 96a/14, 97a/7

a.+sınıŋ 113b/9

a.+ları 96b/2

a.+larıġa 101b/6

ançа < ET *ançа* (EDPT, 172) Öyle, o şekilde, öylece

a. 66b/12, 68b/11, 71b/7, 75a/3, 88a/1, 92b/7, 92b/10

anda < ET *anta* (EDPT, 176) Orada, o zamanda

a. 66a/8, 70a/10, 75b/6, 82a/14, 93b/9, 96a/9, 96b/9, 102a/14, 108a/8, 109b/13, 110b/10, 112a/4, 112a/5, 112b/6, 115b/13, 116b/5, 116b/7, 116b/7, 117b/7, 117b/8, 117b/8, 117b/14, 118b/9

andaq < ET **anda+ok ~ *anı+teg* Öyle, o şekilde

a. 64b/12, 65a/4, 65b/7, 65b/8, 67a/10, 68a/6, 69a/13, 72b/3, 75a/6, 75b/13, 83b/11, 84b/2 85b/4, 95b/12, 95b/12, 97b/1, 102a/8, 102b/3, 107a/10, 109a/7, 112b/3, 117b/4,

119a/9

andın < ET *andın* (EDPT, 177) Ondan

a. 62b/8, 69a/10, 74b/11, 76b/3, 78a/12, 79b/4, 81a/1, 82a/11, 82a/12, 82a/14, 84a/7, 85a/5, 87a/5, 88a/9, 90a/12, 91a/9, 91b/14, 96a/7, 99a/12, 100b/4, 103a/7, 106a/5, 108a/10, 112b/4, 113a/13, 119b/12

anı Onu

a. 78a/14, 78b/7, 80a/1, 96a/9, 96b/1, 107b/8, 117b/5, 119b/1

anıŋ < ET *anın* (EDPT, 187) Onun

a. 66a/8, 68b/9, 69a/9, 69b/8, 70a/9, 73b/4, 73b/10, 76b/7, 81a/10, 95b/3, 98b/1, . 105b/11, 107b/10, 112b/14, 113a/11, 115b/4, 118a/14

aŋla- < ET aŋla- (EDPT, 176) Anlamak

a.-ġıl 118a/3

a.-p 77a/5, 80b/3, 94b/11

ant < ET *and* (EDPT, 176) Yemin

a.+ıġa 118a/14

a.+lar 115b/12, 118a/14

ara < ET *ara* (EDPT, 196) Ara, aralık, mesafe

a. 73a/10, 73b/11, 77b/2, 81b/3, 88b/2, 89a/1

a.+ġa 74a/5, 95a/7, 101b/7

a.+da 66b/13, 98a/6, 107a/9, 110b/4

a.+dın 101b/14, 114b/3

a.+sı 64b/7, 67b/9, 70b/14, 72b/9, 90b/4, 116b/4

a.+sıdur 117b/14

a.+sını 84b/12

a.+sıġa 72a/9

a.+sıda 61a/8, 65a/1, 71b/6, 72a/1, 76a/13, 81b/8, 85a/12, 88a/1, 92b/3, 97b/3, 100a/9, 100b/5, 102a/13, 112b/9, 114b/6

arala- < ET *arala-* (EDPT, 231) Aralık etmek

a.-y 73b/11

a.-ġunça 65a/10

aralıġ < ET *aralıq* (EDPT, 230) Boşluk, aralık

a.+ta 89a/4, 92b/7

a.+ı 92b/12, 93a/1

a.+ıda 104a/11

a.+ıdaqı 107b/9

ārāste < Far. Süslenmiş, bezenmiş

ā. 68a/10

arġamçı < Moğ. İp, urgan

a. 117a/14

arıġ < ET *arıq* (EDPT, 214) Su yolu →

arıq

a. 62b/10, 98a/7

a.+nıŋ 106b/4, 107b/6

a.+dın 106b/5, 107b/5, 107b/7

a.+ı 106b/4, 107b/5

a.+ıdın 106b/2

arqa < ET *arqa* (EDPT, 215) Geri taraf, arka

a. 75a/5

a.+ġa 89b/10

a.+yı 74a/3

a.+mız 89b/3

a.+mızdın 114a/11

a.+sı 89a/5

a.+sıġa 91b/12, 103b/10, 113a/3

a.+sıda 61a/6, 87a/2

arqalan- < ET *arqalan-* (EDPT, 220) Himaye bulmak, desteklenmek

a.-ıp 75a/2, 79a/11

artturmaq Arttırmak

a. 86a/2

artuq < ET *artuq* (EDPT, 204) Artık, fazla

a. 63b/8, 80b/8, 80b/9, 99a/12, 99a/13

artuqraq < *artuq+rAk* Daha fazla

a. 108b/4, 116a/2

artuqsılıq Ziyadelik, fazlalık

a. 88b/6

aruq Zayıf, halsiz güçsüz

a. 98a/2

‘arż < Ar. Sunma

‘a. 119b/2

as < ET *as* (EDPT, 240) Akıl, idrak

a. 97b/9

as- < ET *as-* (EDPT, 240) Asmak

a.-ıptur 102b/13, 102b/14

āsān < Far. Kolay

ā. 109a/1

āsānlıq < Far.+T. *āsān+lXk* Kolaylık

ā. 78b/10

āsār < Ar. Eserler

a. 102b/13

āsībī < Far. Zararlı

ā. 70b/10

aṣl < Ar. Asıl, kök

a.+da 68a/7, 111a/13

aslā < Ar. Asla, hiçbir zaman

a. 74a/6, 74a/7

aṣlen < Ar. Kök ya da soy bakımından

a. 117b/5

asru < ET *asru* (EDPT, 250) Çok

a. 76a/14, 82a/7, 111b/10

ast < ET *ast* (EDPT, 242) Alt

a. 86a/4

a.+da 84b/8, 98b/11

a.+ıdın 100a/13

aş < ET *aş* (EDPT, 253) Yiyecek, azık

a. 101a/4

a.+nı 117b/10

aş- < ET *aş-* (EDPT, 255) Aşmak, geçmek

a.-arlar 116a/14

a.-tuk 99a/3

a.-ıp 67a/11, 72a/12, 81b/7, 82b/4, 99b/2, 99b/4, 99b/9, 103b/6

aşlıq < ET *aşlıġ* (EDPT, 261) Erzak

a. 70b/7, 93b/5, 93b/6, 110b/14

aşlıqçı Erzak tedarikçisi

a. 67b/11

a.+nıŋ 68a/2

a.+sı 67b/11

aşlıqsızlıq Erzak tedarikçisinden yoksunluk

a.+tın 70b/12

aşmaq Aşmak, geçmek

a. 81a/13

āşnā < Far. Bildik, tanıdık

ā. 76a/6

āşnālıq < Far.+T. *āşnā+lXk* Dostluk, tanıdıklık,bildiklik

ā. 98b/4

at < ET *at* (EDPT, 33) At

a. 62b/3, 62b/5, 80b/6, 81a/14, 81b/3, 82a/2, 82a/4, 90a/13, 92a/1, 92a/14, 95b/3, 95b/7, 104b/7, 105a/10, 105a/10, 112a/7, 114b/4, 115a/9, 115b/10, 116b/6, 116b/11, 117a/14, 117b/1, 118b/6

a.+nıŋ 114b/10, 114b/14, 117a/6

a.+nı 95b/8, 114b/3

a.+qa 93b/8, 93b/9, 93b/10, 93b/11, 112a/13

a.+ta 61a/2

a.+tın 90b/3, 100a/10, 113a/7, 115b/7,119a/7

a.+ım 95b/3, 112a/9, 113a/14, 114b/7, 114b/12, 115a/4, 115a/7

a.+ımnıŋ 112a/9, 112a/12, 115a/13

a.+ımġa 87a/8, 114b/8, 114b/13

a.+ımı 90a/13, 98b/11, 106b/11, 106b/14, 107b/5

a.+ımızını 64a/7

a.+ımızġa 116b/8

a.+ı 75b/1, 107b/7, 112a/11, 113a/13, 114b/11, 114b/11, 115a/1, 115a/6

a.+ınıŋ 72b/12, 95b/3, 119a/3

a.+ını 92b/6, 102b/10, 104b/14, 112a/13, 113b/1, 114b/7, 114b/12

a.+larını 117a/5

a.+larımız 117a/2

a.+lar 103a/9, 117a/9

a.+larnı 116b/13, 117a/2, 117a/10, 117a/11

a.+largȧ 89a/7

at- < ET *at-* (EDPT, 36) Atmak

a.-adur 92a/9

a.-ar 92b/2

a.-ardın 92a/7

a.-tım 92b/6, 107a/5, 107a/13, 112a/10, 112b/12, 112b/13, 113a/3, 113a/5

a.-tı 113a/3

a.-tılar 67a/8, 107a/14

a.-salar 67a/3

a.-ıp 83a/10, 116b/11

a.-qanda 95a/14, 109b/6

a.-qandın 84b/11

a.-madım 115a/14

a.-madılar 67a/9

ata < ET *ata* (EDPT, 40) Baba

a. 63a/14, 69a/14, 75a/9, 102a/13

a.+nıŋ 102a/14

a.+mnıŋ 70b/4, 96a/14, 110b/9, 111b/4

a.+sı 64b/14, 65a/1, 69a/6, 69b/2, 78a/6, 79a/2, 106a/11, 113b/9

a.+sınıŋ 69a/7, 80a/1

a.+sıdın 69a/6

atagȧlıq Atalık, babalık

a. 75a/2, 75a/7, 77b/12, 79b/2

a.+dın 95a/3

ateke < *ata+eke* Atalık, babalık

a.+si 71b/11, 76b/13

āteş < Far. Ateş

ā. 101b/10

atgünça Sabaha kadar

a. 84b/8

atlan- Ata binmek, sefere çıkmak

a.-turup 107b/8

a.-ur 71a/7, 91b/6

a.-dım 95b/5, 106b/9

a.-duk 72b/1, 73b/11, 95b/8, 112a/2, 105b/13, 119b/7

a.-ıŋ 119b/8

a.-ıp 63a/12, 67a/13, 72a/9, 73b/1, 77b/2, 78a/12, 79a/1, 83a/8, 84b/12, 88a/13, 100b/5, 102b/1, 102b/8, 104b/4, 108a/12, 111b/1, 114a/12,

117a/10, 117b/8, 118a/1, 119b/10, 119b/12, 120a/3

a.-ġanda 77b/9, 106b/11

a.-ġanımızını 72b/8

atlanmaq Ata binmek, sefere çıkmak

a. 65a/7

a.+ta 77b/1

aṭlas < Ar. Üstü ipekli altı pamuklu kumaş

a. 102b/11, 103a/8

atlıq < ET *atlıġ* (EDPT, 54) Adlı, isimli

a. 61b/9, 65a/11, 65b/6, 65b/7, 66a/9, 66a/13, 66b/3, 70a/4, 75a/8, 75b/1, 78a/9, 84a/14, 87b/12, 90b/8, 91b/12, 98a/13, 104a/11, 104b/13, 108b/13, 109b/12, 110a/12, 112a/6, 112b/11, 113a/6, 113a/8, 113a/14, 114a/11, 117a/1, 117a/11, 117b/2

a.+nıŋ 92b/6, 118b/14

a.+lar 119a/4

a.+ları 92a/4

atqula- Savaşmak

a.-dılar 93b/3

a.-p 110a/8

atqulaş- Savaşmak

a.-urlar 67b/12

a.-ay 115a/10

a.-ıp 88b/4

atqunça Sabaha kadar → **atġunça**

a. 84b/8, 107a/7

avān < Ar. Vakit, zaman

a.+ıda 75b/12, 92a/11, 94a/13

āvāz < Far. Ses

ā. 119a/2

ā.+ı 118b/14

āvbāc < Çağ, dönem

ā.+qa 68a/5

avbāş Dilenci

a. 91b/4, 91b/8

av < ET *av* (EDPT, 3) Vurma veya yakalama yoluyla ele geçirilen hayvan

a.+ġa71a/7

a.+lar 71a/7

avla- < ET *avla-* (EDPT, 10) Avlamak

a.- dılar 100b/14

avlaq Av yeri, avlanılacak yer

a. 71a/2

ay < ET *ay* (EDPT, 265) Ay, otuz gün

a. 67b/10, 76a/12, 82a/11, 83b/2, 86b/7, 119b/14

a.+nıŋ 88a/1

a.+ġa 66a/6

a.+da 75a/13, 86a/12

a.+ġaça 93b/11

a.+ınıŋ 66a/14, 68a/9, 74b/2

a.+ıda 63b/1, 75a/10, 77b/1, 88a/11, 120a/3

āyā < Far. Acaba

ā. 118b/13

ayaġ < ET *adaq* (EDPT, 45) Ayak → **ayaq**

a. 117b/10

a.+ı 95b/2, 103a/14

a.+ıġa 112a/9

a.+ım 83b/11

a.+ımga 119a/8

a.+ımda 108b/8

a.+ın 72b/3

aya- < ET *aya-* (EDPT, 267) Esirgemek

a.-p 115a/14

ayaq < ET *adak* (EDPT, 45) ayak → **ayaġ**

a. 63b/3, 76a/5, 97a/14, 97b/1, 101b/1, 102b/10, 109a/5, 114b/14

a.+ıġa 107b/10

a.+ım 101b/3

a.+lar 97b/1

ayır- < ET *adır-* (EDPT, 66) Ayırmak

a.-dılar 103b/6

a.-duk 66b/9, 84a/3

a.-ġay 110a/14

a.-ıp 74b/12

a.-mas 103a/14

aymaq oymak

a. 62a/3, 73b/10

ayrıl- < ET *adrıl-* (EDPT, 68) Ayrılmak

a.-dılar 77a/5

a.-ġay 105b/3

a.-a (ayrıla tüşkende) 119a/13

a.-ıp 64a/1, 65a/3, 81a/7, 81b/1, 103b/14, 105a/13, 110b/2, 111a/6

a.-ġaç 77a/6

a.-ġandın 110b/1

ayt- < ET *ayıt-* (EDPT, 268) Söylemek, demek

a. 118a/13

a.-ur 68b/8, 75b/5, 87a/11, 94b/5, 100a/1

a.-tı 80a/11, 87b/6, 106b/7, 108a/14, 111b/8, 112a/14, 112b/8, 118a/8, 118a/10, 119a/12

a.-tılar 108a/4, 115b/2, 116a/13, 117a/9, 119b/8

a.-qay 105b/3

a.-ıŋ 83a/14

a.-a (ayta bolġay) 102a/3,

a.-a (ayta kiriştiler) 115b/6, 115b/7, 115b/10

a.-adur 113b/9, 118a/3, 118a/4

a.-adurlar 117b/13

a.-ıp 75b/6, 86a/3, 87a/2, 87a/8, 87a/12, 87b/2, 99a/12, 99b/14, 107a/3, 117a/13

a.-qaç 102a/6, 102a/10

a.-qan 109a/8

a.-qanda 105b/3

a.-qandın 103b/3

a.-qanıdın 108b/5

a.-madı 78b/13

a.-maydur 114b/5

aytmaq Söylemek

a. 87b/6

a.+nıŋ 102a/5

aytış- Konuşmak, sözleşmek

a.-tılar102b/9

az < ET *az* (EDPT, 277) az

a. 68b/9, 73a/10, 73a/10, 77a/7, 81a/2, 85a/4, 93b/2, 105a/9, 110a/9, 111b/10, 112a/3, 114b/2

a.+ı 105a/1

a.+ını 104b/9, 114a/12

‘aẕāb < Ar. Eziyet, işkence

‘a.+lar 79a/12

azaġlaq Dere otunun kokusu; celcelân

a. 72a/5, 104a/13, 109b/7

azıq- Yolu kaybetmek, şaşırmak

a. 94b/8, 95a/6

āzīn < Far. Donanma

a. 118b/3

azlıġ < ET *azlıq* (EDPT, 286) Azlık → **azlıq**

a.+ıġa 99b/1

azlıq < ET *azlıq* (EDPT, 286) azlık → **azlıġ**

a.+ıġa 98a/3

azraq < *az+rAk* Daha az

a. 103a/10, 103a/11, 111a/13, 112b/4

azraqça < *az+rAk* Daha az

a. 104b/12, 105a/4

B

bā < Far. İle

b. 101a/4

baba Baba, ata

b.+m 96b/1

bāġ < Far. Bağ, büyük bahçe

b. 76a/5, 118b/1

b.+nıŋ 118b/14, 119a/4

b.+qa 118a/1

b.+da 118b/3

b.+ıġa 108a/1

b.+lar 117b/14

bāġāt < Far. Bağlar, bahçeler

b. 76a/9

bāġçe < Far.+T. *bağ+çe* Bahçe

b.+de 76a/5

b.+ler 117b/7

bağla- < ET *bağla-* (EDPT, 314) Bağlamak

b.-ŋ 119a/10

b.-p 87a/8, 94b/6, 100a/11, 100a/12, 106b/9, 116b/13, 119a/11

b.-ġan 100a/14, 100b/1

b.-ġanlarnı 119b/8

b.-ġuça 106b/9

b.-maydur *édi* 98a/8

bağlamaq Bağlamak

b. 118b/12

bahāne < Far. Sıradan gerekçe

b. 77a/5, 101b/14, 118b/11

b.+si 62b/12, 77b/7

baḫr < Ar. Buhar, duman

b. 87b/2

baḫşı Ozan, yazıcı

b. 62b/7, 62b/11, 108b/14

baḫşiş < Far. Bağış

b.+i 68b/6

b.+ler 82a/8

baq- < ET *baq-* (EDPT, 311) Bakmak

b.-ar 95b/4

b.-tı 73b/3

b.-sam 113b/14

b.-a (baqa aldurmaŋ) 115a/4

b.-a (baqa almas) 75b/8

b.-a (baqa kūçe dék éki ṭarafdın) 67a/4

b.-a (baqa yandı) 66a/7, 71a/6

b.-a (baqa yürüdüm) 115a/3

b.-a (baqa yürüdük) 81b/2

b.-ıp 83b/8, 84b/2, 92a/6, 111b/12, 100b/2

b.-qalı 108b/13

b.-madı 114b/6

b.-may 72a/13, 98a/3, 99b/1, 104b/10, 106a/4

b.-maydur 111a/5

baktur- Baktırmak

b.-ġaylar 61b/5

bāqī < Ar. sonsuz, sonu olmayan

b. 76b/1, 82a/7, 86a/13, 88b/12

baqmaq Bakmak

b. 61a/4, 106a/12, 115b/13, 118a/9

b.+nı 101b/4

b.+qa 71b/2, 97b/7, 99b/8

b.+çı 73b/1

b.+ta 76a/10

b.+ıġa 62b/9

baqmaqlıq Bakmak eylemi

b. 75b/14

baldağla- Bilemek

b.-maydur 107b/2

baltu < ET *baltu* (EDPT, 333) Balta

b. 66a/11, 84a/10, 103a/13, 117a/14

bar- < ET *bar-* (EDPT, 354) Varmak, gitmek

b. 63a/4, 63a/5, 64b/9, 68b/5, 70b/11, 73a/3, 73b/6, 73b/10, 74a/9, 75b/1, 75b/11, 76a/10, 76a/10, 76a/11, 76b/8, 76b/8, 77a/11, 78b/1, 79b/7, 80a/3, 81a/2, 82a/13, 82b/10, 83a/5, 85a/12, 87b/2, 88a/1, 88a/13, 90b/4, 94a/4, 97a/7, 97a/7, 97a/9, 99a/7, 99b/14, 100b/9, 101b/5, 101b/11, 102a/13, 102b/3, 103a/13, 104a/7, 104b/3, 106a/11, 106a/13, 106b/3, 107a/11, 110b/13, 112a/5, 112a/11, 112b/4, 113b/1, 113b/4 113b/10, 113b/14, 114b/5, 115a/8, 115a/10, 115a/13, 115b/14, 116b/7, 117a/6, 117b/14, 117b/7, 118a/8, 119b/3, 120a/1

b.-ur 101a/14, 112b/13, 119a/2, 68a/4, 71b/10, 75a/12, 76a/8, 81a/8, 97b/4

b.-urlar 66b/10

b.-mış 66b/8

b.-ıptur 78b/4, 118b/5

b.-ıpturlar 105a/11

b.-dım 99b/14, 108b/6, 112a/7, 115b/9, 118a/1, 118b/1

b.-dı 63a/9, 64a/1, 65a/2, 65a/3, 65b/12, 67b/10, 69a/10, 80a/7, 80b/6, 81b/1, 81b/2, 84b/6, 86b/7, 90b/12, 90b/14, 92b/7, 93a/12, 101a/8, 101a/9, 101b/6, 104b/14, 109b/9, 110b/9, 111a/10, 112b/6, 113a/5, 113b/4, 116b/10, 117b/13

b.-duk 107b/9, 110b/8

b.-dılar 74a/1, 78a/8, 79b/1, 86b/10, 101a/7, 101a/11, 106a/9

b.-adur 97b/3, 97b/8, 108a/5, 113a/4, 113a/6, 115a/1, 115b/8, 117a/1, 117a/12, 117b/2, 117b/4

b.-adurġanda108a/13

b.-sun 65a/8, 110b/3

b.-alıŋ 99b/6, 116b/6, 119b/8

b.-sam 101a/13, 101b/13

b.-saq 106b/1, 109b/2, 118a/1, 119a/1

b.-sanız 116a/5

b.-ġusıdur 73a/1

b.-a (bara almadı)115b/10

b.-a (bara almas) 71b/13, 115a/4

b.-asız 115b/3, 115b/11

b.-ay 115a/2, 115a/9, 116a/1, 116b/8, 118a/10

b.-ıp 62a/2, 63a/10, 63b/5, 63b/6, 63b/7, 65b/14, 66b/12, 68a/2, 71a/13, 73a/6, 73a/10, 73b/14, 77a/1, 77b/7, 79a/3, 79b/5, 80b/13, 81a/7, 82a/2, 83b/14, 84a/6, 88b/4, 93a/7, 93a/9, 96a/9, 96b/6, 96b/8, 96b/13, 97a/9, 98b/9, 102b/5, 103b/10, 104b/3, 105a/3, 105a/6, 106b/14, 108b/2, 108b/5, 109b/10, 109b/11, 110a/1, 110b/10, 116a/12, 116b/2, 117b/8, 119b/1, 119b/3, 119b/5, 119b/6, 119b/9

b.-ġan 66a/10, 66a/14, 82b/4, 101a/9, 104b/6, 113b/4, 113b/4, 119b/4,120a/1

b.-ġanda102a/1

b.-urnı 70b/7

b.-urġa 76a/11

b.-urda 95b/2, 96a/9

b.-may 116a/5

baranġar < Ordunun sağ tarafı

b. 66b/3, 69b/11, 69b/13, 70a/11, 89a/7, 89a/8, 100a/9, 100b/6, 100b/7

b.+da 100b/8

b.+ı 70a/9, 89b/1, 89b/10

b.+ınıŋ 89b/3

barça < ET *barça* < bar+ça (EDPT, 356) Bütün, hepsi

b. 78a/11, 102a/12, 107a/11, 118a/8

b.+nı75a/1

b.+ġa 101a/7

b.+mız 115b/4

b.+mızını 114b/3

barı Bütün hepsi

b. 83a/1, 83a/13, 87a/12, 87a/13, 92a/6, 93b/9, 119b/5

b.+dın 88b/4, 93a/12

barıça Bütünü, hepsi

b. 115a/10

barıl- < ET *barıl-* (EDPT, 365) Varılmak

b.-dı 102a/14, 109b/8

b.-ġay 81a/12

b.-adur 114b/11

b.-ıp 112a/6, 115b/6, 116a/9

barın Hepsi

b. 62a/8, 71b/14, 78b/10, 99a/8

b.+ı 62b/10

b.+ları 103b/11

bārī < Far. Hiç olmazsa, bir kere

b. 64a/11

bas- < ET *bas-* (EDPT, 370) Baskın yapmak

b.-tı 69a/3

b.-ıp 71a/11, 78b/4, 89b/10, 100a/13, 100a/14, 106a/9

b.-sa 90a/1

b.-maq 101a/10

b.-maydur 101b/9

basıl- Basılmak

b.dılar 109b/12

basmaq Baskın yapmak

b. 101a/10

bastur- < ET *bastur-* (EDPT,372) Bastırmak

b.-sa 90a/1

b.-up 104a/1

baş < ET *baş* (EDPT, 375) Baş, kafa; bir şeyin, bir yerin uçlarından biri

b. 65a/14, 76a/4, 93b/5, 94a/7, 94a/8, 101b/1, 101b/3, 101b/4, 102b/10, 110a/8, 118b/10

b.+tın 103a/14, 119a/9

b.+ım 95b/4, 107a/14

b.+ımnı 118b/4

b.+ımġa 97b/13, 107a/14, 107b/1

b.+ımda 107a/14

b.+ı 81a/2

b.+ını 65b/10, 65b/11, 67a/14

b.+ığa 65b/8, 67a/13, 112a/12

b.+ıda 99a/5, 99a/6, 106b/6, 111a/11, 111b/1

b.+ıdın 65b/9

bāşed < Far. Olsun

b. 73a/5

başla- < ET *başla-* (EDPT, 381) Başlamak

b.-r 71a/11

b.-dı 75a/2, 103b/7, 110a/14,

114b/12, 115a/2

b.-dılar 62a/4, 62b/6, 86a/5, 111a/1, 116b/1

b.-ŋ116a/1, 116a/8, 116b/5

b.-sa 81a/3

b.-p 65a/8, 65a/10, 93b/4

başlıġ < ET *başlıġ* (EDPT, 381) Komutan, kumandan → **başlıq**

b. 78a/3, 81a/5, 108a/8

b.+lar 74b/7

b.+larnı 61b/11

başlıq < ET ***başlıġ*** (EDPT, 381) Komutan, kumandan → **başlıġ**

b. 67b/3, 77b/5, 78b/8, 81a/7, 82b/2, . 108a/7, 116b/3

b.+larnı 62a/10

b.+larġa 62a/4

bat- < ET *bat-* (EDPT, 298) Batmak

b. 85a/5, 99b/3, 103b/4

bā-vucūd < Far.+Ar. Yine de, bununla birlikte

b. 61b/10, 81a/8, 83b/14, 89b/6, 91a/3, 104a/10, 106b/3, 107b/1, 117b/4

baya Eski , köhlenmiş

b. 117b/3

bayır Sahra

b.+ı 79a/8, 95a/4

bāz < Far. Tekrar, yeniden

b. 86a/3, 104b/8, 105b/8

b.+nıŋ 109a/14

bāzār < Far. Pazar, çarşı

b.+nıŋ 75b/1

b.+ġa 93a/7

be < Far. -dan, -den

b. 76a/9, 86b/13

bedān < Far. Kötüler

b. 86a/4

bed-baḫt < Far. Kötü bahtlı

b. 68a/6, 89b/14

bed-gümān < Far. Kötü şüphede bulunan

b. 87a/5

bel Orta, bel

b.+ide 103a/14

b.+imge 115a/12

belā < Ar. Bela, müsibet

b.+sıdın 96a/5

belkim < Far.+T. Şayet, olabilir

b. 75b/2

bend < Far. Boğum, eklem

b. 67b/4, 78a/14

b.+te 74b/5

b.+dağı 74b/6

b.+din 74b/5, 74b/8

b.+iġa 67b/5

b.+ilerni 77b/5

bende < Far. Köle

b. 62a/11, 89a/12, 89a/12, 113b/9, 115a/7, 116b/7, 116b/10, 116b/11, 117a/9, 117b/7, 117b/10

ber-bād < Far. Perişan, harap

b. 80b/1

berg < Far. Yaprak

b.+ini 93b/9

beri < ET *berü* (EDPT, 355) –den bu yana

b. 101b/5

b.+din 73a/10

beş < ET *béş* (EDPT, 376) Beş

b. 106b/11

beşāşet < Ar. Güleçlik

b. 84b/3

b.+ler 84b/10

beter < Far. Beter, daha kötü

b. 81a/2

beyān < Ar. Anlatma, açıklama

b. 119b/14

beyt < Ar. Beyit

b. 75b/5, 75b/6, 76a/2, 76a/3, 82a/10, 86a/3, 86a/3, 87a/2, 87a/11, 89a/2, 95b/13, 101a/3

b.+ni 75b/5, 99a/6

b.+i 76a/2

bég < ET *beg* (EDPT, 322) Sözü geçen adam, bey

b. 69a/14, 70a/14, 71a/10, 71b/11, 71b/12, 71b/14, 73b/6, 74a/7, 76b/13, 80a/5, 90a/7, 90b/8, 91a/14, 95a/3, 106a/12, 113b/10, 113b/14, 118a/11

b.+ge 112b/3, 113a/1

b.+din 65b/2

b.+i 71b/12, 109a/10

b.+im 79a/5, 98a/1

b.+imiz 90b/13

b.+imniŋ 108a/1

b.+isi 100b/10, 100b/11

b.+ler 64a/3, 65a/6, 65b/2, 70a/13, 71b/6, 74a/4, 76b/8, 76b/9, 77a/5, 81a/2, 82b/5, 83a/1, 89a/9, 90b/5, 91a/10, 106a/11, 109b/1

b.+leriŋ 104b/7, 106a/14, 118a/7

b.+lerni 65a/6, 65a/8, 73b/2, 74b/6, 82b/2, 104b/5

b.+lerge 82a/7, 91b/1

b.+lerdin 65b/3, 66a/5, 92a/12

b.+leri 62a/13, 68a/10, 69a/7,

69a/14, 69b/1, 73b/13, 77a/3, 78a/3, 78b/8, 81a/7, 89a/10, 93a/7

b.+lerige 63b/11, 64a/5

b.+lerimiz 67b/5, 79a/8

b.+lerimizdin 78a/1

b.+leriniŋ 77a/3, 79b/11

b.+lerini 65a/9, 76b/11

béglik < ET *beglik* (EDPT, 326) Beylik

b. 63b/13, 73b/6

bér- < ET *bér-* (EDPT, 354) Vermek

b.-ür 79a/1, 98b/6, 109a/1, 109a/2

b.-ürler 93b/9, 93b/11, 106a/14

b.-dim 79a/14, 115a/13, 115b/8, 118b/3

b.-di 69a/10, 72a/4, 74b/10, 74b/12, 78b/6, 79b/12, 80b/1, 80b/12, 83b/12, 85a/9, 87a/5, 106a/8, 112b/14, 113a/3, 114b/8, 114b/12, 117b/3, 117b/4, 119a/9

b.-dük 114a/12, 114b/1, 119b/10

b.-diler 62b/4, 104b/10, 108a/4, 112a/8

b.-gey 80a/1, 80a/2

b.-geyler 96b/14, 108a/10

b.-e (bére almadı) 112b/5

b.-ip 63b/11, 74b/3, 82b/12, 107a/2, 116a/7, 117a/2

b.-geç 113a/2

b.-gengeç 99b/12

b.-gendin 79b/7

b.-medim 115b/5

b.-medi 97a/1

b.-mes 76b/1

b.-mey 69b/6, 112a/8

bérgüçi Verici, veren

b. 98b/1

béril- < ET *béril-* (EDPT, 365) Verilmek

b.-di 64a/1, 70b/9, 71b/4, 71b/5, 71b/8, 74b/1, 74b/5

b.-gey 74b/1

b.-ip 64b/6, 66a/8, 69a/6, 78a/6, 94a/12, 107a/6, 117a/14, 119a/11

bérki < ET *bérk* (EDPT, 361) Sağlam

b. 106b/4, 109b/13, 112b/3

b.+gen 63a/11

b.+genni 63a/7

bérkil- Sağlam olmak

b.-ip 106b/4

bérkit- < ET *bérkit-* (EDPT, 361) Sağlamlaştırmak

b.-tiler 66a/8, 86a/8

b.-ip 63a/6, 67a/1, 81b/10, 81b/13, 84b/12, 104a/12, 108b/2, 109b/14

b.-ken 63a/11

b.-kenni 63a/7

bérkitmek Sağlamlaştırmak

b. 91a/5

b.+ke 91a/11

bérkitmeklik Sağlamlaştırmak eylemi

b.+ke 94a/7

bérmek Vermek

b. 108a/7

béş < ET *béş* (EDPT, 376) Beş

b. 61a/2, 62b/14, 62b/14, 63b/8, 64b/8, 64b/12, 72a/11, 75a/11, 80b/5, 80b/6, 82b/12, 84b/4, 84b/13, 88a/1, 88a/4, 88a/12, 88b/3, 88b/14, 92b/9, 95a/1, 96a/4, 97a/12, 101b/12, 105a/5, 105b/9, 106a/5, 110a/8, 114a/12, 119a/7, 119b/3, 119b/12

béşinçi < ET *béşinç* (EDPT,383) Beşinci

b. 85b/6, 85b/12

bış < ET *bış-* (EDPT, 376) Pişmek

b.-qan 93b/6

bī-ādāblıq < Far.+Ar.+T. *bī-adab+lXk* Adapsızlık

b.+lar 86b/11

bī-bünyādlıġ < Far.+T. *bī-bünyād+lXġ* Önemsiz

b.+ını 63a/5

bī-ceng < Far. Savaşsız

b. 78/b10

bī-cidd < Far.+Ar. Ciddiyetsiz

b. 109b/6, 110a/14

bī-cihet < Far.+Ar. Tarafsız

b. 74b/11, 111a/4

bī-devlet < Far.+Ar. Devletsiz

b. 80a/13

bī-dil < Far.+T. Korkak

b.105b/10

bī-dilāne < Far.+T.+Far. Korkaklık

b. 94b/3

bī-fāyīde < Far.+Ar. Faydasız

b.+dür 109b/6

bī-fāyideraq < Far.+Ar.+T. *bī-fāīda+rAk* Çok faydasız

b. 101a/10

bī-ġāne < Far. İlgisiz

b. 76a/6

bī-günāḥ < Far. Günahsız

b. 74b/11

bī-ḫaber < Far.+Ar. Habersiz

b.77b/14, 108b/6

bī-ḥad < Far.+Ar. Sınırsız

b. 71a/9, 80b/2

bī-ḥiṣāb < Far.+Ar. Hesapsız

b. 113b/6

bī-huş < Far. Aklı başında olmayan

b. 113b/11

bī-ḥużūr < Far.+Ar. Huzursuz

b. 69b/3, 96b/11

bī-ḥużūrluq < Far.+Ar.+T. *bī-ḥużūr+lXk* huzursuzluk

b. 67a/10

b.+dın 69b/4

bī-ḫod < Far. Çılgın

b. 76a/7

bī-hüner < Far. Beceriksiz

b.+lerġa 68a/7

bil- < ET *bil-* (EDPT, 330) Bilmek

b.-ür 85a/11

b.-dim 87a/14

b.-sek 114a/14

b.-ip 63a/5, 72b/8, 118a/4

b.-gen 85b/1

b.-günçe 101b/3

b.-men 97a/1, 98a/14, 111b/13

b.-mes 88a/7

b.-medi 98b/13

b.-medim 76a/7, 119a/4

b.-medük 117a/7

b.-mey 102b/1, 104b/9

b.-meydür 96a/2

bildür- Bildirmek

b.-üp 114b/10

b.-mey 118a/6

bile < ET *birle* < *bir+lA* (EDPT, 364) İle, birlikte → **birle**

b. 61a/9, 61b/2, 61b/3, 61b/4, 61b/8, 61b/12, 62a/8, 62a/13, 62b/12, 63b/1, 63b/2, 63b/5, 63b/12, 63b/14, 64a/1, 64a/3, 64a/10, 64a/11, 64a/13, 64b/10, 64b/12, 64b/12, 65a/2, 65a/11, 65a/13, 65b/1, 66a/1, 66a/3, 66a/9, 66a/11, 66b/4, 66b/10, 66b/13, 66b/14, 67a/14, 67b/4, 68a/1, 68a/4, 68a/6, 68a/8, 68a/10, 68a/14, 68b/6, 68b/13, 69a/1, 69a/5, 69a/7, 69a/13, 69b/2, 69b/5, 69b/14, 70a/2, 70a/8, 70a/8, 70a/9, 70a/11, 70a/11, 70b/3, 70b/5, 70b/10, 71a/1, 71a/13, 71b/8, 72a/6, 72a/8, 72a/11, 72a/12, 72a/13, 72b/1, 72b/1, 72b/7, 73b/2, 73b/10, 73b/13, 73b/14, 74a/4, 74b/9, 74b/10, 74b/12, 75a/2, 75a/14, 75a/14, 76a/1, 76a/13, 76b/6, 76b/7, 76b/8, 76b/8, 76b/10, 77a/3, 77a/4, 77a/5, 77a/7, 77a/7, 77a/11, 77b/1, 77b/7, 77b/9, 77b/11,

78a/7, 78a/8, 78a/8, 78a/10, 78a/10, 78a/11, 78a/12, 78b/3, 78b/5, 78b/9, 79a/7, 79a/13, 79b/1, 79b/8, 79b/14, 80a/4, 80a/6, 80a/7, 80a/14, 80b/5, 80b/6, 80b/12, 80b/13, 81a/2, 81a/5, 81a/6, 81a/10, 81a/11, 81b/5, 81b/6, 81b/7, 81b/14, 82a/2, 82a/4, 82a/5, 82a/6, 82b/2, 82b/3, 82b/12, 82b/13, 82b/13, 83a/1, 83a/4, 83a/7, 83b/8, 84a/1, 84a/10, 84a/10, 84a/11, 84a/13, 84b/1, 84b/4, 84b/4, 84b/5, 84b/10, 84b/13, 85a/2, 85a/2, 85a/3, 85a/11, 86a/12, 86b/3, 87a/4, 87b/2, 88a/1, 88a/2, 88a/5, 88a/11, 88a/11, 88b/1, 88b/9, 88b/13, 89a/1, 89a/7, 90a/8, 90a/11, 90b/4, 91a/3, 91a/4, 91a/4, 91a/7, 91a/13, 91b/7, 92a/1, 92a/4, 92a/5, 92a/7, 92a/14, 92b/2, 92b/4, 92b/6, 92b/6, 92b/11, 92b/12, 93a/8, 93b/3, 94a/5, 94a/6, 94a/9, 94b/3, 95a/1, 95a/14, 95b/2, 95b/3, 95b/5, 96b/5, 97a/11, 97b/2, 97b/3, 97b/7, 97b/8, 98a/2, 98a/2, 98a/4, 98b/1, 98b/4, 98b/9, 99a/3, 99b/8, 99b/9,100a/6, 100a/7, 100a/8, 100a/9, 100b/8, 100b/9, 101a/3, 101a/4, 101a/6, 101a/9, 101a/13, 101a/13, 101a/14, 101b/3, 101b/3, 101b/7, 101b/14, 102a/4, 102a/12, 102b/1, 102b/3, 102b/4, 102b/6, 102b/6, 102b/8, 102b/12, 103a/3, 103a/10, 103a/10, 103b/2, 103b/2, 103b/3, 103b/5, 103b/11, 103b/11, 103b/14, 104a/1, 104a/1, 104a/11, 104a/11, 104a/12, 104a/12, 104b/3, 104b/4, 104b/6, 104b/6, 104b/11, 105a/1, 105a/4, 105a/6, 105a/7, 105a/11, 105a/14, 105b/3, 105b/4, 105b/8, 105b/14, 106a/3, 106b/12, 106b/13, 106b/14, 107a/3, 107a/12, 107a/13, 107b/8, 107b/9, 107b/9, 107b/11, 108b/9, 109a/10, 109a/10, 109b/11, 109b/14, 110a/3, 110a/8, 110a/9, 110a/9, 110a/14, 110b/2, 110b/2, 110b/13, 111a/3, 111a/7, 111a/12, 111a/14, 111b/5, 111b/7, 111b/9, 111b/11, 111b/11, 112b/7, 112b/9, 112b/11, 112b/13, 112b/13, 113a/6, 113a/8, 113a/11, 113b/6, 114b/2, 114b/3, 114b/9, 115a/3, 115a/13, 115b/1, 115b/10, 116a/3, 116a/6, 116a/14, 116b/6, 116b/12,117a/1, 117a/4, 117a/5, 117a/8, 117a/9,

117b/5, 117b/8, 117b/12, 118a/6, 118a/10, 118a/10, 118b/1

bilen İle, birlikte

b. 118b/7, 119b/7, 119b/14

bilmeslig Bilmezlik

b.+i 79b/13

bī-maḥal < Far.+Ar. vakitsiz

b. 112b/2, 113b/11, 114a/2

bī-māsike < Far+Ar. Tutarsız; tutunamayan

b. 71b/3

bī-müāḥaẓa < Far.+Ar. Edebsiz

b. 64b/3

bī-münāsebetlıq <Far.+Ar.+T. *bī-münāsebet+lXk* ilişkisizlik, sebepsizlik

b. 64b/12

bir < ET *bir* (EDPT, 353) Bir, bir defa

b. 61a/9, 61b/5, 61b/8, 61b/9, 62a/5, 62a/8, 62b/3, 62b/9, 62b/11, 63a/9, 64a/14, 64b/3, 65b/14, 66a/2, 66a/2, 66a/6, 66b/1, 67a/14, 67b/9, 67b/10, 68a/1, 68a/2, 68a/11, 68b/13, 69a/5, 69a/13, 70a/4, 70b/11, 73a/8, 73a/11, 73a/12, 73b/1, 74a/1, 74a/2, 75a/12, 75a/13, 75a/14, 75b/12, 75b/12, 76b/3, 76b/4, 76b/6, 77a/5, 77a/9, 77b/12, 77b/14, 78a/8, 78a/10, 78b/1, 79a/5, 79b/2, 79b/8, 79b/11, 80a/6, 80a/10, 80b/1, 80b/12, 81a/10, 81a/14, 81a/14, 81b/8, 81b/9, 82a/4, 83a/3, 83a/11, 83b/2, 83b/11, 83b/13, 83b/14, 84a/10, 84b/1, 85b/12, 86a/3, 86b/5, 86b/7, 87a/1, 87a/1, 87a/7, 87a/8, 87a/11, 87b/2, 87b/3, 87b/10, 88b/2, 88b/5, 88b/6, 88b/8, 88b/11, 89b/14, 90a/5, 90a/6, 90a/12, 90b/7, 91a/7, 91a/8, 91b/10, 91b/14, 92b/1, 92b/2, 92b/6, 93a/2, 93a/8, 93a/9, 93a/13, 93b/3, 93b/5, 93b/13, 94a/10, 95a/7, 96a/8, 96b/7, 96b/9, 97a/6, 97a/8, 97a/10, 97a/12, 97b/2, 97b/3, 97b/3, 97b/9, 97b/10, 97b/11, 98a/7, 98a/13, 98b/6, 98b/9, 98b/11, 98b/14, 99a/4, 99a/14,100a/7, 100a/10, 100a/10, 100a/11, 100a/13, 100a/13, 100a/14, 100b/3, 100b/4, 101a/4, 101a/13, 102a/4, 102a/9, 102a/10, 102a/13, 102b/3, 103a/2, 103a/13, 103b/1, 103b/7, 103b/9, 104a/9, 104a/13, 104b/2, 104b/3, 104b/4, 104b/9, 104b/13, 104b/14, 105a/5, 105a/12, 105b/2, 105b/3, 106a/8, 106b/11, 107a/1, 107a/3, 107a/4, 107a/5,

107a/7, 107a/9, 107a/11, 107b/1, 107b/3, 107b/5, 107b/7, 109a/4, 109a/4, 109a/4, 109a/9, 109b/10, 109b/11, 109b/14, 110a/2, 110a/4, 110a/8, 110b/6, 111a/5, 111b/10, 112a/2, 112a/3, 112a/5, 112a/5, 112a/10, 112a/11, 112a/12, 112b/5, 112b/14, 113a/1, 113a/4, 113a/6, 113a/10, 113b/13, 114a/1, 114a/8, 114a/9, 114a/10, 114a/11, 114b/7, 114b/13, 115a/8, 115a/8, 115a/8, 115a/12, 115b/9, 116a/1, 116a/3, 116a/9, 116a/9, 116a/12, 116b/3, 116b/5, 116b/7, 116b/8, 116b/9, 116b/12, 116b/13, 116b/14, 116b/14, 117a/1, 117a/2, 117a/5, 117a/6, 117a/6, 117a/11, 117b/2, 117b/4, 117b/9, 117b/10, 117b/12, 117b/12, 118a/5, 118a/6, 118b/3, 119a/11, 119b/3, 119b/11

b.+ni 62b/7

b.+ge 119b/14

birbir Birbiri

b.+ge 104b/9

b.+ige 63a/7, 118b/11

b.+leri 100a/7

b.+lerige 100b/12

birer < ET *birer* (EDPT,368) Tek tek

b. 62a/3, 75b/5, 79a/10, 79a/10, 86a/5, 86a/5, 87a/11, 94b/9, 114b/7, 114b/7

birev < ET *biregü* (EDPT, 364) *bir+ev* birisi

b.+ni 114b/6, 119a/11

biri Biri

b. 95a/11, 95a/11, 97a/9, 100b/13, 105b/3, 105b/3, 107a/8, 109b/13, 115a/7

b.+niŋ 115a/6

b.+imiz 116b/12

b.+si 72b/13, 100b/13

birle < ET *birle* < *bir+lA* (EDPT, 364) İle, birlikte, beraber →**bile**

b. 87b/3

bī-pāşina < Far. Aşağılık kimse

b. 73b/7

bī-pāy < Far. Dayanıksız

b. 61a/14, 62a/14, 105b/10, 110b/12

bī-pervā < Far. Korkusuz

b. 75b/7

bī-raḥm < Far.+Ar. Korumasız

b. 75b/7

bī-sa'ādet < Far.+Ar. Mutsuzluk

b. 117b/11

bī-ṣarfe < Far.+ Ar. Faydasız

b. 91b/9

bī-ṣavāb < Far.+Ar. Yanlışlık

b.+dur 106a/12

bisyār < Far. Çok

b. 61a/11, 62a/7, 71a/5, 71a/13, 85a/13, 86b/1, 87b/9, 93b/7, 94a/1, 94b/3, 107b/11, 108b/14, 109b/4

bişi Akçe

b.+mi 113a/10

bişür- < ET *bışur* < *bış-* (EDPT,383) Pişirmek

b.-üp 101a/5

bit- < ET *bit-* < *büt-* (EDPT, 298) Yazmak

b.-ir 68b/7

b.-irler 99a/10

b.-iptür 110b/12

b.-ip 80b/8, 87a/2

bī-taḫṣīṣ < Far.+Ar. Ayırmama

b. 64a/7

bī-ta'ammul < Far.+Ar. Amelsiz

b. 64b/5

bī-tāqatlıq < Far.+Ar.+T. *bī-tāqat+lXk* Güçsüzlük

b. 118b/1

bī-taqrīb < Far.+Ar. Uzak

b. 89a/6, 94a/6

b.+dür 99b/5

bī-tecrübe < Far.+Ar. Tecrübesiz

b. 85a/14

bī-tecrübelıq < Far.+Ar.+T. *bī-tecrübelXk* Tecrübeslizlik

b.+dın 106b/4, 110b/11, 113a/11

bī-tekellüf < Far.+Ar. Gösterişsiz, özentisiz

b. 98a/13

bī-tekellüfraq < Far.+Ar.+T. *bī-tekellüf+rAq* bir işi özentisiz yapma

b. 83b/7

bī-tevaqquf < Far.+Ar. Beklemesiz, beklemeden

b. 72a/13, 99b/13, 106a/4

bitil- Yazılmak

b.-di 70a/2, 101a/3

b.-ip 89a/14, 89b/5

b.-genlerdin 86a/1

bī-vaqt < Far.+Ar. Vakitsiz

b. 65b13, 73a/4

bī-vuqūf < Far.+Ar. Bilgisiz

b. 80a/3

biyikbār Birdenbire

b. 68a/3, 75b/13, 102b/1, 104b/8

biz < ET *biz* (EDPT, 388) Biz

b. 61a/4, 66b/8, 69b/11, 70a/5, 73a/1, 73a/9, 74a/14, 77a/12, 77b/8, 79a/1, 81a/7, 83a/4, 83b/1, 83b/2, 83b/3, 87b/13, 89a/6, 89a/14, 90a/13, 92b/8, 94a/9, 94a/10, 98b/6, 99b/3, 99b/9, 104b/6, 104b/11, 105a/2, 105a/5, 105a/5, 108a/12, 109b/3, 109b/9, 110b/7, 111a/4, 111a/9, 111a/9, 111b/10, 111b/11, 112b/1, 112b/6, 112b/7, 112b/14, 113a/9, 113b/5, 113b/7, 113b/7, 114a/13, 116a/13, 117a/6, 117a/11, 118b/8, 118b/8, 118b/9, 118b/9, 119b/7

b.+iŋ 62b/2, 62b/5, 63b/4, 64a/7, 64a/7, 64a/8, 64a/8, 64a/9, 64a/13, 65b/5, 66a/3, 66b/11, 67b/4, 67b/11, 69b/13, 70a/8, 70a/13, 71b/6, 72b/7, 72b/10, 73b/13, 74a/3, 74a/12, 77b/12, 79a/8, 81a/6, 82a/9, 82b/14, 83a/5, 84b/3, 85a/7, 88b/3, 91a/4, 97b/6, 104a/4, 104a/7, 105a/13, 106a/5, 107a/11, 110b/4, 110b/6, 113b/6, 119b/4

b.+niŋ 81a/9, 88b/6, 89b/3, 89b/4, 89b/13, 90a/4, 90a/5, 110b/2, 113b/13, 117a/8, 119a/1

b.+ni 69b/3, 76a/11, 82a/10, 104a/3, 104b/3, 110a/14, 110b/8, 110b/8, 118b/9

b.+ge 61b/5, 62a/3, 62a/13, 63b/4, 64a/2, 64a/4, 64a/6, 65a/6, 77b/10, 82a/4, 82a/10, 83a/5, 84a/5, 85b/9, 86a/7, 86a/13, 88b/13, 89a/1, 94a/11, 94a/11, 99b/13, 109b/14

b.+deġı72a/13

b.+din 69b/10, 88a/10, 105a/13

b.+ler 74a/6

boġuz < ET *boġuz* (EDPT, 322) Boğaz

b. 93b/8, 117a/3, 117a/10

b.+ı 116b/11, 117a/14

b.+dın 116b/8

bol- < ET *bol-* (EDPT, 331) Olmak

b.-ur (bile bolur) 65a/2

b.-ur (bisyār bolur) 71a/5, 109b/4

b.-ur (buqsa bolur) 116b/7

b.-ur (éki bolur) 105a/14,105b/7

b.-ur (éligide bolur) 102a/2

b.-ur (fehm bolur) 102a/7

b.-ur (ḫaber bolur) 110a/7

b.-ur (ḫasīs bolur) 82a/5

b.-ur (ḥāżır bolur) 118b/9

b.-ur (Maşçā bolur) 97a/3

b.-ur (muqābele bolur) 70a/7

b.-ur (müyesser bolur) 78b/11

b.-ur (qalın bolur) 71a/4

b.-ur (rengīn bolur) 71a/5, 71a/6

b.-ur (sarı bolur) 89a/5

b.-ur (semiz bolur) 71a/9

b.-ur (tarḫanlarıdın bolur) 84a/8

b.-ur (uruş muruş bolur) 104a/13

b.-ur (yerler bolur) 71a/2

b.-ur (yürüse bolur) 92a/14

b.-ur (ẓāhir bolur) 94b/4

b.-urlar (ḥavīlīside bolurlar) 93a/3

b.-urlar (girdugoşamda bolurlar) 102a/4

b.-urlar (mübeddel bolurlar) 100a/7

b.-urlar (rū-be-rū bolurlar) 65a/12, 65b/7

b.-mış (şitāb bolmış) 64a/14

b.-uptur (fevt boluptur) 109b/5

b.-uptur (ġāfil boluptur) 116a/13

b.-uptur (ḫaberdār boluptur) 83a/9

b.-uptur (kéç boluptur) 72b/14, 106a/12

b.-uptur (pāk- i‘tiqād boluptur) 68b/5

b.-uptur (peydā boluptur) 101b/8

b.-uptur (ṣādır boluptur) 101a/7

b.-uptur (vākı‘ boluptur) 67a/3, 67a/4, 104a/7

b.-dum (divāne boldum) 76a/7

b.-dum (kün anda boldum) 96b/9

b.-dum (müteḥayyir boldum) 116b/4

b.-dum (müteveccih boldum) 84b/13, 112a/12

b.-dum (qışlamaq boldum) 96b/6

b.-dum (rāẕī boldum) 108a/12

b.-dı (barmaqçı boldı) 73b/1

b.-dı (daġdaġa boldı) 94a/1, 115b/4, 117b/6, 118a/3

b.-dı (éldin boldı) 96a/1

b.-dı (elef boldı) 90b/8, 93b/7

b.-dı (emrī boldı) 110a/2

b.-dı (fermān boldı) 64a/12

b.-dı (feṯḥ boldı) 85b/14

b.-dı (fırṣat boldı) 107a/7

b.-dı (ġafletī boldı) 106b/4

b.-dı (ġavġā boldı) 87a/3, 87b/4

b.-dı (gümān boldı) 98b/12, 101a/7, 101b/6

b.-dı (ḫaberi boldı) 99a/2

b.-dı (ḫalāṣ boldı) 62b/12

b.-dı (ḥālet boldı) 119a/9

b.-dı (ḥāletī boldı) 115a/5, 118a/12

b.-dı (ıżṭırāb boldı) 116b/11

b.-dı (işāret boldı) 97a/1

b.-dı (işi bu boldı) 77a/9, 77b/6

b.-dı (iṭmīnānī boldı) 116a/6

b.-dı (kamyāft boldı) 93b/8

b.-dı (köprek boldı) 75a/13, 75b/14, 76a/4, 95a/2, 95a/9

b.-dı (maġlub boldı) 69a/5

b.-dı (maqāmıda boldı) 76b/6

b.-dı (mesṭūr boldı) 86a/2

b.-dı (musaḫḫar boldı) 63b/2

b.-dı (müddetī boldı) 112a/14

b.-dı (müteveccih boldı) 79b/9, 80a/9

b.-dı (mevsūm boldı) 86b/6

b.-dı (meẕkūr boldı) 78a/2, 82a/7, 82a/9, 85/a4, 86a/1, 88a/10, 95a/1, 99b/7,103b/2, 114a/13

b.-dı (özgeçe boldı) 74b/9

b.-dı (peydā boldı) 72b/9, 89b/1, 115a/6

b.-dı (qāyim boldı) 104a/10

b.-dı (qılġanımız boldı) 64b/5

b.-dı (qız boldı) 86b/5

b.-dı (sarı boldı) 107a/11

b.-dı (sebeb boldı) 62b/9

b.-dı (segirtçeler boldı) 115b/9

b.-dı (seyr boldı) 101b/6

b.-dı (soŋra boldı) 100a/6

b.-dı (Şāh Ruḫiyyede boldı) 99b/13

b.-dı (şarṭlar boldı) 74b/3

b.-dı (ṭavrī boldı) 67b/6

b.-dı (tanqīṣlıq boldı) 93b/7

b.-dı (tecrübe boldı) 93b/9

b.-dı (telef boldı) 90b/6

b.-dı (uruş boldı) 88b/5

b.-dı (üstide boldı) 86b/1

b.-dı (uruş boldı) 109b/7

b.-dı (uşollar boldı) 111a/11

b.-dı (vāqıf boldı) 102b/2, 102b/3

b.-dı (yaḫşı boldı) 65b/11

b.-dı (yalaŋ boldı) 89b/11

b.-dı (yara boldı) 107b/1

b.-dı (yaramasraq boldı) 87b/10, 88a/2

b.-dı (ẓāhir boldı) 78a/1

b.-dı (żarūret boldı) 71b/4, 74a/9, 74a/10

b.-dı (żayī‘ boldı) 67b/1

b.-dılar (bī-ḥuẕūr boldılar) 96b/11

b.-dılar (dék boldılar) 105a/1

b.-dılar (ḫaberdār boldılar) 84b/2

b.-dılar (meşġūl boldılar) 105a/6

b.-dılar (müteveccih boldılar) 96b/5, 102b/14, 103b/5

b.-dılar (nöker boldılar) 81a/7

b.-dılar (rū-be-rū boldılar) 94b/1

b.-dılar (telef boldılar) 90b/10

b.-duk (aşmaq bolduk) 81a/13, 88a/14

b.-duk (atlanmaqta bolduk) 77b/1

b.-duk (bérkitmek bolduk) 95a/5

b.-duk (kömek bolduk) 91a/13

b.-duk (müteḥayyir bolduk) 112b/1

b.-duk (müteveccih bolduk) 66b/4, 66b/8, 77b/12, 79a/2, 81a/4, 88a/14, 89a/8, 91a/5, 99b/9, 98a/4, 106a/8, 106b/11, 112b/8

b.-duk (perĪşān bolduk) 105b/8

b.-duk (rū-be-rū bolduk) 107a/10

b.-duk (yolıġa bolduk) 78a/8

b.-ġay (Alaça Ḫan bolġay) 81a/11

b.-ġay (‘ayb bolġay) 64a/7,110b/5

b.-ġay (ayta bolġay) 102a/4

b.-ġay (azraq bolġay) 103a/11

b.-ġay (başlıġlar bol*ġ*ay) 74b/8

b.-ġay (bir bolġay) 70a/4

b.-ġay (bir yıġaç bolġay) 88b/2

b.-ġay (devlet bolġay) 110b/7

b.-ġay (éki namāz arası bolġay) 72b/9

b.-ġay(ḫod néçük bolġay) 110b/5

b.-ġay(Kiçik Ḫanġa bolġay) 108a/10

b.-ġay (köprek bolġay) 106a/5, 111b/1

b.-ġay (maŋa bolġay) 74a/11

b.-ġay (meded bolġay) 94a/8

b.-ġay (MĪrim Bég bolġay) 63a/13

b.-ġay (müteveccih bolġay) 112b/6

b.-ġay (né bolġay) 97b/10

b.-ġay (on béş yégirmi kişi bolġay) 84b/13, 119a/7

b.-ġay (onça kişi bolġay) 106b/12

b.-ġay (oq bolġay) 106a/7

b.-ġay (qılmış bolġay) 69a/14

b.-ġay (revā bolġay) 108b/3

b.-ġay (serdār bolġay) 94a/8

b.-ġay (sarı bolġay) 110b/6

b.-ġay (ta‘alluq bol*ġ*ay) 74a/11

b.-ġay (tavuşı bolġay) 119a/3

b.-ġay (üç peheri bolġay) 104b/8

b.-ġay (üç yıġaç bolġay) 69b/10

b.-ġay (üy bolġay) 68b/11

b.-ġay (yol bolġay) 67b/9

b.-ġay (yosunluq bolġay) 70b/13

b.-ġay (zaḫĪresi bolġay) 94a/9, 97b/5

b.-ġaylar (bile bolġaylar) 74a/4

b.-ġaylar (Devlet Sulṭān Ḫanım bolġaylar) 96b/3

b.-ġaylar (on tört yaşta bolġaylar) 102b/8

b.-ġaylar (yaġıqmış bolġaylar) 64b/13

b.-ġaylar (yétip urup bolġaylar) 105a/3

b.-ġu (özgeçerek bol*ġu*) 118a/14

b.-ġu (valī bolġu) 78b/12

b.-ġusıdur (köŋlüŋdeki dék bolġusıdur) 87a/12

b.-ġusıdur (meẕkūr bolġusıdur) 65a/5, 86b/14, 88a/3, 97b/14

b.-ġusıdur (neler bolġusıdur) 87b/4

b.-ġusıdur (ol bolġusıdur) 83a/7

b.-ġusıdur (peyvest bolġusıdur) 114b/1

b.-ġusıdur (samar bolġusıdur) 87b/3

b.-ġusıdur (şah-ı baḥr u bar bolġusıdur) 87b/3

b.-ġumızdur (iṭmīnānī boldı) 116a/5

b.-ġularıdur (Kernānda bolġularıdur) 117a/4

b.-alıŋ (rū-be-rū bolalıŋ) 94b/6

b.-sam (vāsıṭa u sā‘ī bolsam) 101b/14

b.-sa (anı alur bolsa) 80a/1

b.-sa (barın bolsa) 78b/10

b.-sa (bu bolsa) 114b/5

b.-sa (éligte bolsa) 112b/3

b.-sa (fermān bolsa) 64a/11

b.-sa (ḫˇāstı bolsa) 83a/7

b.-sa (ḫıdmet bolsa) 65a/4

b.-sa (köp bolsa) 114b/2

b.-sa (müyesser bolsa) 116b/8, 117b/1

b.-sa (qanda bolsa) 73a/1

b.-sa (tüşken bolsa) 70b/6

b.-sa (ümīdvārlıq bolsa) 95a/8

b.-sa (yara bolsa) 109a/1

b.-sa (yavuq bolsa) 113a/12

b.-sa (ẕaḫīre bolsa) 95a/8

b.-sak (éligide bolsak)115b/5

b.-a (peher bola) 95a/9

b.-a (yaz bola) 99a/2

b.-a (bola alġay) 101b/13

b.-a (bola kelkendür) 64b/11

b.-ay (oq bolay) 115a/3

b.-up (andaq bolup) 97b/1

b.-up (bā‘is bolup) 94b/14

b.-up (bedgümān bolup) 87a/5

b.-up (bī-pay bolup) 62a/14, 105b/10, 110b/12

b.-up (éki kün bolup) 119b/10

b.-up (dilir bolup) 91b/8, 91b/11

b.-up (ġāfil bolup) 93a/6

b.-up (ḫalāṣ bolup) 65b/13, 96a/6

b.-up (ḫarāb bolup) 117a/3

b.-up (ḫoş-ḥāl bolup) 118b/10, 119b/2

b.-up (ıżṭırāb u infi‘ālda bolup) 102b/5

b.-up (iḫtiyār bolup) 76a/14

b.-up (köpraġ bolup) 119a/4

b.-up (maqāmıda bolup) 96b/14, 116a/12

b.-up (mey‘ūs bolup) 77a/10

b.-up (meẕkūr bolup) 90b/10

b.-up (muqarreb bolup) 79b/1

b.-up (muṭasarrıf bolup) 85a/8

b.-up (müddetī anda bolup) 96a/9

b.-up (meşgūl bolup) 92b/14

b.-up (müte’essir bolup) 98b/14

b.-up (müteḥḥayyir bolup) 72b/11

b.-up (mütevehhim bolup) 109a/8

b.-up (müttefik bolup) 99b/11

b.-up (namāz-ı peşīn bolup) 119b/11

b.-up (namāz-ı şām) 106a/10

b.-up (nevmid bolup) 94b/9

b.-up (oq bolup) 92a/7

b.-up (peşīmān bolup) 108b/5

b.-up (ref‘ bolup) 95b/14

b.-up (rīze rīze bolup) 109a/5

b.-up (rū-be-rū bolup) 65a/13,104a/12

b.-up (sergerdān bolup) 120a/2

b.-up (tanıman bolup) 73b/5

b.-up (tecrübe bolup) 85b/7

b.-up (uruş bolup) 118a/9

b.-up (uruşı bolup) 67a/8

b.-up (vāqı‘ bolup) 86b/12, 88a/10

b.-up (yigit bolup) 76b/5

b.-up (ża‘īf bolup) 79a/11

b.-ġalı (bolġalı anaları) 96b/1

b.-ġaç (müyesser ü musaḫḫar bolġaç) 74a/14

b.-ġaç (vāqı‘a bolġaç) 78a/14

b.-ġaç (uruş munda bolġaç) 92b/4

b.-ġaç (rū-be-rū bolġaç) 112b/10

b.-ġaç (kéçe bolġaç) 116b/6

b.-ġan (bile bolġan) 61a/9, 105a/1

b.-ġan (bolġan abdān) 89a/13

b.-ġan (bolġan sipāhī) 67b/14

b.-ġan (bolġan yasalda) 100b/3

b.-ġan (bolġan yigitler) 61b/12

b.-ġan (Dervāzeġa bolġan) 113a/8

b.-ġan (eski bolġan) 119a/5

b.-ġan (fi'l-ḥāl bolġan) 108a/14

b.-ġan (ḫaberdār bolġan) 84b/9

b.-ġan (ḫālī bolġan) 92b/14

b.-ġan (kim bolġan) 61b/6, 66a/11,89b/5

b.-ġan (kişi bolġay édi) 111b/1

b.-ġan (māyil bolġan) 75b/3

b.-ġan (meşhūr bolġan) 82a/5

b.-ġan (meẕkūr bolġan) 71a/1, 93a/11

b.-ġan (miḫnetlerde bolġan) 64a/10, 74b/10

b.-ġan (mutażarrir bolġan) 105a/2

b.-ġan (muqarrer bolġan) 74b/2

b.-ġan (perīşān bolġan) 105a/10

b.-ġan (rū-be-rū bolġan) 106a/6

b.-ġan (Sulṭān Muḥammed Kelpük bolġan) 106a/2

b.-ġan (şer'ī bolġan) 81b/9

b.-ġan (turup bolġan) 91a/6

b.-ġan (ṭaraf bolġan) 93a/6

b.-ġan (uşol bolġan) 119b/4

b.-ġan (utru bolġan) 94b/3

b.-ġan (bolġan Özbegler) 92a/1

b.-ġandur (ṣadır bolġandur) 91a/9

b.-ġanda (ṣulḥ bolġanda) 77b/4

b.-ġandın (müyesser bolġandın) 108a/11

b.-ġanı (yaġı bolġanı 73b/10, 95a/6

b.-ġanlar (Mīrim Bég bolġay) 64a/13

b.-ġanlarnı (ta'yīn bolġanlarnı) 111b/4

b.-ġanlarġa (Pap Qurġanınıŋ bolġanlarġa) 110a/4

b.-ġanlardan (nöker bolġanlardan) 61a/13

b.-mas (bitip bolmas) 80b/8

b.-mas (dép bolmas) 75a/6

b.-mas (éşitip bolmas) 80b/9

b.-mas (kéçip bolmas) 107b/6

b.-mas (ma'lūm bolmas) 104a/14

b.-mas (mundaq bile bolmas) 114b/3

b.-mas (müyesser bolmas) 101b/5

b.-mas (néme bolmas) 118a/13

b.-mas (ötüp bolmas) 116b/4

b.-mas (özge bolmas) 61a/4

b.-mas (qılıp bolmas) 102a/3

b.-mas (téprep bolmas) 117b/14

b.-mas (tolġamasız bolmas) 90a/6

b.-masa (bu kün bolmasa)72b/14

b.-masa (ṣānīsi bolmasa) 63a/3

b.-may (mutażarrır bolmay) 73a/3

b.-may (uruş bolmay) 94b/1

b.-maydur édi (qılġunça bolmaydur édi) 68b/9

b.-maydur édi (ṣādır bolmaydur édi) 87a/6

b.-maydur édi (şikést u noqsānī bolmaydur édi) 94a/4

b.-maydur édi (tamām bolmaydur édi) 116a/8

b.-madı (alışunça hem bolmadı) 106a/8

b.-madı (artuqsılıq bolmadı) 88b/6

b.-madı (furṣat bolmadı) 102b/5, 104b/10, 106b/10, 107b/2, 108b/6

b.-madı (ḫalāṣ bolmadı) 63a/1

b.-madı (ḫayāl bolmadı) 102a/9, 105b/9

b.-madı (iḥtiyāç bolmadı) 70a/8

b.-madı (müyesser bolmadı) 79a/4, 81a/12

b.-madı (mübālaġa bolmadı) 99b/8

b.-madı (rıżā bolmadı) 80b/4, 99b/6

b.-madı (taḥqīq bolmadı) 101a/8

b.-madı (taḥqīq qılġunça bolmadı) 114a/12

b.-madı (uruş bolmadı) 67b/11

b.-madı (uruş işi bolmadı) 114b/5

b.-maġay (ʻāciz bolmaġay) 70b/12

b.-maġay (eşʻārı ol üyde bolmaġay édi) 68b/12

b.-maġan (oendek bolmaġan) 67b/13

b.-maġay (yolı uşbu bolmaġay) 116a/10

bolcar < Moğ. Toplanma, bir araya getirilme; askeri ictima edecek yer

b. 77b/1, 78a/11, 92b/14, 93a/6, 93a/7

b.+ı 93a/2, 93a/4, 93a/5

b.+ıda 93a/14

b.+lar 91b/2

b.+larıda 93b/2

boldur- Oldurmak

b.-uptur 115a/4

b.-dı 114b/11

b.-a al- 67b/2

b.-up 115a/7

bolmaq Olmak

b. (ṭayar bolmaq) 88a/13

b.+nı (nevāḥīde bolmaqnı) 79b/10

boy < ET *bod* (EDPT, 296) Boy

b. 87a/14

boyluq < ET *bodluġ* (EDPT, 305)

Boyluk
b. 68b/1
boy(u)n < ET *boyın* (EDPT, 386) Boyun
b.+dın 112b/12
b.+ı 72b/12
b.+ıġa 69a/3
b.+larıġa 70a/13
boz < ET *boz* (EDPT, 388) Boz, gri
b. 92b/6
bölek < ET *bölük* (EDPT, 339) Bölüm, kısım
b. 93a/2
börk < ET *börk* (EDPT, 362) Başlık
b. 102b/11, 116b/3
b.+ke 78b/5
b.+i 107a/14, 113a/5
b.+ini 113a/4
b.+iniŋ 107b/1
b.+mni 97b/9
b.+ler 103a/8
böz Bez, kumaş
b. 100b/1
b.+niŋ 100a/13, 100a/14
b.+ni 100a/11, 100a/12
bu < ET *bu* (EDPT, 291) Bu
b. 61a/3, 61b/2, 62a/14, 62b/9, 63a/1, 63a/5, 63b/7, 63b/7, 64a/2, 64a/5, 64b/5, 64b/14, 65a/3, 65a/9, 65a/9, 65b/5, 65b/8, 66a/6, 66a/13, 67b/6, 67b/9, 67b/9, 67b/12, 68b/3, 68b/9, 69a/4, 70b/1, 70b/5, 70b/13, 70b/14, 71a/2, 71a/6, 71a/14, 71b/2, 71b/5, 71b/9, 72a/4, 72b/14, 73a/9, 73b/2, 74a/6, 74a/7, 74a/7, 74a/9, 75a/2, 75a/3, 75a/7, 75a/14, 75b/5, 76a/2, 76a/3, 76a/8, 76a/11, 76a/13, 77a/5, 77a/9, 77a/9, 77a/13, 77b/4, 77b/8, 77b/10, 77b/12, 77b/14, 77b/14, 78a/2, 78a/14, 78b/11, 79a/3, 79a/12, 79b/2, 79b/7, 79b/10, 79b/13, 79b/14, 80a/2, 80a/3, 80a/13, 80b/6, 80b/8, 80b/14, 81a/1, 82a/2, 82a/14, 83a/7, 83b/7, 83b/10, 84a/6, 85a/2, 85a/11, 85a/12, 85a/12, 85a/14, 85b/1, 85b/3, 85b/6, 85b/8, 85b/9, 85b/11, 85b/11, 85b/12, 85b/14, 86a/1, 86a/1, 86a/2, 86a/2, 86a/11, 86b/5, 86b/6, 86b/11, 86b/14, 87a/14, 87b/6, 87b/6, 87b/7, 87b/8, 87b/8, 87b/9, 88a/10, 88b/3, 89a/3, 89b/14, 90a/6, 90b/1, 90b/6, 90b/7, 90b/10, 90b/14, 91a/8, 91a/13, 91b/7, 91b/8, 92b/7, 92b/11, 92b/13,

93a/1, 93a/2, 93a/3, 93a/11, 93a/13, 93a/13, 94a/9, 94b/5, 95a/1, 95a/7, 95b/6, 96a/5, 96a/11, 96a/12, 97a/3, 97a/5, 97a/8, 97b/4, 97b/8, 98a/5, 98a/6, 98a/9, 98b/1, 98b/5, 98b/6, 99a/4, 99a/4, 99a/6, 99a/10, 99a/11, 99b/6, 99b/12, 99b/14, 100a/2, 100a/3, 100a/5, 100a/8, 101a/1, 101a/7, 101a/10, 101a/11, 101a/14, 101b/2, 101b/3, 101b/7, 101b/14, 101b/14, 101b/14, 102a/2, 102a/6, 102a/8, 102a/9, 102a/14, 102a/14, 102b/8, 103a/12, 104a/10, 104b/4, 104b/6, 104b/13, 105a/3, 105a/4, 105a/9, 105a/12, 105a/14, 105b/3, 105b/5, 105b/13, 106a/14, 106b/12, 107a/7, 107a/9, 107b/6, 107b/9, 108a/11, 108b/7, 109b/1, 109b/10, 110a/3, 110a/11, 110a/14, 110a/14, 110b/1, 110b/4, 110b/5, 110b/5, 110b/11, 110b/12, 110b/13, 111a/4, 111a/9, 111b/11, 111b/11, 111b/12, 111b/13, 111b/14, 112a/1, 112a/2, 112a/6, 113a/11, 114a/7, 114b/1, 114b/3, 114b/5, 114b/7, 114b/12, 115a/10, 115a/13, 115b/4, 115b/4, 115b/6, 116a/3, 116a/13, 116b/3, 116b/4, 116b/10, 117a/4, 117a/7, 117a/8, 117b/3, 117b/8, 117b/11, 117b/11, 117b/13, 117b/14, 117b/14, 118a/2, 118a/6, 118a/7, 118b/12, 118b/12, 119a/2, 119a/3, 119a/4, 119a/10, 119b/2, 119b/7, 119b/8, 120a/2

buçqaq Hayvanın bacak derisi

b. 109a/3

buġu Geyik

b. 71a/3, 71a/7

buq- Parçalamak, taksim etmek

b.-up 116b/5

b.-sa 116b/7

b.-qan 117a/11

bul- < ET *bul-* (EDPT, 294) Bulmak

b.-uptur 96a/5

bulan- < ET *bulan-* (EDPT, 343) Kalmak

b.+dı 119b/14

bular < *bu+lar* Bunlar

b. 63a/6, 64a/3, 77a/6, 77b/11, 78b/9, 94a/10, 98b/10, 103b/3, 110b/2, 115a/14, 115b/1, 116a/10, 116a/11, 116a/13, 117a/4, 119a/7

b.+nıŋ 74a/8, 76b/5, 77b/14, 79a/9, 91b/12, 94a/5, 114b/1, 115b/7

b.+nı 64a/6, 75a/4, 110a/8, 111b/7, 111b/8

b.+ġa 79b/7, 92a/1, 108b/4, 111a/4, 117a/3, 117a/12

b.+da 103b/12

b.+dın 62a/7, 62b/11, 62b/12, 101a/7, 108a/14

burun < ET *burun* (EDPT, 366) Önce

b. 71b/4, 75b/3, 94b/14, 104a/6, 108b/6

burunġı < *burun+ki* önceki →**burunqı**

b.+lar 94a/6

burunqı < *burun+ki* önceki →**burunġı**

b. 102b/11

burunraq < *burun+rAk* Daha önce

b. 61a/1, 65a/1, 67b/1, 70a/8, 71b/14, 77a/10, 90b/10, 95b/9, 109a/14, 113a/10

bus- < ET *bus-* (EDPT, 371) Pusmak

b.-qan 92b/14

busaġa Eşik, kapı

b. 92b/12

buş- < ET *buş-* (EDPT, 377) Batmak

b.-up 95b/4

b.-madı 67a/12

but < ET *but* (EDPT, 297) But, bacak

b. 94a/7, 94a/9

b.+umnıŋ 109a/3

b.+umġa 107a/13

buyur- < ET *buyur-* (EDPT, 387) Buyurmak, emretmek

buy(u)rul- Buyurulmak, emredilmek

b.-ġusıdur 87a/13

b.-dı 109a/3

b.-duk 70a/13

b.-dılar 102b/6

buz- < ET *buz-* (EDPT, 389) Bozmak

b.-up 112b/6

b.-may 109b/1

buzuq < ET *buzuq* (EDPT, 390) Bozuk

b. 82a/13

buzul- < ET *buzul-* (EDPT, 391) Bozulmak

b.-ġaylar 71b/1

b.-up 63a/7, 77a/8, 105b/12, 106b/3

b.-ġan 63a/2, 72b/7

buzul- < ET *buzul-* (EDPT, 391) Bozulmak

b.+qa 105b/12

buzuqçılıq < ET *buzuk+çI+lXk* (EDPT,390) Bozgunculuk,kargaşa

b. 64a/4, 64b/11, 99a/14

bükül- < ET *bükül-* (EDPT, 326)

Bükülmek

b.-üp 112a/9

bülend < Far. Yüksek, yüce

b. 67a/3, 67a/11, 81b/4, 81b/7, 98b/11, 101b/10

bülendī < Far. Yükseklik

b. 74a/2

b.+ġa 116b/14

büstān < Far. bahçe, bostan

b. 85a/5

bünyād < Far. Asıl, esas

b. 75a/3

b.+ını 63a/5

b.+lar 75a/1

büt- < ET *büt-* (EDPT, 298) İnanmak

b.-ti 109a/7

C

cā < Far. Mekan

c. 68b/9

cān < Far. Can, ruh; hayat

c. 63b/14, 80b/6, 82b/11, 95b/14, 99a/13, 118a/12, 119a/6, 119a/9

c.+dın 99a/13

c.+ımdın 101a/4

c.+lar 77a/12

cānib < Ar. Taraf, cihet

c.+din 104a/13

c.+idin 94b/8

cavanġar Ordunun sol tarafı

c. 66b/3, 69b/11, 69b/14, 70a/8, 89a/7, 89a/9, 100a/9, 100b/7, 100b/7

c.+ġa 70a/2

c.+da 100b/8

c.+ı 89b/2

c.+ımızını 89b/10

cavānib < Ar. Taraflar, yanlar

c.+qa 94a/2

c.+dağılardın 94a/9

c.+daqılardın 88a/3

cāzim < Ar. Kararlı

c. 77a/14

cedd < Ar. Ata, dede

c. 100b/7

cefā < Ar. Üzme, eziyet etme

c. 79a/12

cehl < Ar. Bilgisizlik, cahillik

c. 71b/3

cemā'at < Ar. Topluluk

c.+ı 62a/8,69b/5, 78a/10, 91a/3

cengel < Far. Orman

c.+lerni 71a/7

c.+lerde 71a/3

c.+lerige 71a/8

c.+leride 71a/4

cenūb < Ar. Güney

c. 61a/14, 70a/4, 105b/14

cenūbī < Ar. Güneyde bulunan

c. 62a/1,108a/7, 111b/6

c.+dağı 104a/5

cer < Far. Uçurum, çukur

c. 98b/6

c.+niŋ 98b/11

c.+din 98b/8

cerīde < Ar. Tek başına, yapayalnız

c. 91a/7

cerāḥat < Ar. İrinli yara

c.+qa 109a/2

cerrāḥ < Ar. Yaralara bakan ve ameliyat yapan tabip.

c.+nı 108b/14

c.+ını 108b/13

c.+ları 109a/7

cerrāḥlıq < Ar.+ T. *cerrāḥ+lXk* Tabiplik

c.+da 108b/14

cevāb < Ar. Cevap

c. , 87a/2, 100a/3, 112b/5, 115b/5, 117b/3

cevānib < Ar. Taraflar, yönler

c.+ni 109b/10

c.+daqı 86b/8

c.+tin 95a/5

cevr < Ar. Eziyet, haksızlık, sitem

c. 87b/6

cezm < Ar. Kesin karar, niyet

c. 70a/6, 70a/14, 78b/12, 101b/4, 109b/1

cébe < Moğ. zırh, silah

c.+niŋ 113a/3

cébelen- < Moğ.+T. *cébe+lAn* Kalkan örtmek, silahlanmak

c.-ip 89a/7

cébelig < Moğ.+T. *cébe+lXk* Zırhlık, silahlık

c. 90a/11, 90a/13

cidāl < Ar. Karşılıklı kavga

c. 78b/10

cidd < Ar. Ciddilik

c. 109b/6

cihadlıq < Ar.+T. *cihād+lXk* Cihatlık eylemi

c. 90b/13

c.+lar 91a/9

cihān < Far. Dünya,âlem

c. 101b/10

c.+dın 82a/11

cihānī < Far. Bir dünya, bir ülke

c. 95b/14

cihet < Ar. Yön, taraf

c.+tin 64b/5, 68b/3, 75a/4, 77b/11, 78b/11, 83b/7, 102a/3, 102a/8, 114b/1, 115b/4

c.+i 89a/3

c.+idin 64b/13, 67b/10, 68b/14, 70b/1, 75b/8, 76b/14, 75a/11, 78a/7, 97b/11, 98a/8, 99b/7, 101b/5, 108b/8

cilav < Moğ. İleri

c.+nı 107b/3

c.+ım 102a/1

c.+ımnı 114a/1, 114a/2

cilavluq < Moğ.+T. *cilav+lXk* Daha ileri, daha hızlı

c. 90a/7, 90a/8

cilav-rīz < Moğ.+Far. İleri döken, ileri saçan

c. 106a/7, 113b/13

cins < Ar. Soy

c.+imiz 82a/9

cölge Verimli güzel ova

c.+ge 117a/10

c.+si 103b/5

c.+sige 99b/10

cüzvī < Ar. Pek az

c. 65a/7

cünün < Ar. Delirme, çıldırma

c. 76a/4

cümle < Ar. Tüm, bütün

c.+din 86a/3, 90b/11

Ç

çadır < Far. Çadır

ç. 69b/7,108b/10, 108b/10

ç.+nıŋ 108b/7

ç.+ġa 108b/10

ç.+da 108b/12

çaġ < ET *çaġ/çaq* (EDPT, 403) Çağ

ç. 93b/6, 94b/3

ç.+da 65b/14, 66b/10, 68a/6, 77a/8

ç.+ı 113b/12

çaġır < ET *çaġır* (EDPT, 409) Şarap

ç. 68b/5

ç.+ġa 68b/5

çaġlıq Zaman, dönem

ç. 64b/10, 82b/11, 106b/14

çal- < ET *çal-* (EDPT, 417) Bir müziği dinlemeyi sağlayan aleti çalıştırmak, çalmak

ç.-adurlar 100b/3

ç.-ıp 94a/2, 105b/8, 93b/14

çaŋdavul < Moğ. Artçı

ç. 106b/6

çantayı Süslemede kullanılan taş

ç. 102b/12

ç.+nı 102b/12

çap- < ET *çap-* (EDPT, 394) Dört nala gitmek; vurmak; akın etmek

ç.-ar 65b/7, 65b/9, 66b/12

ç.-tı 98a/3, 107a/14

ç.-tılar 109b/10, 109b/11

ç.-adurlar 100b/5

ç.-a (çapa atlanduq) 98a/4

ç.-a (çapa kéldim) 118a/7

ç.-ıp 84a/11, 98a/12, 111b/7

ç.-qalı 66b/9

ç.-qan 89b/5

çapqula- Vuruşmak, dövüşmek

ç.-p 62b/8, 65a/13, 84a/10

çapqulaş- Dövüşüp vuruşmak

ç.-urlar 65a/12, 65a/14, 65b/5, 110a/12, 110a/13, 112b/9

ç.-tı 70a/10, 70a/11, 92a/5

ç.-tılar 73b/14

ç.-a (çapqulaşa çapqulaşa) 93a/11

çapqun Akın

ç. 106a/1, 109b/8

çapqunçı Akıncı

ç. 66b/9, 66b/11, 106a/3

ç.+nıŋ 106a/1,106a/4

ç.+ġa 106a/6

ç.+sınıŋ 98b/2

ç.+sıġa 106b/12

çaptur < ET *çaptur-* (EDPT, 395) Akın yaptırmak

ç.-up 66a/11

çārbāġ < Far. Dört bahçe, duvar

ç.+da 66b/1

ç.+ıġa 66b/1

çāre < Far. Yardım, çare

ç. 63b/9, 80a/10, 81a/9, 104a/2, 108a/11

ç.+si 83a/5

ç.+leri 106a/13, 118a/8

ç.+lerin 104a/4, 104b/2

çarla- < ET *çarla-* (EDPT, 429) Çağırmak, davet ve teklif etmek

ç.-r 98b/5

ç.-dılar 117a/13

ç.-ŋ 117a/12

ç.-ydur 113b/14

ç.-p 91a/11, 117a/2

çāşt-gāh < Far. Kuşluk vakti

ç.+dın 67b/1

çehre < Far. Çehre, yüz

ç. 114b/2

ç.+si 114a/1

ç.+lerni 101a/5

çehrelig < Far.+T. *çehre+lXg* Yüzlü,suretli

ç. 68b/1

çek- < ET *çek-* (EDPT, 413) Çekmek, uzatmak

ç.-ip 91b/4

çemen < Far. Çimen, yeşillik

ç. 113b/14

çerge < Moğ. Küçük kara kıl çadır

c. 71a/8,100b/14

c.+de 100b/13

c.+side 63b/12

c.+sidin 80b/7

çerig < ET *çerig* (EDPT, 428) Asker

ç. 62b/2, 62b/5, 66a/12, 68a/4, 69a/1, 69b/7, 70b/11, 71b/8, 72a/12, 77b/2, 77b/8, 77b/12, 78a/13, 87b/13, 88a/12, 88b/9, 89b/12, 99b/10, 99b/10, 100a/8, 100b/4, 100b/5, 103b/5, 103b/9, 103b/13, 105a/2, 106a/6, 109a/10, 109b/10

ç.+niŋ 67b/9, 105a/13

ç.+ni 65a/8, 65a/10

ç.+ge 61b/7, 61b/7, 66a/13, 97a/9, 105b/2

ç.+de 68a/1

ç.+i 62b/2, 62b/5, 77a/6, 104a/11, 105b/10

ç.+iniŋ 77a/7

ç.+ini 77a/2, 103b/

ç.+idin 77a/5

ç.+imizniŋ 72a/7

ç.+lerge 66a/10

ç.+lerini 103b/7

ç.+lerige 66a/9

çeşm < Far. Göz

ç. 99a/8, 110b/14

çeşme < Far. Pınar, su kaynağı

ç. 99a/4, 99a/6, 99a/6, 99a/8

ç.+din 99a/5

çıq- < MK *çıq-* < ET *taşıq-* (EDPT, 562) Çıkmak

ç.-mış 83b/6

ç.-ıptur 106a/3, 113a/11

ç.-tım 83b/10, 88a/12, 95a/10, 120a/3

ç.-tı 65a/10, 69a/2, 70a/5, 80a/10, 86a/14, 95a/11, 104b/9, 106b/8, 108b/8

ç.-tuk 89a/14, 102a/12

ç.-tılar 61b/12, 65b/2, 66a/4, 67b/3, 86a/6, 91a/2, 91b/12, 109b/12, 114a/11

ç.-qay 100b/13

ç.-sam 102a/1

ç.-sa 109a/1

ç.-a (çıqa atlanıp) 63a/12

ç.-a (çıqa alġay) 92b/10, 115a/5

ç.-a (çıqa kiriştiler) 91b/8, 114b/4

ç.-ıp 63b/1, 67a/10, 69b/3, 72a/5, 79b/3, 84a/4, 84b/6, 91b/13, 92a/5, 92b/14, 93a/10, 93b/4, 96b/12, 103a/1, 110a/6, 110a/12, 110b/8, 112b/1, 113b/5, 114a/10, 116b/1, 116b/13, 116b/14, 117a/11, 118a/4

ç.-qan 80a/12, 107b/9

ç.-qanda 85a/2, 95a/12, 98a/1, 117a/8, 119a/13

ç.-qandın 86b/2

ç.-qanını 80a/9

ç.-qanıdın 80b/2

ç.-qanımızġa 64b/5

ç.-mas 72b/13

ç.-madı 77a/4

ç.-maydur 77b/8, 107b/11

çıqar Çıkış

ç.+ı 97b/5

çıqar- < ET *çıqar-* (EDPT, 410) Çıkarmak

ç. 61b/7, 68a/1, 112b/7

ç.-lar 67b/14, 91b/5

ç.-ur 110a/8

ç.-ıpturlar 84a/6, 85a/1, 113a/11

ç.-dı 80b/7

ç.-dılar 94a/14, 111a/2

ç.-ay 77b/8, 77b/8

ç.-ıp 61b/7, 67a/7, 74b/5, 74b/8, 91a/7, 108b/3, 112a/8

ç.-ġalı 65a/14

ç.-ġandın 74a/12

ç.-may 106b/8

ç.-maġı 110a/10

çıqarıl- Çıkarılmak

ç.-dı 91b/13

ç.-ıŋ 117a/5

çıqarmaq Çıkarmak

ç. 77b/7

çıqıl- < *çık-*(*X*)*l* Çıkılmak

ç.-dı 114a/9, 95a/10

ç.-ġay 61a/3

çıqmaq Çıkmak

ç. 77b/6, 100b/9, 100b/11, 111a/5

ç.+ta 93a/10

ç.+ımızġa 94b/14

çına- Karar vermek

ç.-dılar 97a/5,103b/7

çınar Çınar

ç.+lar 97a/5

çırmaş- Dolaşmak

ç.-ıp 74b/12

çırmaşmaq Dolaşmak sarılmak

ç.+nıŋ 77b/11

çi < Far. Ne

ç. 97b/6

çom- < ET *çom-/çöm-* (EDPT, 422) Suya dalıp çıkmak

ç.-dum 98a/9

çoqul- Çoğalmak

ç.- up 113a/5

çoq Çok, fazla

ç.+usıġa 113a/7

çu < Far. Çünkü, nitekim

ç. 101b/10, 101b/11

çuġulluq Bozgunculuk

ç. 64a/4

çuqur < ET *çuqur* (EDPT, 409) Çukur

ç. 107b/6

çüçük Tatlı,lezzetli

ç. 95b/11, 106b/6

çün < Far. *çun* Çünkü

ç. 61a/3, 63b/7, 63b/13,72a/7 74a/7, 75b/6, 75b/7, 78b/6, 79a/3, 80a/14, 80b/4, 80b/11, 87a/6, 88a/9, 91b/11, 96a/8, 99a/8, 97b/8, 104a/14,105a/5, 116a/4, 116a/4, 114b/5

çüst < Far. Düzgün, uygun

c. 73a/4, 112a/10

D / Ḍ

dāb < Far. Şan

d. 110b/4

daban < Moğ. Dağ, tepe

d. 99b/4

d.+dın 103b/6

d.+ı 99a/3

d.+ınıŋ 103b/5

d.+ıdın 81a/12, 99b/2

dada Dayı

d.+mġa 81a/11, 96b/9, 101b/1, 102a/12

dağdaġa < Ar. Korku, telaş

d. 64b/6, 94a/1, 94b/5, 102a/1, 115b/4, 117b/6, 118a/3

d.+sı 68a/6, 95b/14

d.+lar 101b/6

dağı < ET *taqı* < *taq-ı* (EDPT, 466) Dahi

d. 79a/14

d.+larnı 62a/9

dāḫil < Ar. İç, içerisi

d. 69a/8

dāḫilī < Ar. İç ile ilgili

d. 99a/5

dāl < Ar. Arap alfabesinin sekizinci harfi

d. 100a/6

dālā < Ar. Sahra, ova

d.+nıda 83b/10

dāmana < Far. Dağ eteği

d.+dın 66a/4

d.+sıġa 66a/3, 106a/2, 106a/3

deŋ Kuruş

d.+i 76b/1

dara < Far. *derre* Dere, çay

d. 115b/8

d.+nıŋ 116a/7

d.+sıġa 81b/2

darı- Görünmek

d.-ġanlar 104b/13

darın- Tutulmak, yakalanmak

d.-ġan 105a/3, 105a/11

dārū < Far. İlaç

d. 109a/1, 109a/2, 109a/6

d.+nı 109a/6

daruġa < Far. Subaşı, şef

d. 89a/3, 118b/11

d.+sı 78b/5, 84b/5, 103b/13, 116b/7

d.+sını 104a/8

d.+ları 86a/6

d.+larını 86a/7

daruġalıq < Far.+T. *daruġa+lXk* Şeflik, subaşılık

d. 111a/14

d.+ını 82b/11

dāyim < Ar. Daim, sürekli

d. 87a/7, 91a/8, 113b/9

dāyimġı < Ar.+T. *dāyim+ġI* Her zamanki, her zaman olduğu gibi

d. 91b/11

dede < ET *dede* (EDPT, 451) Dede

d.+m 88b/14, 96b/13, 101b/12, 102b/2, 102b/10, 103a/1, 103a/11, 103b/2, 103b/3, 107a/5

d.+mniŋ 101a/13, 102a/11, 102a/14

d.+mdin 102a/9

d.+mge 102a/6

d.+mgi 96b/7, 101b/13, 108b/5, 119b/13, 119b/13

dem < Far. Nefes, soluk

d. 99a/8

deng < Far. Çarpışma sesi

d. 72b/11

der < Far. Kapı, eşik

d. 76a/2, 87a/10

derbest < Far. Bağlı

d. 76a/14

derviş < Far. Allah için alçakgönüllülüğü veya bir tarikata bağlı bulunan kimse

d. 83a/13, 98a/5

deryā < Far. Deniz

d. 90a/10

d.+nı 110a/1, 111a/3

d.+ġa 62b/2, 90a/9, 90a/11

d.+dağılarnı 62b/9

d.+sını 90b/4, 111a/2

d.+sınıŋ 71a/3, 101a/4

dest < Far. İmkan, olanak

d. 72a/4, 89a/2

d.+iniŋ 110b/14

destār < Far. Sarık

d.+ı 113a/5

dest-ġāh < Far. Zenginlik

d. 75a/1

destūr < Far. İzin; töre

d. 84b/5, 100a/9, 105a/6, 115b/1

d.+ı 75a/2

deşt < **Far. Çöl**

d.+qe 76a/8

devlet < Ar. Devlet

d. 97b/14, 108a/1, 110b/7

devlet-ḫˇāh < Ar.+Far. mevki ve zenginlik düşkünü

d.+larım 94b/4

d.+larımnıŋ 74a/5

d.+larımġa 79a/12

devlet-ḫˇahlıq < Ar.+Far.+T. *devletḫˇāh+lXk* Devlet isteyen

d. 110a/13

devr < Ar. dönme, zaman

d. 87b/7, 112a/8

d.- i kevreb 112a/8

d.+de 87b/8

d.+in 100b/5

devrle- < Ar.+T. *devr+lA-* Dönmek

d.-p 104b/10

dé- < ET *té-* (EDPT, 433) Demek, söylemek

d.-r 94b/5, 99a/13, 105b/7, 103a/12, 108b/14, 109a/4

d.-rler 64b/7, 70b/14, 73b/4

d.-ptürler 89b/8, 94a/6, 101b/9, 110b/3, 114b/2

d.-dim 83a/14, 83b/8, 97b/4, 101b/2, 105a/9, 108b/3, 111a/9, 111b/8, 112b/4, 115a/2, 115b/13, 116a/5, 116a/6, 116a/10, 116a/13, 116b/5, 117a/12, 117b/10, 118a/3, 118a/7, 118a/9, 118a/13, 118b/2, 118b/12, 119a/9, 119a/12, 119b/3

d.-di 83b/3, 87b/5, 97b/6, 109a/7, 112b/7, 113a/14, 113b/5, 113b/11, 114a/2, 114b/3, 115a/3, 116b/2, 116b/3, 116b/7, 117b/7, 117b/11, 118a/4, 118a/5, 119a/1, 119b/6

d.-dük 72b/11

d.-diler 68b/4, 72b/14, 78b/9, 83b/1, 83b/3, 83b/12, 88b/7, 105a/1, 105b/11, 108a/9, 111a/7, 115b/11, 116a/3, 116a/11, 116a/14, 116b/7, 118b/7, 118b/7, 119a/14, 119b/4, 119b/5, 119b/8

d.-sem 87b/4

d.-p 69b/3, 73a/1, 73b/11, 75a/6, 77b/8, 83a/9, 87a/13, 100b/1, 105b/6, 106b/7, 107a/2, 108b/9, 109b/4, 110b/12, 113a/2, 117b/3, 120a/2,

d.-geç 118a/12

d.-gen 67b/7, 67b/8, 69b/9, 96b/6, 98b/7, 102a/13, 107a/2, 113b/14, 119b/1

d.-genlerdin 85b/14

d.-mes 75b/4

d.-mey

dék < ET *teg* (EDPT, 475) Gibi (benzetme edatı)

d. 64a/14, 65a/4, 67a/4, 67a/7, 69b/7, 72b/4, 75a/5, 76a/8, 78a/1, 78a/4, 78a/11, 78b/12, 84b/3, 85b/8, 87a/12, 88a/2, 88a/6, 91b/12, 94a/11, 95b/6, 97a/4, 100a/2, 100b/6, 101b/1, 101b/7, 102b/13, 104b/14, 106b/4, 107a/2, 108a/5, 109a/2, 109a/3, 109a/6

d.+tür 118a/14

dér-ẖˇast < Far. İstek, dilek

d. 70b/6

d.+larnıŋ 93b/8

déyil- Söylenmek

d.-gey 105b/5

dīdār < Far. Yüz, çehre

d.+ da 81b/12

dīger < Far. Öbürü

d. 76a/3,114a/9, 117a/11, 95b/7, 97b/2

d.+i 77b/3

dilir < Far. Yürekli, korkusuz

d. (dilir bol-) 91b/8, 91b/11, 91b/12

dīm < Far. Yüz, surat

d. 100a/9, 103b/7

direng < Far. Bekleme, duraklama

d. 113b/4, 113b/12

dīvān < Ar. Şairin tüm şiirlerinin belli bir düzen içinde bulunduğu toplu eser

d. 68b/8, 75a/1

d.+ġa 74a/12

d.+ıġa 69a/8

divāne < Ar. Deli, budala

d. 76a/7

dīvār < Far. duvar

d.+nı 119a/5

d.+ı 68b/10

d.+ıdın 118b/14

diz < Far. Kale, sur

d. 105b/10

dōst < Far. Sevilen kimse, dost

d.+uŋġa 78b/2

dulġa < Moğ. Zırhlı, külah

d. 107a/14, 107b/1

d. +dın 65b/7

d. +sı 65b/10

d. +sıġa107a/5

dürdāne < Far. İnci tanesi

d.+dür 105b/1

dükkān < Ar. Dükkan, satış yeri

d.+ lardın 84b/1

dükkān-dār < Ar.+Far *dükkān-dār* Dükkan sahibi

d.+lar 84b/1, 84b/9

dürüst < Far. Dürüst

d. 67a/11

dürüşt < Far. Kaba

d. 94b/5

dürüşt-ġūyraq <Far.+T. *dürüşt-ġūy+rAk* Daha sert, daha kalın

d. 103b/1

düşmen < Far. Düşman

d. 75a/5, 96a/5, 107b/2, 101b/11

düş-vārlıq < Far.+T. *düşvār+lXk* güçlük zorluk

d. 101b/3

E / É

ebā'an cedd < Ar. Babadan babaya, kuşaktan kuşağa

e. 100b/7

ebyāt < Ar. Beyitler

a. 99a/10

ecel < Ar. Ömrün son bulması

e. 80b/4

ednā < Ar. Çok aşağı, alt düzey

e. 82a/9

eger < Far. Eğer

e. 63a/3, 64a/9, 67a/3, 70b/6, 71a/13, 74a/8, 78b/10, 83a/4, 83a/5, 87b/4, 89a/4, 94b/6, 95a/7, 103a/13, 106b/1, 114a/13, 115b/13, 116a/2, 117b/1, 117b/5, 118a/13, 118b/2, 118b/2, 118b/2, 119a/1

egerçi < Far. *eger+çi* Her ne kadar…

e. 64a/13, 64b/2, 65a/3, 73b/6, 75a/10, 85b/10, 87b/7, 88b/8, 97a/3, 95b/5, 97b/10, 100a/1, 101a/7, 106a/5, 107b/11, 110a/9, 116a/8

ehl < Ar. Bir yerde oturan

e.-i iyālları 81a/5

e.-i iyāllarını 72a/3

ekābir < Ar. Rütbece, faziletçe büyük olanlar

e. 85a/6

ekṣer < Ar. En çok

e. 62b/8, 65b/2, 79b/11, 86a/13, 97a/14, 101a/12, 104b/1, 107a/2, 114a/3

e.+i 74a/1

elfāż < Ar. Sözler, laflar

e.+ı 105b/4

elḥamdulillāh < Ar. Övülmek yalnız Allah'a yakışır.

e. 119b/8

emrī < Ar. Emir ile ilgili

e. 110a/2

endīşe < Far. Tasa,kaygı

a. 118b/1

engīz < Far. Hareket ettiren, kışkırtan

e. 79b/6

e.+i 68b/14

erbāb < Ar. Lider, ileri gelen

e. 84b/9, 104b/6

e.+ları 104b/3

erk Şehir içinde padişaha mahsus olan kaleye benzer saray

e.+ni 111a/8

e.+ke 62a/9, 90b/5, 111a/10, 111a/12

e.+te 85a/5, 111b/11, 113a/9

e.+iġa 62b/1, 63b/7

erzān < Far. Uygun, layık

e. 95b/11

erzānlıq < Far.+T. *erzān+lXk* uygunluk

e. 95b/12, 96a/2, 96a/6

esbāb < Ar. Sebepler

e. 66b/2

e.+ı 117a/14

e.+ıġa 66a/12

esliḥa < Ar. Silahlar

e.+dın 103a/12

eski < ET *eski* (EDPT, 246) Eski

e. 117b/9, 119a/5

eşnā < Ar. Vakit, sırasında

e.+da 72a/9, 73b/2, 87a/8, 87b/9

e.+sıda 68a/3, 97b/2

esrār < Ar. Sırlar

e. 101a/2

eşek < ET *eşek* (EDPT, 260) Eşek

e. 93b/8

eşrāf < Ar. Taraflar, yanlar

e. 85a/6

eşya < Ar. Nesneler, eşya

e.+sı 108b/11

et < ET *et* (EDPT, 33) Et

e.+i 71a/9, 93b/8

e.+ini 95b/8, 109a/5

e.+ler 95b/11

eṭrāf < Ar. Taraflar

e. 86b/8, 88a/3, 95a/4, 94a/2, 94a/9, 109b/10

etrāk < Ar. Türkler

e. 97a/4

evqāt < Ar. Vakitler

a. 78a/5

eṭvār < Ar. Tavırlar, hal ve hareketler

e.+ı 68b/2, 74b/9

e.+ını 88a/7

eṭvārlıq < Ar.+T. *eṭvār+lXk* Tavırlı

e. 103a/11

evbāş < Ar. Ayak takımı, terbiyesiz

e.+ını 62a/8

evlād < Ar. çocuklar, evlat

e. 69a/11

ev < ET *ev* (EDPT, 3) Ev

e.+niŋ 109a/4

evāḫır < Ar. Günler

a.+ide 74b/2

evqāt < Ar. Vakitler

e.+ta 88b/8

evvel < Ar. Önce, ilk

e. 68b/13, 70b/2, 74b/10, 75a/10, 75a/11, 85a/12, 86b/5, 101a/1, 112a/4, 119a/10

evvelki < Ar.+T. *evvel+ki* Önceki

e. 87b/1 115b/6 , 96a/5

ey Ey, seylenme edatı

e. 87b/8

eyvān < Far. Kemerli salon, köşk

e.+ıda 111b/6

eyyām < Ar. Günler, zaman

e.+da 99a/12, 99b/10, 104a/10, 109b/10

e.+ı 93b/7

é- < ET *ér-* (EDPT, 193) İmek; olmak → **ér-**

é.-miş 93b/10, 100a/4, 100a/4, 100a/7, 108b/9 118a/13

é.-dim 65a/1, 71a/7, 71a/11, 75a/7, 75a/12, 75b/3, 75b/4, 75b/4, 75b/5, 75b/6, 75b/9, 75b/10, 75b/13, 76a/6, 76a/6, 76a/9, 76a/9, 85b/7, 85b/7, 86b/7, 87a/2, 87a/2, 87a/11, 87a/11, 92a/9, 92b/3, 94a/1, 96a/9, 96b/13, 97a/14, 97b/1, 97b/10, 98a/14, 98b/14, 99a/1, 99a/12, 99b/14, 100a/1, 101a/11, 101a/14, 101b/1, 101b/2, 102b/1, 104b/12, 106b/8, 107b/2, 107b/4, 108b/9, 111a/6, 114a/6, 114a/11, 118b/5, 118b/14, 119b/11

é.-diŋ 87a/13

é.-di 61a/5, 61a/10, 61b/11, 61b/12, 62a/2, 62a/6, 62a/13, 62a/14, 62b/8, 62b/11, 62b/11, 62b/11, 62b/12, 63a/3, 63a/4, 63a/4, 63a/4, 63a/5, 63a/10, 63a/12, 63b/1, 63b/1, 63b/3, 63b/6, 63b/7, 63b/12, 63b/13, 63b/14, 64a/13, 64b/1, 64b/9, 64b/10, 65a/2, 65a/2, 65a/6, 65b/11, 65b/13, 65b/14, 66a/1, 66a/8, 66a/8, 67a/1, 67a/10, 67b/2, 67b/5, 67b/9, 67b/12, 67b/13, 67b/13, 67b/13, 67b/14, 68a/2, 68a/2, 68a/9, 68a/12, 68a/14, 68b/2, 68b/3, 68b/4, 68b/5, 68b/6, 68b/6, 68b/7, 68b/7, 68b/8, 68b/8, 68b/9, 68b/11, 68b/12, 69a/4, 69a/6, 69a/8, 69a/13, 69b/1, 69b/4, 69b/10, 69b/13, 70a/3, 70a/7, 70b/3, 70b/7, 70b/7, 71a/9, 71a/14, 71a/14, 71b/1, 71b/4, 71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/10, 71b/10, 71b/12, 71b/12, 71b/13, 71b/13, 72a/1, 72a/1, 72a/1, 72a/2, 72a/2, 72a/3, 72a/5, 72a/8, 72a/8, 72a/11, 72b/3, 72b/4, 72b/9, 73a/10, 73a/11, 73a/13, 73b/1, 73b/5, 73b/5, 73b/6, 73b/6, 73b/7, 73b/7, 73b/10, 73b/10, 74a/6, 74a/8, 74a/9, 74b/13, 75a/5, 75a/6, 75a/6, 75a/10, 75a/10, 75a/11, 75a/14, 75b/1, 75b/2, 75b/8, 75b/11, 75b/12, 75b/14, 76a/1, 76a/10, 76a/10, 76a/13, 76b/1, 76b/1, 76b/3, 76b/4, 76b/5, 76b/12, 77a/11, 77a/12, 77b/5, 77b/7, 77b/8, 77b/13, 78a/6, 78b/6, 79a/5, 79a/6, 79a/10, 79a/11, 79a/12, 79a/13, 79b/4, 79b/4,

79b/8, 79b/11, 80a/12, 80b/3, 80b/4, 80b/5, 80b/11, 81a/1, 81a/9, 81a/11, 81b/11, 81b/12, 82a/1, 82a/2, 82a/6, 82b/6, 82b/9, 82b/11, 82b/12, 82b/12, 82b/14, 83a/1, 83a/10, 83a/14, 83b/2, 84a/2, 84a/9, 84a/12, 84a/13, 84a/14, 84b/2, 84b/3, 84b/6, 84b/9, 84b/9, 84b/13, 85a/3, 85a/4, 85a/7, 85a/8, 85a/13, 85a/14, 85b/1, 85b/3, 85b/3, 85b/7, 85b/9, 85b/9, 85b/10, 85b/11, 85b/12, 86a/1, 86a/2, 86a/10, 86b/5, 86b/6, 86b/12, 86b/13, 87a/1, 87a/1, 87a/4, 87a/4, 87a/6, 87a/6, 87a/7, 87b/5, 87b/6, 87b/9, 87b/9, 87b/12, 88a/1, 88a/5, 88a/6, 88a/7, 88a/10, 88a/11, 88b/2, 88b/5, 88b/7, 88b/8, 88b/8, 88b/10, 88b/12, 89a/3, 89a/4, 89a/6, 89a/9, 89a/10, 89a/11, 89a/14, 89b/2, 89b/6, 89b/12, 89b/13, 90a/9, 90a/10, 90a/11, 90a/12, 90b/2, 90b/4, 90b/10, 90b/13, 90b/13, 91a/2, 91a/3, 91b/5, 91b/6, 91b/6, 92a/6, 92a/8, 92a/13, 92a/14, 92b/1, 92b/1, 92b/2, 93a/2, 93a/3, 93a/4, 93a/5, 93a/13, 93b/1, 93b/6, 93b/6, 93b/9, 93b/11, 93b/13, 94a/2, 94a/4, 94a/4, 94b/2, 94b/3, 94b/4, 94b/4, 94b/14, 95a/2, 95a/6, 95a/8, 95a/8, 95a/9, 95a/11, 95a/11, 95b/7, 95b/11, 96a/5, 96a/10, 96a/11, 96a/11, 96b/3, 96b/4, 96b/11, 97a/5, 97a/6, 97a/7, 97a/7, 97a/7, 97a/8, 97a/9, 97a/10, 97a/11, 97a/12, 97a/13, 97b/1, 97b/2, 97b/3, 97b/12, 97b/13, 98a/5, 98a/7, 98a/7, 98a/8, 98a/8, 98a/12, 98a/14, 98b/9, 99b/7, 99b/11, 99b/14, 100a/1, 100a/1, 100a/2, 100b/10, 100b/10, 100b/11, 101a/10, 101a/12, 101a/14, 101b/5, 101b/5, 101b/14, 102a/2, 102a/3, 102a/3, 102a/4, 102a/6, 102b/7, 102b/8, 103a/3, 103a/10, 103a/11, 103a/11, 103a/12, 103a/12, 103a/12, 103a/14, 103a/14, 103b/1, 103b/3, 103b/12, 104a/4, 104a/12, 104b/2, 104b/8, 105b/5, 105b/14, 106a/4, 106a/5, 106a/6, 106a/6, 106a/10, 106a/11, 106b/2, 106b/3, 106b/6, 106b/6, 106b/11, 106b/12, 107a/3, 107a/4, 107a/6, 107a/9, 107a/11, 107a/12, 107a/14, 107b/2, 107b/3, 107b/8, 107b/11, 108a/11, 108a/12, 108a/13, 108b/7, 108b/14, 109a/1, 109a/1, 109a/1, 109a/2, 109a/2, 109a/5, 109a/12, 109a/12, 109a/13,

110a/9, 110a/10, 110a/12, 110a/13, 110a/14, 110b/1, 110b/4, 110b/11, 110b/13, 111a/4, 111a/5, 111a/9, 111a/10, 111a/13, 111a/14, 111b/1, 112a/3, 112a/5, 112a/6, 112a/11, 112b/2, 112b/2, 112b/3, 112b/3, 112b/4, 112b/4, 112b/5, 113a/7, 113a/9, 113a/13, 113a/13, 113a/14, 113b/1, 113b/3, 113b/6, 113b/7, 113b/10, 114a/2, 114a/3, 114a/9, 114a/14, 114b/5, 114b/7, 114b/10, 114b/11, 114b/11, 114b/13, 115a/1, 115a/7, 115a/8, 115a/10, 115a/13, 115a/14, 115b/2, 115b/3, 115b/6, 115b/13, 116a/4, 116a/8, 116a/9, 116b/7, 116b/11, 116b/14, 117a/3, 117a/3, 117a/3, 117a/6, 117a/8, 117a/8, 117a/11, 117b/2, 117b/5, 117b/5, 117b/9, 117b/9, 118a/2, 118a/6, 118b/4, 119a/1, 119a/2, 119b/11, 120a/1

é.-dük 70a/5, 71a/7, 71a/8, 71a/9, 71b/8, 71b/9, 73a/9, 77a/13, 77a/14, 77b/14, 83b/14, 92a/12, 96a/1, 96a/2, 98a/6, 104b/7, 106b/11, 106b/14, 106a/7 111a/4, 111b/2, 111b/6, 112b/10, 113b/8, 114a/5, 114a/13, 114a/14, 118a/10, 119b/6

é.-diler 61a/11, 61a/12, 62a/5, 62a/7, 63a/3, 64a/3, 64a/5, 67a/7, 73a/2, 74b/5, 75a/9, 76a/14, 76b/3, 76b/13, 77a/1, 78a/3, 79a/9, 83a/13, 83a/14, 86a/3, 86b/3, 92a/7, 92a/9, 93a/7, 93a/8, 93a/10, 93a/10, 93b/2, 95a/4, 96b/12, 98a/,101a/13, 101a/14, 101a/14, 103a/8, 104b/1, 110a/3, 110a/11, 111b/12, 114b/9, 116a/7

é.-ken 73b/9, 73b/9, 97b/4, 107a/7

é.-kendürler 85b/4, 92b/9, 105a/13, 111b/7

é.-kende 78b/3

é.-kenini 114a/14

é.-mes 64b/12, 68b/7, 71b/7, 75a/10, 75b/3, 79b/4, 81a/1, 81b/5, 81b/6, 81b/9, 82a/14, 84a/8, 85b/3, 85b/14, 86a/2, 86b/13, 89b/14, 91a/2, 91a/8, 94b/2, 97b/10, 101a/14, 101b/13, 102a/2, 102a/3, 103b/12, 105a/2, 105a/5, 107b/3, 108a/11, 110b/4, 113b/12, 114b/10, 115b/13

é.-mestür 119b/9, 83b/9

égeçi < ET *eke* (EDPT, 100) Büyük kız kardeş, abla

é. 91a/6

é.+m 95a/12

é.+si 96b/10

é.+siŋe 91a/6

égen İken, idi

é.-dür 65a/9, 65a/11, 65b/10, 68b/3, 72b/8, 73b/12, 80a/3, 80a/3, 80b/14, 82a/14, 82a/14, 85b/5, 89a/6, 92b/13, 94a/6, 95b/4, 96a/13, 96b/1, 97a/9, 98b/1, 102b/3, 104a/6, 105a/12, 105b/6, 106b/1, 106b/2, 107a/8, 108a/11, 109b/3, 110a/5, 110b/2, 114a/13, 116a/11, 117a/7, 117a/9, 117b/3, 117b/4

é.-de 71a/6, 71a/10, 73a/14, 75a/9, 78a/11, 78b/3, 97a/13, 98a/13, 99a/11, 99b/1

éger Eyer

é.+e 95b/4

é.+ler 103a/9

égerlig Eyerli

é. 102b/10

égil- < ET *égil-* (EDPT, 106) Eğilmek

é.-ip 113a/7

éki < ET ***éki*** (EDPT, 100) İki

é. 61a/10, 61a/12, 61b/9, 61b/11, 62a/5, 63a/14, 64b/7, 64b/8, 65a/13, 65b/5, 66a/2, 66b/1, 66b/14, 66b/14, 67a/4, 67b/9, 68b/12, 70b/14, 71a/6, 71a/11, 72a/9, 72b/9, 73a/14, 73b/4, 73b/8, 73b/9, 74a/7, 74a/7, 77b/2, 78a/8, 79b/2, 79b/11, 80b/11, 80b/13, 82a/8, 82b/14, 83b/13, 84b/11, 87b/10, 87b/14, 88a/5, 88b/12, 88b/13, 90a/8, 90b/4, 91b/2, 91b/14, 92b/10, 93a/1, 93a/8, 93a/13, 94a/7, 94a/7, 94a/8, 94a/8, 94a/9, 95a/9, 95a/10, 97a/11, 98a/6, 98a/6, 101a/14, 102b/7, 103a/10, 105a/5, 105a/7, 105a/14, 105b/2, 106a/8, 107a/6, 107a/8, 108a/2, 109a/11, 110a/4, 111a/12, 112a/1, 112a/2, 113a/3, 113a/9, 113a/9, 113b/4, 114b/3, 115a/6, 116a/9, 117a/9, 118a/10, 118b/4, 119b/7, 119b/10, 119b/13

é.+de 68a/12

ékinçi İkinci

é. 64b/4, 68a/12, 85a/13, 85b/7, 85b/13, 86b/14

ékirer İkişer

é. 62a/3, 75b/5, 87a/11, 94b/9

él < ET *él* (EDPT, 121) Halk, insanlar

é. 64a/2, 65a/2, 73b/10, 82a/5, 83a/2, 83a/9, 84b/14, 85a/11, 92a/6,

93b/13, 101b/3, 104a/5, 104a/14, 104b/9, 105a/4, 105a/7, 105a/10, 105b/3, 106b/6
108b/1

é.+nin 94b/10

é.+ge 83a/3, 84b/3, 85b/14, 93b/7, 105a/3

é.+din 96a/1

é.+ini 87b/13, 90a/1

é.+ler 62a/6, 97a/4

é.+lerni 61b/2

é.+leri 62a/7

é.+lerini 61b/4

é.+lerige 61a/14

elbette < Ar. Mutlak, kesinlikle

a. 100a/5

élçi < ET *élçi* (EDPT, 129) Elçi

é. 94a/12

é.+ler 86b/10, 94a/2

élçilik < *élçi+lXk* Elçilik

é.+ke 94a/13

élig < ET *élig* (EDPT, 140) el

é.+niŋ 82a/5, 86a/11, 110b/14

é.+te 112b/3

é.+ige 79b/3, 95a/12, 100a/11, 100a/11, 100b/1, 103b/1, 106b/10, 113a/5

é.+ide 102a/2, 115b/3, 115b/4

é.+ini 62b/7, 100b/1

é.+igi 64a/14, 89b/14, 90a/5, 104b/10, 105a/5, 105a/6, 105a/8, 112a/4, 114a/10

é.+imdağı 107a/12

é.+imdin 108b/9

é.+inginizde 108b/1

é.+leri 74a/1

é.+lerige 64a/11, 66b/12

éligle- < ET *éligle-* (EDPT, 144) Tutmak, kavramak

é.-p 84a/5, 116b/6

é.-gendin 83a/6

éligle- Tutmak, kavramak

é. 111a/8

éllig < ET *ellig* (EDPT, 141) Elli

é. 66b/14, 71b/7, 85a/2

élt- < ET *élt-* (EDPT,130) Göndermek

é.-tim 107a/5

é.-mes 117b/7, 118a/1

ér < ET **ér** (EDPT, 192) Erkek, koca

é.+ge 80a/14

ér- < ET ér- (EDPT, İmek, olmak → **é-**

é.-miş 76a/8, 79b/7, 100a/5

é.-di 61a/1, 80a/14, 82b/10, 91b/13,

109a/4, 110b/2, 113b/10, 113b/12, 114b/5, 119a/11, 119b/11

é.-dük 74a/7, 115a/1

é.-diler 84b/1, 91b/11, 104a/3

é.-se 108b/7

é.-gese 78a/7

é.-mes 74a/7

éri- Erimek

é.-gey 75b/14

ériş- < ET *ériş-* (EDPT, 239) Erişmek

é. e tur- (érişe turup kaldılar) 105a/10

é.-ip 102a/4, 115b/1

érken < ET *érken* (EDPT,224) Erken

é. 84b/5

érklig < ET *erklig* (EDPT, 224) Güçlü,

é. 103a/12

érte < ET *érte* (EDPT, 202) Erte

é. 65a/11, 99b/2, 114a/9

é.+ sige 69b/10, 73a/6

éşik < ET *éşik* (EDPT, 260) Kapı

é.71b/13

é.+de 73b/5

é.+ini 119a/5

é.+ide 85b/5

é.+ige 61a/6, 73b/14, 91b/5, 101a/13, 106b/1

éşiklig < ET *éşiklig* (EDPT, 261) Kapılı

é. 107a/1, 113a/2

éşit- < ET *éşid-* (EDPT, 257) İşitmek, duymak

é.-türdiler 96a/14, 96b/1

é.-ip 80a/13, 80b/9, 105a/14, 116b/4, 118b/12

é.-keç 119a/3

é.-mes 75b/4

ét- < ET *ét-* (EDPT, 36) Etmek

é.-tim (sebq éttim) 99a/6

é.-tin (talep éttin) 89b/14

é.-sün (yād étsün)118b/9

é.-sem (baş alıp étsem) 101b/3

é.-ip (cezm étip) 78b/12, 95a/13, 115b/11

é.-mes (yād étmes) 100a/4

éttür < ET *éttür-* (EDPT, 67) Ettirmek

é. méŋ (uynı éttirmeŋ) 97b/4

évrül- < ET *evril-* (EDPT, 14) Evrilmek, dönmek

é.-ür 92a/11

é.-ürler 92a/13, 92b/1

é.-düm 115b/9

é.-gey 103b/10

é.-üp 69b/9, 93b/13, 103a/3

é.-gen 90a/3

é.-günçe 92b/1

F

fāide < Ar. Yarar, fayda

f. 62b/8

faqīr < Ar. Zengin olmayan

f. 93b/7

ferācī < Ar. Dervişlerin giydiği hırka

f. 112b/11

farq < Ar. Başkalık, ayırma

f. 85a/12, 105b/4

f.+qa 96b/12, 116a/14

f.+ta 96b/12

Fārsī < Far. İran dili, Farsça

f.+din 75b/5

farzen- < Ar. Diyelim ki

f.-dim 86b/6

faṣıl < Ar. Bölüm, kısım

f. 67a/5

f.+ġa 67a/3

f.+ıda 91b/2

faṣīl < Ar. Duvar, siper

f. 67a/9, 92a/14, 93a/10, 113a/4

f.+niŋ 92b/8, 113a/4

f.+ġa 66b/10

f.+din 67a/10, 95a/3

f.+iniŋ 92a/11

fāsiq < Ar. Fesat çıkaran

f. 62a/6

faẓīletlıq < Ar.+T. *faẓīlet+lXk* Erdemli

f. 68b/2, 87a/6

faẓl < Ar. Fazlalık, üstünlük

f. 70b/3

fehm < Ar. Anlama, anlayış

f. 83b/9, 102a/7, 118b/1

fehmle- < Ar. Anlamak

f.-di 111b/13

felāket < Ar. Musibet

f.+lerdin 65b/12

ferāġat < Ar. Bırakma, vazgeçme

f. 96a/1, 96a/3

f.+qa 96a/4

f.+ıġa 96a/6

ferāvān < Far. Çok

f. 95b/12

fermān < Far. Buyruk, emir

f. 64a/11, 64a/12

feṯḥ < Ar. Bir ülke veya şehri düşman elinden alma

f. 70b/3, 85b/14, 118b/10

f.+de 86a/2

f.+idin 86a/4, 86b/8, 87a/4

fetīle < Ar. Yaralara konulan tiftik

f. 109a/3

fetret < Ar. Duraklama, uyuşukluk

f.+lerde 64a/2

fevc < Ar. Bölük, takım

f. 91b/4, 91b/4

fevt < Ar. Yitirme, ölüm

f. 96a/14, 99a/1, 109b/5

f.+niŋ 99a/1

f.+ġa 98b/14

fikr < Ar. Düşünme

f.+ ini 101b/8

filān < Ar. Adı anılmak istenilmeyen şahıs ve şey

f. 118a/5

fi'l-cümle < Ar. Kısaca, özet olarak

f. 79b/4, 98a/14, 116a/6

fi'l-ḥāl < Ar. şimdi, hemen

f. 73a/1, 76a/14, 84b/12, 102b/5, 106b/9, 108a/14, 108b/1, 111b/14, 114b/6

fils < Far. Para birimi

f. 76b/4

fi'l-vāqı' < Ar. Gerçekte, aslında

f. 64a/12, 111a/8

firāvān < Ar. Kibirli, gururlu

f. 71a/9

firīb < Far. Aldatma, hile

f. 108a/11, 110b/4

fīruze < Far. Açık mavi renkli

f. 92a/13

firūdraq < Far.+T. *firūd+rAk* Bireyler

f. 82a/4

fitne < Ar. Kötülük, fena

f. 104a/10

f.+ler 64b/4, 79b/5

furṣat < Ar. Uygun zaman, elverişli durum, fırsat

f. 77b/9, 86a/13, 102b/4, 104b/10, 106b/9, 107b/2, 107a/7, 108b/6, 119a/5

f.+nı 73a/5, 109b/8

f.+ta 62a/12, 67b/9, 72a/4, 79a/7, 82b/9, 83b/4, 83a/3, 84a/11, 86a/8, 87b/4, 91a/2, 95b/10, 98a/12, 100b/9, 102a/8, 109a/12, 110b/11, 112a/13, 112b/1

f.+tın 84b/2

f.+larda 75a/14, 76b/10, 87a/10

G / Ġ

ġaddār < Ar. Hain, merhametsiz

ġ. 80a/3

ġadr < Ar. Hainlik, vefasızlık

ġ. 116a/12

ġ.+ıdın 77b/14

ġāfil < Ar. Gaflette bulunan, ihmal eden

ġ. 77b/14, 92b/9, 93a/6, 93b/13, 104b/9, 106b/6, 109b/2, 110a/5, 116a/13

ġ.+ta 85a/10, 85b/2, 85b/6, 104a/2, 110a/4

ġaflet < Ar. Durumdan habersiz kalma, dikkat etmeme

q. 110a/9

ġafletī < Ar. Dalgınlık, ihmal

ġ. 106b/4

ġāhī < Far. Bir kere, ara sıra

g. 76a/8, 76a/9, 92a/12, 101a/13, 101a/14

ġalaṭ < Ar. Yanlış, yanılgı

ġ. 65a/9, 105b/8

ġalebe < Ar. Yenme, üstünlük

ġ. 65a/14, 75a/7, 79b/1, 103a/5

ġālibā < Ar. Kuvvetli bir ihtimalle, belki

ġ. 83b/7, 99b/7, 100a/3, 100b/12, 102b/3, 108a/10

ġālibiyyet < Ar. Yengi, yenme işi

ġ. 104a/14

ġalle < Ar. Mahsüller

ġ. 87a/8, 87a/9, 87a/13

ġ.+din 87a/14

ġam < Ar. Tasa, kaygı

ġ. 118b/7

ġanīm < Ar. Düşman, ganimet alan

ġ. 69b/6, 69b/13, 70a/5, 70b/9, 70b/12, 73a/2, 85b/2, 85b/3, 88b/5, 89a/5, 89a/14, 89b/12, 101b/7, 106a/7, 108a/5

ġ.+niŋ 68a/3, 73a/7, 85b/1, 89b/3, 89b/10

ġ.+ni 71b/1 ,85b/12,105a/7, 109b/4

ġ.+ġa 85b/13

ġ.+im 85b/8, 85b/11

ġ.+i 85a/14, 85b/3

ġanīmet < Ar. Kazanç, düşmandan alınan kazanç

ġ. 73a/5, 109b/8

ġarābet < Ar. Gariplik, tuhaflık

ġ.+tin 81b/9

ġāret < Ar. Yağma, akın

ġ. 85a/9, 109b/5

ġ.+im 101b/14

ġaraż < Ar. Gaye, istek

ġ. 85b/14

ġ.+ı 110a/14

ġarbıçı Kırbaç

ġ.+sıġa 107a/13

ġarīb < Ar. Tuhaf, acayip

ġ. 75b/2, 84b/3, 85a/3, 90b/7, 94b/4, 98b/13, 103a/11, 109a/7, 110a/2, 115a/5, 118a/3, 118a/12

ġarīblıq < Ar.+T. *ġarīb+lXk* Tuhaflık,acayiplik

ġ.+ da 100a/5

gāv < Far. Öküz, boğa

g. 97b/6

ġavġā < Far. Kavga; savaş

ġ. 68a/1, 84b/9, 87a/3, 94a/2, 105b/8, 118a/9

ġ.+sın 105a/14

gavl < Far. Dervişlerin kalın giysisi

g. 117b/9

ġayb < Ar. Kayıp, belirsiz

ġ. 69b/4

ġayn < Ar. Arap alfebesi gayn harfi

ġ. 100a/6

ġayr < Ar. Ayrı, başka

ġ. 76a/6

ġazad < Ar. Harp, savaş

g. 89a/3

ġazel < Ar. Türk ve Fars edebiyatında en çok kullanılan şiir türü

ġ. 87a/7, 87a/11, 101a/1, 101a/3

ġ.+leri 68b/11

ġazelī < Ar. Gazelle ilgili

ġ.100a/2, 101a/1

ger < Far. Eğer

g. 68b/10

gez < Far. Kısa talim oku

g. 90a/13

g.+ler 71a/8

girāy < Ar. İsteyen

g. 78a/4

gird < Far. Yuvarlak; etraf, çevre

g. 97a/13, 99a/14

g.+ini 67b/12, 73a/12, 88a/14

g.+iġa 105a/13

g.+ide 109b/7

girift < Far. Tutma yakalama

g.+im 99a/9

giriftār < Far. Tutulmuş, yakalanmış

g. 76a/12

ġol < Moğ. Askerde saf ve alay

ġ. 66b/3, 69b/11, 89a/8, 100b/7, 100b/7, 106b/14

ġ.+ġa 89b/7

ġ.+da 70a/2, 89a/11

güft < Far. Et

ġ. 75b/4

ġulām < Ar. Tüyü çıkmamış delikanlı, genç

ġ. 62b/11, 62b/11

ġuma Kuma, cariye

ġ. 80b/1

g.+n 98b/12, 101a/7, 117b/7, 118a/1

ġ.+sı 69a/12

ġuncaçıça Tutsak, esir

ġ.80b/1

ġurbet < Ar. Gariplik, yabancılık

ġ.+te 100a/4, 100a/5

ġusl < Ar. Boy abdesti

ġ. 98a/9

ġ.+ġa 98a/7

gūr-ḫāne < Far. Türbe

g.+siġa 111b/4

gūşe < Far. Köşe, bucak

g.+de 84b/14

gūşe-gīr < Far. Bir köşeye çekilen

g. 107a/5

gūyā < Far. Sözüm ona, sanki

g. 119a/9

gül < Far. Gül çiçeği

g. 75a/4

güm < Far. Kayıp

g. 97b/6

günāh < Far. Dini suç

g. 81a/2

günāh < Far. Dini suç

g.+ı 87a/6

gūruḫt ?

g. 107a/14

güẕer < Far. Geçme, geçiş

g. 116b/8

g.+ini 65a/12

g.+iġa 107b/7

H / Ḥ / Ḫ

ḫ̆ābālūd < Far. Uykulu

ḫ. 104b/8

ḫaber < Ar. Yeni bilgi, son olarak duyulan söz

ḫ. 62a/14, 62b/2, 63b/6, 63b/7, 65a/6, 66b/5, 66b/7, 72a/10, 72b/6, 72b/7, 77b/3, 77b/10, 78b/3, 78b/14, 79a/4, 79b/8, 79b/9, 79b/12, 80a/6, 80a/9, 81b/9, 84b/11, 98a/3, 98b/7, 100a/8, 103b/7, 106a/2, 110a/7,

110b/12, 117b/14, 119a/12, 119b/4, 119b/5, 119b/6

ḫ.+ni 64b/14, 65a/3, 85a/2

ḫ.+i 63a/11, 80a/3, 98b/2, 99a/2, 106b/3, 118a/7, 118a/11

ḫ.+ini 72a/7, 80a/13, 102a/10

ḫ.+iŋizni 118a/11, 119b/9

ḫ.+ler 105b/13

ḫ.+lerni 63a/1

ḫ.+leri 74a/6

ḫaber-dār < Ar.+Far. *ḫaber-dār* Haberli, haberi olan

ḫ. 79a/3, 83a/9, 84b/2, 84b/9

ḫˇāce < Far. Hoca, ağa

ḫ. 78b/10, 80b/10, 104b/3

ḫ. ü erbāb104b/6

ḫ. ü erbābları 104b/3

ḫ.+niŋ 80b/14, 83b/6

ḫ.+ni 96b/13

ḫ.+ke 96b/12

ḫˇad(d) < Ar. Sınır

ḫ. 71a/9, 99a/9

ḥādiṣe < Ar. Olay

ḥ. 72a/4

ḫafī < Ar. Gizli, saklı

ḫ. 88b/9

hafta < Far. Yedi günlük zaman

h. 98b/14

h.+dın 79b/11

ḫˇāhān < Far. İstekli

ḫ.+i 78b/10

ḫˇāhī < Far. Bazen, ister

ḫ. 108a/12

ḫākān < Türk hükümdarı

ḫ. 106a/2, 106a/9, 106b/2, 106b/4, 107b/5

ḫ.+ġa 105b/14

ḫākkrez < Ar. kazıma, kazınma

ḫ.+iniŋ 67a/12

ḥāl < Ar. Durum

ḥ. 75b/13, 69a/4, 76a/3, 113a/11

ḥ.+dea112b/8, 118b/10, 119a/8

ḥālā < Ar. Şimdi, henüz

ḥ. 108b/1, 111b/9, 118b/9, 119a/2

ḥ.+ġaça 100b/6

ḥalāllıq < Ar.+T. *ḥalāl+lXk* Dostluk

ḥ.+ta 101b/8

ḫalāṣ < Ar. Kurtulma, kurtuluş

ḫ. bol- 62b/12, 62b/14, 65b/13, 96a/6

ḫalāṣlıq < Ar.+T. *ḫalāṣ+lXk* Kurtulma

ḫ. 114b/5

ḫˇān < Far. Hükümdar

ḫ. 83b/7, 83b/9

ḥālāt < Ar. Hal, durum

ḥ.+nı 85b/1

ḥ.+qa 76a/11

ḥ.+ta 106b/12, 107a/13, 111a/4, 112a/7, 113a/4, 113b/1, 114a/5, 114b/9

ḥ.+tın 102b/9

ḥālatī < Ar. Durumla ilgili

ḥ. 115a/5

ḫāl-dār < Ar.+Far. *ḫāl-dār* Benli, benekli

ḫ. 89a/12

ḥālet < Ar. Hal, durum

ḥ. 119a/9

ḥ.+te106b/12

ḥ.+i 118a/12

ḫālī < Ar. Hale mensup, şimdiki

ḫ. 77b/9, 81b/9, 92b/14, 102b/1, 117b/14

ḫalvet < Ar. Yalnızlık

ḫ. 114a/7, 117b/7

ḥamām < Ar. Güvercin, kumru

ḥ.+ da 111a/6

ḫams < Ar. Beş

ḫ. 66a/9

ḫan < Far. Hükümdar

ḫ. 77a/1, 62a/12, 71b/10, 72a/10, 76b/12,78b/7, 78b/13, 80b/1, 81a/11, 83a/8, 83a/9, 85a/2, 85b/8, 88b/14, 93b/12, 96b/1, 96b/7, 96b/9, 96b/13, 98b/2, 99b/5, 99b/9, 99b/12, 99b/13, 100a/1, 100a/8, 100a/10, 100a/13, 100b/2, 101a/13, 101b/1, 102a/6, 102a/12, 103b/2, 107a/5, 108a/5

ḫ.+dın 88a/3, 94b/3

ḫ+lar 103b/8

ḫandek < Far. Hendek, çukur

ḫ. 67a/5, 73a/13, 88b/1, 88b/9, 104a/12

ḫ.+nıŋ 88b/10

ḫ.+ke 66b/10, 88b/7

ḫāne-qāh < Far. Dervişlerin evi, tekke

ḫ. 84b/7

ḫ.+nıŋ 84b/7

ḫ.+da 84a/14

ḫān < Far. Hükümdar

ḫ. 75a/13, 96b/1, 96b/10

ḫ.+nıŋ 69a/4, 71b/11, 71b/11, 71b/13, 88a/7, 99a/2, 100a/10, 101a/10, 102b/7, 103a/3, 103a/3

ḫ.+nı 71b/14, 94a/14, 108a/3

ḫ.+ġa 100a/2

ḫ.+ıdın 81a/2

ḫ.+ımnıŋ 96a/12

ḫ.+ımnı 95a/10

ḫ.+ımġa 96a/10, 96a/14

ḫ.+lar 104a/12, 107b/13, 108b/3, 109a/9, 110a/11, 110b/1, 110b/3, 111a/1, 111a/2, 116a/1, 119a/13, 119b/4, 119b/14

ḫ.+larnıŋ 111a/3

ḫ.+largа 72a/2, 110b/3, 110b/12, 119b/2, 119b/10

ḫ.+lardın 103b/14, 110a/14, 110b/1, 110b/2

ḫ.+larıġa 64b/13

ḫandek < Far. Hendek, çukur

ḫ. 67b/13, 67b/13, 67b/14, 88b/1

ḫ.+niŋ 88b/10

ḫ.+ke 88b/7

ḫāne < Far. Ev

ḫ.-i vaʻde 85a/7

ḫ.-i vaʻdeġa 81a/9, 88a/10

ḫanlıġ < Far.+T *ḫan+lXġ* Hakanlık

ḫ.+a 81a/3

ḫaqq < Ar. Allah, Tanrı

ḫ. 98b/8

ḫarāb < Ar. Yıkık, viran

ḫ. 75b/6, 117a/3

ḫ.+dur 113a/14

ḫarb < Ar. Savaş, harp

ḫ. 92b/8, 117a/2

ḫ.+ ını 91b/7

ḫarekāt < Ar. Hareketler

ḫ. 62b/9

ḫ.+nı 80b/9

ḫareket < Ar. Hareket; davranış

ḫ. 101a/7

ḫ.+ni 111b/14

ḫ.+ler 75a/3, 78a/1

ḫ.+lerni 64b/13

ḫ.+lerdin 75a/4

hārīb < Ar. Haydut, yol kesen

h.+dür 115a/9

harīṭa < Ar. Harita

h.+sı 102b/13

ḫˇārlıq < Far.+ T. *ḫˇār+lXk* Aşağılık

ḫ. 101a/11, 101b/3

ḫ.+ lar 75a/7

ḫasīs < Ar. Pinti

ḫ. 82a/5

ḫāṣ < Ar. Özel, has

ḫ.+lar 98a/10

ḫaṣṣa < Ar. Bir kimseye ya da bir şeye özel olan nitelik

ḫ. 102b/10

ḫˇāst < Far. Dilek

ḫ.+ı 83a/7

ḫ.+ıdın 61a/4

ḫāṭır < Ar. Zihin

ḫ. 115b/5

ḫ.+ġa 76a/2, 99b/4, 104b/2, 115a/11

ḫ.+ıġa 110b/5, 83b/7

ḫ.+da 86a/3

ḫ.+ıda 97a/9

ḫ.+ımġa 120a/1

ḫ.+ımızġa 119b/4

ḫ.+ıŋġa 118a/8

ḫ.+larıġa 102a/7

ḫāṭır-nişān < Ar.+Far. Hatırda kalan

ḫ. 71b/3

ḫāṭir < Ar. Hafıza

ḫ.+din 95b/14

ḫatt < Ar. Çizgi, satır

ḫ.+ını 68b/6

ḫatun < Soğd. *ẖwātūn* < ET *xatun* (EDPT, 602) Kadın, hanım

ḫ. 80a/13, 80b/7, 95a/10, 97a/7, 102b/12

ḫ.+nıŋ 80a/4, 97a/8, 97a/10

havā < Ar. Hava

h.+sı 80a/14

ḫ.+nın 86b/8

havādār < Ar.+Far. *havā+dār* Açık mekanlı

h.+ları 74b/14

ḫavāṣ < Ar. Seçkin kimseler

ḫ. 76a/8

ḫavīlī < Ar. Ev

ḫ.+de 61a/9

ḫ.+siniŋ 93a/2

ḫ.+side 93a/3

hay Hey, seslenme edatı

h. 113a/2

ḫayā < Ar. Utanma sıkılma

ḫ. 75a/11, 75b/8

ḫayāl < Ar. hayal

ḫ. 70b/5, 79a/4, 80b/3, 81a/10, 82a/13, 84a/1, 95b/4, 95b/6, 102a/9, 104b/4, 105b/7, 105b/9, 112b/5, 115a/8, 115a/13, 117a/1, 117b/8

ḫ.+nı 85b/11

ḫ.+da 94a/10

ḫ.+ı 68a/4, 71a/1, 77a/4, 102b/3

ḫ.+ım 106a/10

ḫ.+ımġa 114a/14

ḫ.+ımdın 102a/2

ḫ.+ıŋız 115b/14

ḫayf < Ar. Haksızlık, zulüm

ḫ.+ım 107a/6

ḫ.+lar 81a/9

ḫaylī < Far. Epeyce

ḫ. 65b/8, 67a/2, 67a/2, 68b/5, 68b/7, 73b/10, 80a/8, 88b/5, 90b/2, 95a/2, 96b/11, 97a/7, 98a/9, 100b/10, 101a/11, 102b/2, 107b/1, 107b/13, 109a/7, 110a/10, 111a/4, 112b/6, 112b/13, 113b/2, 115a/12, 115b/4, 115b/5, 116a/11, 116b/10, 117b/6, 117b/9

ḫayrān < Ar. Şaşmış, şaşa kalmış

ḫ. 80b/2

ḫāżır < Ar. Hazır, mevcut

ḫ. 64a/10, 72a/13, 83a/13, 97a/11, 111b/12, 118b/9

ḫāẕik < Ar. İşinin ehli

ḫ. 108b/14

ḫażret < Ar. Saygı için büyüklere verilen unvan

ḫ. 83b/7

hem < Far. Hem, ve, aynı zamanda

h. 61a/3, 62a/3, 63a/5, 63b/3, 64b/7, 65a/5, 66b/8, 66b/12, 67b/4, 68a/11, 68b/4, 68b/7, 68b/8, 69a/8, 69b/4, 69b/11, 70a/5, 70a/10, 70b/12, 70b/14, 71a/12, 71b/5, 71b/8, 71b/9, 72b/5, 74a/9, 74a/11, 75a/3, 75a/12, 75b/1, 76b/2, 77a/4, 77a/6, 77a/8, 77a/10, 77a/11, 78b/9, 78b/13, 79a/12, 79a/13, 79a/13, 79b/4, 79b/11, 80a/8, 80a/10, 80a/13, 80b/1, 80b/2, 80b/2, 80b/10, 81b/11, 82a/4, 82b/10, 83b/8, 84a/2, 85a/10, 85b/5, 85b/12, 85b/12, 86a/13, 86a/14, 86a/14, 87a/1, 87a/1, 88a/8, 88b/12, 88b/14, 89a/14, 89b/4, 89b/11, 90a/1, 90a/1, 90a/3, 90a/4, 90a/8, 90b/13, 90b/14, 91b/6, 93a/14, 93b/1, 93b/2, 94a/14, 94b/11, 95a/6, 96a/14, 96b/1, 96b/8, 96b/10, 97b/10, 101a/8, 101a/8, 101b/12, 101b/12, 101b/13, 101b/14, 102a/2, 102a/5, 102a/9, 102b/4, 102b/13, 103a/1, 103a/5, 103a/6, 103a/6, 103b/8, 104a/8, 104b/1, 104b/10, 105b/7, 106a/1, 106a/8, 106b/8, 107a/8, 107a/8, 107b/3, 107b/5, 107b/10, 107b/13, 108b/14, 109a/4, 110b/7, 110b/8, 111a/7, 111a/10, 111b/5, 111b/12, 112a/3, 112b/8, 112b/14, 113b/4, 113b/5, 113b/6, 114b/2, 114b/10, 114b/11, 114b/12, 114b/13, 115a/1, 115a/5, 115a/8, 115a/9, 115a/9, 115a/14, 115a/14, 115b/1, 115b/10, 116a/3, 117a/3, 117b/1, 119a/13, 119b/4, 119b/6, 119b/7, 119b/8

hemīşe < Far. Daima, sürekli

h. 64b/10, 89b/14, 97a/14, 98a/5, 98b/14, 100b/9, 106b/8

hem-rāh < Far. Yoldaş, yol arkadaşı

h. 75b/12, 84a/2, 106b/11

h.+ ları 118b/11

henüz < Far. Henüz

h. 63a/10, 75a/13, 83a/2, 84b/1, 101b/9, 104a/11, 106a/4, 115b/10, 97a/7

her < Far. Hep bütün

h. 61b/5, 64b/2, 66a/10, 67b/11, 68a/1, 71a/6, 71b/2, 73a/1, 75a/5, 75a/11, 77b/13, 83a/6, 83a/14, 84b/14, 84b/14, 86b/13, 90b/11, 92a/11, 92b/10, 94a/1, 94a/2, 94a/10, 99a/12, 99b/8, 100b/8, 101a/3, 105b/1, 107b/6, 109a/1, 110a/14, 110b/3, 110b/5, 111a/14, 111a/14, 112a/4, 116a/5, 116b/12, 116b/13, 117a/8, 117a/8, 118b/8, 119b/9, 119b/14, 120a/2

her-çend < Far. Her ne zaman

h. 105a/4

her-gāh < Far. Büyük çadır

h. 76a/2

hergiz < Far. Asla, hiçbir zaman

h. 81b/4, 103a/14

ḥesāb < Ar. Hesap, sayma

ḥ. 68a/7, 68a/10

ḥ.+larnı 71b/2

heves < Ar. Arzu, istek

h.+im 101b/5

ḫıred < Far. Akıl

ḫ. 86a/4

ḥırṣ < Ar. Sonu gelmeyen arzu

ḥ.+ ı 68b/5

ḫıẕmet < Ar. Hizmet

ḫ. 65a/4, 72a/2, 72a/3, 84a/9, 115b/14, 115b/14

ḫ.+te 116a/5

ḫıẕmetī < Ar. Hizmetle ilgili

ḫ. 116a/3

ḫıẕmet-kārlıq < Ar.+Far.+T. *ḫıẕmet+kār+lXk* Hizmetkarlık

h.+lar 81b/14, 82a/6

ḫ.+larnı 82a/3

ḥicāb < Ar. Örtü, perde

ḥ. 75a/11, 75a/12, 75b/8, 76a/1

hīç < Far. Hiç, önemsiz

h. 61a/4, 61b/14, 62b/6, 63a/11, 64b/1, 66a/7, 66b/11, 67a/8, 67a/10, 67a/12, 69a/11, 70a/8, 70b/10, 71b/7, 72b/1, 73a/3, 73a/6, 73a/13, 73b/6, 75a/6, 75b/3, 75b/7, 76b/4, 80a/6,

80a/6, 80a/10, 81b/5, 84a/7, 85a/4, 85b/9, 85b/11, 88a/8, 88b/5, 88b/10, 89a/6, 89b/6, 90a/6, 93b/6, 94a/3, 94a/4, 94b/8, 94b/8, 95a/5, 95a/6, 102a/1, 102a/2, 102a/5, 104a/13, 100a/5, 107a/12, 113b/1, 116b/10, 117a/7, 117b/7, 118a/1, 119b/11

hīç-kes < Far. Hiç kimse

h. 75b/6

ḥikāyet < Ar. Hikayeler

ḥ. 75b/9, 97a/10, 115b/7

ḥīle < Ar. oyun, aldatma

ḥ. 110a/14

ḫilāf < Ar. karşı zıt yanlışlık

ḫ.+ı 110b/14

ḥimāyet < Ar. koruma, korunma

ḥ. 114b/10

ḥ.+i 75a/5

ḥīn < Ar. An, zaman

ḥ.+de 119a/4

hirāvul < Moğ. öncü, öncü bölüğü

h. 66b/3

h.+nı 69b/11

ḥisāb < Ar. Sayma, hesap

ḥ. 94a/5, 97a/12

ḥ.+ı 111a/9

ḥiṣār < Ar. Etrafı korunaklı kale

ḥ. 63b/14, 68a/12, 81a/4, 81b/2, 82a/1, 99a/11

ḥ.+ġa 64a/1, 99b/9

ḥiṣṣe < Ar. Pay

ḥ. 108b/3

ḥiyel < Ar. Hileler

ḥ. 77b/8, 118b/11

ḫod < Far. Kendi, kendisi

ḫ. 64a/9, 65a/10, 73b/1, 74b/14, 75a/12, 75b/11, 76a/1, 76b/12, 77a/12, 82a/13, 83a/3, 83a/4, 83a/5, 84a/14, 88a/9, 89b/13, 92a/7, 94a/5, 94a/10, 98a/11, 101b/5, 102a/1, 102a/3, 109b/1, 109b/2, 110b/5, 111b/13, 114b/6, 115b/3, 115b/13, 115b/14, 116a/11, 117a/7, 117b/3, 117b/11, 117b/14, 118a/14

ḫ.+nı 63a/4

hūnile- Yayın kirişine ok yerleştirmek

h.-p 107a/7

ḫoş < Far. Güzel, iyi

ḫ. 111a/5, 114b/6

ḫoş-ḥāl < Far. Geçimi yolunda olan

ḫ. 118b/10, 119b/2

ḫoş-ṭab‘ < Far. Güzel huylu

ḫ. 68a/9, 100a/1

ḫūb < Far. Güzel, hoş, iyi

ḫ. 68b/7, 96a/13, 117b/5, 119b/5

ḫ.+lar 93a/14

ḫulyā < Ar. Hayal

ḫ. 88b/8

ḫusūs < Ar. Bakım,iş,kanun

ḫ. 110b/4

ḫuzzār < Ar. Hazır olanlar

ḫ. 86a/14

ḫużūr < Ar. Hazır olma, bulunma

ḫ. 117b/10

hücūm < Ar. Saldırma

h. 111a/1

ḫuften < Far. Düşen

ḫ. 106b/2

ḫ.+ġa 117b/1

ḫ.+ġaça 115b/8

ḫükm < Ar. Hüküm, emir

ḫ. 64b/3, 64b/5

hüner < Far. Bilme, marifet

h. 68a/7, 87a/10, 87b/3

h.+i 90a/6

hürkütmek Ürkütmek

h. 64b/1

ḫürmet < Ar. Saygı

ḫ. 115b/10

I

ıl- < ET *ıl-* (EDPT, 125) İnmek, alçalmak

ı.-madı 80b/2, 82a/10

ıldam Çabuk

ı. 72b/7, 72b/10, 93a/1, 113b/12, 114b/4, 115a/13, 106b/13

ıldımraq < *ıldam+rAk* Daha çabuk, daha seri

ı. 70a/5

ıldız Yıldız

ı. 109a/3

ı.+dın 109a/1

ılġa- Baskın yapmak, saldırmak

ı.-duk 82a/13, 84a/2, 104a/1, 109a/14

ı.-p 72b/8, 77a/7

ılġar Baskın, hücum

ı. 61b/11, 63b/10, 73b/13, 119b/13

ılqı Başı boş gezen at sürüsü

ı.+ların 71a/13

ıltıra- Parlamak

ı.-p 117a/7

ışlāḫ < Ar. İyileştirme, yeniden düzenleme

ı. 111b/3, 111b/9

ı.+dın 112a/1

ıżṭırāb < Ar. Sıkıntı, büyük acı, eziyet

ı. 75b/9, 85a/2,102b/5, 111a/7, 111b/9, 112b/13, 116b/11, 116b/12, 119a/4

ı.+ta 80a/9, 102b/2, 105b/6

İ

ibit- Islatmak

i.-ip 93b/11

ibtilā' < Ar. Tutulma, düşkünlük

i.+sıdın 96a/6

icāzet < Ar. İzin, ruhsat

i. 64a/1, 71b/2, 71b/4, 101a/8

iç < ET *iç* (EDPT, 17) İç

i.+i 81a/10, 114a/7

i.+ide 61a/9, 82b/12, 91a/5, 91a/12, 107b/2

i.+idin 85b/1, 105b/11

iç- < ET *iç-* (EDPT, 19) İçmek

i.-tim 117b/10

i.-ti 118a/14

i.-mes 68b/5

içki Saraya mensup olanlar

i. 63b/12

i.+din 65b/2

i.+ler 65b/2, 70a/1, 70a/3, 76b/6, 83a/12, 89a/11, 91a/1, 91a/10, 91a/13, 91b/13

i.+lerni 74b/6, 89a/14

i.+lerdin 65b/3, 92a/12

i.+leri 63a/9

i.+leridin 68a/11

i.+lerimiz 67b/5, 79a/8

içkülü Sarhoş, içkili

i.+ge 85b/4

iġvā < Ar. Azdırma, yoldan çıkarma

i. 68b/14

iḫlāṣ < Ar. Temiz sevgi, içten gelen dostluk

i. 82b/7

iḫtilāṭ < Ar. Karşılaşıp görüşme

i. 75b/9

i.+ı 77a/4

iḥtimāl < Ar. Olasılık

i.+i 70b/11, 71a/14, 104b/3, 115b/5

i.+leri 74a/9

ihtimām < Ar. Özenle iş yapma, gayretle çalışma

i. 66a/11, 88b/12

i.+nıŋ 89a/3

i.+nı 109b/6

ihtimāmlıq < Ar.+T. *ihtimām+lXk* Bitirme, sona erdirme

i. 66a/12

iḫtirāz < Ar. Sakınma, çekinme

i. 115b/1

iḫtiyāc < Ar. Muhtaçlık, yokluk

i. 65a/8, 70a/8, 98a/7

iḫtiyār < Ar. Seçme, tercih etme

i. 75a/3, 76a/14, 76b/2

i.+ım 76a/10

iḫtiyāṭ < Ar. Tedbirli davranma

i. 88b/1, 67b/4, 67b/12, 68a/1, 70a/6, 98b/10, 110a/5, 116b/2

ikiley İki defa, ikişer

i. 61b/14

i.+lar 73a/13

il Vilayet

i. 85a/10

ilān < Ar. Meydana çıkarma

ı. 95b/2, 95b/7

ilgeri < ET *ilgerü* (EDPT, 144) İleri

i. 61b/13, 66a/4, 84a/3, 89b/7, 90a/7, 92a/5, 92a/10, 102b/2, 116a/9, 116a/11, 119a/1

i.+din 89b/11, 90a/4, 103b/7

i.+miz 90a/3

i.+ki 92a/4, 106b/13

ilgerirek < *ilgeri+rAk* Daha ileri

i. 66b/9, 103b/6, 104b/5, 105a/14, 105b/6, 107a/1, 107a/7, 107a/9, 112b/10

iltimās < Ar. kayırma

i. 61a/7

īmā' < Ar. İşaret, işaretle anlatma

ī. 83b/8, 110b/3

'imaret < Ar. Aşevi

'i.+leride 110b/9

imdi < ET *amtı* (EDPT,156) Şimdi, halen

i. 93b/6

imkān < Ar. Olanak

i. 75b/10

i.+ı 76a/1

imrūz < Far. Bugün

i. 101b/10

imtidād < Ar. Sürme, devam etme

i.+ ı 94b/7, 96b/4

inan- İnanmak

i.-a al- (inana almaduk) 117a/4

i.-adur 118a/14

i.-mağıl 78b/1

inçke < ET *inçge* (EDPT, 174) İnce

i. 109a/4, 97b/3

inçkelik < ET *inçg+lXk* (EDPT, 174) İncelik

i. 104b/6, 105a/14, 117a/5

ini < ET *ini* (EDPT, 170) Küçük erkek kardeş

i. 99b/8, 119b/3

i.+m 108b/9, 110b/8

i.+si 66b/14, 67b/3, 69b/2, 72a/4, 73b/13, 73b/14, 74b/4, 76b/9, 77b/3, 77b/5, 78a/8, 82a/1, 84a/12, 84a/14, 87b/12, 88a/5, 89a/13, 90b/9, 99b/11, 105b/13, 108b/3, 109a/11, 119b/7

i.+siniŋ 93a/5

i.+leri 70a/2, 96b/2

i.+leriġa 101b/6

i.+leridin 65b/6

inṣāf < Ar. Merhamete dayanan adalet

i. 68a/8

inṣāflıq < Ar.+T. *inṣāf+lXk* İnsaflı, merhametli

i. 85a/11

insāniyyet < Ar. İnsanlık

i. 81b/14, 82a/8

i.+ni 82a/9

intiqām < Ar. Öc alma

i. 74b/14

intiẓār < Ar. Bekleme

i.+ıda 104b/7

iqtidār < Ar. Güç, yetme, yetebilme

i. 75a/3

iqtiżā' < Ar. Lazım gelme, gerekme

i. +sı 100a/6

irevül Kılavuz; ordunun önünde giden

i. 70a/3, 89a/8, 89a/11, 89b/4, 89b/10

i.+ ge 70a/12, 89a/14, 89b/5

iste- < ET *iste-* (EDPT, 243) İstemek

i.-r 119b/7

istikbāl < Ar. Gelecek

i.+leriġa 83b/6

istiklāl < Ar. Kanıt veya veriye dayanarak sonuç çıkarma

i. 69a/13

istimālet < Ar. Teselli etme

i. 61b/2, 117a/2

i.+lar 117a/13

istimdād < Ar. Yardım isteme

i. 86b/9

istirāḥat < Ar. Dinlenme

i. 96a/7

iş < ET *iş* (EDPT, 254) İş

i. 61b/14, 62b/8, 63b/10, 66a/7, 66a/13, 66b/11, 67b/6, 73a/13, 83a/3, 85a/4, 85a/11, 85b/7, 85b/8, 87b/10, 88b/10, 89b/5, 89b/9, 91b/9, 92a/6, 92a/8, 93a/7, 105b/2, 105b/2, 108a/14, 109b/5, 109b/5, 111b/9, 111b/10,

112a/1, 113a/9, 113a/13, 113b/2, 118a/13, 118b/9

i.+dür 65a/7

i.+niŋ 64b/2, 111a/8

i.+ni 99b/3

i.+din 111b/13, 118a/7

i.+ke 61b/14, 74a/1, 93a/14

i.+i 73b/5, 77a/9, 80b/14, 87b/9, 93a/13, 105b/12, 114b/5

i.+ige 80b/2, 88b/11

i.+imiz 86b/1, 87b/8, 119a/1

i.+imni 119a/4

i.+ler 64b/2, 85a/12, 87a/12, 91a/8

i.+lerni 81a/2

işāret < Ar. Bir şeyi gösterme

i. 83b/8, 97a/1, 100b/2, 111b/13

it Köpek

i.+ler 84b/3

iṭmīnān < Ar. Emin olma, güvenme

i. 116a/8

iṭmīnānī < Ar.+Far. *iṭmīnān+ī* Emin olma durumu

i. 116a/6

ittifāq < Ar. birleşme, uyuşma, sözleşme

i. 64a/3, 69a/7, 74a/13, 109a/9, 110b/2, 117b/11, 119b/7

i.+dın 79a/3

i.+ı 110b/2

iẓhār < Ar. gösterme, meydana çıkarma

i. 110a/13

i.+ı 110b/11, 113b/3

i.+ını 82b/8

K / Q

qabāḥat < Ar. çirkin davranış, suç

q.+lar 65a/4,65a/5

qaba Kaba

q. 68b/1

qabal Kuşatma

q. 70b/12

q. qıl- 94a/6

q.+ıda 77a/11

qabal-dārlıq < T.+Far.+T. *qabal+dār+lXk* Kuşatıcı, kuşatmak eylemi

q. 94a/6

qabarçuġlan- Kabarcıklanmak

q.-ıp 72b/4

qabr < Ar. Mezar

q.+i 102a/14

qabūl < Ar. Kabul etme, razı olma

q. qıl- 104a/7

qaç- < **ET** *qaç-* (EDPT, 589) Kaçmak

q.-urup 112a/8

q.-tı 70a/11

q.-tılar 90b/11

q.-ay 107a/2

q.-a bér- (qaça bérdi) 106a/8, 112b/14, 113a/3

q.-a bér- (qaça bérdiler) 104b/10, 112a/8

q.-a bér- (qaça bérip érdi) 119a/11

q.-a kiriş- (qaça kirişti) 95a/3

q.-a kiriş- (qaça kiriştiler) 94b/10, 105b/11

q.-ıp 62a/4, 62a/12, 63a/10, 76b/14, 78b/3, 79a/3, 79b/5, 81b/1, 84b/6, 95a/4, 99b/12, 101a/7,109a/9, 109b/3, 109b/9, 111a/6, 113a/4, 113a/6, 113a/8, 119a/13

q.-qan 113a/6, 114b/1

q.-qanlar 92a/6

q.-may 107a/2

qaçan < ET *qaçan* (EDPT, 592) Ne zaman

q. 83b/1

qaçar Arka

q.+lar 77a/8

qaçmaq Kaçmak

q. 80b/3

q.+qa 104b/12

q.+ları 92a/7

qaçur- < ET *qaçur-* (EDPT, 592) Kaçırmak

q.-dılar 93a/12

qaçurul- Kaçırılmak

q.-dı 85b/12

qada- < Moğ. Batırmak, çivilemek

q. 113a/5

qadaġ < Moğ. Dış taraf

q.+ġa 66a/9

qadem < Ar. Adım

q. 107b/4, 112a/10

qadr < Ar. Kudretli

q.+ını 96a/2

qaf < Ar. Arap alfebesi harfi

q. 100a/6

kāfir < Ar. Tanrı tanımaz

k.+ ni 68a/6

kāfir-veş < Ar.+Far. kafir gibi

k. 62a/6

qāfiye < Ar. Beyit sonunda aynı sesi veren harflerin tekrarlanması

q. 87b/2

q.+de 87b/5

q.+sini 87b/1, 87b/1

q.+side 99b/14

kāhil < Ar. Olgun, orta yaşlı

k.+niŋ 112a/10

qaqasraq < *qaqas+rak* Dar yol, patika

q. 96a/8

qal- < ET *qal-* (EDPT,615) Kalmak

q.-mış 116a/13

q.-ıptur 61a/2, 86a/3

q.-dım 107b/3, 114b/14, 115a/6

q.-dı 72b/11, 78a/7, 81b/3, 89b/6, 107a/8, 113a/5, 114b/10, 114b/12, 114b/13, 115a/5, 116b/10

q.-dılar 64a/2, 70a/7, 92a/3, 98b/6, 105a/10

q.-adur 114b/11

q.-ıp 61b/12, 89b/11, 90a/9, 93a/8, 93b/1, 96a/11, 98a/1, 101a/12, 107a/3, 113b/6, 114a/5, 114b/9

q.-ġan 66b/2, 98a/1

q.-ġanda 77b/9

q.-ġanını 95b/3

q.-madı 69a/11, 75a/3, 75a/12, 78a/2, 89b/6, 95a/5

q.-mas 102a/1

q.-maydur 70b/7, 115a/1, 115a/13

kalāntarī < Far. Karakol

k.+nin 97a/6

qalın < ET *qalın* (EDPT, 622) Çok

q. 67a/14, 70a/12, 70b/1, 71a/3, 71a/4, 71b/6, 72a/6, 76b/11, 78a/10, 81b/3, 90b/6, 103a/6, 107b/2, 110a/10, 111b/10, 112a/6, 113b/7, 114a/11, 118b/14

qalınlıq Çokluk

q. 75a/9

qallāş < Ar. Kalleş

q. 84b/14

qallāşlıq < Ar.+T *qallāş+lXk* Kalleşlik

q. 101a/11

q.+tın 101a/12

qalmaq Kalmak

q.+ı 113a/3

qalqan Kalkan, savaş kıyafeti

q. 107a/12

kām < Far. Arzu, istek

k. 68b/11, 85b/14, 95a/6, 98b/14

kām-yāft < Far. Muradına eren, mutlu

k. 93b/8

qamçıla- Kamçılamak

q.-p 105a/4

qanda Nerede

q. 73a/1

qandaġ Ne kadar, çok

q.+ı 85a/8

qap- Kapmak, tutmak

q.-tı 72b/12

qapa- Kuşatmak

q.-dı 87b/13

q.-dılar 72a/13

q.-masa 73a/3

qapamaq Kuşatmak

q. 61b/8

q.+nıŋ 73a/8

qapqara Kapkara

q. 97a/13

qapu Kapı, eşik

q. 73a/2

q.+ġa 109b/5, 99b/3

q.+da 85a/3

q.+dağını 73a/3

q.+sı 116a/1

qara < ET *qara* (EDPT, 643) Kara, siyah

q. 62a/9, 62a/10, 63b/3, 69b/2, 86a/14, 88b/8, 93b/10, 99b/6, 114a/9

q.+sı 72b/9, 91a/7

q.+sını 91a/6

qarala- < ET *qarala-* (EDPT, 659) Karalamak

q.-ydur 118a/2

qaralıq Karalık, siyahlık

q.+qa 105a/13

qaranġu < ET *qaraŋġu* (EDPT, 622) Karanlık

q. 95a/1, 105a/1, 115b/11

q.+da 106a/12

qaraq Yağma

q. 72a/5

qarār < Ar. Karar

q. 65a/9, 70b/9, 74a/12, 74b/1, 83a/7, 100b/12, 103b/9, 118b/3

q.+ıġa 95b/6

q.+ım 76a/10

qaravul < Moğ. Koruyucu

q. 106b/5

q.+dın 106a/2

qaravulluq < Moğ.+T. *qaravul+lXk* Koruyuculuk

q. 114a/10, 116b/14

kārger < Far. İşçi, çalışan

k.+dür103a/13, 103a/14

qarı < ET *qarı* (EDPT,659) Yaşlı

q. 89b/8, 97a/6, 106a/11

qarı- < ET *qarı-* (EDPT, 645) Yaşlanmak

q.-ġuça 73a/4

qarluġaç < ET *qarlıgaç* (EDPT, 659) Kırlangıç

q. 62b/6, 62b/10

qart < ET *qart* (EDPT,647) Pir, ihtiyar

q. 79b/3

qaş < ET *qaş* (EDPT, 669) Ön, huzur

q.+ġa 104b/13

q.+ıda 64b/8, 85a/11, 108a/12

q.+ıdın 88b/14, 108b/12, 111b/3, 112a/14

q.+ıġa 62b/2, 71b/10, 77a/1, 77a/14, 79b/1, 80a/7, 80a/13, 80b/10, 81b/1, 84b/6, 98b/2, 99b/5, 99b/9, 99b/12, 99b/13, 101b/1, 102b/8, 116a/1, 117b/12, 119a/1

q.+ımġa 98a/14, 75b/7, 118b/13

q.+ımda 62b/13, 70a/3, 77a/11, 83a/13, 118a/2

q.+ımdaġılar 117a/4

q.+ımızda 110b/2

kāşā < Far. Keşke

k. 78a/7

qaṣd < Ar. Niyet

q. 98b/13, 99b/12

q.+ı 76b/6

q.+ıġa 85b/13

kaşıġ Kaşık

k.+a 62a/13

qaṣīde < Ar. En az on beş beyitlik övgü şiiri

q. 87a/7

kāşkī < Far. Keşke, ne olurdu

k. 116a/4

qāt < Ar. Hindistan'da sind ağacından çıkarılan madde

q. 113a/3

qat- < ET *qat-* (EDPT, 594) Katmak

q.-ıp 98a/11

qatıl- < ET *qatıl-* (EDPT, 601) Katılmak

q.-dı 107b/4, 107b/10

q.-dılar 78a/11

q.-ıp 63b/2, 72b/2, 83a/8

q.-ġannı 69b/5

qatıq < ET *qatıġ* (EDPT, 597) Katı, sıkı

q. 72b/2, 91a/8

qatla Defa, kere

q. 66a/2, 68b/13, 71a/11, 73a/14, 73b/1, 73b/8, 73b/9, 83b/14, 90b/10, 93a/13, 98a/9, 103a/4, 103a/6, 105a/6, 109a/4, 109b/10, 109b/11

qatli'ām < Ar. Kırım

q. qıl- 87b/14

qatmaqlıq Katmak eylemi

q.+nıŋ 75b/14

qatra- Meşgul olmak, uğraşmak

q.-r 115a/13

q.-p 105a/3, 106b/7, 111b/3, 114a/11, 115a/1, 116b/11

qavġunçı Gammaz

q. 114b/2, 114a/12, 114a/14

qavīlıq < Ar.+T. *qavī+lXk* Kuvvetlilik

q. 111b/11

qavla- Kovalamak

q.-y 105a/8

q.-p 63b/4, 72a/6, 79a/9, 86a/7, 93b/5, 104a/8, 106b/14, 111a/2, 113a/8, 113a/10

qavlamaq Kovalamak

q.+qa 105a/5

qavlat- < kovalatmak

q.-ıp 79a/6

qavm < Ar. İnsan topluluğu

q. 105b/1

q.+nıŋ 105b/1

qavun Kavun

q. 108b/11

q.+lar 95b/11

qavuş- < *qavış-* (EDPT, 588) Kavuşmak

q.-may 63a/7

qayan Nere, nereye

q. 115a/2, 115a/9, 115b/2, 116a/5

q.+ġa 72b/14, 97b/4, 115b/11

qayaş < ET *qadaş* (EDPT, 607) Akraba

q.+nı 96b/8

q.+ıdın 97a/9

qaydın Nereden

q. 119a/12

qayġur- < *qaḍġur* - (EDPT, 676) Kaygılanmak

q.-ur 73a/4

qayı Ne, hangi

q. 80a/8

qāyim < Ar. Mevcut, var olan

q. 104a/10

qaysarı İmparator, kayser

q. 97b/5

q.+ıġa 61a/3

qaysı < *qayu+sI* Hangi, hangisi

q. 86b/13, 94a/10, 103b/3

q.+mız 116b/13

q.+ŋız 118b/13

qayt- <ET *qayt-* (EDPT, 675)

Dönmek, dönüp gitmek

q.-ıp 63a/12

qaytarıl- < ET *qaytarıl-* (EDPT, 676)

Geri döndürülmek

q.-dım 95b/4

qaz- < ET *qaz-* (EDPT, 680) Kazmak

q.-ıp 99a/10,109a/5, 99a/6

qazaq Göçebe

q.+ını 71a/11, 71a/12

qazan < ET *qazan* (EDPT,683) Kazan

q. 67a/6

qazaqāne < T.+Far. *qazaq+āne*

Kazaklara benzer

q. 108b/11

qazaqlıq < *qazak+lXk* Göçebelik

q. 70b/10

q.+larda 64a/10, 74b/9, 97b/7

b.+lardın 65b/12

qazıl- < ET *qazıl-* (EDPT, 684)

İşlenmek, bir yüzey kazımak

q.-ur 67b/13

kebāb < Ar. Ateşte pişirilmiş et

k. 95b/8, 119b/12

k.+dın 119b/12

ked-ḫudālıġ < Far.+T. *kedḫudā+lXġ*

Yardımcılık, kâhyalık

k. 75a/11

kemraq < Far.+T. *kem+rAk* Daha az

k. 100a/2, 100a/3

kerem < Ar. cömertlik

k. 81b/14, 82a/6

kerrāt < Ar. Defalar, kereler

k. 86b/8

key Çok, aşarı

k. 120a/2

key(i)f < Ar. Keyif

k.-i destçe 65b/9

keyfiyyet < Ar. Nitelik, keyfiyet

k. 85b/1,102b/9, 105a/12

k.+ni 80b/3

k.+ini 78b/9

k.+lerni 63a/5

kéç- < ET *kéç-* (EDPT, 694) Geçmek

k. 72b/14, 95b/7, 83b/2, 106a/12

k.-ürdiler 62b/3

k.-ürgen 85a/13

k.-ti 114a/14

k.-tük 82b/2, 90b/4

k.-tiler 111a/3

k.-ip 61b/4, 83a/11, 98a/3, 103b/14, 107b/6, 109a/13, 116b/6

k.-keç 107b/7

k.-ken 62b/4, 102b/9

k.-mey 99b/4,110b/5, 111a/2

kéçe < ET *kéçe* (EDPT, 694) Gece

k. 61a/1, 66b/10, 68a/1, 73a/11, 77b/9, 83a/8, 83a/8, 84a/2, 85b/5, 88b/8, 92a/11, 94a/1, 99b/2, 105a/1, 110a/4, 115b/11, 116b/5, 117a/2, 117a/5, 119b/13, 104b/4

k.+niŋ 104b/8

k.+ge 79a/1, 93b/13

k.+de 95a/13, 118a/1

k.+din 95a/9

k.+geçe 116a/12

k.+ler 67b/12

k.+si 72b/1

k.+sige 73a/5

kéçmek Geçmek

k. 117a/14

kél- < ET kél- (EDPT, 715) Gelmek

k. 113b/11

k.-ür 66a/13, 71b/10, 75b/7, 78a/14, 94a/8, 97b/13, 99a/2, 101b/1, 106b/3, 116b/2, 118b/14

k.-ürler 105b/6

k.-miş 83b/8

k.-mişler 83b/5

k.-iptür 61a/4, 72b/12, 96a/12, 103b/8, 116b/3

k.-iptürler 119a/14

k.-dim 61a/6, 63a/12, 78a/13, 90b/5, 92b/4, 94b/12, 99a/2, 103b/2, 106a/2, 108a/3, 108b/7, 108b/13, 112a/5, 117b/9, 118a/7, 119a/13

k.-di 63a/11, 63b/6, 66a/3, 66b/7, 67a/12, 69a/2, 69b/3, 69b/4, 70b/5, 72a/9, 72a/10, 72b/6, 76a/2, 77b/3, 78b/3, 78b/3, 79b/2, 79b/9, 79b/12, 80a/13, 84b/1, 84b/11, 85a/3, 85b/6, 87a/5, 88b/5, 88b/9, 93b/5, 94a/14, 98b/7, 99b/10, 100a/8, 102a/9, 103a/1, 103a/4, 103a/10, 104b/14, 106a/2, 107a/6, 107b/11, 110b/11, 111a/4, 111a/6, 111a/6, 111a/7, 112a/14, 112b/2, 113b/7, 116b/3, 116b/11, 117a/13, 118a/4, 118b/14, 120a/1

k.- dük 102b/8, 104b/5, 105b/9, 107b/7, 116a/4, 116b/1, 61a/2, 71b/9, 73b/12, 78b/5, 78b/13, 81b/8, 82b/4, 82b/8, 83a/11, 95b/13, 98a/11, 99b/2, 99b/4

k.- diler 61b/10, 62a/14, 66b/13, 73a/11, 79a/10, 82b/6, 86a/9, 86b/10, 92a/5, 92b/8, 96b/10, 98a/2, 98b/10,

99b/13, 101a/4, 101a/11, 104b/13, 105a/8, 105a/11, 107b/5, 111b/3, 111b/6, 115a/7, 118b/7, 119a/7

k.-geykeç 117b/2

k.-sün 113a/12, 117b/8

k.-iŋ 83a/14, 119b/1

k.-sünler 79a/1

k.-esiz 119a/12

k.-e al- (kéle alur)118b/13

k.-e al- (kéle almas) 91b/6

k.-edür 72b/8, 102a/9, 103a/2, 112b/12, 113b/13, 116b/10, 118a/3, 118b/4

k.-edürler 90a/7, 115b/1

k.-edürgen 106b/10

k.-edürgende 112b/9

k.-e (kéle almadı) 66a/4

k.-e (kéle almas) 91b/6

k.-e (kéle barın kıldılar) 71b/14

k.-e (kéle başladı) 103b/7

k.-e (kéle başladılar) 62a/4

k.-e (kéle biz)119b/7

k.-ey 116b/3

k.-eydür 118a/4

k.-ip 61b/9, 61b/14, 62a/13, 64b/10, 65a/10, 66a/1, 67a/1, 67b/6, 68a/3, 69b/5, 69b/8, 69b/10, 71a/2, 72a/4, 72a/8, 72a/12, 73a/7, 73a/10, 73b/12, 74b/1, 75a/9, 75b/12, 77a/2, 77b/2, 77b/3, 77b/9, 78a/9, 78a/11, 78b/6, 78b/7, 78b/8, 79a/7, 80a/4, 81b/12, 82b/1, 82b/6, 83b/6, 83b/14, 84a/4, 84a/7, 84b/7, 84b/9, 85a/3, 85a/5, 85a/6, 85a/8, 85b/13, 86a/13, 86b/1, 86b/3, 87a/1, 87b/5, 87b/10, 87b/13, 88a/4, 88a/6, 88b/1, 88b/4, 88b/10, 88b/14, 89b/12, 90a/4, 90b/4, 90b/14, 91b/3, 91b/5, 93a/1, 93b/14, 94a/1, 94b/11, 95b/9, 96b/12, 98a/14, 98b/6, 99a/11, 99a/14, 100b/14, 102a/10, 102b/7, 103a/3, 103a/4, 103a/7, 103a/10, 103b/4, 104a/4, 105a/14, 105b/14, 106b/2, 106b/5, 106b/11, 107b/10, 107b/14, 108a/13, 109a/12, 109b/9, 111a/12, 111b/5, 112a/6, 113b/5, 118a/3, 119a/7, 119b/11, 119b/13

k.-geç 63b/7, 65a/6, 74b/4, 77b/10, 98b/2, 98a/3,100a/8, 105b/13

k.-gen 63b/11, 69a/11, 73a/2, 79a/6, 89b/7, 92a/5, 99b/3, 105a/13, 109b/5, 116a/3, 119b/9

k.-gendür 64b/11

k.-genni 61b/13, 110a/12

k.-gende 66a/5, 82a/1, 85b/13, 90a/2

k.-gendin 74b/8, 79b/11

k.-genler 62b/3, 105b/11

k.-günçe 87a/2, 113b/4

k.-medi 82a/4, 88a/8, 88a/8, 94b/8, 95a/7, 95b/6, 101a/9

k.-mediler 62a/1, 115b/1

k.-mesek 116a/4

k.-mey 83a/9, 93b/12

k.-meydür 84a/12, 85b/9, 116b/10

kélil- Gelinmek

k.-di 63b/12, 78a/5, 83b/13, 90a/12, 95b/10

kélişmek Anlaşmak

k. 112b/2

kélmek Gelmek

k.+ke 72a/8

kéltür- < ET *keltür-* (EDPT, 716) Getirmek

k.-di 65a/2, 71a/12, 72b/12, 78b/14, 81a/14, 83b/4, 85b/3, 85b/13, 91b/11, 92b/3, 107b/6, 108b/10, 116b/12, 117b/9, 117b/10

k.-dük 67a/2, 86b/4, 87a/7

k.-diler 70a/12, 92a/2, 92b/7, 115b/3, 119a/11

k.-üptür 108a/6

k.-gey 61b/2, 117b/1

k.-se 72b/13, 83b/1

k.-e (keltüre almay) 70a/11

k.-edürgende 78b/2

k.-ey 116b/9

k.-üp 67a/5, 68a/5, 84b/10, 100a/13, 110b/8, 118b/9

k.-medi 116b/12

k.-mey 104a/11

kéme < ET *kemi* (EDPT, 721) gemi

k.+ni 62b/4

k.+dekiler 62b/6

k.+dekilerniŋ 62b/8

kéŋeş < ET *kéŋeş-* (EDPT, 734) Danışma, görüşme

k.+te 111b/12

kéŋeş- < ET *kéŋeş-* (EDPT, 734) Danışmak, görüşmek

k.-ip 70b/8

k.-mey 80a/6

kéŋlik < ET *kéŋlik* (EDPT, 732) Genişlik

k.+i 92b/10

ként < Soğd. < ET *kend* (EDPT, 728) Kent, şehir

k. 102a/13

k.+ke 61b/9, 69b/9, 70a/4, 78a/9, 98b/7

k.+te 66b/6, 67b/7, 97a/5, 119b/1

k.+i 99a/4

k.+iniŋ 95b/2, 106b/2, 106b/5

k.+ige 70b/2, 95b/9

k.+idin 70a/5

k.+leri 98a/4, 110a/1

k.+leriniŋ 71a/1

k.+lerini 109b/11

k.+leride 98b/3

k.+leridin 67b/6, 67b/8, 82b/8, 97a/2, 98b/6

kér- Genişlemek, germek

k.-gen 108a/4

kérek < ET *kergek* (EDPT, 742) Gerek, gerekli

k. 61a/1, 61a/4, 64a/12, 70b/11, 87b/6, 89b/9, 94a/7, 94a/7, 94a/8, 105a/3, 108a/7, 109b/6, 111a/8, 111a/8, 111a/10, 111b/8, 112b/4, 116a/14, 118a/9, 118b/2, 118b/12, 120a/2

kés- < ET *kes-* (EDPT, 748) Kesmek

k.-er 103a/14

k.-ip 71a/12, 90a/14, 93b/5,110a/8

k.-iptür 113a/3

k.-medi 107b/1

két- < ET ***két*** (EDPT, 701) Gitmek

k.-er 65b/10

k.-iptür 113b/5

k.-tiler 105a/2

k.-sem 101b/4

k.-ken 85a/8

k.-kenidin 72b/10, 75b/10

k.-men 66a/11

két- < ET *két* (EDPT, 701) Gitmek

k.+ke 101b/4

kéy- < ET *ked-* (EDPT, 700) Giymek

k.-dim 117b/9

k.-ip 64a/8, 69b/11, 112b/11

k.-genniŋizni 97b/9

kéyim Harp kıyafetleri

k. 69b/11, 89a/7

kéydür- Giydirmek

k.-üp 74b/5

kéy(i)n < ET *kédin* (EDPT, 704) Arka

k. 70a/7 ,72b/13, 74a/13, 90a/3, 90a/7, 96a/3, 97a/2, 109a/8, 110a/2, 113b/14, 114b/9, 116a/13

k.+din 80b/12, 89b/11, 90a/4, 103a/3

k.+leri 116a/9

k.+ide 114b/1

k.+içe 72a/5, 106a/1, 111a/3, 112b/14

k.+imizçe 107b/5

kéyinrek < *kéyin+rAk* Daha arka

k. 106a/13, 107a/8

qıçqır- Bağırmak, haykırmak

q.-ıp 106b/7, 113b/9

qıl- < ET *qıl-* (EDPT, 616) Kılmak, yapmak

q.-mış (mu‘teber bég qılmış) 69a/14

q.-ıptur (ḫaberdār qılıptur) 79a/3

q.-ıptur (taqṣīr qılıptur) 83b/9

q.-ıptur (te‘cīl qılıptur) 89a/6

q.-ıptur (sehliŋġārlıq qılıptur) 109b/4

q.-ıptur (ta‘yīn qılıptur) 110b/10

q.-ıptur (‘ahd qılıptur) 111a/9

q.-ur (azāblar qılur édi) 79a/12

q.-ur (ġayr qılur édim) 76a/6

q.-ur (ḫidmet qılur) 115b/14

q.-ur (ḥikāyet qılur édi) 97a/10

q.-ur (ma‘āṣ qılur) 98b/1

q.-ur (mu‘ālaca qılur édi) 109a/1

q.-ur (mülāzemet qılur édi) 96a/10

q.-ur (köpraġ bolup qılur) 119a/4

q.-ur (seyr qılur édim) 76a/5, 97a/14

q.-ur (taḫalluṣ qılur édi) 68b/8

q.-ur (takya qılur édim) 106b/8

q.-urlar (du‘ā qılurlar édi) 84b/2

q.-urlar (ġavġā qılurlar édi) 94a/2

q.-urlar (ḥisāb qılurlar édi) 97a/12

q.-urlar (qaṣd qılurlar) 99b/12

q.-dım (ser-efrāz qıldım) 63a/14

q.-dım (sefer qıldım) 66b/1

q.-dım (mürāca‘at qıldım) 74b/4

q.-dım (peydā qıldım) 75b/2

q.-dım (şeydā qıldım) 75b/3

q.-dım (ihtimām qıldım) 88b/12

q.-dım (sarı qıldım) 89b/4

q.-dım (seyr qıldım) 96a/9

q.-dım (āzimeti qıldım) 96b/8

q.-dım (te’ṣīr qıldım) 98a/9

q.-dım (‘arẕ qıldım) 100a/2, 119b/2

q.-dım (‘azm qıldım) 101b/4

q.-dım (ta‘yīn qıldım) 112a/4

q.-dım (ḫayāl qıldım) 112b/5, 115a/8, 117a/1

q.-dım (ḥużūr qıldım) 117b/10

q.-dım (fehm qıldım) 118b/1

q.-dım (endīşe qıldım) 118b/1

q.-dım (vużū qıldım) 118b/4

q.-dım (körünüş qıldım) 119b/14

q.-dım (beyān qıldım) 119b/14

q.-dıŋ (sen qıldıŋ giriftār) 76a/12

q.-dı (‘ahd-ı iltimās qıldı) 61a/7

q.-dı (mülāzemet qıldı) 61a/8, 79a/8, 99a/11

q.-dı (qabāḥatler qıldı) 65a/4

q.-dı (şāhīd qıldı) 68a/10

q.-dı (rūzī qıldı) 70b/4

q.-dı (cehl qıldı) 71b/3

q.-dı (sadaq qıldı) 74b/13

q.-dı (mülāqāt qıldı) 77a/3

q.-dı (engiz qıldı) 79b/6

q.-dı (peşkeş qıldı) 82a/3

q.-dı (yosunluq qıldı) 82a/3

q.-dı (cevr ki qıldı) 87b/6

q.-dı (qatl-i‘ām qıldı) 87b/14

q.-dı (iş qıldı) 92a/6

q.-dı (ẓirāfetī qıldı) 97b/5

q.-dı (mübālaġa qıldı) 97b/10

q.-dı (te’ṣīr qıldı) 98a/10, 98b/13

q.-dı (qaṣd qıldı) 98b/13

q.-dı (tereddüd qıldı) 99b/8

q.-dı (‘ināyet qıldı) 102b/11

q.-dı (işāret qıldı) 111b/13

q.-dı (ḥarekatnı qıldı) 111b/14

q.-dı (iş qıldı) 113b/2

q.-dı (iẓhārı qıldı) 113b/3

q.-dı (yaqīn qıldı) 119a/2

q.-duk (‘azīmet qılduk) 63b/8, 79b/10

q.-duk (maẕbūṭ qılduk) 88b/1

q.-duk (te‘cīl qılduk) 89a/2

q.-duk (istirāḥat qılduk) 96a/7

q.-duk (seyr qıldum) 96a/8

q.-duk (tevaqquf qılduk) 98b/3

q.-duk (mübālaġa qılduk) 99b/8

q.-duk (īmā qılduk) 110b/3

q.-duk (direŋ qılduk) 113b/4

q.-duk (mī‘ād qılduk) 117b/1

q.-dılar (vefā qıldılar) 64a/6

q.-dılar (muqarrer qıldılar) 64b/14

q.-dılar (pādşāh qıldılar) 69a/8

q.-dılar (‘āciz qıldılar) 71a/13

q.-dılar (barın qıldılar) 71b/14

q.-dılar (mülāzemet qıldılar) 74b/2, 78b/8

q.-dılar (bünyād qıldılar) 75a/3

q.-dılar (kör qıldılar) 79b/6

q.-dılar (ḫayāl qıldılar) 80b/4

q.-dılar (Köpek Bey qıldılar) 81a/1

q.-dılar (iẓhārını qıldılar) 82b/8

q.-dılar (du‘ālar qıldılar) 84b/10

q.-dılar (mübārekbādlıqlar qıldılar) 85a/7

q.-dılar (rücū‘ qıldılar) 86a/13

q.-dılar (sehlinqārlıq qıldılar) 86b/11

q.-dılar (teġāfül qıldılar) 86b/12

q.-dılar (ẕāyi‘ qıldılar) 90b/3

q.-dılar (merdānelıqlar qıldılar) 93a/9

q.-dılar (va‘de qıldılar) 96b/14

q.-dılar (ta‘ammül qıldılar) 102a/8

q.-dılar (va‘de qıldılar) 108a/9

q.-dılar (part qıldılar) 112a/1

q.-dılar (tamām qıldılar) 114b/7

q.-dılar (ḥikāyet qıldılar) 115b/7

q.-dılar (‘ahd qıldılar) 116a/6, 116a/8

q.-dılar (istib‘ād qıldılar) 116a/10

q.-dılar (ta‘yīn qıldılar) 119b/5

q.-dılar (kebāb qıldılar) 119b/12

q.-dırlar (şahīd qıldırlar) 80b/14

q.-ġay (‘ahd qılġay) 111a/9

q.-ġay (dérḫˇast qılġay) 70b/6

q.-ġay (girāy ol qılġay) 78a/4

q.-ġay (żāyi‘ qılġay) 78a/5

q.-ġay (ḫod qılġay) 83a/3

q.-ġay (farq qılġay) 105b/4

q.-ġaylar (vefā qılġaylar) 64a/6

q.-ġaylar (meded qılġaylar) 94a/5

q.-sın (néçe taḥammül qılsın) 76b/5

q.-ıŋ 108b/3, 116a/6

q.-saq 93a/5

q.-salar (men‘ qılsalar) 91b/10

q.-a al- (iş qıla almadılar) 61b/14, 73a/14

q.-a al- (çāre qıla almadılar) 104a/2

q.-a al- (taḥammül qıla alġay) 64a/9

q.-a al- (men‘ qıla alġay) 75a/4

q.-a al- (ḥikāyet qıla alġay) 75b/9

q.-a al- (şikāyet qıla alġay) 75b/11

q.-a al- (iş qıla almadı) 66a/7, 88b/10

q.-a al- (iş qıla almay) 66b/11

q.-a al- (qıla almas) 75b/10,

q.-a al- (şikāyet qıla almas) 85a/4

q.-a al- (ḫayālnı qıla almas) 85b/11

q.-a al- (iş qıla alsaq) 83a/3

q.-adur (işāret qıladur) 83b/8, 100b/2

q.-adur (ta‘aṣṣub qıladur) 113b/11

q.-adur (qaravulluq qıladur) 114a/10

q.-adur (ḥiyel qıladur) 118b/12

q.-adurlar (maṣlaḥat qıladurlar) 118b/11

q.-adurlar (Uşmundaq qıladurlar) 100b/4

q.-a (ma‘āş qıla kirişti) 74b/10

q.-a (bī-vuqūf qıla başlasa) 81a/3

q.-a (rücū‘qıla başladılar) 86a/5,

q.-a (āşlıq qıla başladılar) 110b/14

q.-a (sustlıq qıla başladı) 114b/12, 115a/2

q.-a (mén‘ qıla işāret) 111b/13

q.-a (ṭalap qıla mén) 120a/2

q.-ay şefqat qılay) 116a/2, 118a/14

q.-ıp (tevekkül qılıp) 61a/5

q.-ıp (ma‘āş qılıp) 61a/11

q.-ıp (ṭavr qılıp) 61b/5

q.-ıp (barīn qılıp) 62a/8

q.-ıp (tayaq qılıp) 62a/9, 63b/3

q.-ıp (ta‘yīn qılıp édi) 62a/13, 76b/3, 76b/12

q.-ıp (ma‘lūm qılıp) 63a/5, 63a/7

q.-ıp (ser-encām qılıp) 63b/10

q.-ıp (ittifāq qılıp) 64a/3, 74a/13, 109a/9

q.-ıp (taḥammül qıla) 64a/9

q.-ıp (ri‘ayet qılıp) 65a/1

q.-ıp (tevekkül qılıp) 66a/14, 72a/14

q.-ıp (mükemmel qılıp) 66b/2

q.-ıp (bend qılıp) 67b/4

q.-ıp (tertīb qılıp) 69b/11

q.-ıp (ri‘āyet qılıp) 70a/14, 71a/10

q.-ıp (bég qılıp) 71a/11

q.-ıp (ḫāṭır-nişān qılıp) 71b/3

q.-ıp (ḫidmet qılıp) 72a/3

q.-ıp (ta‘yīn qılıp) 62b/1, 72a/11, 112a/4, 112a/11

q.-ıp (ḫandaq qılıp) 73a/13

q.-ıp (qalınlıq qılıp édiler) 75a/9

q.-ıp (cihatlıqlar qılıp) 77a/11

q.-ıp (ṣulḥ qılıp) 77a/13

q.-ıp (ḥiyel qılıp) 77b/8

q.-ıp (i‘timād qılıp) 77b/14, 78a/13

q.-ıp (bend qılıp) 78a/14

q.-ıp (körnemeklik qılıp) 79b/5

q.-ıp (ta‘ẓīm qılıp) 80a/11

q.-ıp (ḫayāl qılıp) 82a/13

q.-ıp (fehm qılıp) 83b/9

q.-ıp (tevekkül qılıp) 84a/1

q.-ıp (ḫidmet qılıp) 84a/9

q.-ıp (tevehhüm qılıp) 86a/6

q.-ıp (mülāzım qılıp) 87a/4

q.-ıp (redīf qılıp) 87b/1

q.-ıp (sefer qılıp) 88a/12

q.-ıp (iḥtiyāt qılıp) 88b/1, 98b/10, 116b/2

q.-ıp (meşveret qılıp) 91a/4, 91a/11, 103b/8

q.-ıp (rende qılıp) 93b/11

q.-ıp (gūna qılıp) 95a/9

q.-ıp (ḫayāl qılıp) 95b/4, 105b/7

q.-ıp (kebāb qılıp) 95b/8

q.-ıp (mülāzemet qılıp) 96b/9

q.-ıp (ri‘āyet qılıp édim) 98a/14

q.-ıp (buzuqçılıq qılıp) 99a/14

q.-ıp (körünüş qılıp) 101b/1

q.-ıp (cezm qılıp) 101b/4

q.-ıp (vuqūf hem qılıp) 102a/2

q.-ıp (nāmūs qılıp) 102a/8

q.-ıp (darugˇası qılıp) 103b/13

q.-ıp (qabūl qılıp) 104a/7

q.-ıp (her-çend qılıp) 105a/4

q.-ıp (dārūnū qılıp) 109a/6

q.-ıp (çerig bégi qılıp) 109a/10

q.-ıp (iẓhār qılıp) 110a/13

q.-ıp (ṭavr qılıp) 110b/3, 110b/5, 119b/9

q.-ıp (qaṭ‘ qılıp) 110b/6

q.-ıp (‘ahd u şarṭ qılıp) 110b/7

q.-ıp (iẓhārı qılıp) 110b/11

q.-ıp (hücūm qılıp) 111a/1

q.-ıp (işāret qıldı) 111b/13

q.-ıp (iḥtirāz qılıp) 115b/1

q.-ıp (qaravulluq qılıp) 116b/14

q.-ıp (va‘delar qılıp) 117a/13

q.-ıp (pürkārlıq qılıp) 117b/13

q.-ıp (bahāne qılıp) 118b/11

q.-ıp (fırṣat qılmay) 119a/5

q.-ıp (ta‘ẓīm qılıp) 119a/8

q.-ıp (taḥqīq qılıp) 119b/5

q.-ıp (ittifāq qılıp) 119b/7

q.-ıp (ılġar qılıp) 119b/13

q.-ġan (ri’āyet qılġan) 62b/1, 71b/12, 79a/5, 90b/12

q.-ġan (buzuqçılıq qılġan) 64a/4,

q.-ġan (‘āciz qılġan) 71b/2,

q.-ġan (bolcar qılġan) 78a/11,

q.-ġan (ol qılġan) 79a/4, 105b/9

q.-ġan (nökerimizge qılġan) 82a/9,

q.-ġan (ṭayar qılġan) 92b/9,

q.-ġan (vedā‘ qılġan) 96a/13,

q.-ġan (fevt qılġan) 96b/1,

q.-ġan (Qādirberdi Ġavānīġa qılġan) 117b/6

q.-ġandın (ahd-ı iltimās qıldı) 61a/7

q.-ġandın (pādşāhlıq qılġandın) 108b/4

q.-ġandurlar (ḫayāli hem qılġandurlar) 77a/5

q.-ġandurlar (tebebbu‘ qılġandurlar) 100a/3

q.-ġanı (hiżmetkārlıqlar qılġanı) 82a/7

q.-ġanıdın (rücūʿ qılġanıdın) 105b/10

q.-ġanım (nökerlik qılġanım) 108b/4

q.-ġanımız (ḥükm qılġanımız boldı) 64b/5

q.-ġanımızdın (ḥükm qılġanımızdın) 64b/4

q.-ġunça (tertīb qılġunça) 68b/9

q.-ġunça (ṭayar qılġunça) 87b/13

q.-ġunça (taḥqīq qılġunça) 114a/12

q.-maŋ 111b/9

q.-mas 97b/2

q.-mas 100b/2

q.-masaŋız 116a/3

q.-masalar 83a/5

q.-madı (salṭanat qılmadı) 69a/13

q.-madı (pervā hem qılmadı) 80b/1

q.-madı (bizge qılmadı) 82a/10

q.-madı (taqāẕā qılmadı) 102b/4

q.-madı (teʾsīr qılmadı) 108b/5

q.-maduk (pervā qılmaduk) 92b/5

q.-madılar (kömek ü meded qılmadılar) 94a/5

q.-maġay (taqṣīr qılmaġay) 99b/3

q.-may (tevaqquf qılmay) 61a/1, 63a/11, 63b/8, 72b/5, 106b/8

q.-may (çāre qılmay) 63b/9

q.-may (ḫaber qılmay) 80a/6

q.-may (cihatlıq qılmay) 90b/14

q.-may (meded qılmay) 94a/11

q.-may (mülāḥaẓa qılmay) 106a/7

q.-may (iḥtiyāṭ qılmay) 110a/5

q.-may (teklīf qılmay) 113b/1

q.-may (fırṣat qılmay) 119a/5

q.-maydur édi (ḫidmet qılmaydur édi) 72a/2

q.-maydur édi (bég qılmaydur édi) 73b/6

q.-maydur édük (ferāġat qılmaydur édük) 96a/1

q.-maydur (tebebbuʿ qılmaydur) 100a/1

q.-maydurlar (mülāqāt qılmaydurlar) 101b/12

q.-mamaq (taqṣīr qılmamaq) 109b/6

qılıç < ET *qılıç* (EDPT, 618) Kılıç

q. 65b/8, 89b/5, 91b/7, 92a/1, 97b/13, 97b/13, 103a/13, 106a/8, 106b/9, 107a/14, 107b/2, 107b/3, 107b/5, 112a/9, 113a/6, 113b/10

q.+ını 97b/12, 103a/1

q.+nı 107b/1

q.+qa 103a/12

q.+dın 107a/12

q.+ı 65b/9

q.+ıġa 88b/8, 103a/11

q.+lar 100b/12

qılıl- < ET *qılıl-* (EDPT, 623) Kılılmak, yapılmak

q.-dı 65a/6, 66a/12, 70b/8, 71b/3, 78b/9, 112a/3

q.-ıp 63b/14, 70a/7, 73a/13, 81a/10, 88b/10

q.-ur 67b/12

qılmaq Kılmak, yapmak

q. 116a/14

q. (yaraġnı qılmaq) 77b/13

q. (qabal qılmaq) 94a/6

q. (né qılmaq) 112b/4

q.+qa (mülāqāt qılmaqqa) 101b/14

q.+qa (ta'yīn qılmaqqa) 111b/2

q.+qa (meşveret qılmaqqa édük) 111b/6

qılmaqlıq Kılmak eylemi

q. 101b/9, 110b/2

q.+qa 75b/11

qımız < **ET** *qımız* (EDPT, 629) Kımız

q.+lar100b/2

qırı Kenar, kıyı

q.+da 107b/2

qır- < ET *qır-* (EDPT, 643) Kesmek

q.-dılar 62b/10

qırġavul Yabani tavuk, sülün

q. 71a/4, 71a/9

q.+ġa 71a/8

q.+ları 71a/9

qırq < ET *qırq* (EDPT, 651) Kırk

q. 61a/10, 67b/10, 71b/7, 73a/9, 75a/13, 83a/1, 83b/2, 85a/7, 86b/7, 87b/14, 97a/5

qırqça Kırk kadar

q. 84a/13

qış < ET *qış* (EDPT, 670) Kış mevsimi

q. 97b/6, 98a/2, 117b/9

q.+nıŋ

qışlamaq Kışlamak, kışı geçirmek

q. 70b/11, 71a/1, 96b/6

q.+dın 70b/9

qışlaq < ET *qışlaġ* (EDPT, 672) Kışlak

q. 71a/2

q.+ta 71a/9, 71a/6, 71a/10, 71a/14, 71b/7, 71b/9

qışlıq < **ET** *qışlıg* (EDPT, 672) Kışlık

q.+ta 87b/8

qız < ET *qız* (EDPT, 679) Kız, kız çocuk

q. 86b/5, 97a/11

q.+ını 69a/12, 75a/8

qızıl < ET *qız* (EDPT, 679) Kız

q. 63b/3

qıtāl < Ar. Vuruşma, savaş

q. 91b/7

ki < Far. Bağlama edatı

k. 82a/9, 82a/11, 86a/4, 87a/9, 87a/13, 87b/2, 87b/6, 99a/7, 101b/11

kiçik < ET *kiçig* (EDPT, 696) Küçük

k. 61a/10, 68a/13, 80a/6, 81a/11, 102a/4, 102a/8, 102a/12, 103b/2, 105b/13

kiçiklik < ET *kiçiklig* (EDPT, 697) Küçüklük

k. 101b/4

kiçikrek < *kiçik+rAk* Daha küçük

k. 98a/13, 108b/10

kiçim < Moğ. Ata giydirilen zırh

k.+ni 90a/14

kiçimlig < Moğ.+T. *kiçim+lXg* Zırhlı

k. 90a/11, 90a/13

kelīm Kilim, keçe

k. 69b/7

kim < ET *kim* (EDPT, 720) Kimse; kim (soru zamiri)

k. 61a/5, 61b/2, 61b/4, 61b/6, 61b/10, 62a/1, 62a/4, 62a/12, 62b/8, 62b/13, 63a/3, 63a/4, 63a/12, 63a/13, 63a/14, 63b/1, 63b/2, 63b/6, 63b/7, 63b/12, 64a/4, 64a/6, 64a/9, 64a/11, 64a/12, 64b/7, 64b/12, 64b/14, 65a/4, 65a/5, 65a/7, 65b/7, 65b/9, 65b/14, 66a/11, 66b/5, 66b/6, 66b/7, 66b/9, 66b/12, 66b/13, 67a/2, 67a/3, 67a/7, 67a/10, 67b/1, 67b/2, 67b/4, 68a/6, 68a/9, 68a/14, 68b/4, 68b/9, 68b/11, 68b/11, 69a/4, 69a/13, 69b/3, 69b/9, 70a/4, 70a/5, 70a/6, 70a/13, 70b/5, 70b/9, 70b/11, 70b/13, 71a/10, 71a/14, 71b/9, 71b/11, 71b/13, 71b/14, 72a/1, 72a/5, 72a/10, 72a/11, 72b/3, 72b/6, 72b/9, 72b/11, 72b/14, 73a/3, 73b/6, 73b/8, 74a/4, 74a/10, 74b/4, 74b/6, 74b/13, 75a/3, 75a/4, 75a/8, 75b/9, 75b/10, 75b/14, 75b/14, 76a/7, 76a/13, 76b/3, 77a/10, 77b/3, 77b/5, 77b/12, 77b/14, 78a/1, 78a/2, 78a/2, 78a/4, 78b/1, 78b/4, 78b/9, 79a/1, 79a/5, 79a/8, 79a/11, 79b/9, 79b/12, 79b/13, 79b/14, 80a/6, 80b/14, 81a/2, 81a/8, 81a/11, 81a/11, 81b/9, 81b/11, 81b/14, 82a/6, 82a/10, 82a/11, 82b/3, 83a/2, 83a/10, 83a/14, 83a/14, 83b/1, 83b/3, 83b/5, 83b/9, 83b/11, 83b/12, 83b/14,

84a/4, 84a/7, 84a/7, 84b/11, 84b/14, 85a/4, 85a/4, 85a/11, 85a/12, 85b/1, 85b/3, 85b/5, 85b/6, 85b/8, 85b/9, 85b/11, 85b/12, 86a/1, 86a/2, 86b/5, 86b/11, 86b/12, 86b/13, 87b/5, 88a/2, 88a/3, 88a/7, 88a/10, 89a/3, 89a/14, 89b/4, 89b/4, 89b/6, 89b/8, 89b/9, 89b/12, 90a/6, 90a/14, 90b/4, 90b/7, 90b/9, 90b/12, 91a/3, 91b/6, 92b/1, 92b/3, 92b/7, 92b/10, 92b/10, 93b/6, 93b/7, 93b/8, 94a/3, 94a/7, 94b/5, 94b/5, 94b/13, 94b/14, 95a/8, 95a/9, 96a/10, 96b/2, 96b/13, 97b/2, 97b/4, 97b/6, 97b/8, 97b/10, 97b/12, 97b/13, 98a/1, 98a/6, 98a/7, 98b/5, 98b/7, 98b/8, 98b/12, 99a/10, 99b/2, 99b/4, 99b/7, 99b/11, 100a/6, 100b/11, 100b/13, 101a/1, 101a/3, 101a/7, 101a/11, 101a/12, 101a/14, 101b/2, 101b/7, 101b/8, 101b/9, 101b/12, 101b/13, 101b/14, 102a/3, 102a/3, 102a/4, 102a/7, 102a/9, 102b/3, 102b/6, 103a/13, 103a/13, 103b/2, 103b/3, 103b/8, 103b/9, 104a/6, 104a/10, 104b/2, 104b/3, 104b/6, 104b/12, 105a/1, 105a/9, 105a/12, 105b/1, 105b/2, 105b/11, 106a/2, 106a/12, 106b/3, 106b/6, 106b/7, 106b/12, 106b/14, 107a/4, 107a/8, 107a/10, 107b/1, 107b/4, 108a/1, 108a/4, 108a/8, 108a/9, 108a/13, 108a/14, 108b/1, 108b/3, 108b/5, 109a/4, 109a/7, 109b/1, 109b/5, 110a/14, 110b/3, 110b/4, 110b/5, 110b/7, 111a/6, 111a/7, 111a/9, 111b/2, 111b/7, 111b/8, 111b/8, 111b/9, 111b/10, 112a/14, 112a/14, 112b/2, 112b/4, 112b/5, 112b/7, 112b/11, 113a/7, 113a/9, 113a/12, 113a/14, 113b/2, 113b/5, 113b/5, 113b/6, 113b/8, 113b/9, 113b/11, 114a/9, 114a/11, 114a/13, 114a/14, 114b/2, 114b/3, 114b/9, 115a/2, 115a/4, 115a/9, 115a/11, 115b/4, 115b/6, 115b/11, 115b/12, 115b/13, 116a/1, 116a/4, 116a/7, 116a/10, 116a/11, 116a/13, 116a/13, 116a/14, 116b/1, 116b/2, 116b/3, 116b/5, 116b/5, 116b/7, 116b/8, 116b/11, 117a/1, 117a/1, 117a/2, 117a/4, 117a/5, 117a/6, 117a/7, 117a/8, 117a/9, 117a/10, 117a/11, 117a/12, 117a/14, 117b/1, 117b/2, 117b/3, 117b/4, 117b/5, 117b/7, 117b/7,

117b/10, 117b/11, 117b/13, 118a/1, 118a/3, 118a/3, 118a/3, 118a/4, 118a/5, 118a/6, 118a/8, 118a/8, 118a/9, 118a/10, 118a/11, 118a/13, 118a/14, 118b/2, 118b/5, 118b/5, 118b/7, 118b/8, 118b/11, 118b/11, 118b/12, 118b/13, 118b/14, 119a/1, 119a/2, 119a/5, 119a/6, 119a/6, 119a/9, 119a/9, 119a/11, 119a/12, 119a/12, 119a/13, 119a/14, 119a/14, 119b/1, 119b/3, 119b/4, 119b/4, 119b/5, 119b/6, 119b/6, 119b/6, 119b/7, 119b/8, 119b/11, 119b/11, 120a/2

k.+niŋ 71b/7, 100b/8

k.+din 94a/3

k.+ge 75b/11, 80a/6

kīne < Far. Kin, gizli düşmanlık

k. 87a/11, 98b/1

k.+ni 98b/12

kir- < ET *kir-* (EDPT, 735) Girmek

k.-er 101b/2, 106b/2

k.-miş 63b/7

k.-iptür 88b/7, 109b/3

k.-dim 84a/12

k.-dini 88b/9

k.-di 62a/6, 69b/10, 85a/9, 86a/14, 87b/11, 91a/4, 95a/1, 109a/9, 111a/12

k.-dük 90a/11, 114a/9

k.-diler 62a/3, 63b/5, 73a/6, 86a/7, 104a/5, 104a/8, 104a/9, 104a/10, 104b/1, 110a/2, 119a/5

k.-se 64a/11

k.-e (kire almay) 63b/6

k.-e (kire başladılar) 62b/6

k.-ip 66b/10, 73b/8, 73b/9, 77b/7, 79b/4, 80b/7, 81b/2, 84a/14, 84b/7, 90b/5, 98a/9, 106a/14, 107a/10, 108b/2, 112b/12, 117a/5, 117b/12, 119b/13

k.-geç 63b/3, 104a/4, 111a/13, 112b/13

k.-gen 73b/12, 86b/5, 90a/10, 108b/1, 110b/13

k.-gende 110a/7, 97a/8

k.-gendin 61a/12

k.-genleri 86a/11

k.-meydür 72a/2

kiriş < ET *kiriş* (EDPT, 747) Giriş

k.+i 95a/1

kiriş- < ET *kiriş-* (EDPT, 747) Girişmek

k. (kiriş salıp) 68a/9

k. (kiriş édi) 95a/2

k.-ti 74b/10, 89b/12, 95a/3

k.-tiler 74a/5, 89b/14, 90a/4, 91b/9, 91b/10, 93b/8, 94b/10, 105b/11, 115b/6, 115b/7, 115b/11

kişi < ET *kişi* (EDPT, 752) Kişi, kimse

k. 61a/2, 61a/9, 61a/10, 61a/14, 61b/3, 63a/4, 63a/6, 63b/4, 64b/7, 65b/11, 66b/14, 67a/14, 73a/10, 73b/3, 76b/8, 77a/7, 78a/5, 79b/14, 82a/14, 82b/11, 82b/12, 83a/1, 84a/5, 84b/13, 85a/2, 85a/3, 85a/11, 85a/14, 85b/2, 85b/5, 85b/9, 85b/9, 85b/11, 86b/3, 87a/6, 88a/2, 88a/4, 88a/5, 88a/7, 88a/8, 88a/8, 88a/9, 88b/6, 88b/13, 88b/14, 89b/6, 90a/3, 90a/9, 90b/6, 91a/6, 91a/7, 92b/10, 92b/10, 93a/11, 93b/2, 93b/5, 94b/4, 94b/5, 95a/11, 97a/6, 97a/11, 97b/8, 98a/6, 98b/2, 98b/13, 100a/1, 100a/4, 100a/4, 100a/5, 101a/13, 101a/14, 102a/2, 102a/9, 102a/10, 103a/10, 103a/11, 103a/12, 103b/7, 104a/7, 104b/3, 104b/6, 104b/14, 105a/1, 105a/4, 105a/5, 105a/7, 105a/9, 105b/6, 106b/11, 106b/12, 106b/14, 107a/3, 107a/8, 107b/4, 107b/13, 108b/2, 109a/11, 109b/1, 109b/14, 110a/8, 110a/9, 110a/13, 110b/7, 111a/10, 111a/10, 111a/12, 111b/1, 111b/1, 112a/11, 113a/9, 113a/10, 113a/12, 113b/1, 113b/4, 113b/5, 113b/6, 113b/7, 113b/11, 114a/5, 114a/7, 114a/13, 114a/13, 114a/14, 114b/13, 115a/6, 116b/3, 117a/11, 117b/7, 117b/8, 117b/10, 118b/2, 119a/2, 119a/7, 119b/5, 120a/1

k.+niŋ 72b/3, 80b/8, 98b/14, 102b/12, 108b/14

k.+ni 62b/3, 67b/3, 69a/13, 89b/7, 100a/4, 102a/2, 105b/4, 112a/1, 112a/2, 117b/11

k.+ge 75b/3, 76b/1, 118a/6

k.+din 104b/12, 105a/2, 107a/8

k.+ler 74b/10, 77a/1, 78b/11, 85b/2, 94a/3, 95a/3, 95a/3

k.+leri 103a/7

k.+leridin 62b/10

k.+lerimiz 67b/5

k.+lerimni 107b/11

k.+leriniŋ 119a/3

k.+lerin 71a/13

k.+lerini 82b/7

k.+m 87b/14, 111a/13

k.+imdin 112a/3

k.+imiz 72a/13, 82b/14, 88b/3, 106a/5, 114a/4

k.+mizniŋ 98a/3, 99b/1, 113a/11

k.+mizni 113b/13, 114a/3

k.+mizge 72a/13

k.+si 66a/8, 68a/3, 70a/5, 70a/9, 70b/1, 71b/10, 73b/12, 82a/12, 84a/13, 86b/1, 88b/3, 88b/5, 89b/12, 93a/10, 94b/2, 105b/7, 106a/3, 106a/5, 112a/3, 113b/8, 113b/12, 114a/4

k.+sini 61b/7, 86a/7, 106a/9, 106b/13

k.+sige 70b/10, 70b/12, 72a/6

kitābet < Ar. Yazma, kaleme alma

k. 87a/1

k.+i 87a/1

kivür- İçeriye sokmak, koymak

k.-diler 62a/11

k.-geyler 104b/4

k.-üp 104b/3, 104b/6

k.-meydür 93b/6

kivürmek Koymak

k.+ni 78b/12

qol < ET *qol* (EDPT, 614) El; taraf

q. 89b/6, 89b/11, 94a/7, 94a/8, 112b/13

q.+um 107a/10

q.+umdın 83b/11, 83b/11

q.+ı 103a/3, 107a/11

qol- < ET *qol-* (EDPT, 616) İstemek, rica etmek

q.-ġusıdur 87b/7, 114a/8

qolda- Himaye etmek

q. 81b/13

q.-p 108b/9

qoltuġ Koltuk

q.+umġa 113a/2

qon- < ET *qon-* (EDPT, 580) Gecelemek, konaklamak

q.-up 73b/11, 77b/2, 81b/4

qop- < ET *qop-* (EDPT, 580) Kalkmak

q.-ar 98a/5

q.-arıp 67a/5

q.-tum 118b/1

q.-tı 64b/4, 80a/11, 83b/12

q.-tılar 83b/10, 110b/13

q.-uŋ 106b/7

q.-up 69b/4, 95b/5, 103a/5, 108b/12, 110a/7, 112a/10

q.-qaç 106b/9, 111a/1

q.-ġanda 80a/11

q.-may 80a/10

qorġunç < ET *qorqınç/qorqunç* (EDPT, 654) Korkunç

q.+ı 88a/10

q.+ıdın 85b/10, 104a/3

qorın < ET *qorın* (EDPT, 661) Kuşak, kemer

q.+ı 102b/10

qorq- < ET *qork-* (EDPT, 651) Korkmak

q.-sa 94b/6

qoruġ < Sahra, yaban → **qoruq**

q.+nın 107b/14

q.+ıda 82b/14

qoruq < Sahra, yaban →**qoruġ**

q. 114a/8

qoş- < ET *qoş-* (EDPT, 670) Koşmak, katmak

q. 114b/14

q.-tılar 103b/13

q.-qaylar 103b/9

q.-sak 117b/5

q.-up 76b/11, 109a/11, 110a/4, 61a/14

q.-uptur 72a/12

q.-ġandın 72b/13

qoşa < ET *qoşa-* (EDPT, 671) Eş, çift

q.+sıġa 118b/1

qoşla- Beraberine almak

q.-p 114b/4

qoşmaq Koşmak

q.+nı 73a/2

qoşul- < ET *qoşul-* (EDPT, 673) Katılmak

q.-ur 88b/13, 89a/1

q.-dı 72a/4

q.-dılar 63a/10, 101b/6

q.-ġan 65a/10

q.-alıŋ 119b/10

q.-masun 73b/11

qoşun Ordu, alay

q.+ıŋız 119b/3

qota < Moğ. Uç

q.+sıdın 100a/12

qoy < ET *qoy* (EDPT, 674) Koyun

q.+umızını 64a/8

qoy- < ET *qoḏ-* (EDPT, 595) Koymak, bırakmak

q.-ar 66b/10, 82b/5, 109a/2

q.-arlar 105b/2, 105b/8

q.-dı 75a/1

q.-dılar 104b/12

q.-duk 64a/4, 83a/2, 91a/12, 105a/4, 117a/4, 117a/11

q.-ġaylar 74a/12

q.-alıŋ 117a/10

q.-a (qoya bérdiler) 62b/4

q.-a (qoya kirişti) 89b/12

q.-a (qoya kiriştiler) 90a/4

q.-up 61a/5, 63a/3, 66b/14, 72a/3, 72b/5, 73a/12, 78b/7, 81b/13, 83a/4, 84a/4, 84a/6, 88b/11, 89b/13, 90a/7, 92b/13, 96b/7, 99b/2, 103b/10, 104b/13, 105a/7, 106b/13, 110a/6, 112a/6, 114a/8, 118b/4

q.-ġan 100b/6, 110b/14, 111b/7

q.-madı 109a/3

q.-madılar 61b/13

q.-mas 65a/14

q.-maslar 110a/12

q.-maduk 111a/11

qoyı < ET *qoḏı* (EDPT, 596) Aşağı

q. 62b/5

q.+nı 97a/5

q.+ġı 81b/12, 92a/6, 98a/4, 99a/4

qoyıraq < *qoyı+rAk* Daha aşağı

q. 83a/10, 99a/4, 100a/12, 107b/10

qoymaq Koymak

q.-maq 111a/10

qoymaqlıq Koyma, bırakma eylemi

q. 114b/6

qoyuġ < ET *qoyug/qoḏuk* (EDPT,676) Koyu

q.+a 67a/4

qoyul- < ET *qoyul-* (EDPT, 677) Koyulmak

q.-dı 63b/13, 106a/1

q.-up 72a/5, 77b/5

qoyun < ET *qoyun* (EDPT, 678) Koyun

q.+ġa 116b/12, 119b/11

köç < ET *köç* (EDPT, 693) Göç

k. 63b/11, 69b/2, 72a/3, 77b/6, 77b/7, 81a/5, 86a/9, 86b/2, 91a/6, 98a/1

k.+ini 90b/14

k.+ige 63a/8

k.+leri 79b/11

k.+lerini 74a/11

köç-< ET *köç-* (EDPT, 694) Göçmek

k.-tüm 98b/5

k.-ti 69b/7, 86a/12

k.-tiler 63a/2

k.-üp 64b/7, 71a/1, 78b/13, 93b/13, 98b/3

kökeldaş < Moğ. Süt kardeş

k. 69a/4, 83b/3, 95a/11, 98a/14, 98b/8, 112b/10, 114b/4

k.+nıŋ 97b/11

k.+ını 62a/11

k.+lar 91b/13

köl < ET *köl* (EDPT, 715) Göl

k. 81b/8

k.+ni 86a/14

k.+i 81b/9

kömek Yardım

k. 62a/13, 62b/1, 62b/3, 71b/14, 72a/8, 72b/8, 86b/13, 86b/13, 88b/14, 91a/13, 92b/3, 94a/3, 94a/4, 94a/8, 94a/10, 94b/8, 112a/4

k.+ke 88a/4, 88a/5, 88a/8, 89b/12

k.+din 71b/14

k.+i 69b/4

k.+ige 72a/10

k.+ler 94a/12

köŋlek Gömlek, elbise

k. 110a/7, 112b/11

köŋ(ü)l < ET *köŋül* (EDPT, 731) Gönül

k.+ni 100a/4

k.+ge 95b/7

k.+üm 76a/12, 82a/11, 83a/3, 94a/12 115b/13, 100a/2, 100a/5, 117a/3

k.+ümdin 101a/2

k.+üŋdeki 87a/12

k.+leri 75a/5

k.+leriŋiz 116a/2

köŋüllüg < *köŋül+lXg* Gönüllük

k. 85b/10

köp < ET *köp* (EDPT, 686) Çok, bol

k.71a/4, 71b/6, 72b/3, 76a/14, 81b/6, 82a/7, 85a/4, 85a/12, 85a/12, 85b/7, 85b/8, 97b/1, . 101b/9, 104a/3, 110a/9, 111b/10, 114a/11, 114b/2, 118b/6, 119a/2

k.+tür 115b/5

k.+i 105a/1

k.+ini 104b/9

köpraġ < *köp+rAġ* Daha çok → **köprek**

k. 119a/4

köprek < *köp+rAk* Daha çok → **köpraġ**

k. 61a/14, 71a/14, 71b/3, 75a/13, 88a/11, 88b/5, 90a/12, 95a/2, 100b/8, 103a/10, 103a/12, 106a/5, 106a/6, 111b/1, 120a/1

k.+i 70a/14

köprüg < ET *köprüg* (EDPT, 960) Köprü

k. 82b/2

k.+ni 112b/6

k.+ge 111a/10

k.+din 111a/12, 112b/5

k.+idin 78a/12

kör- < ET *kör-* (EDPT, 736) Görmek

k. 79b/6

k.-dür 118b/5

k.-er 83b/5

k.-üptür 82a/10

k.-düm 83b/5, 96b/13, 108a/3, 108b/6, 112b/11, 119a/14

k.-düŋ 108a/1

k.-di 82b/6, 85a/4, 108b/4

k.-diler 100a/9, 103b/7, 105a/5

k.-sem 101b/14, 119a/6

k.-e (köre baradurġanda) 108a/13

k.-eliŋ 111b/9

k.-eyem 118b/13

k.-üp 63a/13, 77a/3, 84b/10, 85a/6, 85b/7, 86a/11, 91a/5, 112a/12, 117a/13, 119b/2

k.-geli 96b/5, 96b/8

k.-gen 85a/13, 85b/8, 89b/5, 91b/9, 101b/13, 108a/3, 117b/3, 120a/1

k.-gendin 61a/8

k.-medi 80a/8

k.-mediler 70b/1

k.-megen 91b/8

k.-mey 70b/8, 73a/2, 79b/10

k.-meydür 96b/3

körmek Görmek

k.+ke 91a/12

körmeklik Görmek eylemi

k. 79b/4

körset- < *kör-(X)g-sA-t* Göstermek

k.-ti 82a/8

k.-güçi 80a/3

körül- < ET *körül-* (EDPT, 745) Görülmek

k.-gen 81b/5

körün- < ET *körün-* (EDPT, 746) Görünmek

k.-ür 64b/2, 95b/7, 96a/3

k.-di 64a/12

k.-edür 117a/7

k.-mey114a/4

körüniş Görünüş

k. 101b/1, 119b/14

körüş- < ET *körüş-* (EDPT, 748) Görüşmek

k.-ür 103a/4

k.-tüm 102b/5, 111a/6, 96a/12

k.-ti 103a/4, 80a/10

k.-tiler 103a/5

k.-keyler 102b/4, 102b/6

k.-üp 102b/8, 108b/7, 108b/9

k.-kende 108b/6

k.-kendin 80a/8

kötel Yedek at

k. 81b/4, 81b/4, 81b/5

k.+i 99b/9

k.+ige 81b/4

k.+lerde 81b/3

k.+lerdin 81b/7

köter- < ET *kötür-* (EDPT, 706) Götürmek, yükseltmek

k.-ür 115b/12

k.-ürler 118a/9

k.-diler 83b/11

k.-iŋ 118b/10

k.-ip 112a/6

k.-gen 69b/12

köz < ET *köz* (EDPT, 756) Göz

k. 82a/11, 94a/10, 97b/4, 117a/6

k.+ge 80b/2, 82a/10

k.+lerini 79b/6

k.+üm 117b/12, 118b/5

k.+ümiziŋ 64a/7

k.+ümge 95b/6

k.+üŋiz 94b/6

k.+üŋizni 94b/6

közlüg Gözlü

k. 68b/1

kücā < Far. Neresi, nerede

k. 87a/10

quçuş- < ET *quçuş-* (EDPT, 593) Kuçaklaşmak

q.-up 103a/5

qufl < Ar. Kilit

q.+ını 84a/10

qur < ET *qur* (EDPT, 642) Kuşak, kemer

q. 102b/11

qul < ET *qul* (EDPT, 615) Köle, esir

q. 91b/14, 93a/6

q.+nıŋ 114a/7

q.+ġa 114a/8

q.+da 116b/13

q.+dın 114a/9

q.+uŋızġa 116a/5

qulaġ < *ET qulqaq* (EDPT, 621) Kulak → **qulaq**

q.+ımġa 111b/8

q.+ları 72b/4

qulaq < *ET qulqaq* (EDPT, 621) Kulak → **qulaġ**

q. 74a/8, 95a/8, 115b/8

qullāb < Ar. Çengel, kanca

q.+ını 101a/6

qulluġ < ET *qulluq* (EDPT, 620) Kulluk → **qulluq**

q.+umuzını 104a/7

qulluq < ET *qulluq* (EDPT, 620) Kulluk → **qulluġ**

q. 62b/12, 82b/7

qulluqçı Hizmetkar

q. 93a/6

qurbān < Ar. Kurban

q. 99b/13

qurġan Hisar, kale

q. 61a/9, 62a/1, 62a/5, 63a/7, 66b/14, 67a/2, 67a/8, 91a/12, 92a/11, 94a/7, 94b/10, 101a/10, 104b/1, 105b/10, 106b/1, 106b/1, 109b/7, 110a/11, 112b/3

q.+nıŋ 67a/11, 83a/9, 91b/6, 93b/12, 94a/9, 110a/12

q.+nı 63b/4, 67a/1, 78b/6, 85b/12, 91a/5, 91a/11, 93b/12, 106a/13

q.+ġa 62b/4, 67a/7, 95a/1, 104b/6, 110a/5

q.+da 85b/3, 85b/11, 91a/6, 91a/8, 106a/12, 110b/9, 111b/11, 113a/10

q.+dağı 111a/1

q.+daqılar 66b/11

q.+dın 67a/4, 67a/8, 91b/3, 94b/9

q.+ı 62a/9, 82a/13, 104a/6, 109b/13

q.+ınıŋ 61a/6, 82b/12, 91a/5, 110a/11

q.+ını 63a/6, 63b/9, 74a/3, 77b/4, 77b/10, 81b/10, 82b/3, 83a/4, 109b/14

q.+ıġa 62a/11, 73b/12, 82b/8, 83b/13, 86a/13, 104a/2, 110a/1, 110b/9

q.+ıda 66b/13, 67a/8, 73a/10, 82a/12, 83a/11, 96a/10, 105b/13, 112b/2

q.+ıdın 83b/13

q.+lar 61b/4, 86a/5, 86a/7

q.+larnıŋ 86a/10

q.+larnı 86a/8, 108b/2

q.+largġa 111a/13

q.+larda 81b/12, 110b/14

q.+lardın 86a/6, 104a/9

q.+ları 86a/12

q.+larıda 81b/10

q.+larıdın 66b/13, 109b/13

quruġ < ET *qurı* (EDPT, 645) Kuru, susuz

q. 93b/10

quş < ET *Qoş* (EDPT, 670) Kuş

q. 108a/1, 71a/8

qutlıq < ET *qutluġ* (EDPT, 601) Kutlu, mesut

q. 93b/1

qutul- < ET *qurtul-* (EDPT, 650) kurtulmak

q.-dı 113a/8

q.-salar 64a/11

q.-madı 80b/4

quvvet < Ar. güç

q.+im 76a/11

q.+imiz 94a/4

kūç < ET *küç* (EDPT, 693) Güç

k. 93a/7,88a/13, 88a/13, 101a/4

k.+ke 66a/13

k.+ini 63b/10, 65b/10

küç-ber-küç < T.+Far.+T. Güçlükle

k. 88a/13, 101a/4

kūçe < Far. Sokak, çarşı

k. 67a/4, 76a/9, 76a/9, 84b/4, 111b/1, 112a/12, 113a/7, 112b/8, 112b/13, 113a/6

k.+niŋ 111b/1

k.+de 75b/12, 76a/5

k.+ge 112a/6

k.+din 112a/8

kūh-pāye < Far. Dağlık

k. 97a/2

k.+dür 73b/4

k.+leridin 73b/3

k.+lerige 79b/5

kūn < ET *kün* (EDPT, 725) Gün

k. 98b/1

kürūh < Far. Yaklaşık iki millik bir uzaklık ölçü birimi

k. 116a/9

k.+ke 115a/8

k.+ıda 104b/4, 116b/9

k.+geçe 105a/8

küy- < ET *küy-* (EDPT, 754) Bahane aramak

k. 76a/5, 91b/4, 91b/4

küçletmek Güçlendirmek

k.+iniŋ 70b/11

küften < Far. Ezilmiş, dövülmüş

k. 86a/3

kükle- Çivilemek

k.-y 107a/13, 113a/5

kün < ET *kün* (EDPT, 725) Gün

k. 61a/12, 61b/9, 63b/10, 68a/2, 71b/7, 72b/8, 72b/14, 72b/14, 73a/9, 75b/12, 77b/8, 83a/11, 83b/2, 83b/2, 88a/12, 88b/3, 88b/5, 91b/6, 91b/10, 92b/2, 96a/7, 96b/9, 97b/2, 98b/3,

101a/1, 101a/4, 101a/5, 103b/7, 117a/6, 117a/9, 117b/3, 118a/2, 119b/7, 119b/7, 119b/10

k.+ni 64a/2

k.+de 67b/11, 68a/1, 71a/6, 75a/11, 75a/13, 83b/3, 83b/4, 83b/12, 86b/4, 86b/7, 88b/4, 88b/13, 98a/6, 105b/12

k.+geçe 67b/10, 89a/5, 98b/14

k.+din 61b/5, 61b/9, 63b/8, 65b/11, 70b/8, 74a/3, 80b/5, 83b/13, 87a/4, 87a/6, 89a/4, 91b/2, 96b/7, 97a/2, 97b/14, 99a/1, 100a/7, 104a/8, 105b/9, 108a/2, 109a/8, 109a/9, 110a/2

k.+i 61b/13, 65a/9, 89a/4, 92b/5

k.+lerde 94b/13

k.+lerni 119b/14

k.+lerdin 93b/3

künçkāvluq < Far.+T. *künçkāv+lXk* Köşelik

k.+qa 84b/14

kündüz < ET *küntüz* (EDPT, 729) Gündüz

k. 61a/1, 116b/5, 117a/2, 119b/13

küngüre < Far. Kubbenin tepesi

k.+ge 113a/5

k.+sige 113a/4

künlüg < ET *künlük* (EDPT, 732) Günlük

k. 80b/6, 119b/12

küre < ET *küre-* (EDPT, 737) Küremek

k.-gen 120a/1

küz < ET *küz* (EDPT, 757) Güz, sonbahar

k. 83b/2

L

lāf < Far. Lakırdı, söz.

l.+ŋ 113b/10

lafẓ < Ar. Söz

l.+nı 105b/2, 105b/3

l.+ıda 100a/6

laḥẓa < Ar. Çok kısa an, göz ucuyla bakacak kadar kısa an

l. 95b/8, 106b/7

leng < Far. Topal, aksak

l. 114b/13

lāzım < Ar. Gerekli

l.+dur 64b/3

levāḥiq < Ar. Ekler, eklenen şeyler

l.+ı 74a/4, 76b/7, 82b/13, 99b/8

l.+ıġa 76b/2

levend < Far. Tenbel

l. 62a/8

leẕẕatlıqraq < Ar.+T. *lezzat+lXk+rAk*

Daha lezzetli

l. 96a/3

lülü < Ar. İnci

l. 105b/2

lūṭf < Ar. Hoşluk, güzellik

l.+ ı 102a/5

M

maġlūb < Ar. Yenik, yenilmiş

m. 69a/5,114b/2

maġlūbiyyet < Ar. Yenilgi

m. 104a/14

maġz < Far. İç

m.+ı 108b/14

maḥall < Ar. Yer, mekan

m.+da 62a/14, 65b/13, 66b/4, 68b/6, 69a/11, 69b/4, 70a/7, 71b/2, 82b/5, 83b/2, 85b/4, 89a/2, 90b/13, 92b/14, 94a/3, 94a/5, 95a/7, 99b/14, 106a/6, 102b/4, 107b/3, 107b/9, 109b/1, 109b/3, 109b/6, 110a/2, 112a/9, 112b/3, 113b/3

m.+ġaça 69a/8

m.+lar 75b/5

maḥallāt < Ar. Mahalleler

m. 66a/3

m.+nıŋ 106a/14

m.+nı 76a/9

m.+tın 61b/12

m.+ı 117b/14

m.+ıġa 61b/10, 117b/9

m.+ıda 117b/7

maḥalle < Ar. İlçe ve köylerin bölündüğü parçaların her biri

m. 91b/3, 106a/3

m.+niŋ 106a/9

maḥallī < Ar. Yerel

m. 75a/6, 90a/11, 109b/5

m.+da 105b/2, 113b/11

māḥażarī < Ar. Hazırlanmış, hazır olan

m. 84b/10

maḥbūb < Ar. Sevilen

m.+i 75b/7

maḫfī < Ar. Gizli, saklı

m. 79b/14

maḥrūm < Ar. Yoksun

m. 81a/8

maḫṣūṣāne < Ar. Özel, husûsi

m. 97b/8

maqām < Ar. Durma yeri, görev yeri

m. 110b/9

m.+ıda 76b/6, 96b/14, 116a/12

maqber < Ar. Mezar

m.+ nin 111b/6

maqdūr < Ar. Güç, kuvvet

m.+ ı 114b/14

maqṣad < Ar. Amaç, maksat

m. 116b/5

maqṣūd < Ar. İstek, kastedilen

m. 86a/1, 88a/10

māl < Ar. Varlık

m.+ıġa 63b/14

m.+larġa 64a/11

mālik < Ar. Sahip

m.+i 81b/14, 82a/2

maŋa Bana

m. 63a/6, 63a/11, 73b/8, 73b/9, 74a/11, 75a/9, 75b/13, 77a/12, 79a/11, 82a/3, 85b/10, 86a/5, 87a/1, 96a/14, 98a/7, 98b/13, 102a/4, 102b/10, 103b/9, 103b/13, 104a/8, 104a/9, 104b/1, 104b/14, 105b/10, 107b/4, 108a/4, 108a/4, 108a/8, 108a/10, 108a/10, 108a/13, 109a/11, 110b/9, 112a/11, 112a/13, 113a/14, 115a/4, 115a/5, 115a/7, 115b/4, 116a/6, 117b/13, 118a/3, 118a/6, 118a/12, 119a/3, 119a/8, 119a/9

maral < Moğ. Dişi geyik

m. 71a/3, 71a/7

maṣāff < Ar. Savaş

m. 68b/12, 70b/2, 88a/2, 91b/7

m.+ları 68b/12

maṣlaḥat < Ar. iş, emir

m. 70b/1, 70b/8, 70b/13, 77a/13, 79b/10, 83b/12, 91a/13, 108a/5, 118b/11

m.+ı 88a/13

m.+ını 77b/11, 78a/14

m.+ıġa 109b/8

māt < Far. Oyunda yenilme

m. 116b/6

māyil < Ar. Eğilen, meyleden

m. 75b/3

maẕbūṭ < Ar. Zaptedilmiş, ele geçirilmiş

m. 88b/1, 88b/9

mezīd < Ar. Artma, artış

m. 91b/14

mażmūn < Ar. Nükteli, sanatlı ince söz

m. 79b/14

mebād < Far. Olmasın, sakın

m. 75b/6, 75b/7

mecāl < Ar. Güç, kuvvet

m. 61a/2

m.+i 115a/13

meded < Ar. Yardım, imdat

m. 83a/5, 94a/5, 94a/8, 94a/10, 94a/11, 94b/8, 114b/10

m.+i 94a/3

medīd < Ar. Uzatılmış, çok uzun süren

m. 96a/10, 116b/10

medrese < Ar. Mektep, eğitim kurumu

m. 84b/7, 91b/5

m.+niŋ 91a/14

m.+de 93b/14

meftūlluq < Ar.+T. *meftūl+lXk* Kıvrılmışlık, bükülmüşlük

m. 102b/11

meger < Far. Meğer, oysaki

m. 77b/14, 102a/7, 110b/4

melāḥatlıq < Ar.+T. *melāḥat+lXk* Güzellik

m. 68b/1

memleket-dārlıq < Ar.+Far.+T. *memleket+dār+lXk* Memleketlik

m.+ta 64b/1

memer < Far. Yol, geçit

m.+din 76b/4

m.+idin 114a/7

mennān < Ar. Çok ihsan eden

m.+ dın 98a/13

merdāne < Far. Yiğitçe

m. 94a/11, 94b/4, 95a/2, 100b/10, 103a/12, 110a/10, 112b/8, 113b/2

merdānelıq < Far.+T. *merdāne+lXk* Mertçe, erkekçe

m. 113b/3

m.+ı 63a/4

m.+lar 93a/9

merdek < Far. Adamcağız, herif

m. 71b/4, 73b/7, 74a/8, 79a/12

m.+ler 117b/11, 117b/13, 119a/11

m.+lerni 119a/10

merhem < Ar. Acıyı giderecek şey

m. 109a/2

mer'ī < Ar. Geçerli

m. 70a/6

merrāt < Ar. Defalar, kereler

m. 86b/8

mertebe < Ar. Ölçü, miktar

m. 69a/5, 85b/6, 85b/12, 85b/13

m.+de 98a/6

m.+siġa 63b/13

mescīd < Ar. Camiden küçük ibadet yeri

m.+iniŋ 92a/3

m.+ige 92a/4

m.+idin 92a/10

meşel < Ar. Örnek

m. 73a/3, 78b/1, 81a/1

mesmū' < Ar. İşitilmiş, duyulmuş

m. 83b/10

mesned < Ar. Derece, rutbe

m.+i 119b/1

m.+iġa 118b/8

mest < Far. Sarhoş

m. 85b/5

mestlıq < Ar.+T. *mest+lXk* Sarhoşluk

m.+da 98b/8

meṣṭūr < Ar. Yazılmış, çizili

m. 86a/2

meşaqqat < Ar. Sıkıntı, güçlük

m. 81b/7

m.+tın 96a/3, 96a/4

m.+lar 86b/3

meşġūl < Ar. Bir işi olan, çalışan

m. 85a/1, 92b/8, 92b/14, 105a/6, 110a/11

meşhūr < Ar. Tanınmış

m. 66b/14, 68a/14, 72a/11, 81b/14, 82a/4, 82a/6, 99b/11, 108a/13

m.+dur 100b/11

meşrūḥ < Ar. Ayrıntılı açıklanmış veya yorumlanmış

m. 86b/14

meşveret < Ar. Danışma

m. 65a/6, 78b/9, 91a/4, 91a/11, 103b/8, 111b/4, 111b/6

mevsūm < Ar. Adlandırılmış

m. 86b/6, 108a/1

mevẕī < Ar. Yer, mahal

m. 64a/14

meydān < Ar. Alan

m. 91b/7

m.+ġa 80a/5

meyde Parça, tane

m. 95b/11

meyl < Ar. Eğilim, meyil

m. 75b/2

mezārī < Ar. Ekin ekilmiş tarlalar

m. 99a/5

meẕkūr < Ar. Adı geçmiş, anılmış

m. bol- 65a/5, 71a/1, 77b/5, 78a/2, 82a/5, 82a/7, 85a/4, 86a/1, 86b/14, 88a/3, 88a/10, 90b/10, 93a/11, 95a/1, 97b/14, 99b/7, 103b/2, 110a/3, 114a/13

mén < ET *ben/men* (EDPT, 346) Ben

m. 69a/9, 73b/7, 74a/13, 75a/4, 75b/2, 75b/6, 75b/8, 75b/9, 75b/11,

75b/14, 79a/6, 79a/14, 83b/5, 83b/5, 83b/6, 83b/8, 84a/11, 85a/1, 85b/6, 86b/2, 86b/6, 87a/1, 87b/14, 88b/11, 89b/4, 91a/12, 92a/8, 92a/12, 92b/3, 93b/14, 94b/11, 96b/5, 96b/8, 97a/6, 97b/4, 98a/1, 98a/13, 98b/5, 100a/14, 101b/12, 101b/13, 101b/13, 102a/7, 102a/11, 102b/2, 103b/10, 104b/10, 105a/9, 106b/8, 107a/9, 108b/3, 108b/5, 110b/1, 110b/11, 111a/6, 111a/9, 111b/8, 112a/7, 112b/3, 112b/9, 114a/6, 114b/14, 115a/2, 115a/5, 115a/11, 115a/14, 115b/8, 115b/12, 116a/5, 116b/2, 116b/5, 116b/8, 118a/5, 118a/13, 118b/5, 118b/12, 119a/9, 119a/11, 119a/14, 119b/2, 120a/2

m.+de 75a/3

m.+din 107b/4, 74b/14, 81a/1, 83b/9

m.+i 103b/3, 103b/6, 104b/1, 110a/14, 112a/10, 113b/14, 116a/1, 118a/4, 118a/12, 118b/7, 61a/12, 77a/12, 78a/3, 85a/6

méniŋ Benim

m. 61a/9, 61b/11, 62b/13,64b/4, 64b/12, 64b/12, 70a/2, 70b/2, 70b/5, 74a/5, 74a/5, 74b/9, 75b/7, 77a/10, 78a/7, 78a/8, 79a/5, 79a/12, 79a/12, 83a/13, 83b/8, 84b/13, 85a/3, 85b/8, 85b/11, 86b/1, 86b/5, 86b/6, 87a/8, 89a/3, 90a/8, 91a/5, 95a/11, 95b/3, 96a/10, 96a/12, 96a/14, 96b/9, 96b/10, 97b/13, 97b/14, 98a/14, 101a/5, 101a/13, 102b/3, 102b/6, 104b/11, 105a/1, 106b/12, 107a/3, 107a/10, 107a/12, 107b/11, 108a/1, 109a/2, 111a/13, 111a/14, 111b/8, 113a/2, 113a/6, 113b/10, 114a/2, 114b/8, 115a/4, 115b/13, 116a/3, 117b/5, 118a/2, 118b/13, 119a/6, 119a/8

mışrā‘ < Ar. Dize

m.+ınıŋ 87b/1

miḥān < Ar. Sıkıntılar

m. 78a/9

m.+da 78a/11

mihmān < Far. Konuk, misafir

m. 91a/3

miḥnet < Ar. Sıkıntı, acı

m.+te 100a/4

m.+lerde 64a/10, 74b/9

mihr < Far. Güneş

m. 75a/12, 75b/4, 75b/12

m.+im 75a/10

mikdār < Ar. Miktar

m. 64b/4, 67a/7, 81a/9, 88a/9, 94b/5, 105a/2

miŋ < ET *biŋ/bın* (EDPT,346) Bin

m. 64b/3, 64b/8, 69a/3, 72a/11, 82b/10, 88b/12, 88b/12, 88b/14, 88b/14, 97a/5, 103b/7, 109a/11, 111a/12, 113a/9, 118b/2

m.+ge 64b/8

m.+din 103a/10, 103a/10

min- < ET *bin-* (EDPT, 348) Binmek

m.-dim 112a/11, 112a/13, 114b/8, 114b/13

m.-di 114b/8, 114b/13

m.-ip 64a/8, 118b/6

m.-gen 114b/7, 114b/12

miŋçe Bin kadar

m. 109a/11

minnet < Ar. İyiliğe karşı duyulan borçluluk duygusu

m. 79a/14

m.+ler 64a/12

mīrzā < Far. Emirzade, beyzade →

m. 96b/14, 111a/6, 111a/7

m.+nıŋ 68b/11, 76b/13, 77a/9, 80a/9, 86b/1, 91a/14, 112a/3

m.+nı 68a/5, 77a/2, 80b/3, 109a/10, 112b/1

m.+ġa 82a/6, 82b/11, 85b/2, 112a/4, 113b/4

m.+dın 88a/7

m.+m 87b/2

m.+sı 80b/10

m.+sınıŋ 80a/12

m.+lardın 77a/9

miskīn < Ar. Zavallı, uyuşuk

m. 93b/7

Moġulça Moğolca

M. 100b/1, 102b/10, 103a/8, 103a/8, 103a/9, 103b/2

mollā < Ar. Büyük bilgin, hoca

m. 91a/1,98a/12

mu < soru edatı

m. 101b/13, 111b/14, 112b/4, 112b/5, 113a/14

mu'ālece < Ar. Bir hususa çalışıp devam etmek

m. 109a/1

mufāreqat < Ar. Ayrılma

m. 96b/3

muġalaẓa < Ar. Düşmanlık

m. 116a/6

muḥabbet < Ar. Sevgi

m. 75b/4, 75b/12, 76a/4

muḥāl < Ar. Olanaksız, imkansız

m. 110b/2

muḫalefet < Ar. Aykırılık, zıtlık

m. 76a/13

muḫālif < Ar. Aykırı, zıt

m. 74a/4

m.+ler 66b/5, 66b/7, 66b/9

m.+leriŋ 66b/3

muḥarrem < Ar. Ay takviminin birinci ayı

m. 66a/14, 68a/9, 120a/3

muḥāṣara < Ar. Kuşatma

m. 92a/11, 93b/6, 94a/13, 94b/7

m.+da 93a/13

m.+sıġa 110a/11

muḥaṣṣıl < Ar. Meydana getiren

m.+lar 66a/10, 66a/12

muḥaṣṣıllıq < Ar.+T. *muḥaṣṣıl+lXk* Meydana getirme

m.+lar 75a/13

muḫāṭara < Ar. Tehlikeli

m. 81b/6, 96b/11

muḥīṭī < Ar. Çevre ile ilgili

m. 81b/8

muḥkem < Ar. Sağlam, dayanıklı

m. 67b/12, 72b/2, 96b/11, 98a/4, 103a/11

muhmel < Ar. Bırakılmış

m. 87a/13, 87b/3

m.+ġa 87a/14

muqābele < Ar. Karşılık verme

m. 70a/7

m.+de 105b/7

m.+siġa 94a/14

muqarreb < Ar. Yakın, yakınlaştırılmış

m. 79b/1

muqarrer < Ar. Tekrarlı, tekrarlanmış

m. 64b/14, 74b/2, 103a/9

muŋa Buna

m. 61a/5, 64a/3, 64a/8, 65a/8, 70b/9, 74b/1, 83a/2, 103b/8, 103b/10, 117a/4

munça < ET *bunça* (EDPT, 349) bunca, bu kadar

m. 61a/3, 64a/4, 64a/4, 68a/1, 82b/10, 87b/3, 90b/13, 94b/5, 96a/1, 96a/2, 97a/2, 98b/14, . 100a/1, 113b/6, 114a/13, 118a/9

munda Bunda

m. 65a/3, 92b/4, 92b/4, 92b/8, 96b/1, 107b/13, 108a/6, 108a/9, 112a/11, 116b/2, 119b/9, 119b/9

mundaq < ET *buntaġ* (EDPT, 349) bunun gibi, böyle

m. 64b/1, 64b/13, 67a/9, 68a/9,

69b/4, 71b/1, 72b/10, 72b/10, 72b/12, 73a/2, 75a/2, 76b/5, 80b/7, 81a/2, 81b/4, 81b/5, 86a/10, 89a/1, 90b/13, 91a/8, 91a/9, 91b/9, 94a/5, 95b/12, 95b/13, 96a/5, 99b/4, 100b/12, 101b/2, 101b/2, 102a/3, 102a/5, 104a/10, 105a/12, 108a/4, 109a/7, 110a/9, 110a/9, 111a/11, 112b/2, 113b/11, 114b/3, 115b/2, 115b/11, 115b/14, 116a/4

mundın Bundan

m. 61a/1, 77a/10, 80b/8, 80b/9, 94a/1, 101a/3, 101a/3, 116b/4

munı Bunu

m. 72b/11, 74b/13, 116a/2

munıŋ Bunun

m. 65a/4, 69a/8, 75a/5, 101b/8, 101b/8, 110b/3, 117b/6

musaḫḫar < Ar. Ele geçirilmiş, fethedilmiş

m. 63b/2, 74a/14

muṣḥaf < Ar. Sayfalandırılmış

m. 116a/6

muṣṭalaḥāt < Ar. Deyim ve terim haline kelmiş kelimeler, ibareler

m.+ıġa 100a/1, 100a/3

muşaḫḫaṣ < Ar. Varlığı duyu organlarıyla algılanan şey

m. 104a/14, 105a/2

muṣāliḥ < Ar. Barış yapan, barışan

m. 66a/12

muṭasarrıf < Ar. Kullanma yetkisine sahip, tasarruf yetkisi olan

m. 85a/8

mutażarrır < Ar. Zarar gören, zarara uğrayan

m. 73a/3, 105a/2

muz Buz

m. 98a/2, 98a/8, 98a/10

mü Soru edatı

m. 97a/1, 108a/14, 111b/13, 113a/14, 117b/11

mübālaġa < Ar. Abartı, abartma

m. 97b/9, 99b/8

m.+sı 97b/11

m.+lar 97b/8

mübārekbādlıq < Ar.+Far.+T. *mübārek+būden+lXk* Kutlama, tebrik

m.+lar 85a/6

mübeddel < Ar. Değiştirilmiş

m. 100a/7

mübeyyen < Ar. Açıklanmış

m. 85a/11

müddet < Ar. Zaman, vakit

m.+ te 67b/12, 71b/9, 75a/7, 82a/14, 101a/11, 110a/11

müddetī < Ar.+Far. Bir süre, bir müddet

m. 96a/9, 112a/14, 113b/5

m.+din 116b/3

müdāvā < Ar. Tedavi etme

m.+dın 109a/7

mühim < Ar. Önemli

m.+ni 99b/12

mühlik < Ar. Yok edici, öldürücü

m. 81b/7

mükāleme < Ar. Konuşma

m.+de 118a/10

mükemmel < Ar. Olgunlaşmış, kemale ermiş

m. 66b/2

mülāḥaẓa < Ar. Dikkatle bakma

m. 64b/3,106a/7

m.+lar 89a/6

mülāqāt < Ar. Görüşme, buluşma

m. qıl- 77a/3, 101b/12, 101b/14

mülāyim < Ar.+T *mülāyim+rAk* Yumuşak, iyi huylu

m. 115b/6, 115b/10

mülāzemet < Ar. Bir yere veya kimseye sıkı sıkı bağlanma

m. qıl- 61a/8, 74b/2, 75b/11, 78b/8, 79a/8, 96a/10, 96b/9, 99a/11

m.+qa 82b/7

mülāzım < Ar. Bir yere veya kimseye bağlanan, stajyer

m. 87a/3

mülk < Ar. Vakıf olmayıp -doğrudan doğruya- birinin malı olan toprak

m.+ni 85a/9, 85a/8

mü'min < Ar. Müslüman

m. 98a/11

mümkin < Ar. Mümkün

m. 102a/3, 115b/13

mülk-gīrlik < Ar.+Far.+T. *mülk+gīrifte+lXk* Hükümdarlık

m.+de 64b/1

mümtedd < Ar, Uzayan, sürekli

m. bol- 93b/7

münācāt < Ar. Yakarış

m.+qa 118b/4

münāfıq < Ar. Ara bozucu, ikiyüzlü

m. 73b/7

münāsebet < Ar. İlişki, uygunluk

m.+i 76b/14

münāsib < Ar. Uygun

m. 61a/9, 75b/1, 109b/2

müntaqil < Ar. İntikal eden

m. 96a/5

mürüvvet < Ar. İnsanlık; cömertlik

m. 82a/5

m.+i 82a/5

müsāvī < Ar. Eşit, denk

m. 101b/8

müselmān < Ar. Müslüman

m.+ nı 64a/5

müselmānlıq < Ar.+T. *müselmān+lXk* Müslümanlık

m. 110b/13

müstāḥkem < Ar. sağlamlaştırılmış, sağlam

m. 88b/9

müşkil < Ar. Güç, zor

m. 118b/8

müteḥayyir < Ar. Hayret eden

m. 72b/11,112b/1, 116b/4

mü'tekid < Ar. Bağlanmış

m. 103a/12

müterеddid < Ar. Gidip gelen, kararsızlık geçiren

m. 111a/4

müte'eṣṣir < Ar. Etkinelmiş

m. 98b/14

mütevātir < Ar. Herkesçe bilinip onaylanan

m. 86b/9

müteveccih < Ar. Dönük, yönelik; birine sevgi besleyen

m. bol- 66b/4, 66b/8, 77b/12, 79a/2, 79b/9, 81a/4, 84b/13, 88a/14, 89a/8, 96b/5, 98a/4, 99b/9, 102b/14, 103b/5, 106a/7, 106b/10, 112a/12, 112b/6, 112b/8

mütevehhim < Ar. Kuruntulu, evhamlı

m. 80b/11, 109a/8

müteyaqqın < Ar. Kesin olarak bilinen

m. 72a/8

müttefik < Ar. Birleşen, anlaşan

m. 99b/11

müvecceh < Ar. Çevrilmiş

m. 64a/13, 64b/2

müyesser < Ar. Kolaylıkla olan

m. bol- 63b/2, 74a/14, 78b/11, 79a/4, 81a/12, 101b/5, 108a/11, 116b/8, 117b/1

müzdver < Far. Ücretle çalışan kişi

m. 119a/10

N

nā-ḫᵛāhī < Far. İsteksiz

n. 108a/12

nā-hem < Far. Eğri, çarpık

n. 91a/9

na-ḫoşluq < Far.+T. *na-ḫoş+lXk* Hoşnustluzluk

n.+ lar 86b/11

nā-kes < Far. Alçak, pinti

n. 68a/7

naqqaşlıq < Ar.+T. *naqqaş+lXk* Nakkaşlık

n.+ da 68b/7

naqşī < Ar.+Far. Süsle ilgili olan

n. 110b/7

nā-ma'lūm < Far. Bilinmeyen

n. 81a/8

namāz < Far. Namaz

n. 68b/6, 72b/9, 90b/4, 118b/4

n.-ı ḫuften 106b/2

n.-ı ḫuftenġa 117b/1

n.-ı ḫuftenġaça 115b/8

nā-ma'lūm < Far.+Ar. Bilinmeyen

n. 81a/8

nāmūs < Ar. İffet, ırz

n. 102a/8

nā-müşaḫḫaṣ < Far.+Ar. *nā+müşaḫḫaṣ* Soyut

n. 97b/3

nān < Far. Ekmek

n. 116b/12

n.+ı 116b/12

naqqāre < Ar. Davul

n. 94a/1

n.+ler 93b/14

n.+lerni 100b/3

narı < ET *aŋaru* (EDPT, 190) Öte, ötede

n. 66a/5

n.+dın 73a/10, 88b/1, 88b/4

nā-serdārāne < Far. Komutansız

n. 110a/9

nā-tüvānī < Far. Zayıf, kudretsiz

n. 68b/9

nāvek < Far. Ok

n. 92a/8, 92b/6

nav < Far. Boş, içi boş

n.+ġa 88a/12

n.+da 88a/12

n.+dın 88a/13

naẓar < Ar. Bakma

n. 76a/2

n.+nı 98b/8

n.+ıġa 118b/9

nāzik < Far. İnce

n. 75a/6

nebīre < Far. Torun

n. 97a/11

n.+si 97a/12

n.+siniŋ 97a/12

n.+leri 118b/6

nefīr < Ar. Boynuzdan yapılmış boru

n.+lerni 100b/3

neseb < Ar. Nesil, boy

n. 68a/7, 68a/10

n.+i 68a/11

netīce < Ar. Sonuç

n.+sidin 65a/6

nevāḥī < Ar. Bölgeler

n. 71a/2

n.+ġa 66a/5

n.+de 79b/10, 98a/5

n.+dağı 62a/2, 97a/14

n.+lerġa 61b/1

n.+sini 66b/9, 66b/12, 98a/3, 98a/11, 100b/14

n.+siġa 69a/2, 71a/2, 73b/11, 81a/13,81b/7, 83b/14, 88b/2, 94a/13, 99a/14, 99b/2, 107b/14

n.+side 63a/1, 66b/5, 70b/14, 77a/2, 80b/13, 82b/9, 86a/10, 92b/7, 94b/1, 94b/11, 103b/6

n.+sidin 71a/12, 90b/4, 103b/14

nevbet < Ar. Nöbet, sıra

n.-i evvelġıdın 115b/6

n. 64b/5, 64b/12, 65a/13, 71b/5, 73b/7, 75a/12, 78a/1, 78b/11, 82a/8, 86b/14, 87a/1, 90a/2, 93b/3, 96a/4, 96a/5, 96a/11, 100b/4, 104a/13, 105a/5, 108b/7, 109b/10, 115a/3

nevmīd < Far. Ümitsiz

n. 94b/9

né < ET *ne* (EDPT, 774) Ne

n. 61a/2, 61a/2, 61a/3, 61b/6, 62b/8, 64a/6, 64a/6, 64b/4, 65a/7, 66a/10, 66a/11, 68a/7, 68a/7, 68a/7, 68a/7, 68a/7, 68a/7, 68a/8, 68a/8, 68a/8, 75a/4, 75a/5, 75b/9, 75b/10, 76a/6, 76a/6, 76a/9, 76a/10, 76a/10, 76a/10, 76a/11, 76a/11, 77a/3, 78a/4, 79a/11, 81a/4, 81a/8, 81b/4, 82a/6, 83a/5, 83a/6, 85b/7, 85b/7, 87a/8, 87b/4, 87a/9, 87a/10, 88a/9, 89b/4, 94a/5, 94b/5, 96b/2, 97b/10, 98b/1, 102a/3, 105a/2, 106a/13, 108a/6, 111b/10, 112b/4, 113b/11, 116a/4, 117a/7, 118a/8, 118a/8, 118a/9, 118a/11

néçe < ET *neçe* (EDPT, 775) Nice; nasıl; ne kadar

n. 61b/5, 63a/9, 63b/9, 69a/8, 70b/8, 71b/2, 76b/5, 76b/6, 77b/11, 78a/1, 78b/11, 79b/8, 80a/6, 80b/12, 83b/12, 84a/10, 84b/1, 86b/4, 87a/4, 87a/5, 90a/2, 90b/10, 91a/7, 91b/6, 93b/5, 94a/2, 96b/7, 96b/9, 97b/14, 99a/1, 99a/12, 99b/8, 100a/7, 102a/4, 102a/13, 104a/8, 104a/13, 104b/2, 105a/12, 109a/9, 109b/10, 109b/14, 110a/2, 110a/8, 115a/3, 116b/3, 119b/3

n.+ni 68a/11

néçük < ET *neçük* (EDPT, 775) Nasıl

n. 65a/5, 77b/5, 78a/2, 85a/4, 86b/13, 88a/3, 88a/10, 94b/14, 97b/13, 99b/7, 101b/9, 105b/1, 110b/5, 111a/9, 113a/9, 114a/13, 114b/2, 119a/12

néme < ET *neme* (EDPT, 777) Nesne, şey

n. 61a/4, 64a/14, 66b/12, 75a/6, 76b/3, 83b/8, 96a/8, 97b/10, 102b/12, 102b/14, 103b/1, 104b/14, 109a/7, 114b/7, 116b/8, 117a/6, 117a/7, 118a/13

n.+ni 109a/3

n.+ge 111b/10

n.+ler 100b/1, 102b/13, 109b/5

n.+leri 69b/7

n.+lerini 64a/13

nikāḥ < Ar. yasal evlilik töreni

n.+ımġa 86b/5

nīk-nām < Far. İyi nam kazanmış

n.+lar 80b/7

nisbet < Ar. Bağlılık

n. 86b/11, 88a/9

nişān < Far. İz, belirti

n. 116a/7

n.+ġa 107b/5

n.+ları 110b/11

noksān < Ar. Eksik, kusurlu

n. 63b/14

noqsānī < Ar.+Far. Noksanlık

n. 94a/4

nöbet < Ar. *nevbet* Nöbet

n.+ din 115b/6

nöker < Moğ. Hizmetçi

n. 61a/13, 66a/14, 76b/7, 81a/7, 84b/1, 90a/7, 91a/2, . 101a/12

n.+i 71b/7, 81a/13, 84a/10, 84a/13, 95a/1, 113b/1, 113b/3

n.+imizge 82a/9

n.+imizçe 82a/10

n.+leri 64a/1

n.+leridin 61a/13

n.+lerim 119a/6, 120a/1

n.+lerini 62b/1

n.+leriŋiz 118a/8

nökerlik < Moğ.+T. *nöker+lXk* Hizmetçilik, yardımcılık

n. 71b/6, 108b/4

nuṣret < Ar. Yardım

n. 118b/10

nümāyān < Far. Görünen, meydanda olan

n. 92a/6, 93a/13

O

oġlan < ET *oġlan* (EDPT, 85) Oğlan

o. 85b/1

o.+larını 63a/13

o.+larıġa 76b/2

o.+larıdın 62b/7, 102b/7

oġ(u)l < ET *oġul* (EDPT, 83) Oğul

o.+ı 68a/12, 71b/11, 72a/10, 75b/1, 76b/12, 78a/7, 79a/7, 80a/1, 80a/12, 80b/11, 80b/13, 89a/13, 90b/9, 95b/10, 98a/12, 98a/13, 98b/4, 109b/12, 112a/14, 113b/8, 118b/6

o.+ınıŋ 80a/14

o.+um 119b/3

oġulluq < *oġul+lXk* Oğulluk, evlatlık

o. 75a/2

o.+tın 75a/7, 79b/2

oġurluq < *oġur+lXk* Uğurlu

o. 70b/10, 82b/3, 83a/4

oḫşa- Övmek

o.-ġay 111b/10

oq < ET *oq* (EDPT, 76) Kuvvetlendirme edatı

o. 62b/4, 65a/12, 65b/12, 66a/4, 66a/5, 66b/4, 67a/3, 67a/13, 69b/1, 69b/6, 70a/6, 70a/7, 70b/2, 70b/4, 71b/1, 72a/3, 73a/12, 77b/12, 79a/3, 80a/10, 81a/10, 83a/10, 83b/4, 83b/12, 84a/11, 84b/7, 85a/5, 85b/6, 86b/7, 88b/11, 89b/12, 89b/14, 90a/4, 90a/7, 90a/10, 90a/11, 90a/12, 91b/7, 92a/7, 92a/7, 92a/9, 92a/11, 92b/6, 92b/6, 92b/7, 97b/13, 98a/12, 98b/11, 99b/3, 99b/5, 100b/7, 100b/11, 101a/3, 101a/6, 102b/1, 102b/2, 102b/7, 103b/4, 104b/7, 104b/9, 104b/10, 104b/11, 104b/12, 104b/13, 105a/4, 105a/7, 105b/8, 106a/4, 106a/7, 106a/7, 106a/10, 106b/1, 106b/8, 106b/9, 106b/10, 106b/10, 106b/11, 106b/13, 106b/13, 107a/4, 107a/5,

107a/6, 107a/12, 107b/7, 107b/10, 107b/14, 108a/3, 108b/8, 108b/12, 109b/2, 112a/7, 112a/10, 112b/7, 112b/8, 112b/11, 113a/1, 113a/3, 113a/5, 113b/7, 113b/12, 114a/4, 114a/8, 114b/8, 114b/10, 115a/1, 115a/3, 115a/10, 115a/14, 115b/8, 117b/2

oq < ET *oq* (EDPT, 76) Ok

o.+nıŋ 92a/10

o.+nı 107a/7, 112b/12, 115a/12

o.+um 115a/10

o.+umnı 115a/14

o.+ı 92b/6, 107a/13

o.+larımġa 107b/3

oq < ET *oq* (EDPT, 76) Kuvvetlendirme edatı

o.+tur 100b/6, 106b/8

oqla- Ok ile vurmak

o.-dım 104b/14

o.-dılar 112a/9

oqu- < ET *oqı-* (EDPT, 79) Okumak

o.-dum 118b/4

ol- < ET *ol-* (EDPT, 125) Olmak

o. 61b/1, 61b/4, 61b/13, 62a/2, 63b/10, 65b/14, 66a/13, 66b/6, 66b/13, 67a/1, 67a/7, 67b/7, 68b/4, 68b/12, 69b/4, 71a/9, 71a/13, 71b/7, 72b/2, 75a/7, 75a/12, 75b/4, 75b/9, 75b/10, 76b/10, 78a/4, 78b/1, 79a/4, 79b/10, 80a/13, 81a/12, 82b/9, 83a/2, 83a/7, 83a/9, 83b/2, 84a/7, 85b/5, 85b/6, 86a/3, 86b/6, 87a/10, 87a/13, 87b/4, 89a/4, 89a/6, 90b/11, 90b/13, 91a/2, 92b/5, 92b/9, 92b/13, 93a/6, 93b/1, 94a/3, 94b/14, 95b/10, 97a/9, 97a/9, 98a/5, 98a/12, 99a/10, 99b/14, 100a/3, 100b/1, 100b/9, 101a/1, 101a/8, 101b/6, 102b/4, 102b/14, 104a/6, 104a/13, 105a/10, 105b/3, 105b/4, 105b/7, 105b/9, 106b/11, 107a/6, 107a/8, 107a/9, 107a/9, 108a/6, 109a/6, 109a/12, 110a/2, 112a/6, 112a/13, 112b/8, 113b/3, 114a/13, 116a/11, 116a/14, 116b/1, 116b/6, 116b/9, 117a/10, 118a/2, 119a/2, 119b/7

o.-gaç 76a/7

o.-madı 100a/5

olca- < Moğ. Ganimet ele geçirmek

o. 90a/1, 90a/2

o.-gaç 76a/7

o.-madı 100a/5

oltur- < ET *oltur-* (EDPT, 150) Oturmak; tahta çıkmak

o.-ur 65b/8, 108b/10, 108b/11

o.-uptur 81b/10

o.-upturlar 81b/13

o.-dum 84b/8, 91b/1

o.-dı 103a/2

o.-duk 109b/9

o.-dılar 83b/6, 103a/7

o.-a (oltura almay) 63a/1, 110b/12

o.-a (oltura tağqa yavuq yettim) 115b/2

o.-up 64a/14, 66a/6, 82b/9, 82b/14, 83a/14, 96b/12, 102b/3, 102b/9, 102b/9, 104a/12, 109a/13, 111b/6, 119b/12

o.-ġan 68b/13, 82a/14, 86a/11

o.-ġanda 84a/14

o.-maqda 76a/10

olturġuz- Oturtmak, yerleştirmek

o.-dı 80a/9

o.-up 118b/8

olturmaq Tahta çıkmak

o. 119b/9

olturul- Oturulmak

o.-dı 67b/10, 88a/13, 88b/3

on < ET *on* (EDPT, 166) On

o. 66b/1, 75a/11, 75a/11, 83b/3, 83b/4, 84b/13, 84b/13, 85a/14, 85a/14, 85b/6, 86b/6, 89a/5, 89a/5, 90a/8, 90a/8, 95a/1, 95a/1, 96b/4, 96b/4, 97a/8, 98a/9, 98b/14, 102b/7, 102b/7, 106b/11, 106b/11, 119a/6, 119a/7, 119b/5

o.+ı 68a/9

oŋ < ET *oŋ* (EDPT, 166) Sağ, sağ taraf

o. 69b/9, 81b/13, 83b/10, 89b/6, 89b/11, 102b/13, 107a/10, 107a/11, 107a/13, 107b/10, 112b/13, 114a/8

onça Onun gibi

o. 106b/12

ordu < ET *ordu* (EDPT, 203) Ordu

o. 67b/12, 73a/12, 75b/1, 88a/14

o.+nıŋ 73a/11

o.+sıġa 108b/12

orġaq Orak

o. 117a/14

or(u)n < ET *orun* (EDPT, 233) Yer

o.+ıġa 72b/5, 109a/6, 109a/6

orta < ET *ortu* (EDPT, 203) Orta

o. 68b/1, 100a/11, 100b/1

o.+sı 98a/8

o.+sıda 91a/14, 98a/2, 112a/5

o.+sıġa 112a/10

ot < ET *ot* (EDPT, 34) Ot

o. 117b/12

o.+ġa 117a/10, 117a/11

o.+ını 95b/2

o.+ıda 95b/7

otur- Oturmak

o.-duk 116b/14

otuz < ET *ottuz* (EDPT, 74) Otuz sayısı

o. 73a/9, 84a/13, 103b/7

otuzça Otuz kadar

o. 113b/6

oy- Oymak, kazmak

o.-ar 65b/11

o.-dılar 65b/10, 67a/14

o.-ġanıŋ 118b/10

Ö

öksü < Eksilmek, azalmak

ö.-mes 98a/5

öl- < ET *öl-* (EDPT, 125) Ölmek

ö.-er 80b/6

ö.-üptür 98b/8

ö.-di 69a/4, 79b/3, 109b/13

ö.-üp 65a/1,71a/13, 84a/10, 95b/8, 98a/7, 99b/7

ö.-genleri 97a/11

öleŋ < ET *öleŋ* (EDPT, 147) Çayır

ö.+ge 66a/2

ö.+ide 80b/5

ö.+ige 81a/6

ölmek ölmek

ö. 118b/2

öltür- < ET *öldür-/öltür-* (EDPT, 133) Öldürmek

ö.-di 62b/8, 66a/6, 68a/11

ö.-diler 80b/6, 84b/4, 84b/5

ö.-gendin 80b/10

ölüg < ET *ölüg* (EDPT, 142) Ölü

ö. 91a/4, 91a/11, 115a/2

ö.+ini 98b/12

ölüm < ET *ölüm* (EDPT, 146) Ölüm

ö. 95b/14

ö.+ge 62b/9, 118b/3

örgüdemek < Moğ. Uyuklamak

ö.+te 104b/7

örte- Yakmak, tutuşturmak

ö.-p 71a/7

öt- < ET *öt-* (EDPT, 39) Geçmek

ö.-er 68b/6, 72a/6

ö.-ti 89b/9, 91b/7, 95b/3, 111b/9, 112a/2, 113b/5

ö.-tük 72b/6, 78b/7, 81a/10, 90a/13, 98a/10

ö.-se 89a/49

ö.-e (öte almadılar) 92a/10

ö.-e (öte almay) 62b/5

ö.-e (öte bérgeç) 113a/2, 113b/14

ö.-e (öte çıqtı) 106b/8

ö.-e (öte çıqmaydur) 107b/11

ö.-edür 83a/14

ö.-üp 62a/5, 62b/8, 65b/8, 69a/1, 73b/6, 78a/12, 81a/11, 81b/6, 82a/14, 82b/3,88a/14, 92a/8, 95a/14, 96a/9, 98a/11, 99b/13, 101a/4, 103b/9, 104a/1, 106b/2, 106b/5, 110a/1, 111a/12, 112b/5, 113a/9, 113a/13, 113b/7, 116b/4, 117b/2

ö.-keç 65a/12, 82a/12, 90a/14, 97a/3, 113a/1, 114a/3

ö.-ken 95b/6, 102b/9, 119b/14

ö.-kende 66b/7

ö.-kenidin 117b/6

ötker < ET *ötgür-* (EDPT, 52) Geçirmek

ö. 107a/13

ö.-ür 87a/7

ö.-di 87a/8, 87b/2

ö.-diler 96b/11

ö.-ip 61a/11, 81a/9, 100a/2

ötkeril- Geçirilmek

ö.-se 71a/14

ötül- Geçilmek

ö.-di 76a/1, 90a/14

öz < ET *öz* (EDPT, 278) Öz, kendi

ö. 63a/8, 64b/13, 65a/2, 69a/13, 70b/3, 76a/6, 78a/13, 80b/2, 81a/2, 86b/12, 86b/13, 90a/1, 97b/9, 101b/1, 102a/1, 104b/12, 112a/3

ö.+ni 75b/2

ö.+din 97a/10, 103a/14

ö.+üm 74b/3, 106a/1, 114a/10, 118a/7, 118b/1

ö.+ümniŋ 102a/1, 108b/12

ö.+ümni 118b/3

ö.+ümde 118b/1

ö.+i 65a/2, 65a/13, 72a/3, 82a/4, 84a/12, 89b/9, 91a/7, 92b/13, 97b/12, 107a/1, 108b/11, 109a/4

ö.+iniŋ 88a/9

ö.+ini 80b/7, 86a/1, 104a/12, 105b/4, 114b/14

ö.+ige 104a/11

ö.+ilerini 103b/12

ö.+ümiz 71b/9

ö.+ümizni 110b/5, 117a/5

ö.+ümizge 116b/8, 117b/5

ö.+ümizdin 66b/8

ö.+leriniŋ 64a/5

ö.+lerini 119a/7

ö.+lerige 64b/6

özge < *öz+gA* Başka

ö. 61a/4, 64a/1, 65b/2, 71a/5, 74a/9, 76b/3, 82a/3, 82a/7, 87b/1, 87b/2, 91b/1, 92a/14, 94a/10, 101a/2, 101a/2, 102a/4, 104a/10, 104b/12, 107a/11, 107a/12, 111b/10

özgeçe < *öz+gA+çA* Başkaca

ö. 74b/9

özgeçerek < *öz+gA+çA+rAk* Daha başka

ö. 118a/13

özlük < ET *özlük* (EDPT, 286) Özlü, canlı

ö.+idin 97a/1

P

pā < Far. Ayak

p. 68b/10

pādşāh < Far. Padişah

p. 65a/7, 69a/7, 85a/13, 94a/11, 115b/12, 118a/5, 118a/9, 119a/14

p.+nıŋ 78b/9

p.+dın 88a/6

p.+ıdın 81a/3

p.+larıġa 72a/2

pādşāhāne < Far. Padişah gibi

p. 74b/14

pādşāhlıġ < Far.+T. *pādşāh+lXġ* Padişahlık → **pādşāhlıq**

p.+a 81a/3

pādşāhlıq < Far.+T. *pādşāh+lXk* padişahlık → pādşāhlıġ

p. 108b/4, 118b/8, 119b/1

pādşāhzāde < Far. Padişah oğlu

p. 68b/3

p.+ni 68a/10

pārça < Far. Ufak, parça

p. 65b/9, 81a/14, 100a/11

pāre < Far. Parça

p. 62a/8, 62b/3, 73a/12, 78a/10, 80a/10, 88b/11, 99a/14, 103b/9, 112a/3, 112a/5,115a/12

part < Far. Dağıtma, yağma

p. 112a/1

partal < Far. Eşya

p. 69b/7

pās < Far. Bekleme, nöbet tutma

p. 81a/3, 116a/14

pesend < Far. Beğenme

p.+ide 93a/13

pās < Far. Bekleme, gözetleme

p.+ıġaça 116b/1

pāy < Far. Ayak

p.+ımġa 115a/12

pāyçe < Far. Paça

p.+si 109a/4

pāy-i taḫt < Far. Başkent

p. 78a/4

p.+ı 85a/7, 104a/6

peher Asker

p. 95a/9

p.+ı 104b/8

penāh < Far. Sığınma

p.+da 114a/10

perīşān < Far. Kötü durum

p. 90a/8, 98a/13, 105a/10, 105b/8

pervā < Far. Korku

p. 80b/1, 92b/5

pes < Far. Öyleyse, bundan sonra

p. 116a/5

peşāpeş Arka arkaya

p. 70a/12

peşīmān < Far. Pişman

p. 80b/3, 108b/5

peşīmānlıq < Far.+T. *peşīmān+lXk* Pişmanlık

p. 109b/6

peşīn < Far. Önceki, eski

p. 119b/11

p.+de 106a/1

p.+din 83a/7, 84a/1

peydā < Far. Meydanda, ortada

p. 72b/9, 75b/2, 89b/1, 101b/7, 115a/6

peyvest < Far. Ulaşma, kavuşma

p. 114b/1

pīş-keş < Far. Birine yaranmak için verilen hediye

p. 82a/3

piyāzī Bir tür silah

p. 103a/13, 113a/1

post < Far. Kürk

p.+uŋġa 78b/2

p+ın 117b/9

pul Köprü

p.-ı revān 110a/6

p.+da 88a/2

p.+dın 88a/14

puşte < Far. Tepe

p. 67a/5, 76a/8, 107b/9, 116b/7

p.+nıŋ 114a/11, 116b/13

p.+ġa 105a/8, 107b/9, 114a/10, 117a/11

p.+ġaça 105a/8

p.+siġa 95b/1

p.+side 71a/5

p.+lerġa 114b/14

pür-fażīlet < Far.+Ar. Çok erdemli

p. 68a/10

pürkārlıq < Far.+T. *purkār+lXk* İşgüzarlık

p. 117b/13

pür-tecrübe < Far.+Ar. Çok tecrübeli

p. 85b/8

R

rāḥat < Ar. Üzüntüsüz, tasasız

r.+qa 96a/4

r.+ıġa 96a/6

raḥmet < Ar. Rahmet, koruma, esirgeme

r.+iġa 86b/7

raḫna < Far. Gedik, yarık

r. 119a/5

rāst < Ar. Doğru, düz

r. 62a/9, 72b/13, 83b/1, 83b/3, 83b/4, 85b/13, 93a/11, 105a/11, 107b/6, 110a/10,

rāstī < Far. Doğruluk, gerçeklik

r. 86a/2

rāstlıġ < Far.+T. *rāst+lXġ* Doğruluk, uygunluk

r.+ını 118a/13

rātibe < Ar. Vazife

r. 76b/3

rāżī < Ar. Rıza gösteren, karşı çıkmayan

r. 97b/10, 108a/12

receb < Ar. Hicri takvime göre yılın yedinci ayı

r. 74b/2

redīf < Ar. Hayvanda birinin arkasına binen

r. 87b/1

reft < Far. Gitme, gidiş

r. 118b/3

remelik < Far.+T. *reme+ lXk* Sürü, asker taburu

r. 97a/4

renc < Far. Ağrı, sızı

r. 81b/7

rende < Far. Rende

r. 93b/10

rengīn < Far. Renkli, parlak

r. 71a/5

resm < Ar. Resim

r.+dür 99a/10

resmlıq < Ar.+T. *resm+lXk* Resimlik

r. 102b/10, 102b/12

revā < Far. Uygun, layık

r. 108b/3

revān < Far. Giden, akan

r. 110a/6

r.+nıŋ 113b/8

r.+dın 113b/7

rıżā < Ar. Uygun görme

r. 74a/7, 80b/4, 99b/6

r.+ı 102a/7

rikābḫāna < Ar. Üzengi

r. 108b/11

rīz < Far. Parça

r.iniŋ 67a/12

rīze < Far. Kırıntı döküntü

r. 109a/5, 109a/5

rū-be-rū < Far. Yüzyüze

r. 65a/12, 65a/13, 65b/7, 75b/13, 94b/1, 94b/6, 104a/12, 106a/6, 107a/10, 112b/10

r.+dın 103a/2

r.+daġı 105a/8

r.+yımġa 118b/6

r.+yıġa 94b/12 , 104b/5

ruḫṣat < Ar. İzin

r. 63b/11, 71b/8, 74b/3, 74b/5, 74b/10, 74b/12, 79a/13, 79a/14, 79b/1, 79b/7, 80b/12, 87a/5, 97b/7, 102a/7

r.+ta 102a/8

rust < Far. Sağlam

r. 67a/2

rustluq < Far.+T. *rust+lXk* Sağlamlık

r. 66b/13

rücū' < Ar. Geri dönmek

r. qıl- 86a/5

rüsvā < Far. Rezil

r. 75b/6

rūstā'īraq < Far.+T. *rūstā'ī+rAk* Köylüce, kabaca

r. 103b/1

rūşen < Far. Aydınlık, parlaklık

r. 85a/11

rūz < Far. Gün

r. 118b/2

rūzī < Far. Gündüzle ilgili

r. 70b/4

S/ Ş/ Ṣ

ṣabāḥ < Ar. Sabah

ṣ. 73a/1

ṣ.+ı 67b/1, 69b/6, 72b/2, 89a/6

ṣ.+ıġa 89a/1

ṣabāḥī < Ar. Sabah ile ilgili

ṣ. 111a/5

saç- < ET *saç-* (EDPT, 794) Saçmak, serpmek

s.-adurlar 100b/2

saçra- < ET *saçra-* (EDPT, 798) Sıçramak

s.-p 114b/8

ṣad < Far. Yüz (100)

ṣ. 118b/2

sadaq İçine ok konulan torba

s. 74b/13

ṣādır < Ar. Ortaya çıkan

ṣ. 87a/6, 91a/9, 101a/7

saġdaġ Okluk →**saġdaq**

s.+ımda 115a/9

saġdaq Okluk →**saġdaġ**

s. 107a/12

s.+nı 106b/9

s.+qa 107a/5, 107a/6

saġrılıq Sırtlık, arkalık

s. 103a/9

ṣāḥib < Ar. Sahip

ṣ. 76b/2, 88a/6, 94a/11, 102a/2, 112a/10

saḫla- < ET *saqla-* (EDPT, 810) Saklamak

s.-ġaylar 67b/4

s.-p 63b/4,98b/1, 98b/12, 118a/7

s.-ġan 109b/12

saqallıq Sakallı

s. 97a/13

saqdaq Ok torbası

s.+lar 103a/9

sāqī < Ar. İçki dağıtan, içki sunan

s. 87b/8

sal- < ET *sal-* (EDPT, 824) İnşa etmek; gündeme getirmek

s. 103b/14, 118b/2

s.-ur 95a/8

s.-mışlar 83b/7

s.-dım 101b/7, 109a/6

s.-dı 92a/1, 95a/7

s.-duk 71a/2, 101a/5, 105a/10

s.-dılar 93b/14

s.-ıŋ 97b/4

s.-alıŋ 105a/10

s.-sak 110b/6

s.-a (sala kiriştiler) 74a/5

s.-adurlar 100b/4

s.-ıp 67a/1, 68a/9, 69b/12, 71a/8, 71a/8, 86a/6, 88b/11, 89a/7, 94a/2, 100b/5, 100b/14, 104b/13, 111a/5, 116a/4, 116b/12
s.-ġan 92b/13
s.-ġandur 107b/5
s.-ġuça 107a/6
s.-maduq 109b/7
s.-may 74a/8, 115b/8
ṣalāḥ < Ar. İyileşme, düzelme
ṣ. 73a/2
ṣ.+ın 73a/8
ṣalavāt < Ar. Namaz
ṣ.+lar 91b/4
salġuçı Salan, gönderici
s. 83b/9
salıl- Yapılmak
s.-dı 67b/1
s.-ıp 110a/6
ş̱āliş̱ < Ar. Üçüncü
ş̱.+i 63a/4
salāḫ̱ < Ar. İyileşme, düzelme
s.+qa 108a/13
salṭanat < Ar. Hükümdarlık
s. 68a/6, 69a/13, 101b/5
saman Saman
s. 78b/2
samar Eyer, semer
s. 87b/3
saŋ Buz, suyun üstündeki buz parçaları
s. 85b/14, 114a/4
sanaġlıq Saygılı
s. 87b/14
sanç- < ET *sanç-* (EDPT, 838) Vurmak
s.-tım 113a/7
s.-ıp 115a/12
s.-ma 102b/11, 103a/8
ş̱ānī < Ar. İkinci
ş̱.+si 63a/3
sangtu Taş yığını
s.+da 115a/8, 115a/10
sarı < ET *sarı* (EDPT, 844) Yön, taraf
s. 61b/9, 63a/8, 63b/2, 66b/2, 66b/8, 67a/2, 69b/10, 74b/3, 75b/8, 77b/11, 79b/8, 79b/10, 80b/12, 81a/4, 81b/13, 83b/8, 84b/7, 86a/11, 87a/5, 89a/5, 89b/3, 89b/4, 89b/6, 89b/11, 90a/10, 90b/12, 91a/2, 91b/11, 96a/8, 102b/12, 102b/13, 102b/14, 103b/10, 104b/10, 106a/4, 106a/7, 106b/10, 107a/10, 107a/11, 107b/9, 109b/8, 110b/6, 111b/12, 112b/6, 112b/8, 112b/13,

113a/6, 115b/5, 116b/6, 117a/8, 117b/2, 118a/2, 118a/2, 118b/10, 119b/5

s.+ġa 63a/2, 63b/14, 66a/7, 66b/6, 77b/13, 90a/14, 90b/11, 100b/2, 101b/5, 117a/1

s.+dın 65b/5, 65b/6, 72b/9, 107a/9

sarıraq < *sarı+rAk* Daha sarı

s. 100b/8

sart Türkler ve Moğallara verilen ad

s. 105b/6

saru Yön

s. 61b/11

savuġ < ET *soġı-(O)q* (EDPT, 808) Soğuk

s.+ıda 72a/14 → **savuq**

savuq < ET *soġı-(O)q* (EDPT, 808) Soğuk → **savuġ**

s. 72b/2, 72b/3, 98a/5, 98a/6, 117b/9

s.+nıŋ 98a/6

savuqluġ < *savuq+lXġ* Soğukluk

s.+ı 98a/9

say < ET *say* (EDPT, 858) Dere, çay

s. 67a/2, 67a/6, 116a/9

s.+ġa 67a/6

s.+dın 67a/3

s.+ıġa 116b/1

s.+ılarda 84b/4

sāyevār < Far. Gölge

s. 68b/9

sāz-vārraq < Far.+T. *sāz-vār+rAq* Mizaca uygunluk

s. 93b/10

sebeb < Ar. Sebep

s. 62b/9, 64b/5

s.+i 76a/13

s.+idin 75b/10

sebt < Ar. Kaydetme

s. 99a/6

sebz < Far. Yeşillik, sebze

s. 87a/5

s.+din 87b/5

sefer < Ar. Savaşa gitme

s. 66b/1, 88a/11

segirtçe Koşturtmak

s.+ler 115b/9

seḫāvet < Ar. Cömert, eli açık

s. 81b/14, 82a/4, 82a/6

s.+i 68b/6

seḥer < Ar. Tan ağartısından önceki vakit

s. 104a/2, 62b/2

sehl < Ar. Soyma, deri yüzme

s. 65a/9

sehliŋġārlıq < T.+Far.+T. *sehliŋ+ġār+lXk* Kolaylık → sehlinqārlıq

s. 109b/4

sehlingārlıq < T.+Far.+T. *sehliŋ+qār+lXk* Kolaylık

s. 86b/10, 109b/4

sekiz < ET *sekkiz* (EDPT, 823) Sekiz

s. 68a/11 85a/14, 89a/4, 89a/5, 92b/11, 107b/4, 114a/5, 114a/13

s.+ide 66b/1

sekizinçi < ET *sekkizinç* (EDPT, 823) Sekizinci

s. 114a/6

selāṭīn < Ar. Sultanlar

s. 75a/1, 86b/9

seng < Far. Taş

s. 114a/3

s.+ge 114a/3

s.+i 99a/7

ser < Far. Baş

s. 99b/12

s. ü semān 100a/2

s. ü semānlıġ 79a/5

serāsīmavār < Far. sersem, afallamış

s. 63b/5

serdār < Far. Kumandan

s. 63b/7, 94a/8

serdārlıq < Far.+T. *serdār+lXk* kumandanlık

s.+nı 70a/14

ser-efrāz < Far. Başını yukarı kaldıran

s. 63a/14

ser-encām < Far. Bir işin sonu

s. 63b/10

ser-fitne < Far. Fitne başı

s. 63b/7

ser-gerdān < Far. Şaşkın, perişan

s. 120a/2

ser-gerdānlıq < Far.+T. *ser-gerdān+lXk* Şaşkınlık

s. 102a/5

s.+tın 101b/2

ser-ḥad < Far.+Ar *ser-ḥadd* Sınır

s.+te 104a/7

ser-ḥad-nişīnler < Far.+Ar+ Far. Sınırda oturan

s.+lerġa 86b/9

Serheng < Far. Çavuş, amir

s. 66b/5

ser-kār < Far. Kahya, bakıcı

s.+ıdın 76b/1

ser-sebz < Far. İkbal sahibi genç

s. 107a/5

sevdā-ger <Ar.+Far. Sevdalı

s. 84a/8

sevün- < *sevin-* (EDPT, 90) Sevinmek

s.-mes 100a/5

seyr < Ar. Yürüme, hareket, seyir

s. 76a/5, 96a/9, 97a/14, 97b/2, 101a/4, 101b/6

séksen < ET *seksen* (EDPT, 823) Seksen

s. 62b/14, 67b/3, 68a/12, 82a/2, 84a/3

séksençe Seksen kadar

s. 110a/6

sémiz Şişman, besili

s. 71a/9, 95b/11

sén < ET *sen* (EDPT, 831) Sen

s. 76a/12, 99a/12, 99a/13, 117b/3

séni Seni

s. 99a/13, 115a/2

séniŋ Senin

s. 118a/8

sığın- < ET *sığın-* (EDPT, 813) Sığınmak

s.-ıp 99b/3, 104b/14, 106a/12

sın- < ET *sın-* (EDPT, 833) Kırılmak, bozulmak

s.-ıp 109a/4

siŋil < ET *siŋil* (EDPT, 839) Küçük kız kardeş

s. 96a/13

s.+leri 96b/2, 102a/11

sipāhī < Far. Tımar sahibi sipahi askeri

s. 61b/6, 67b/14, 77b/12, 94b/9, 95a/2

s.+ni 66a/14

s.+din 62a/3, 82b/10

s.+lerdin 97b/6

sipāhīlıq < Far.+T. *sipāhī+lXk* Sipahilik

s.+dın 94b/2

siyāset < Ar. Kurnazca iş veya hareket

s. 99b/7

siz < ET *siz* (EDPT, 860) Siz

s. 108b/9, 114b/4, 114b/4, 115a/4, 115a/5, 116a/5, 116b/2

s.+niŋ 118a/11, 118b/10, 119b/9

s.+ni 115b/12, 116a/4, 118a/9, 119a/1, 119a/2, 119b/8

s.+ge 108a/14, 118a/7, 118b/7

s.+din 119a/13

s.+ler 118b/12, 119a/12

s.+lerniŋ 115b/14

s.+lerge 116a/1

ṣoḥbet < Ar. Görüşüp konuşma; arkadaşlık

ṣ. 75a/1, 98b/6, 98b/11

sol < ET *sol* (EDPT, 824) Sol

s. 83b/11, 102b/12, 103a/3

soŋ < ET *soŋ* (EDPT, 832) Sonra

s. 61a/7, 61a/9, 61a/12, 61b/5, 61b/9, 65b/12, 69a/7, 69a/9, 69b/1, 70b/8, 74a/3, 74a/12, 74b/8, 74b/11, 79b/3, 79b/7, 79b/12, 80a/2, 80a/8, 80b/5, 80b/10, 83a/6, 83a/7, 83b/13, 84a/1, 84b/2, 84b/11, 86a/4, 86b/8, 87a/6, 91b/2, 94a/1, 96a/3, 96a/7, 96b/7, 97b/14, 99a/1, 100a/7, 100b/5, 101a/3, 103a/7, 103b/4, 104a/8, 105b/9, 108a/2, 108a/9, 108a/10, 108a/11,109a/9, 110b/1

s.+ımızça 113b/13

soŋġı Sonra, sonraki

s. 65a/5

soŋġınça Ardınca

s. 73a/7

soŋıça Ardınca

s. 107b/13

soŋra Sonra

s. 65a/4, 68b/4, 70a/10, 86b/2, 87a/4, 90a/12, 100a/6, 107b/4, 109b/6, 115a/11, 116b/3, 119b/12

s.+lar 73b/5, 75a/12

sor- < ET *sor-* (EDPT, 843) Sormak; incelemek

s.-dum 96a/12

s.-duk 117b/3

s.-up 117a/13, 63a/13

s.-uptur 103b/3

sorul- Sorulmak, öğrenilmek

s.-ġusıdur 87b/7

söle- < ET *süle-* (EDPT, 825) Söylemek

s.-rni 102a/5

söz < ET *söz* (EDPT, 860) Söz

s. 63a/4, 65a/8, 75b/14, 78b/13, 83a/14, 91a/10, 115b/6, 115b/7

s.+niŋ 118b/13

s.+ni 61a/5, 64a/3, 70b/9, 74b/1, 83a/1, 91a/11, 101b/7, 102a/6, 103b/10, 111b/7, 116b/4, 117a/4, 118b/12, 119a/3

s.+de 119b/6

s.+i 80b/14, 108b/5, 112b/7

s.+ini 74a/5, 95a/7

s.+ige 74a/8, 80b/7, 88b/8, 95a/8, 106a/14, 115b/7

s.+ler 80a/11, 108a/11, 112b/8, 117a/13

s.+lerni 102a/3

s.+leri 63a/7

s.+leridin 109a/8, 115b/4

sözle- < ET *sözle-* (EDPT, 863) Söylemek

s.-rsiz 118b/13

sözleş < ET *sözleş-* (EDPT, 864) sözleşmek

s.-sek 104b/3

s.-e (sözleşe Aḫsiġa kélür) 78a/14

s.-egeyler 104b/6

s.-ip 72a/8, 83a/1, 96b/5, 118a/4

sözleşil- Sözleşilmek

s.-di 78b/11

su < ET *suv* (EDPT, 783) Su

s. 64b/7, 70b/14, 72a/9, 114a/7, 117a/14, 118b/3

s.+nıŋ 98a/8, 98a/9

s.+nı 114a/8

s.+ġa 67a/5, 90a/11, 93b/11, 98a/9, 98a/9, 116a/12

s.+dın 62a/5, 62b/3, 90a/13, 90a/14, 98a/10, 101a/4

s.+yı 94a/9, 114a/4

s.+yınıŋ 104a/9

s.+yunıŋ 82b/1, 82b/2

s.+yını 83a/11, 98a/2, 98a/10, 103b/9, 116b/6

s.+yıġa 116a/10

s.+yıda 98a/7

ṣubḥ < Ar. Sabah

ṣ. 116b/10

suġur- < ET *suġur-* (EDPT, 816) Ayırmak, sıyırmak

s.-ġuça 107b/2

suġuruş- Ayrılmak, ayrışmak

s.-tılar 100b/12

ṣulḥ < Ar. Barış

ṣ. 74a/8, 74a/10, 77a/13, 77b/4, 95a/7, 95a/8, 112a/1

ṣ.+qa 77b/13

ṣulḥgüne < Ar.+T. Barışa benzer

ṣ. 95a/9

sulṭān < Ar. Hükümdar

S.+lar 89b/2, 102b/8

ṣüret < Ar. Biçim, görünüş

ṣ. 99a/12

ṣ.+qa 74a/7

sust < Far. Zayıf

s. 73a/5

sustlıq < Far.+T. *sust+lXk* Zayıflık

s. 114b/12, 115a/1

sustrak < Far.+T. *sust+rAk* Çok zayıf

s. 114b/7

süder Hizmetçi

s.+i 76b/7

sünŋek < ET *sünŋek* (EDPT, 838) Kemik

s. 109a/5, 109a/6

s.+ni 65b/9

s.+lerni 109a/5

sünnet < Ar. Sünneti

s. 61a/5, 95a/14

süren Hücum, saldırı

s. 68a/1, 84b/8, 88b/11, 93b/14, 94a/2, 100b/4, 100b/5, 104b/8, 104b/13, 105b/7

sür- < ET *sür-* (EDPT, 844) Sürmek

s.-e (süre süre) 75a/14

s.-üp 66a/13, 71a/13

süt < ET *süt* (EDPT, 798) Süt

s. 113a/10

süvār < Far. Binici

s.+lar 118b/7

Ş

şeb-ḫūn < Far. Gece baskını

ş. 73a/11

şād < Far. Sevinçli

ş. 100a/4, 100a/5

şāfī < Ar. Yeter, görünen

ş. 100a/3

şāḫ < Far. Şah, padişah

ş. 67b/13, 73a/13, 88a/14, 88b/9, 104a/12, 109a/13

şah-bāz < Far. Yiğit, şanlı

ş. 109a/12, 109b/2, 109b/11

şāh-cūy < Far. Büyük nehir

ş. 107b/6

ş.+larıġa 95a/13

şāhīd < Ar. Tanık

ş. 68a/10, 80b/14

şāh-rāh < Far. Büyük işlek yok

ş. 107a/9

şah-süvār < Far. Ata iyi binen

ş. 65b/7, 65b/7

ş.+nıŋ 65b/9, 65b/10, 65b/10

şām < Far. Akşam

ş. 97b/3, 106a/10, 117b/2

şamāyil < Ar. Huylar, tabiatlar

ş.+i 68b/1

şāmīyāne Çadır

ş.+eler 103a/2

şarq < Ar. Doğu

ş. 61b/8, 70a/3, 104a/5

şarṭ < Ar. Koşul

ş. 61a/7, 110b/7, 97a/4

ş.+lar 74b/3

şast < Far. Altmış

ş.+ımda 107a/4

ş.+ımdaġı 112b/12

şatu < ET *şatu* (EDPT, 867) Merdiven

ş. 66b/10, 82b/5, 83a/4, 84a/4, 84a/6, 92b/9, 110a/6

ş.+nıŋ 92b/10

ş.+lar 92b/11

ş.+larnı 93a/1

şāyed < Far. Şayet, olur ki

ş. 67a/3, 73b/8, 111b/9, 114b/4, 115a/5, 115a/11

şebāb < Ar. Gençlik,tazelik

ş. 76a/4

şefaqat < Ar. Şevkat

ş. 116a/2, 117a/13

ş.+tın 63a/14

şehr < Far. Şehir, il

ş. 81a/8, 84b/2, 84b/3, 84b/5, 84b/14, 85a/6, 85b/10, 92a/2, 113b/8

ş.+niŋ 91a/13, 112a/2, 112a/5

ş.+ni 79a/1, 108a/5

ş.+i 84b/1

ş.+din 76b/3, 76b/10

ş.+ġa 79a/1, 84a/14, 95a/2

şekl < Ar. Şekil, biçim

ş. 68a/14

şer'ī < Ar. Şeriatla ilgili

ş. 70a/4, 72b/6, 81b/9

ş.+dür 114a/3

ş.+si 66a/2

ş.+side 61b/8

ş.+siġa 113b/13

şermende < Far. Utangaç

ş. 76a/2

şerr < Ar. Kötü

ş. 81a/14

şeşper < Far. Altı kanatlı topuz

ş. 103a/13

şevvāl < Ar. Arabî ayların sonuncusu

ş. 88a/11

şeydā < Far. Aşktan kendini kaybetmiş

ş. 75b/3

şeyḫ < Ar. Yaşlı, ihtiyar; tekke lideri

ş. 83a/12, 83b/12, 109a/11, 110b/3, 111a/9, 111b/14, 118a/11

şılan Ziyafet, sultan sofrası

ş. 75a/1

şıqqdārı < Ar. Bir işin iki cihetinden her biri

ş. 113b/2

şışla- Şişe saplamak

ş.-p 95b/8

şibe < Far. Okla vurma

ş. 107a/13

şiddet < Ar. Sertlik, katılık

ş.+tin 96a/4

ş.+i 96a/1

ş.+idin 98a/7

şikāyet < Ar. Yakınma, şikayet

ş. 75b/10, 80a/11

şikest < Far. Kırılmış, kırık

ş. 65a/14, 65b/13, 94a/4, 113b/11

şimāl < Ar. Kuzey

ş. 90a/14, 90b/3

ş.+i 66b/6, 108a/8

ş.+idin 95b/1

şimālī < Ar. Kuzeyle ilgili

ş. 67a/2

şīrāz < Far.Türk müziğinde bir makam

ş. 81b/10

şitāb < Far. Acele, çabukluk

ş. 64a/14

şor Kötü

ş. 64b/4, 104a/10

şöhret Şöhret

ş.+i 110b/13

şūḫluq < Far.+T. *şūḫl+lXk* Şuhluk, neşelik

ş.qa 101a/5

şū'm < Far. Uğursuz

ş. 90b/1

şunqar Şahin

ş. 96b/1

şübhe < Ar. Şüphe

ş. 106b/1

şükr < Ar. Minnet ifadesi, şükür

ş. 75b/10

şükün Saadet, hayırlı eylem

ş. 69b/5, 70b/4

T/Ṭ

tā < Far. ta; -den beri

t. 71a/9, 72a/1, 87a/9, 97b/5, 99a/8, 100a/6, 105b/3, 120a/2

tāb < Far. Güç, kuvvet

t. 70a/11

ṭabaqa < Ar. Halk kitlesi, sınıf

ṭ.+ġa 86b/11

tafṣīl < Ar. Ayrıntılı açıklama

t.+i 77b/4, 79b/13

taġ < ET *taġ* (EDPT, 463) Dağ

t. 61a/14, 61b/4, 62a/2, 97b/2, 104a/5, 105b/9, 109b/7, 115a/7, 115a/9, 115b/5

t.+nıŋ 97a/3

t.+qa 99b/4, 105b/11, 115a/11, 115a/12, 115b/2

t.+dın 97a/3, 99b/4

t.+ıdın 82b/4

t.+larınıŋ 81b/8

t.+larnı 97a/14

t.+larıġa 62a/1

taġayı < ET *taġay* (EDPT, 474) Dayı

t. 91a/3

t.+nıŋ 93a/4

t.+sı 98b/9

taġayyür < Ar. Değişme, değişim

t. 117b/4

taḥammül < Ar. Dayanma

t. 64a/9, 76b/5

taḫmīnen < Ar. Yaklaşık olarak

t. 81b/8, 84b/4, 88b/2

taḥqīq < Ar. Araştırma, gerçeği arama

t. 72a/10,101a/8, 102a/9, 102b/1, 105b/12, 114a/12, 114a/14, 119b/5

t.+ini 98b/13

taḥṣīl < Ar. Elde etme, ele geçirme

t.+ġa 111a/14

taḫt < Far. Taht, saltanat

t.+ı 74a/14

t.+qa 68b/13

ṭākat < Ar. Güç

ṭ.+im 76a/11

tala- < ET *tala-* (EDPT, 492) Yağma etmek

t.-p 79a/10, 111a/2

t.-ġan 64a/3, 64a/5

talat- Yağma ettirmek

t.-ıp 74b/12

talatıl- Yağma ettirilmek

y.-masa 64a/9

ṭalap < Ar. İsteme, dileme

ṭ. 89b/14, 90a/2, 90b/3, 120a/2

ṭ.+ıġa 120a/3

ṭāqat < Ar. Güç, kuvvet

ṭ. 75b/11

ṭ.+da 102b/4

ṭ.+ları 89b/13

ṭāq < Far. Büyük salon, divanhane

ṭ.+ınıŋ 84b/8

taqrībi < Ar. Yaklaşık

t. 71b/8

taqṣīr < Ar. Bir işi eksik yapma, kusur

t. 83b/9, 99b/3, 109b/6

tam < ET *tam* (EDPT, 502) Dam

t. 117b/12, 118a/1

t.+ıġa 113a/7

t.+dın 118a/2

t.+ınıŋ 91a/14

tamām < Ar. Tamam, eksiksiz, tam

t. 61a/12, 62a/3, 64a/1, 67b/14, 74b/9, 76b/2, 77b/12, 87b/14, 88a/14, 89a/14, 89b/5, 90a/7, 90b/1, 92b/9, 92b/13, 98a/8, 100b/2, 100b/3, 103a/7, 104a/5, 104a/10, 105a/2, 105b/2, 108a/10, 108b/11, 109a/5, 114b/7, 116a/8, 119b/14

taŋ < ET *taŋ* (EDPT, 511) Seher, tan vakti

t. 81b/4, 81b/7, 83a/10, 84b/8, 84b/10, 92b/2, 95a/14, 95b/4, 106b/6, 109b/6, 111a/11, 116b/4, 116b/11

t.+dın 95b/9, 109a/14

ṭanāb < Ar. Halat, kalın ip

ṭ.+ınıŋ 108b/8

tanı- < ET *tanu-* (EDPT, 516) Tanımak

t.-ptur 103b/4

t.-dım 117a/12

t.-ġan 64a/10, 64a/13

t.-man 73b/5

t.-maydur 103b/3

t.-p 84b/2, 117b/5

t.-y 117b/5

taŋla < *taŋ+lA* Yarın

t. 72b/14, 77b/8, 106a/13

t.+ġaça 73a/5

t.+si 65a/11, 66b/7, 98a/10, 98b/7, 102b/9

t.+sıġa 67b/2, 70b/4, 74b/1, 81b/1, 91a/9, 100b/13, 101a/6

tap- < ET *tap-* (EDPT, 435) Bulmak, elde etmek

t.-arlar 65a/14

t.-ıptur 119b/9

t.-ıpturlar 98b/12

t.-tı 65a/9, 72a/7, 103b/9

t.-tuk 95b/13, 95b/14, 119b/8

t.-tıŋız 119a/12

t.-tılar 79a/4

t.-qay 119b/6

t.-arġa 119a/5

t.-a (tapa almaslar) 104b/2,104a/4

t.-a (tapa almay) 80a/10, 81a/9

t.-ıp 62b/2, 72b/7, 77b/9, 80a/9, 84a/9, 85a/2, 86a/13, 90b/13, 117b/9, 118a/12, 119b/11

t.-qan 97a/7

t.-qandın 74a/13

t.-mas 116a/1

t.-madı 117a/10

t.-madım 100a/3, 101a/2

t.-maġandın 102a/7

t.-may 73a/7, 73a/8, 77b/11

t.-maydur 117a/3

tapıl- < ET *tapıl-* (EDPT, 439) Bulunmak

t.-dı 66b/5, 81b/9, 99a/1, 100b/12

tapşur- < ET *tapşur-* (EDPT, 447) Teslim etmek

t.-dı 63b/9

t.-dılar 104a/3

t.-up 112a/2

tārāc < Far. Yağma, çapul

t. 85a/9

ṭaraf < Ar. Taraf, yön

ṭ. 66a/13, 66a/13, 67a/4, 92b/13, 93a/6, 111a/14, 111a/14, 117a/8

ṭ.+qa 112a/5

ṭ.+ġa 61b/11, 120a/2, 116b/14

ṭ.+dın 67a/4, 67b/7, 83a/14, 88b/5, 92b/13, 94a/8, 94b/8, 95a/5, 95a/6, 95a/7, 104a/13, 104b/4, 105a/10

ṭ.+ı 74a/10, 74a/11, 86b/1, 90b/3

ṭ.+ını 112a/2

ṭ.+ıġa 61b/3, 62a/5, 63b/6, 64b/7, 105b/14, 109a/11, 109b/8, 113b/8, 119b/10

ṭ.+ıda 91b/13, 93b/14

ṭ.+ıdağı 61a/14, 104a/9, 104a/14, 106a/2

ṭ.+ıdın 70a/4, 92b/5, 92b/9, 99a/11, 117b/2, 119b/3

ṭ.+ları 67a/5

tār < Far. Karanlık

t.+ı 107b/1

tārīḫ < Ar. Tarih

t.+qaça 73b/8, 86a/2

t.+de 86b/6

t.+i 99a/1

t.+ler

ṭarīq < Ar. Yol

ṭ. 105b/3, 105b/8

ṭ.+ı 101a/4

ṭ.+ımız 110b/4

tarqa- < Moğ. Dağılmak, ayrılmak; perişan olmak

t.-dı 101a/12

t.-p 77b/13, 106a/6

t.-ġan 72a/7

tarqaş < Moğ. Ayrılmak, dağılmak, saçılmak

t.-ıp 93a/7

tart Dağınık, perişan

t. 112a/1

tart- < ET *tart-* (EDPT, 536) Çekmek

t.-ar 69a/10

t.-mış 66b/6

t.-tı 63a/8, 94b/7, 99b/9, 112a/11, 112a/13, 114b/14

t.-tılar 103b/5

t.-tuk 90a/10

t.-asız 94b/6

t.-ıp 63b/3, 69a/1, 77a/12, 96b/4, 99b/10, 102a/5, 106a/13

t.-qan 119a/6

t.-qanda 103a/6

t.-may 62b/4

tartıl- < ET *tartıl-* (EDPT, 536) Çekilmek

t.-dı 101a/11, 75a/7

tartıq < *tartıg* (EDPT,535) Hediye, armağan

t. 103a/6

tartış- < ET *tardış-* (EDPT, 537) Tartışmak

t.- tuk 95b/3

taṣarruf < Ar. Sahip olma

t.+ıġa 87b/11

t.+ıdın 69a/9, 86a/14

t.+umızġa 85a/9

taş < ET *taş* (EDPT, 557) Dış

t. 62a/9, 62a/11, 67a/10, 67a/14, 67a/14, 84b/4, 97b/2, 110b/9, 111b/11, 113a/10

t.+qa 99a/10, 115b/9

t.+dın 115b/9

t.+ı 102b/12

t.+ıda 99a/6

t.+ıdın 88b/10

t.+lar 67a/7, 67a/9

t.+larıdın 67a/6

taşla- < ET *taşla-* (EDPT, 564) Atmak, fırlatmak

t.-duk 90a/14

t.-p 94b/10, 95a/3, 109b/9, 115a/2, 119a/8

t.-ġalı 107a/6

taşqarı < ET *taşġaru* (EDPT, 563) Dışarı, harici

t. 66a/4, 106a/3, 110a/12, 118b/14

t.+dın 109b/3

t.+sıdın 73a/12

tavuş < ET *tavış* (EDPT, 446) ses

t.+ı 119a/3

tavassuṭ < Ar. Aracılık, ara bulma

t.+ı 101b/7

ṭavr < Ar. Usul, tarz

ṭ. 61b/5, 81b/9, 98b/1, 110b/3, 110b/5, 114a/7, 116a/4, 119b/9

ṭavrī < Ar. Üstadca yöntem, usul

ṭ. 65b/5, 67b/6, 68b/8, 75b/1, 103a/9, 112b/3

tavuşqan < ET *tabışgan* (EDPT, 447) Tavşan

t. 71a/4

ṭaya- < ET *taya-* (EDPT,567) Yüklemek, iliştirmek

t.-r qıl- 66b/2, 87b/13, 88a/13, 92b/9

tayan- < ET *tayan-* (EDPT, 569) Dayanmak

t.-dı 113a/7

tayaq < ET *tayak* (EDPT, 568) Dayak

t. 62a/9, 63b/3, 84b/4

tāze < Far. Taze, körpe

t. 95b/14

teberzīn < Far. Savaş baltası

t. 103a/13

tecrübe < Ar. Tecrübe

t. 85b/7, 93b/9, 94a/11, 109b/5

t.+ler 85a/13, 86b/10, 88a/6

tecrübelıq < Ar.+T. *tecrübe+lXk* Tecrübeli

t. 88a/6, 106a/11, 106a/14

tedbīr < Ar. Önlem, çare

t. 68a/8

te'emmül < Ar. Ayrıntılı düşünme

t.+din 113a/9

tefāvüd < Ar. İki şey arasındaki fark

t. 97b/2

tefriqa < Ar. Dağılma, ayrılık

t. 87a/3

teġāfül < Ar. Anlamazlıktan gelme

t. 86b/12, 111b/13

teḫallüṣ < Ar. Mahlas kullanma

t. 68b/8

tek-bend < Far. Deve tüyü

t.+imniŋ 101a/5

tekellüf < Ar. Külfete katlanma

t. 99a/12

teklīf < Ar. Öneri

t. 75b/11, 113b/1

tekye < Ar. Tekke, zaviye

t. 106b/8

telāş < Ar. Kargaşa

t.+ları 100b/9

telef < Ar. Öldürme, ölme

t. 90b/6, 90b/8, 90b/10

tenezzül- < Ar. İnme, düşme

t.+de 87b/9

teng < Far. Dar

t. 81b/4, 95b/4

t.+i 81b/5, 81b/6

t.+ide 81b/2

tenqīṣ < Ar. Eksiltme, azaltma

t. 95a/2

tenqīṣlıq < Ar.+T. *tenqīṣ+lXk* Eksiklik

t. 93b/7

teraḥḥum < Ar. Acıma, merhamet

t. 64a/9

teraqqī < Ar. Yükselme; ilerleme

t.+de 87b/9

terāşe < Far. Yontuk, kırık parça

t.+sini 93b/11

tereddüd < Ar. Kararsızlık

t. 94a/1, 94b/5, 99b/8

t.+üm 99b/14

t.+ümni 100a/2

tertīb < Ar. Düzene koyma

t. 68b/8, 69b/11, 70a/6, 101a/3

t.+ni 106a/7

tesḫīr < Ar. Büyüleme

t.+iniŋ 78b/8

teşvīş < Ar.+Far. Karıştırma

t. 76a/1, 81b/6, 86b/3, 95a/14, 107b/11, 108b/9, 113a/7

t.+ler 73b/2, 75a/14, 78b/3

tevaqquf < Ar. Durma, bekleme

t. 61a/1, 63a/11, 63b/8, 72b/4, 98b/3, 106b/7, 113b/12

tevehhüm < Ar. Kuruntuya düşme

t. 64b/6, 86a/6

t.+din 79a/13

t.+idin 88a/9

t.+leridin 86b/12

tevekkül < Ar. Her şeyi Tanrı'ya bırakıp kaderine razı olma

t. 61a/5, 66a/14, 72a/14, 84a/1

tezlik Çabukluk

t.+i 98a/8

tég- < ET *teg-* (EDPT, 476) Değmek, vurmak

t. 89a/2

t.-er 80a/14, 91a/10

t.-iptür 107b/10

t.-di 74a/1, 93a/14

t.-se 103a/13, 103a/13

t.-ünçe 104b/10

t.-gen 97b/13

t.-mes 76b/4

t.-mey 67a/11

tégmek Değmek

t. 80a/14

tégre Çevre, etraf

t.+de 66a/6

Téŋri < ET *Teŋri* (EDPT, 523) Tanrı

t. 63b/1, 70a/7, 70b/3, 72b/13, 83b/1, 83b/3, 85a/9, 85b/13, 83b/3, 86b/7, 88a/1, 107b/6

t.+ge 66a/14, 72a/14, 84a/1

t.+niŋ 61a/4, 83a/6

tépre- < ET *tépre-* (EDPT, 443) Hareket etmek

t.-dim 106a/5

t.-dük 61a/5, 95b/2, 106b/13, 113b/6

t.-di 114a/2

t.-diler 81a/6, 104b/11

t.-geç 113b/7

t.-p 73b/1, 117b/14

t.-ken 92a/4

tépret- < ET *tépret-* (EDPT,444) Hareket ettirmek

t.-tiler 90a/5, 92a/2, 112b/1,

téve < ET *teve* (EDPT, 436) Deve

t. 81b/3

téz Tez, acele

t. 81b/3, 106a/4, 106a/10

tıq- < ET *tıq-* (EDPT, 465) Tıkmak, zorla sokmak

t.-ar 78b/2

t.-ıp 62a/10

tın- < ET *tın-* (EDPT, 514) Dinmek

t.-may 61a/1, 71a/13, 71b/10

tıy- < ET *tıy-* (EDPT, 567) Önlemek, engel olmak

t.-dım 105a/6

tıyıl- Önlenmek, engel olunmak

t. maġaç 105a/7

tik- < ET *tik-* (EDPT, 476) Dikmek

t.-iptür 108b/10

t.-tük 89b/7

t.-ip 91b/1, 103a/2

t.-ken 102b/11, 103a/8

tilbe Deli, çılgın

t.+ler 76a/8

tile- < ET *tile-* (EDPT, 492) Dilemek

t.-r 61a/12, 75a/5, 104a/3, 104b/1

t.-ptürler 77a/12

t.-dim 111b/5

t.-di 71b/2, 79a/13, 110a/14, 110b/8

t.-diler 97b/7

t.-ey 78a/3

t.-eydür 102a/7, 118b/5

t.-p 62a/10, 62b/7, 63b/9, 67b/3, 68a/5, 77a/2, 101a/8, 110b/11

t.-gendin 116a/2

tilek < ET *tilek* (EDPT, 498) Dilek

t. 118b/4

tilemek Dilemek

t.-+i 110b/1

t.-+ini 110a/14

tiler < ET *tiler* (EDPT, 501) Talep, istek

t.+ini 110b/3

tin- Denmek, söylemek

t.-dürüp 95b/8

tīr < Far. Ok

t. 90a/13, 101b/11

tirig < ET *tirig* (EDPT, 543) Diri, canlı

t. 75a/9, 87a/1, 115a/2

t.+ni 91a/4, 91a/12

tiril- < ET *tiril-* (EDPT, 547) kendine gelmek, iyileşmek

t.-günçe 101b/3

tiz < ET *tiz* (EDPT, 570) Diz

t.+i 118a/10

t.+idin 107b/10

tofraq Toprak

t.+qa 98b/10

toġrı < ET *toġuru* (EDPT, 473) Doğru, karşı

t.+sı 92b/12, 98a/4

t.+sıdın 82b/1, 84a/4, 84a/6, 98a/10, 110a/1

toḫta- < Moğ. Dinlenmek, saklanmak

t.-dı 93b/1

t.-dılar 105a/5

t.-y 87b/10, 106a/8

t.-p 89b/9, 93b/3, 107a/1

t.-ġandın 108a/9

t.-may 117a/3

t.-maydur 83a/3, 115b/13

tol- < ET *tol-* (EDPT, 491) Dolmak

t.-ġusıdur 87a/14, 87b/8

t.-masa 87b/8

toldur- Doldurmak

t.-dı 113a/1

t.-up 112b/12

tolġama Gizlenme

t. 90a/6

tolġamasız Gizli olmama

t. 90a/6

ton < ET *ton* (EDPT, 512) Giyisi

t. 102b/11, 106b/8

t.+lar 103a/8

t.+umuznı 64a/8

toŋ- < ET *toŋ-* (EDPT, 514) Donmak, üşümek

t.-up 98a/8

toŋuz < ET *toŋuz* (EDPT, 527) domuz

t. 71a/3

toptoġrı Dümdüz

t. 107b/7

toq- Doğmak

t.-qay 105b/1

toqsan Doksan

t. 97a/11

toqun- Dokunmak

t.-up 90a/10

toquz < ET *toqquz* (EDPT, 474) Dokuz

t. 81a/14, 81a/14, 85b/7, 86b/6, 100a/10, 103a/4, 103a/6

tovaçı Haberci

t.+lar 66a/9, 66a/11, 86b/10

toy- Doymak

t.-ġunça 119b/12

tökül- Dökülmek

t.-gen 87b/7

t.-genimiz 87b/8

tölük Erzak, yiyecek

t. 70b/7

törlüg < ET *törlüg* (EDPT, 546) Türlü, çeşitli

t. 107a/1, 109a/1, 113a/2

tört < ET *tört* Dört

t. 61a/2, 63b/8, 65b/2, 65b/11, 68a/1, 69a/3, 74a/3, 80b/5, 81b/3, 82b/10, 83b/3, 83b/4, 84b/4, 86a/12, 88a/4, 88b/3, 89a/1, 89a/5, 93a/11, 93b/11, 96a/3, 96a/7, 96b/4, 98b/3, 99b/6, 101b/12, 102b/7, 102b/12, 102b/14, 103a/1, 104b/11, 105a/2, 105a/4, 105a/5, 105a/6, 105b/12, 109a/8, 112b/11, 117a/1, 119b/14

törter Dörder

t. 105b/10

törtünçi Dördüncü

t. 85b/3, 85b/11

tuġ < ET *tuġ* (EDPT, 464) Tuğ

t. 100a/9, 100b/2, 106b/9

t.+ı 88b/7

t.+nıŋ 100a/12

t.+nı 100a/10, 106b/10

t.+qa 90a/4, 100a/13

tuġ- < ET *tuġ-* (EDPT, 464) Doğmak

t.-qan 71b/13

t.-up 72a/1

tuġçadılar ?

ç. 100a/9

tuġçı Bayrak asan kişi

t. 106b/9

tuġluq Alaylık

t. 88b/6

tuqqan < ET *tuġmış* (EDPT, 521) aynı anneden doğmuş

t. 71b/12, 96b/10, 97a/10, 98b/8, 101a/14

t.+larını 96b/4

t.+larım 108b/4

tur- < ET *tur-* (EDPT, 529) Durmak, kalmak

t. 90a/1, 90b/7, 96a/8, 100b/8, 101b/9, 113b/10

t.-ar 81a/8, 92a/6, 100b/7, 107b/3

t.-arlar 84a/9, 100b/8

t.-uptur 89b/9, 107a/1, 107a/2

t.-upturlar 107a/3

t.-dum 100a/14

t.-dı 91a/8, 100a/13

t.-duk 116b/9

t.-dılar 103a/6

t.-ġay 100b/13

t.-uŋ 116b/2

t.-arġa 76a/11

t.-ardın 92a/8, 113b/5

t.-up 91a/6, 61a/7, 61a/8, 63b/10, 66b/2, 104b/7, 105a/9, 105a/10, 105a/10, 107b/8, 113a/12

t.-ġunça 78a/4

t.-ġan 100b/3, 111b/14, 119a/10

t.-ġanda 113b/2

t.-ġanlar 100b/2

t.-madı 85a/5

t.-map 105b/8

t.-may 72b/2

tura < ET *tura* (EDPT, 531) Kalkan

t. 66a/11, 66b/5, 69b/12, 70a/6, 72b/11, 77a/6, 79a/13, 81b/12, 99b/12, 110b/1, 117b/6

turġur- < ET *turgur-* (EDPT, 541) Durdurmak

t.-up 111b/4, 114a/10

turġuz- Durdurmak

t.-up 100a/10

turmaq Durmak, kalmak

t.+nıŋ 77b/10

t.+qa 111a/4

t.+ta 76a/11

t.+dın 89b/9

turul- < ET *turul-* (EDPT, 548) Durulmak

t.-dı 113b/6

turuş < ET *turuş-* (EDPT, 554) Duruş

t. 69b/6, 112a/8

tuş < ET *tuş* (EDPT, 558) Sine, göğüs

t. 62b/5, 84b/8, 112a/1

t.+dın 111b/14, 62b/5, 84b/8

tuşla- < ET tuşla- (EDPT, 565) Rastlamak

t.-p 95b/2

tutamça Tutulacak yer

t. 109a/4

tut- < ET *tut-* (EDPT, 451) Tutmak

t.-ar 77a/4, 94a/10

t.-uptur 100a/11

t.-tı 111b/14

t.-tınıŋ 79b/7

t.-tuk 70b/4, 79a/14

t.-tılar 65a/9

t.-sun 110b/4

t.-salar 64a/12

t.-qalı 119a/2

t.-qan 64a/3, 64a/5, 98b/11

t.-up 62b/7, 68a/8, 69b/5, 70a/6, 73a/5, 73a/13, 83b/11, 86a/8, 108b/8, 109b/9, 111a/2, 115b/3, 118b/12, 119a/10, 119a/11

t.-ursak 64a/6

t.-ma 82a/11

tutluq Söz tutturmak, ele geçirmek

t. 105b/14

tutmaq Tutmak

t.+ 111a/8, 111b/8

t.+qa 111b/7

t.+dın 111b/

tutul- < ET *tutul-* (EDPT, 456) Tutulmak

t.-ur 67b/13

t.-sa 99a/12

tuttur- < ET *tutur-* (EDPT, 459) Tutturmak

t.-urup 74b/11, 78b/6, 79a/6, 79a/10

tutturul- Tutturmak

t.-masa 64a/9

tuy- < ET *tuy-* (EDPT, 567) Fark etmek, hissetmek

t.-durup 83b/14, 85b/13

t.-arlar 66b/11

t.-uptur 109b/1, 109b/4

t.-upturlar 82b/5

t.-up 76b/7, 109b/3

t.-maydur 84a/7

tuz < ET *tuz* (EDPT, 571) Tuz

t. 79b/7

tüb Esas

t.+ige 67a/10

tükel < ET *tükel* (EDPT, 480) Tam, tamam

t. 108a/2

tüken- < ET *tüken-* (EDPT,484) Tükenmek

t.-di 95a/6 , 101a/3

t.-gen 101a/1

tüket- < ET *tüket-* (EDPT, 479) Tüketmek, bitirmek

t.-tim 101a/1

t.-meydür 87a/11

tülkü Tilki

t.+si 71a/5

t.+sige 71a/6

tümen < ET *tümen* (EDPT, 507) On bin kişilik askeri kuvvet

t. 100b/10, 100b/11, 109a/10

t.+i 103b/11, 103b/12, 109a/10

t.+iŋ 100b/10

t.+idin 105a/12

t.+ge 100b/11

tümenāt < T.+ Ar. İlçeler

t. 86a/5

tün < ET *tün* (EDPT, 513) Gece

t. 72b/2, 83a/8, 98a/11

tünd < Far. Sert

t. 81b/3, 89a/2

tüp < ET *tüb* (EDPT, 434) Alt

t.+ide 97a/3

t.+igeçe 67a/12, 92b/8

tüptüz Dümdüz

t. 106b/5

tūq < Far. Bayrak

t.+qa 100b/2

Türkī < T.+Far. *Türk+ī* Türkçe

t. 78b/1, 83b/12, 87a/2, 87a/12, 100a/6

tüş < ET *tüş* (EDPT, 558) taraf, yan, yön

t. 63a/12, 80a/5, 83b/5, 83b/5, 95b/6, 117a/6, 119a/14

t.+ni 119b/2

t.+ke 116b/14, 118a/2

t.+te 117b/3

tüş- < ET *tüş-* (EDPT, 560) Bir yerde, birinin yanında bulunmak; düşmek

t.-er 80b/5

t.-üptür 81b/8, 84b/14, 88b/13, 89a/1, 97a/3, 99a/4, 107b/4

t.-tüm 85a/6, 97a/6, 102b/4, 110b/10

t.-ti 66a/2, 67b/8, 69b/8, 72a/7, 74a/3, 75b/13, 76a/13, 79b/6, 80a/5, 83b/10, 88b/2, 91b/3, 94b/11, 95a/12,

96a/11, 100a/10, 107b/13, 108a/1, 108a/2, 113b/1

t.-tük 69b/8, 70b/2, 72b/2, 74a/2, 77b/2, 78a/9, 79a/4, 82b/1, 88a/14, 95b/9, 97a/6, 98b/7

t.-tiler 61b/9, 62b/5, 65b/3, 95a/4, 102b/1, 107b/13, 107b/14, 115b/10

t.-elin 106a/13

t.-se 118b/9

t.-ey 115a/10

t.-üp 67b/5, 71a/11, 75b/2, 92a/3, 95b/7, 97b/3, 102b/3, 102b/6, 103a/4, 111b/5, 112a/11, 112a/13, 114b/7, 114b/12, 115b/7, 117a/8, 117a/9, 117a/10, 117a/11, 118a/2, 118a/6, 119b/11

t.-künçe 108b/6

t.-ken 65b/3, 66a/5, 70b/6, 85b/4

t.-kende 77a/6, 78b/7, 81a/6, 81a/14, 91a/8, 102b/2, 119a/13

t.-medi 70b/2

t.-mey 66b/12, 73a/6, 106b/4

tüşül- Gelinmek, varılmak

t.- di 61a/9, 66b/7, 67b/7, 73a/9, 100b/14, 106b/3, 106b/5

tüşür- < ET *tüşür-* (EDPT, 566) Düşürmek, düşmesine sebep olmak

t.-diler 107b/12, 114a/3, 114b/9

t.-e (tüşüre kiriştiler) 89b/14

t.-e (tüşüre bardılar) 106a/9

t.-e (tüşüre kéledür) 113b/13

t.-üp 90a/2, 93a/12, 90b/3, 93b/5, 114b/6

t.-güçi 90b/1

tüşürmek Düşürmek

t.+ke 105a/6

tüt Dut ağacı

t. 93b/9

tüz < ET *tüz* (EDPT, 571) Ova

t. 75b/8, 75b/14, 99a/3, 104a/5, 105b/9

t.+ge 105b/11, 112a/8, 114a/9

t.+de 114a/9

t.+deki 62a/3

tüzrek < *tüz+rAk* Daha düz

t. 112a/5

tüzük Nizam, yasa

t.+i 100b/6

U

u < Far. Ve →**ü, ve**

u. 61a/7, 62a/3, 62a/6, 62a/6, 62a/7, 62a/8, 63a/14, 63b/7, 63b/9, 63b/10, 63b/14, 64a/13, 64b/2, 64b/3, 64b/4,

64b/6, 66a/4, 66a/12, 66b/2, 66b/2, 66b/3, 66b/3, 66b/3, 66b/3, 68a/10, 68a/10, 68a/11, 68b/2, 68b/2, 68b/2, 68b/2, 68b/14, 69a/4, 69a/12, 69b/7, 70b/3, 70b/10, 71b/2, 73b/7, 73b/10, 74a/4, 74b/3, 75a/1, 75a/1, 75a/3, 75a/11, 75b/2, 75b/4, 75b/6, 75b/6, 75b/7, 75b/8, 75b/9, 75b/12, 76a/1, 76a/3, 76a/4, 76a/4, 76a/5, 76a/5, 76a/6, 76a/6, 76a/7, 76a/8, 76a/9, 76a/14, 76b/2, 76b/7, 77b/14, 78a/6, 79a/12, 81a/5, 81a/5, 81b/3, 81b/4, 81b/6, 81b/7, 81b/14, 81b/14, 81b/14, 82a/6, 82a/6, 82a/8, 82b/13, 84b/3, 84b/7, 84b/9, 84b/10, 85a/6, 85a/9, 85b/1, 86a/5, 86a/5, 86a/9, 86a/11, 86a/12, 86b/8, 86b/8, 86b/9, 86b/9, 86b/9, 86b/9, 86b/10, 86b/11, 87a/3, 87a/7, 87a/10, 87a/13, 87a/13, 87a/14, 87b/2, 88a/7, 88b/9, 88b/9, 88b/12, 90b/12, 91b/4, 91b/7, 91b/7, 91b/8, 92b/8, 93a/13, 93b/7, 94a/2, 94a/3, 94a/4, 94a/4, 94a/5, 94a/8, 94a/9, 94a/10, 94a/11, 94b/3, 94b/4, 94b/5, 94b/8, 94b/8, 94b/9, 95a/2, 95a/5, 95a/6, 95a/6, 95b/13, 97a/4, 97b/2, 98a/2, 99a/9, 99b/7, 99b/8, 100a/9, 101b/5, 101b/14, 102a/1, 102a/1, 102b/5, 104a/5, 104a/5, 104a/5, 104a/10, 104a/12, 104a/14, 104a/14, 104a/14, 104b/1, 105a/2, 105b/9, 106a/7, 109a/7, 109b/10, 110b/4, 110b/4, 110b/7, 110b/9, 110b/13, 110b/14, 112a/1, 113b/10, 113b/12, 116a/6, 117a/2, 117a/2

‘ubūr < Ar. Başka tarafa geçme

‘u. 81a/8

uc < ET *uç* (EDPT, 17) Uç

u. 100b/8

u.+qa 100b/9, 100b/11, 100b/13

u.+ı 89b/3, 90a/9

u.+ını 100a/13, 100a/14

u.+ığa 108b/8

u.+ıda 92b/6

uçma Uçurum

u. 81b/2, 81b/5

u.+lardın 81b/6

uçra- < Moğ. Karşılaşmak, tesadüf etmek

u.-tur 73a/1

u.-dı 105a/9, 114a/7, 115a/8, 118a/5

u.-y 75b/13, 96a/11, 102b/1

u.-p 72a/6

uçraş- < ET *uçruş-* (EDPT, 30)

Görüşmek, buluşmak

u.-tı 73a/3

u.-tuk 90b/1

u.-tılar 94b/1

u.-qanda 105b/2

ʻuhde < Ar. Birinin yapmakla yükümlü olduğu iş

ʻu.+siġa 112a/3

uġurla- < *uġurla-* (EDPT, 94) Çalmak, hırsızlık yapmak

u.-dılar 101a/6

u.-p 77b/4, 77b/10

ulaqsızlıq Atsızlık

u.+tın 96a/11

ulġay- < ET *ulġay-* (EDPT, 139) Büyümek, gelişmek

u.-ıp 72a/1, 108a/5

u.-ġan 103b/1, 108b/10

u.-maydur 101b/9

ulġayt- Büyütmek

u.-ıp 69a/14

uluġ < ET *ulug* (EDPT, 136) Büyük → **uluq**

u. 70b/5, 91a/14, 97b/14, 102a/4, 106a/11, 107b/5, 108a/1

u.+ı 73b/4, 117a/12

u.+ları 85a/6

u.+larıdın 62a/7

uluġluq < ET *uluġluq* (EDPT, 139) İhtiyarlık → **uluġluġ**

u.+tın 73b/5

uluq < ET *uluġ* (EDPT, 136) Büyük → **uluġ**

u. 61a/10, 67a/6, 67a/6, 67a/7, 68a/14, 68b/1, 71a/7, 71b/12, 74a/7, 76b/5, 78a/1, 79a/7, 81b/8, 85a/13, 85b/8, 90a/5, 90b/5, 90b/5, 90b/8, 90b/9, 90b/12, 95a/13, 97a/2, 97b/11

u.+ları 89b/8

ulus < ET *ulus* (EDPT,151) Halk

u. 73b/10, 104a/14, 108b/1

u.+nı 101b/8

u.+ıdın 64b/9, 64b/11, 65a/3

u.+ları 104a/5

un < ET *un* (EDPT, 166) Un

u. 109a/6

unutul- < ET *unıt-* (EDPT, 179) Unutulmak

u.-ur 82a/5

upçınlıq Zırhlı

u. 113b/7

ur- < ET *ur-* (EDPT, 194) Vurmak

u.-durdı 69a/3

u.-dı 112a/10

u.-dılar 67a/10, 67a/14, 70a/13

u.! 107a/2

u.-up 89b/7, 90a/3, 104a/8, 105a/3, 108b/3, 110a/10, 111a/2

ura Seslenme kelimesi

u. 63b/4, 63b/4, 78a/13, 78b/3, 78b/3, 78b/5, 86b/3, 91a/2, 91a/7, 93a/12, 96a/8, 96a/13, 96b/5, 96b/14, 97a/2, 99a/2, 99a/13, 99a/14, 100a/7, 101a/8, 110a/8, 110a/8

uran < Moğ. geceleyin yolunu şaşıranı çağırmak.

u. 105a/14, 105b/2, 105b/4

u.+ı 105b/1

urandaş- < Moğ. Geceleyin yolunu şaşıranı çağırmak

u.-urda 105b/5

u.-urlar 105a/14

urmaq Vurmak

u. 85b/14

uruġ < ET *uruġ* (EDPT, 214) akraba → **uruq**

u.-ınıŋ 100b/9

urun < ET *urun-* (EDPT, 235) Vurulmak, çarpılmak

u.-up 95a/13

uruq < ET *uruġ* (EDPT, 214) Akraba → **uruġ**

u. 91a/6, 96b/8, 97a/9, 98a/1

u.+nı 77b/6, 96b/6, 99b/1

u.+ları 86a/9

u.+larım 86b/2

uruş < ET *uruş* (EDPT, 239) Vuruşma, savaş

u.+qa 91b/5, 91b/5, 92a/7, 92b/14, 111b/3, 112a/2, 112a/4

u.+da 65b/5, 69a/4

u.+ı 67a/8, 90a/6

u.+ıġa 109b/12

uruş muruş Vuruşma

u. 104a/13

uruş- < ET *uruş-* (EDPT, 239) Vuruşmak, savaşmak

u. 67a/1, 67b/1, 67b/2, 67b/11, 68a/3, 70a/12, 70b/2, 88b/5, 88b/11, 89a/4, 89a/7, 91b/11, 92b/3, 92b/3, 92b/13, 93a/6, 94b/1, 94b/2, 104a/13, 109b/7, 109b/7, 111b/2, 114b/5, 118a/9

u.-ur 114a/14

u.-tı 68b/12

u.-tılar 100b/12, 109b/12

u.-tuq 88a/2,89a/2

u.-a al- (uruşa almadılar) 62b/6

u.-a al- (uruşa almaslar) 77a/8

u.-adurlar 84b/12

u.-up 69a/2, 69a/5

u.-qanım 70b/3

u.-urġa 89b/13

u.-urlar 88b/4

u.-mağularıdur 83a/6

uruşmaq Vuruşmak, savaşmak

u. 88a/11, 105a/3

u.+nı 89b/13

uruşsız Savaşsız

u. 71b/1

uş İşte, şu

u. 108b/1, 110b/13, 111a/1

uşandaq Öylece, onun gibi

u. 67a/11

uşandın İşte oradan

u.+dın 92a/10

uşaq < ET *uşaq* (EDPT, 259) Çocuk, küçük çocuk

u. 71a/4, 71a/4, 71a/8

uşbu İşte, şu

o. 62a/14, 62b/14, 64b/3, 64b/5, 64b/11, 66a/5, 67a/4, 68a/4, 69b/8, 70b/3, 71a/10, 72a/9, 73a/14, 73b/7, 73b/8, 73b/10, 74b/2, 76a/12, 77a/13, 78a/11, 82a/3, 83a/3, 83b/10, 84a/11, 84b/5, 85a/10, 86a/8, 88b/8, 90a/6, 92a/5, 94b/13, 95a/12, 97a/10, 97b/6, 97b/13, 98a/2, 99a/5, 99a/6, 99a/10, 99b/10, 101a/1, 101a/1, 101a/5, 101a/8, 102a/8, 102b/7, 103b/2, 105a/6, 105a/7, 105a/11, 105b/8, 105b/12, 107a/3, 107a/13, 108a/5, 109b/3, 111a/6, 112a/7, 112a/13, 112b/1, 113a/4, 113b/1, 114a/4, 114b/8, 116a/7, 116a/10, 117b/1, 118a/10, 118b/9, 118b/13

uşmunça Böyle, böylece

u. 64a/11, 64b/10, 67a/8, 70a/11, 100b/5, 106a/6, 106b/7

uşmundaq Böylece

u. 90a/1, 96a/4, 100b/4, 102b/14, 109b/5

uşol İşte, şu

u. 62a/12, 63b/2, 65b/12, 67a/12, 66a/7, 66b/2, 66b/5, 66b/13, 71a/12, 71a/14, 71b/1, 73a/2, 75b/12, 77b/3, 77b/9, 79a/14, 80a/3, 80a/4, 83b/4, 83b/12, 84a/1, 86b/4, 86b/7, 87a/8, 87b/5, 89a/1, 95b/5, 97b/2, 98a/6,

99a/12, 99b/7, 101a/3, 103b/9, 104a/1, 104a/2, 104a/2, 107b/9, 113b/2, 115b/1, 116a/7, 116a/11, 118b/3, 118b/10, 119a/4, 119b/6, 119a/8, 119a/10, 119b/4, 119b/10, 119b/12

uştur- Toplanmak

u.- 91b/13, 92b/7

utru < ET *utru* (EDPT, 64) Karşı

u. 94b/3, 102a/12, 103a/1, 110b/8

u.+dın 89a/14

u.+mdaqı 107a/8

u.+sıda 64a/7

uy < ET *uḍ* (EDPT, 34) Öküz

u. 97b/3

u.+nıŋ 100a/10, 100b/1

u.+nı 97b/4

u.+ġa 97b/4

u.+ġandın 118b/11

uylug Sığırlık

u. 77b/13

uyqu < ET *uyqu* (EDPT, 271) Uyku

u.+da 84b/1, 106b/6

u.+ġa 117b/13, 118b/5

uyquluq Uyku eylemi

u. 104b/9, 110a/7

uz < ET uz (EDPT, 277) Hüner, marifet

u. 88b/8

uzal- < ET *uzal-* (EDPT, 287) Uzanmak

u.-ap 116b/10

uzaq < ET *uzak* (EDPT, 283) Uzak

u.+qa 94b/7

uzat- < ET *uzat-* (EDPT,282) göndermek

u.-a (uzata çıktım) 83b/10

uzun <ET *uzun* (EDPT,288) uzun

u. 100a/11, 100a/12

Ű / Ū

ü < Far. Ve →**u, ve**

ü. 63a/14, 63b/2, 64a/5, 65a/3, 66a/14, 70a/6, 70a/14, 70b/4, 72b/11, 74a/6, 74a/14, 75b/4, 77b/14, 78b/10, 80a/5, 81a/8, 81b/7, 86b/3, 86b/10, 87a/10, 94a/1, 96b/13, 96b/14, 97a/14, 99a/14, 102b/9, 104b/3, 104b/6, 105b/10, 105b/10, 106a/3, 106b/1, 108b/1, 108b/1, 109b/6, 114b/10, 115b/10, 116a/2, 118b/10

üç < ET *üç* (EDPT, 18) Üç

ü. 61a/1, 61a/12, 65a/13, 65b/1, 65b/11, 68a/1, 69a/3, 69b/10, 71a/6, 71a/11, 73a/14, 73b/8, 73b/9, 74a/3,

81b/3, 82b/10, 85b/5, 86a/12, 89a/5, 90b/7, 91b/2, 91b/14, 92b/10, 93b/11, 96a/7, 96b/4, 98a/6, 98a/6, 98b/3, 99a/6, 99b/6, 100a/11, 100a/12, 100b/4, 102b/7, 102b/12, 102b/14, 103a/1, 104b/8, 105a/1, 105a/5, 105a/6, 105a/7, 105a/7, 105b/12, 107a/3, 107a/7, 107b/4, 109a/8, 111a/12, 112b/11, 113a/9, 116b/1, 116b/12, 119b/7, 120a/1

üçer < ET *üçrer* (EDPT, 30) Üçer

ü. 105b/10

üçün < ET *üçün* (EDPT, 28) İçin

ü. 63b/4, 67a/6, 70b/13, 77a/13, 77b/6, 77b/13, 78a/4, 79a/11, 79b/8, 80b/6, 83a/5, 86b/9, 87b/3, 88a/13, 91a/13, 93a/6, 93a/7, 97b/12, 99a/3, 99b/7, 100b/12, 103b/1, 108a/5, 108b/10, 111b/3, 111b/10

üçünçi < ET *üçünç* (EDPT,29) Üçüncü

ü. 85b/1, 85b/9

üleşil- Paylaşılmak, üleşilmek

ü.-di 91b/2

ümerā' < Ar. Emirler

u. 86b/9

ümīd < Far. Ümit

ü.+i 94a/6

ümīd-vār < Far. Ümitli

ü. 63a/14, 96b/13

ümīd-vārlıq < Far.+T. *ümīd-vār+lXk* Ümit etme eylemi

ü. 95a/5, 95a/8

ü.+ı 101a/12

ü.+lar 102a/4

ün < ET *ün* (EDPT, 167) Ses

ü.+i 104b/8

ü.+ini 117b/4

üstād < Far. Usta

ü.+ı 68b/3

üst < ET *üst* (EDPT, 242) Üst

ü.+ige 100a/7, 103b/4, 104a/1, 105b/13, 109a/14, 110a/5, 114a/11, 116b/13, 66b/3, 66b/8, 68a/4, 68a/5, 69b/6, 69b/13, 70b/7, 72b/1, 72b/6, 73a/7, 74a/13, 76b/12, 77a/7, 77a/13, 77b/1, 77b/2, 78b/1, 78b/4, 79b/9, 82a/1, 82a/13, 84a/2, 84a/5, 84a/9, 85b/2, 93a/10, 99a/2

ü.+ide 74a/2, 86b/1, 91a/14, 99b/1, 99b/10, 104b/7, 112b/11, 117a/6, 118b/13

ü.+idin 92a/8, 92a/11, 92a/14, 92b/5, 98a/10, 110b/12, 113a/4, 114b/8, 118a/1

üy < ET *ev* (EDPT, 3) Ev

ü. 68b/11, 87a/14,91b/1

ü.+niŋ 83b/10

ü.+ge 77b/13, 93a/7, 117b/12

ü.+de 68b/12

ü.+ige 97a/6

ü.+im 101b/1

ü.+lerige 94b/12, 97a/5

ü.+leride 84b/6

üyçe Bir ev boyu kadar

ü. 115b/9

üyürül- Çevrilmek, döndürülmek

ü.-gey 110b/7

üzdür- < nehrin derin yerlerinden atları yüzdürerek geçirme

ü.-üp 90a/13

ü.-me 90a/12

üzüm < ET *üzüm* (EDPT,288) üzüm

ü. 108b/11

ü.+ler 95b/12

V

vācib < Ar. Gerekli, zorunlu

v. 64b/3, 101b/9

vahal < Ar. Bataklık, çamur

v.+da 114a/13

va'de < Ar. Bir işin yapılması için tanınan süre

v. 117a/2, 117a/12

v. qıl- 96b/14, 108a/8

v.+si 80a/4

vālide < Ar. Anne

v.+m 95a/10

v.+lerim 86b/2

vāqı'a < Ar. Olmuş, olan

v.+sıdın 69b/1

vāqıf < Ar. Bir konuya hakim olma

v. 102b/2

vaqt < Ar. Vakit, zaman

v. 73a/4, 81b/5

v.+ı 61a/5, 62b/2, 104a/2

v.+ıda 80a/5, 95a/14, 105b/2

var Var, mevcut

v. 118b/2

vāsıṭa < Ar. Araç

v. 101b/14

vaẓīfe < Ar. Görev

v. 87a/13

ve < Ar. Far. T. Ve → **u, ü**

v. 61a/2, 61a/10, 61a/10, 61a/13, 61a/13, 61b/1, 61b/1, 61b/1, 61b/3, 61b/3, 61b/6, 61b/6, 61b/10, 61b/11, 62a/2, 62a/2, 62a/2, 62a/3, 62a/4,

62a/5, 62a/6, 62a/8, 62a/10, 62a/10, 62a/12, 62b/1, 62b/2, 62b/5, 63a/9, 63a/13, 63a/13, 63b/5, 63b/10, 63b/10, 63b/11, 64a/2, 64a/2, 64a/4, 64a/4, 64a/10, 64b/1, 64b/9, 64b/10, 64b/11, 65a/8, 65a/10, 65b/2, 65b/2, 65b/3, 65b/12, 66a/6, 66a/10, 66a/10, 66a/11, 66a/11, 66a/11, 67b/5, 67b/5, 67b/11, 68a/1, 68a/10, 68a/11, 68a/13, 68a/13, 68b/6, 68b/14, 69a/1, 69b/2, 69b/2, 69b/14, 70a/2, 70a/3, 70a/13, 70b/10, 70b/12, 70b/14, 71a/3, 71a/4, 71a/5, 71a/12, 71b/3, 71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/9, 71b/10, 71b/11, 72a/3, 72a/3, 72a/7, 72b/10, 72b/14, 73b/13, 74a/4, 74a/5, 74a/6, 74a/13, 74b/1, 74b/4, 74b/6, 74b/6, 74b/7, 74b/7, 74b/7, 74b/7, 74b/9, 74b/11, 74b/13, 75a/5, 75a/13, 75b/9, 76a/5, 76a/6, 76b/2, 76b/7, 76b/9, 76b/11, 76b/11, 76b/12, 76b/13, 76b/13, 76b/14, 77a/2, 77a/9, 77b/6, 77b/10, 78a/1, 79a/8, 79a/12, 79a/13, 79a/14, 79b/2, 79b/5, 79b/14, 80b/12, 81a/1, 81a/3, 81a/11, 81a/14, 81b/2, 81b/3, 81b/3, 81b/4, 81b/5, 81b/6, 81b/11, 81b/14, 82a/7, 82b/7, 82b/7, 82b/14, 83a/1, 83a/2, 84b/3, 84b/9, 85a/6, 85a/11, 85b/4, 85b/6, 85b/8, 85b/8, 86a/9, 86a/10, 86a/11, 86a/14, 86b/2, 86b/2, 86b/10, 88a/4, 88a/4, 88a/12, 88b/3, 89a/11, 89a/14, 89b/11, 90a/7, 90a/7, 90b/2, 90b/6, 91a/1, 91a/1, 91a/1, 91a/6, 91a/6, 91a/9, 91a/10, 91a/10, 91a/10, 91a/10, 91a/11, 91a/12, 91a/12, 91a/13, 91b/1, 91b/2, 91b/7, 91b/7, 91b/12, 91b/13, 91b/14, 91b/14, 92a/3, 92a/7, 92a/12, 93a/5, 93a/5, 93a/5, 93a/6, 93a/7, 93b/1, 93b/10, 94a/3, 94a/14, 94b/1, 94b/14, 95a/2, 95a/3, 95b/3, 95b/6, 95b/7, 95b/7, 95b/11, 95b/12, 95b/12, 96a/2, 96a/3, 96a/4, 96a/5, 96a/6, 96a/14, 96b/2, 96b/2, 96b/3, 96b/7, 96b/8, 96b/8, 97a/10, 97a/11, 97a/11, 98a/1, 98a/3, 98a/13, 98b/4, 99a/10, 99b/1, 99b/5, 99b/8, 100a/6, 100a/6, 100a/6, 100b/2, 100b/3, 101a/5, 101a/10, 101a/11, 101b/2, 101b/3, 101b/8, 101b/9, 102a/6, 102a/10, 102a/11, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102a/13, 102b/10, 102b/10, 102b/11, 102b/11, 102b/13, 103a/8, 103a/8, 103a/9, 103a/9, 103a/9, 103a/12, 103a/13, 103a/13, 103a/13, 103a/13,

103b/6, 103b/9, 104a/4, 104b/1, 104b/5, 104b/8, 104b/9, 105a/6, 105a/8, 105b/1, 105b/4, 105b/5, 105b/5, 105b/9, 105b/10, 105b/10, 105b/11, 106a/11, 107b/3, 107b/6, 108b/1, 108b/1, 108b/1, 108b/10, 108b/11, 108b/11, 108b/11, 110b/13, 111a/1, 111a/3, 111a/7, 111a/13, 111a/14, 111b/2, 111b/2, 111b/2, 111b/11, 111b/11, 112b/10, 112b/10, 114a/4, 114a/12, 114b/4, 114b/13, 114b/14, 115a/7, 115a/9, 116b/5, 116b/8, 117a/14, 117a/14, 117a/14, 117a/14, 117a/14, 117b/1, 118a/9, 118b/11, 119a/6, 119a/10, 119b/13, 119b/13, 119b/14

vefā < Ar. Sadakat

v. 64a/6, 82b/11

vefādār < Ar.+ Far *vefā+dār* Vefalı

v. 101a/2

vehm < Ar. Şüphe, kuruntu

v. 95b/13

v.+idin 118a/12

velī < Far. Ama, fakat

v. 64b/2, 65a/3, 67a/12, 67b/11, 75a/10, 75a/12, 75b/8, 78b/12, 85a/3, 85a/10, 87a/11, 90b/1, 94b/4, 95b/5, 97a/4, 97a/7, 101a/14, 101b/5, 104a/13, 104b/2, 106a/6, 107a/2, 107b/11, 110a/9, 116a/8, 118a/6, 118a/14

velīkin < Far. Ancak

v. 99a/9

vetīre < Ar. Dar yol

v. 91b/7

vilādet < Ar. Doğum

v. 68a/11

v.+i 68a/11

vilāyet < Ar. Vilayet, il

v. 61a/11, 61a/11, 62a/7, 65b/13, 72a/2, 85a/9, 96b/14, 101a/11, 101a/12, 104a/3, 104b/1, 108b/1, 109a/7, 116b/4

v.+niŋ 66a/9

v.+ni 76b/2

v.+qa 72a/2

v.+tin 66a/12, 81a/8

v.+i 63a/14, 69a/6, 71b/4, 71b/7, 78a/13

v.+iniŋ 81a/10

v.+ini 80a/1, 108a/9

v.+iġa 63a/8, 65b/14, 71b/2, 71b/4, 73b/1

v.+ide 68a/12, 120a/2

v.+idin 69b/3, 82a/8, 120a/3

v.+imiz 99b/5

v.+ler 74a/10, 74a/11, 74a/12

v.+lerniŋ 78b/1

v.+lerni 108a/7, 108a/8, 108a/14, 108b/3

v.+lerġa 66a/10

v.+leridin 74b/12

vilāyetlıq < Ar.+T. *vilāyet+lXk* Vilayetlik

v. 71b/6

vuqūf < Ar. Anlama, bilme

v. 102a/2

vużū < Ar. Abdest alma

v. 118a/14, 118b/4

Y

yā < Far. Veya

y. 61b/2, 75b/14, 82b/5, 83b/11, 95a/8, 97a/1, 103a/14, 103b/1, 110b/6, 111b/13, 112b/4, 113a/14

yād < Far. Hatırlatma, anma

y. 100a/4, 118b/9

yafraq Yaprak

y.+ı 93b/9, 93b/10

y.+ını 113a/3

y.+lardın 93b/9

yaġı < ET *yaġı* (EDPT, 898) Düşman; isyan

y. 70a/11, 73b/9, 85a/8, 88b/3, 93a/10, 101a/10, 104b/10, 105b/7, 106a/4, 106b/7, 106b/10, 107a/10, 113b/8, 113b/12, 114a/4, 114b/1, 114b/6

y.+nıŋ 104b/9, 105a/1, 106b/12, 112a/9

y.+nı 106a/9

y.+dın 90a/14, 105b/3, 115a/6

yaġılıġ < ET *yaġılıġ/yaġılıq* (EDPT, 903) Düşmanlık

y.+ıġa 94b/13

y.+ıdın 69a/9

y.+lar 79b/2, 79b/5

yaġıq- < ET *yaġıq-* (EDPT, 901) Düşman olmak → **yaġıġ**

y.-mış 64b/13

y.-tı 73b/9

y.-tılar 64b/12

yaġma Yağma, çapul

y. 102a/13

yaḫ < Far. Buz

y. 98a/8

yaḫşı < ET *yaxşı* (EDPT, 908) İyi,

güzel

y. 61b/13, 65a/2, 65a/3, 65a/12, 65b/11, 69a/3, 70a/10, 71a/2, 77a/11, 79a/5, 80a/8, 82a/11, 82b/14, 90b/6, 90b/6, 92a/5, 92b/6, 93b/1, 93b/3, 95b/12, 101b/3, 101b/4, 101b/9, 104a/6, 112b/6, 112b/13, 113b/4, 114a/14, 114b/3, 116a/3, 119b/9

y.+ıġa 77a/4

y.+ıġana 77a/9

y.+lar 73b/14, 74a/1, 93a/9, 93b/3

yaḫşılıq < *yaḫşı+lXk* İyilik

y. 82a/11, 82a/12

y.+ı 101a/14

yaḫşıraq < *yaḫşı+rAk* Daha iyi

y. 88a/7, 93a/12, 96a/3

yaq- < ET *yaq-* (EDPT, 896) Yakmak

y.-ıp 117b/12

yaqa < ET *yaqa* (EDPT, 898) Kenar

y. 90b/1, 103b/1, 107b/2, 108b/10, 118a/1

y.+da 117b/14

y.+sı 106a/10, 106b/4

y.+sıda 98b/6

y.+sıdağı 99a/6

y.+sıġa 67b/14, 78b/13, 79a/4, 82b/1, 101a/4, 102b/13

y.+sıdın 78b/14, 106a/14

y.+ları 98a/7

yaqın < ET *yaqın* (EDPT, 904) Yakın

y. 66b/4, 75b/14, 90a/9, 102a/10, 103a/5, 104b/14, 106a/12, 116a/14, 119a/2

y.+da 83a/2

y.+ıġa 109b/3, 110a/12

y.+ıda 116a/7

y.+ıdağı 71a/3

yaqmak Yakmak

y.+nı 109a/3

yaqqu Yakıcı

y. 100a/2

yalaŋ < ET *yalıŋ* (EDPT, 929) Çıplak

y. 76a/5, 89b/11, 97a/14, 97b/1, 101b/1, 101b/2

yalaŋaçla- Soyunmak

y.-p 62b/6

y.-ġuçı 90b/1

yalaŋaçlat- Çıplak bırakılmak

y.-turup 62b/3

yalda- Atın yelesinden tutmak

y.-rap 62b/4

yalġuz < ET *yalŋus* (EDPT, 930)

Yalnız

y. 76a/8, 93b/1, 107b/3, 115a/6

yaman < ET *yalman* (EDPT, 937) Kötü, fena

y. 61a/11, 68b/4, 68b/7, 74b/10, 75a/10, 79a/13, 79b/4, 80b/6, 82b/14, 96b/11, 98b/1, 114b/4

yamanla- Çekişmek

y.-p 73b/1

yamanlıq < *yaman+lXk* kötülük, Fenalık

y. 64b/11

y.+lar 79b/2, 88a/9

yamanraq < *yaman+rAk* Daha kötü, fena

y.+raq 81a/1, 118a/13

yan < ET *yan* (EDPT, 940) Taraf, yan

y.+ıġa 106b/3, 106b/5

y.+ıda 80a/8, 92a/3, 107b/14

y.+ımda 113b/10, 114a/2

y.+ımdın 113a/6

y.+ımızda 64a/14

y.+ımızdın 69b/9, 69b/10

y.+ıŋ 116a/3

y.+larını 107a/2

yan- < ET *yan-* (EDPT, 941) Dönmek

y.-ar 73a/11

y.-dı 66a/5, 66a/7, 72b/7, 85a/5, 99a/14, 99b/3, 108b/5, 111b/5

y.-dılar 66b/11, 73a/12, 88b/11, 92a/11

y.-duq 106b/1

y.-ġusıdur 105b/12

y.-alıŋ 116a/4

y.-ıp 61a/3, 66b/12, 67a/1, 67b/8, 68b/5, 77a/6, 79a/4, 82b/6, 85a/5, 88b/6, 99a/1, 104b/12, 105a/4, 105a/7, 105b/9, 106b/3, 107b/4, 109b/9, 111a/3, 116b/9, 116b/13

y.-ġandur 98a/12

y.-ġanda 90a/8, 103a/6

y.-madı 106b/8

y.-may 90a/8

yana < ET *yana* (EDPT, 943) Yine

y. 61b/14, 62a/5, 62a/8, 62a/13, 62b/12, 62b/13, 62b/13, 63b/2, 64b/9, 66a/10, 69a/4, 70a/1, 70a/3, 72b/14, 73b/9, 76b/7, 76b/9, 76b/11, 77b/10, 77b/14, 78a/2, 78a/10, 82a/7, 82b/10, 83a/11, 84a/1, 85a/9, 85a/9, 87b/2, 87b/11, 89a/9, 89a/9, 89a/11, 89b/2, 90a/6, 90b/2, 90b/8, 90b/10, 90b/12, 90b/14, 91a/3, 92a/9, 92a/12, 93a/2,

93a/9, 93b/3, 95a/10, 95a/11, 97b/9, 98b/5, 98b/9, 99b/4, 99b/11, . 100a/6, 100a/11, 100a/13, 100a/14, 100b/13, 102a/4, 102a/7, 102a/9, 102a/13, 102b/12, 104b/5, 105a/4, 105a/5, 105a/7, 105b/2, 105b/3, 105b/5, 105b/5, 105b/9, 106b/13, 107a/1, 107a/4, 107a/4, 107a/5, 107a/6, 107a/7, 107b/3, 107b/13, 109b/11, 111a/13, 112a/4, 112a/11, 113a/1, 113a/6, 113a/10, 113a/13, 114a/8, 115a/7, 115a/10, 115b/5, 115b/6, 116a/12, 117a/3, 117b/4, 117b/13, 119a/2, 119b/3

y.+durlar 90a/8

y.+lar 99a/10

yandaş- Yaklaşmak

y.-a çıq- 92b/10

y.-ıp 108a/13

yandur- < ET *yantur-* (EDPT, 947) Döndürmek

y.-dum 105a/7, 107b/3, 114a/1

y.-duk 73b/2, 90a/3

y.-up 89b/7

yaŋı < ET *yaŋı* (EDPT, 943) Yeni

y. 61a/13, 71a/10, 84b/14, 93b/6, 95b/14, 119a/9

yanıl- Dönülmek

y.-dı 83a/10

y.-ġay 61a/3

y.-ġan 98b/2, 104b/14

yaŋla- Yenilemek

y. 65b/13

yanmaq Dönmek

y.114a/2

yapış < ET *yapış-* (EDPT, 880) Yapışmak

y.-ıp 112a/1

yap- < ET yap (EDPT, 870) Yapmak

y.-qay 65a/5

yara Yara

y.+mnı 108b/13

y.+sı 108b/8, 112b/4

y.+sıġa 109a/3

yara- < ET *yara-* (EDPT, 956) Yaramak

y. 107b/1, 109a/1

y.-maġan 114b/11

y.-mas 98a/13

yaraġ < ET *yaraġ* (EDPT, 962) Malzeme, araç, alet → **yaraq**

y.+nı 77b/12

y.+ı 107a/11

y.+ıda 111b/2

y.+ım 107a/12

yaraġlan- Hazırlanmak

y.-ıp 61b/10, 67b/14, 69b/12

yaraġlıq < ET *yaraġlıġ* (EDPT, 964) Malzemeli, silahlı → **yaraqlıq**

y. 111a/12, 88b/13

yaralıq < Hazırlık

y. 112a/14, 113a/14

yaramasraq < *yaramas+rAk* Daha kötü

y. 87b/10

yaraqlıq < ET *yaraġlıġ* (EDPT, 964) Malzemeli, silahlı → **yaraġlıq**

y. 110a/7, 110a/10, 113a/9

yaraqsızlıġ Hazırsızlık

y+ıġa. 99b/1

yaraş Barış, dostluk

y.+dın 74a/6

yaraş- < ET *yaraş-* (EDPT, 972) Uzlaşmak, barış yapmak

y. 74a/5

y.-ıp 108b/2

yarım < ET *yarım* (EDPT, 968) Yarım, buçuk

y. 83a/8, 84a/2, 93b/13, 102b/9, 104b/4, 116a/12, 118a/1

y.+nı 90b/1

y.+ı 113a/11

y.+ıdın 90a/11

yarmaş- Tırmalaşmak

y.-tuk 95b/1

y.-ay 115a/12

yasa- < ET *yasa-* (EDPT, 974) Yapmak, düzenlemek

y.-p 66a/3, 66a/4, 66b/4, 66b/7, 69b/6, 69b/12, 70a/5, 89a/8, 89a/14, 89b/1, 100a/9, 100b/6

yasal Yapılmak, düzenlenilmek

y. 66b/4, 69b/12, 89a/8, 100a/9, 106a/7

y.+nı 109b/1

y.+da 100b/3, 100b/13

y.+ıdın 107a/1

y.+lar 89b/2

yasan- Hazırlanmak

y.-ıp 61b/9, 61b/12

yasat - Düzenlemek

y.-ıp 97b/12, 103a/8

yassı < ET *yası* (EDPT,973) Yassı, düz

y. 97b/11

yaşar < ET *yaşa-* (EDPT,976) Yaşamak

y. 97a/13

y.-sa 118b/2

yaşlıq < ET *yaşlıġ* (EDPT, 978) yaşlı

y. 85a/13, 85a/14, 85b/9

yaş < ET *yaş* (EDPT, 975) yaş

y.+ta 85b/7, 86b/7, 97a/8, 102b/8,

yaşun- Saklanmak, gizlenmek

y.-up 117a/9

y.-ġalı 117b/4

yaşūr- < ET *yaşun-* (EDPT,979) Saklanmak, gizlenmek

y.-ay 118a/11

y.-upturlar 116a/12

yat < ET *yat* (EDPT, 882) Yabancı

y. 85a/8, 101a/14

y.+dın 105b/4

yat- < ET *yat* (EDPT, 884) Yatmak

y.-ıp 106b/6

y.-qan 110a/5

yatmaqlıġ Yatmak eylemi

y.+ ı 110a/9

yavuġ < ET *yaġuk* (EDPT, 901) Yakın

→ **yavuq**

y.+ıġa 104b/2

y.+ıdağı 80a/6

y.+umdağı 91a/12

y.+umdağılar 92a/9

yavuq < ET *yaġuk* (EDPT, 901) Yakın

→ **yavuġ**

y. 61b/3, 64b/8, 66a/6, 67a/6, 73a/8, 79a/1, 85a/7, 89a/11, 89b/3, 91b/13, 93b/13, 95a/3, 99b/3, 102b/4, 103a/3, 106a/8, 109a/14, 113a/12, 115a/8, 115b/2, 116b/5, 118a/2, 119a/7

y.+ta 109b/2

y.+ı 86a/5

y.+ıġa 62a/1, 83a/9, 91b/6, 93b/12, 108a/2

y.+ıġaça 106a/9

y.+ıda 82b/13

y.+ları 80b/3

yavuqlaş- Yakınlaşmak

y.-ıp 63a/14, 70b/6

yavuqraq < *yavuq+rAk* Daha yakın

y. 108b/7, 115a/7, 115b/1

yavuş- < ET *yaġuş-* (EDPT, 908) Yakın olmak

y.-up 95a/9, 116b/14

yayaq < ET *yaḏaġ* (EDPT, 887) Yaya

→ **yayaġ**

y. 66a/9, 66a/13, 70a/6, 78b/2, 90a/12, 92a/14, 92b/1, 96a/12, 97a/14, 104a/11, 107b/4, 112a/6, 113a/1, 113a/4, 114a/10, 118a/5

y.+nı 66b/3, 113a/8, 118a/6,

y.+ı 78b/5

y.+qa 112b/14

y.+larnı 69b/12, 92a/4

yayaqla- Piyade gitmek

y.-p 92a/1

yaylaq < ET *yaylaġ* (EDPT, 981) Yayla → **yaylaġ**

y. 77a/6, 81b/10, 82b/8, 83a/11

y.+qa 81b/12, 82b/4

y.+tın 83a/8

yaz < ET *yaz* (EDPT, 882) Yaz, ilkbahar

y.+ıda 70b/7

y.+ġa 83b/1

y.+ġaça 71b/1

yaz- < ET *yaz-* (EDPT, 983) Hata

y. 99a/2

y.+dım 112b/12

yek-cihetlıq < Far.+Ar.+T. *yek-cihet+lXk* fikirleri bir olma

y. 77a/11

yeleŋ < ET *yeliŋ* (EDPT,930) çabuk

y. 83a/1

y.+din 107b/13

y.+ige 80a/5

yel Rüzgar, esinti

y.+i 98a/5

yemden Darı unundan yapılmış yemek

y. 117b/10

yer < ET *yér* (EDPT, 954) Yer

y. 78a/4, 93a/2, 99a/3, 112a/5, 113b/14, 117b/14

y.+niŋ 71a/5

y.+ge 67a/11, 67b/8, 96a/12, 95b/5, 103a/4, 106b/5, 112a/10, 115a/14, 116b/5, 117a/5, 117b/4, 119b/14

y.+de 70b/11, 96b/6 , 67b/13, 72b/1, 73a/6, 102b/3, 103a/2, 103b/1, 108b/10, 112a/4, 117a/6, 117b/1, 118a/5, 118a/6, 118b/8, 119a/11, 119b/11

y.+din 61a/3, 62b/4, 67a/11, 83b/11, 86a/11, 92b/14, 98b/11, 102b/14, 108a/6, 112a/6, 113a/2, 116b/9, 117a/10, 117b/4, 117b/14, 119a/5,

y.+i 67a/10, 103a/13, 108a/6, 108b/11, 109a/5

y.+ide 86b/13, 100b/7

y.+idin 107b/6

y.+ige 111b/4

y.+imiz 81a/8, 99b/5

y.+ler 71a/2

y.+lerni 98b/9, 108a/4

y.+lerge 92a/14

yerlig < ET *yérlig* (EDPT, 967) Yerli

y. 82b/10, 100b/7, 111b/4

yesīr < Ar. Kolay, az

y. 93a/8

yeşil Yeşil

y. 103a/9

yetim < Ar. Yetim

y. 93a/8

y.+ler 91b/11

y.+leri 91b/4

y.+lerini 92a/2

yetimāne < T.+Far. *yetīm+āne* Yetim gibi

y. 91b/4

yezne Enişte

y.+si 63a/3

yé- < ET *yé-* (EDPT, 869) Yemek

y.-dim 119b/12

y.-y 93b/8

y.-p 64a/8

y.-geli 109a/2

y.-meŋiz118b/7

y.-meydür 119b/11

yédür- Yedirmek

y.-di 109a/4

yégirmi < ET *yégirmi* (EDPT, 915) Yirmi

y. 61a/1, 61a/2, 75a/11, 83b/2, 84b/13, 92b/9, 92b/9, 97a/12, 97a/12, 101b/12, 101b/12, 113b/6, 114a/12, 114a/12, 119a/7

y.+ge 95b/5

yégirmiçe Yirmi kadar

y. 115a/9

yégülük Yiyecek

y. 117a/14

yéŋil Hafif, kolay

y. 71b/3, 72b/10

yéŋilrek < *yeŋil+rAk* Hızlıca, çabucak

y. 88b/6

yét- < ET *yét-* (EDPT, 884) Yetişmek

y.-er 77a/8, 106a/10, 115a/14, 117a/6

y.-tim 101b/2, 115b/2, 115b/9

y.-ti 61b/14, 89b/7, 93b/7, 104b/2, 106b/7, 113b/8, 115a/11

y.-tük 81b/4, 83a/8, 116a/10, 116a/12, 116b/2, 106b/12, 106b/14

y.-tiler 62b/2, 115a/14

y.-key 67a/3, 68a/7

y.-e (cölgesi yete) 103b/5

y.-edür 118a/8, 119b/4

y.-ip . 62a/14, 63b/13, 84a/3, 85a/3, 119a/7, 80b/4, 93a/11, 105a/3, 105a/3, 106b/7, 106b/13, 108b/6, 108b/9, 109b/2, 110a/5, 112a/4, 112a/7, 112b/2, 113b/7, 115b/2

y.-iptür 105b/12

y.-keç 89b/3, 63b/9, 103a/3, 103a/5, 106a/8, 110b/12, 112a/7

y.-ken 66b/4, 68a/5, 70a/8, 84a/11, 85a/9, 90a/11, 109a/14, 109b/3

y.-kençe 101b/4

y.-kende 63a/6, 72b/6, 81a/13, 82a/4, 105a/9, 106a/10

y.-kendin 115a/11

y.-kenimizdin 72b/11

y.-keninің 102a/10

y.-medi 70a/12

yéti < ET *yétti* (EDPT, 886) Yedi

y. 85a/14, 92b/11, 107b/4

yétiş- < ET *yétiş-* (EDPT, 894) Yetişmek

y.-tük 96a/7, 104a/2

y.-e (yétişe alġay) 115a/11

y.-ip 70a/4, 102b/4, 103a/4, 104b/13

y.-medi 94a/3, 94b/9

y.-mes 70b/10

yétkür- < ET *yétür-* (EDPT, 892) Vardırmak, ilerletmek

y.-ür 112a/9

y.-di 65a/3, 97b/8, 113a/1

y.-diler 65a/7, 106a/12, 109b/1

y.-e (yétküre alġay) 117a/6

y.-üp 118b/8

y.-üptür 114a/1

y.-üptürler 67a/5

y.-mey 63b/14

y.-meydür 63a/10

yétmiş < ET *yétmiş* (EDPT, 891) Yetmiş

y. 62b/14, 67b/3, 82a/2, 84a/3, 110a/6

y.+de 97a/7

yıġaç Uzunluk birimi

y. 61a/2, 67b/9, 69b/10, 88b/2, 89a/1, 93b/10, 103a/1

y.+ınıŋ 61a/2, 67b/9, 69b/10, 88b/2, 89a/1, 93b/10, 103a/1, 100a/12

y.+larnı 93b/10

yıġ- < ET *yıġ-* (EDPT, 897) Toplamak

y.-ıp 61b/7, 65a/6, 87b/13, 103b/8

y.-lar 99a/1

yıġıl - < ET *yıġıl-* (EDPT, 901)

Toplanmak

y.-dılar 120a/1

y.-ıp 69a/7, 79a/10, 82b/11, 91b/4, 92a/4, 105a/10

y.-urığa 106a/4

y.-madı 105a/4

y.-maydur 106a/4

yığılmaq Toplanmak

y. 88a/12

yığıştur Yığıştırmak, toplamak

y.-up 66a/14

yıl < ET *yıl* (EDPT, 917) Yıl

y. 68a/4, 76a/12, 101b/12

y.+nıŋ 97b/13

y.+ġa 63a/14, 85a/7, 96b/4

y.+dın 79b/3

y.+lar 117b/5

y.+larda 116a/1

yıq- < ET *yıq-* (EDPT, 897) Yıkmak

y.-ıpturlar 112a/7

y.-tılar 92a/2

yıqıl- < ET *yıqıl-* (EDPT, 902) Yıkılmak

y.-dım 95b/5

y.-dı 107b/8

y.-dılar 119a/8

y.-ıp 98b/8

y.-ġan 98b/9

y.-madı 113a/7

yıraq < ET *ıraq* (EDPT, 214) Uzak

y. 70b/1, 91b/8, 91b/12, 108a/7, 114a/7, 116b/5

y.+dağı 72a/13

y.+dın 114a/9, 119a/8

yıraqlıq Uzaklık

y.+ımızdın 104a/4

yıraqraq < *yıraq+rAk* Daha uzak

y. 91b/3, 115a/9

y.+dın 93b/12

yiber- < ET *ıd-* (EDPT, 37) Göndermek

y.-ür 75a/14, 79b/14, 110a/5

y.-mişler 117b/12

y.-dim 87a/12, 97b/9, 117a/14, 117b/11, 118a/12

y.-diŋ 117b

y.-di 62b/2, 63a/6, 80b/10, 91a/7, 94a/13, 110a/8, 113b/2

y.-diler 63b/5, 74b/8, 86b/13, 109a/11, 118b/7

y.-gey 71b/14

y.-geyler 84a/5

y.-iŋ 97b/9

y.-seŋiz 97b/10

y.-e (yibere başladı)110a/13

y.-ip 73b/2, 73b/3, 77a/1, 77a/12, 77b/1, 77b/7, 78b/11, 78a/3, 82a/4, 82b/7, 84a/13, 85b/2, 86b/3, 87a/1, 87a/2, 98b/2, 104a/7, 108b/2, 110b/10

y.-iptür 108b/13, 119a/2

y.-iptürler 109b/14

y.-gen 119a/3

y.-geli 70b/1

y.-medi 78b/12, 88a/9

y.-mey 94a/12

yiberil- < ET *ıd̲ıl-* (EDPT, 56) Gönderilmek

y.-di 61b/2, 61b/3, 66a/10, 67b/4, 78b/14, 82b/2, 94a/3, 97b/12, 98b/9, 104b/5, 109b/14, 113a/12

y.-iŋ 117b/8

y.-ip 111a/14, 61b/11, 79b/8

yigit < ET *yigit* (EDPT, 911) Yiğit

y. 65b/5, 68b/2, 76b/5, 80a/5, 80b/13, 83a/1, 93a/9, 97a/12, 97a/13, 100b/10, 107b/13, 119b/3, 119b/7

y.+ni 92b/11

y.+din 62b/14

y.+ler 61b/12, 65a/14, 66a/3, 71a/12, 76b/9, 76b/13, 78a/10, 79b/8, 84a/6, 90b/6, 91a/1, 91a/13, 91b/9, 93a/3, 105a/11, 109b/14, 110a/7, 110a/12, 111b/14

y.+leriŋ 93a/2

y.+lerni 70a/12, 84a/3, 89a/13, 89b/5, 90b/2, 91a/10, 91b/12, 93b/4, 101a/5, 110a/4, 110a/10, 111b/2, 112a/5

y.+lerge 91b/1

y.+leri 63a/9

y.+lerini 62b/1

y.+leridin 62b/12

yol < ET *yol* (EDPT, 917) Yol

y. 64b/6, 67b/9, 82a/2, 89a/1, 95a/13, 97b/3, 97b/4, 103a/1, 114a/8, 115b/5, 115b/6, 115b/11, 116a/9, 116a/11, 116a/14, 116b/1, 119b/7

y.+nıŋ 97b/5

y.+nı 61a/2, 119b/13

y.+ġa 107a/10, 116a/1, 116a/8, 116b/1, 116b/3

y.+da 73a/11, 78b/2, 95b/2, 107a/10

y.+dın 96a/8

y.+ġına 114a/7

y.+ı 63b/14, 72a/12, 72b/1, 78b/5, 100b/4, 103b/5, 105b/14, 116a/10, 116a/11, 116a/13, 116a/14

y.+ını 116a/7, 116b/2

y.+ığa 78a/8

y.+uŋız 116a/3

y.+lar 81b/5

y.+larda 81b/3

yolı < defa, kez

y. 100b/3, 104b/9

yoq < ET *yoq* (EDPT, 895) yok

y. 64b/1, 65b/10, 65b/11, 66a/1, 69a/12, 74a/6, 76a/1, 82a/11, 84a/14, 89b/13, 99b/5, 99b/5

y.+tur 101a/10, 101a/12, 111a/4, 102a/6, 115b/11, 116a/2, 106b/6, 116b/8, 107a/12, 108a/6, 108a/11, 118a/7, 118a/11

yosunluq < Moğ.+T. *yosun+lXk* gibi, benzer

y. 63a/2, 70b/13, 72b/7, 74a/9, 74b/2, 80b/8, 82a/3, 85a/10, 91a/3, 109b/4, 118b/12

yulduz Yıldız

y. 89a/4, 89a/5

yumalan - Yuvarlanmak

y.-a 67a/12, 67a/12

y.-ıp 104b/14

yupqalıq Açılmış hamur yaprağı

y. 91a/9

yuqarı < ET *yoqaru* (EDPT, 906) Yukarı

y. 116b/13

yuqqarı < ET *yoqaru* (EDPT, 906) Yukarı

y. 62b/4, 81a/12, 81b/2, 99a/5, 100b/13, 114a/4, 114a/7, 114a/8, 115b/8

y.+ı 92a/9

y.+ıdın 97a/1

y.+ġı 110a/1

yurt < ET *yurt* (EDPT, 958) Yurt

y. 110b/9

y.+ta 73a/9, 73a/14, 88b/3, 101a/1

y.+tın 79a/3

y.+ığa 69b/8, 78b/7, 83a/8

y.+ıdın 69b/7, 78b/13, 83a/10

yurtlan- Yurtlanmak

y.-ġay 108a/8

yüber- Göndermek

y.-dük 110b/7

yügürük Koşmak, hareket etmek

y. 71a/6

yügür- < ET *yügür-* (EDPT, 914) Koşmak, hareket etmek

y.-üp 93a/11, 108b/8

yügürüt- < ET *yügürt-* (EDPT, 914)

Koşturmak, yürütmek

y.tüm 112a/7

yükün- < ET *yükün-* (EDPT, 913)

Saygıyla eğilmek, diz çökmek

y.-di 103a/6, 103a/7

y.-üp 102b/6, 102b/5, 103a/4, 118a/10, 119a/8

y.-güçe 102b/4

yürü- < ET *yorı-* (EDPT, 957)

Yürümek

y. 115a/2

y.-ür 74b/13, 78b/1, 91a/3, 93b/13, 97b/1, 108b/9

y.-ürler 102a/5

y.-düm 84b/7, 102b/2, 104b/11, 107a/7, 115a/3, 115b/5, 116a/9

y.-di 67a/13, 93a/12, 107a/9

y.-dük 69b/6, 69b/13, 70a/6, 81b/2, 81b/13, 112b/14, 113b/12, 114a/4

y.-gey 74a/14

y.-geyler 64a/8

y.-ŋ 114b/4, 115a/4, 119b/8

y.-se 92a/14

y.-y 97b/7, 101a/13, 110b/11, 114a/12, 114b/1, 115a/13, 115b/8, 119b/10

y.-ydür 117a/9

y.-p 61b/14, 72b/12, 73a/7, 78a/12, 81a/12, 84a/5, 92b/1, 94b/6, 97a/14, 106a/1, 106b/13, 108a/9, 114a/8

y.-gendin 97b/1

y.-mek 89b/9, 99b/5, 120a/2

y.-mekke 77a/14, 99b/6

y.-mekte 76a/9

yürül- < ET *yürül-* (EDPT,967)

Gidilmek

y.-ür 92b/1

y.-di 89b/4, 89b/10, 95b/4, 109b/2

y.-gen 81b/5

yürüş İlerleme

y. 101a/10

y.+te 105b/4

y.+i 101a/10

yürüt- < ET *yorıt-* (EDPT, 959)

Yürütmek

y.-üp 116a/9

yüz < ET *yüz* (EDPT, 982) Yüz 100

y. 61a/10, 64b/3, 64b/8, 65a/4, 66b/14, 66b/14, 67b/3, 68a/11, 76a/1, 78b/3, 81b/7, 82b/12, 82b/14, 84b/4, 85a/2, 85a/2, 85a/7, 86b/2, 87b/14, 88a/4, 88a/5, 88a/5, 88b/14, 92b/11, 95a/14, 97a/8, 97a/12, 104b/12, 113a/9, 113a/10, 116b/6, 118b/2

y.+çe 106b/14, 110a/4

yüz < ET *yüz* (EDPT, 982) Yüz

y.+niŋ 63b/10

y.+ge 61b/3

y.+deki 61b/4

y.+din 61a/14, 106a/5, 111b/1, 120a/1

y.+ümni 89b/4

yüzlen- < ET *yüzlen-* (EDPT,987) Yönelmek

y.-dük 116b/9

yüzlüg < ET *yüzlüg* (EDPT,987) Yüzlü

y. 68b/1

Z / Ż / Ẓ

żabṭ < Ar. Hakim olma

ż. 63b/10, 99b/7

zadand < Far. Darp etme

z. 99a/8

ẓafer < Ar. Düşmanı yenme, üstün gelme

ẓ. 70b/4

zāġān < Far. Çaylak

z.+da 85b/3

ẓāhir < Ar. Görünen, belirgin

ẓ. 78a/1, 94b/4

ẓ.+de 64b/2, 74b/13

zaḫīre < Ar. Sıkıntı zamanında kullanılmak üzere ayrılan yiyecek

z. 94b/8, 95a/6, 95a/8

z.+si 94a/9

ẓāhiren < Ar. Açık olarak, belli bir şekilde

ẓ. 119b/6

zaḫm < Far. Yara

z. 65b/8, 65b/12

ẓālim < Ar. Zulüm eden

ẓ. 62a/6

zamān < Ar. Zaman

z. 67a/13, 95b/5, 102a/14, 108a/3, 111a/6, 116a/13, 117b/12, 119b/10

z.+da 62b/9, 107a/3

zār < Far. Ağlayan, inleyen

z. 75b/2, 101b/11

żarar < Ar. Zarar

ż.-u nokṣan 63b/14,

ż. 70b/10

ż.+ı 101b/8

żarb < Ar. Vurma

ż.-ı rāst 67a/14

ż. 98a/5

ż.+qa 92b/8

ż.+da 117a/2

ż.+dın 92a/10, 107a/14

ż.+ını 91b/7

zārlıq < Far.+T. *zār+lXk* Perişanlık

z. 101b/3

żarūret < Ar. Mecburiyet

ż. 74a/9, 71b/4, 95a/9

ż.+tin 81a/10

zeb < Ar. Kovmak

z. 103a/9, 103b/2

zebūn < Far. Zayıf, güçsüz

z. 71b/1

z.+ġını 112a/12

z.+ġına 112a/11

zehm < Ar. Kirli

z. 91b/7

ẓerāfetī < Ar.+Far. İncelik, güzellik

ẓ. 97b/5

zerre < Ar. Birazcık

z. 80b/1

zevraq < Ar. Kayık, sandal

z. 106b/2, 106b/5

żıd < Ar. Zıt, karşıt

ż.+ı 79a/9

żımn < Ar. Gizli maksat

ż.+ıda 64b/3

zibā < Far. Süslü, güzel

z. 68b/10

zih < Far. Yay kirişi

z. 101b/11

zihn < Ar. Zihin

z. 102b/1

zī'lqa'de < Ar. Ay takviminin on birinci ayı

z. 63b/1

zor < Far. *zūr* Zor, güç

z. 61b/2, 67a/2, 92a/2, 92b/7, 94a/4, 99a/9

z.+ıġa 114b/10

zorla- < Far.+T. *zor+lA-* Zorlamak

z.-dı 90a/3

z.-dılar 90a/4

z.-lıŋ 113a/13

z.-p 87b/13, 89b/12, 90a/2, 112b/1, 112b/7

zorraq < Far.+T. *zor +rAk* Daha zor

z. 68a/3

ẓuhūr < Ar. Görünme, ortaya çıkma

ẓ.+ ġa 79b/2

ẓulm < Ar. Eziyet

ẓ. 110b/14

3.1. Özel Adlar Dizini

3.1.1. Kişi ve Boy Adları

Aḥmed Bég

A. 71b/11, 72a/11, 72b/6, 94a/14, 94b/4

A.+ni 76b/11

A.+niŋ 72b/1

Aḥmed Qaravul

A. 69b/2

Aḥmed Qāsım

A.+nı 84a/12, 98b/4

Aḥmed Qāsım Kühber

A. 101a/8

Aḥmed Qoşçı

A. 117a/1

A.+nı 117a/1

Aḥmed Tarḫan

A. 84a/14, 87b/12

Aḥmed Tenbel

A.+ġa 108b/2

Alaca Ḫan

a. 81a/11

‘Alī Kitābdār

‘A.+nı 78b/14

‘Alī Mīrāḥür

‘A. 85b/2

‘Alī Şīr Bég

‘A. 86b/14

Āḫır Mīrzā Qulı

Â. 115a/3

Ateke Baḫşı

A. 108b/13

Baba Ḫan Sulṭānnı

B. 102b/6

Baba Peşāġarī

B. 91a/2

Baba Sayrāmī

B. 115a/6, 116b/2, 117a/9, 118a/1

Baba Şirzād

B. 112b/6

B.+nıŋ 112b/7

Baba-ī Perġarī

B. 119a/6, 119b/6

Bāburī

B. 75b/1, 75b/7, 75b/8, 75b/13

Bāqī Ḥīz

B. 112b/9

Bārīn

B.+lar 88a/4

B.+ları 103b/11

Bārīn Tümeni

B.+ni 62a/13

Bāqī Tarḫan

B. 78b/4, 86a/13, 88b/12

B.+ġa

Bāyezīd

B. 109a/12, 111a/10, 118a/11

B.+ni 110b/4, 111b/14

Baysunġur Mīrzā

B. 68a/8, 68b/4, 69a/2

B.+nıŋ 68b/10, 69b/1

B.+nı 68a/4

B.+ġa 68a/9, 82a/2

Bégçik

B. 100b/9, 100b/10

B.+ni 103b/10, 109a/9

Bég Tilbe

B. 71b/13, 72a/1

B.+ni 110b/10

Beyān Qulı

B. 101a/6, 114a/2

Bīçkā Ḫalīfe

B. 95a/11

Cān Ḥasan Bārīn

C.+nı 103b/11, 109a/10

Cān Vefā

C. 84b/5

Cānī Bég Sulṭān

C. 89b/1

Cānike Kökeldaş

C. 91a/1

Cihāngīr

C. 70b/6

C.+ġa 74a/10

Cihāngīr Mīrzā

C. 63b/2, 63b/5, 64a/14, 74a/13, 74b/1, 77a/14, 111a/5, 111b/8, 111b/12, 112a/14, 112b/1, 113b/5

C.+nıŋ 94b/13, 112a/2

C.+nı 61b/6, 63a/9, 111b/5, 112a/14, 113a/10, 115b/3

C.+ġa 74a/14,7 4b/3, 97b/8, 113a/12

C.+dın 88a/5

Cihāngīr Mīrzā İbrāhīm

C. 111b/7

Çengiz Ḫan

C. 100b/6

C.+nıŋ 100b/6

Devlet Sulṭān Ḫānım

D. 96b/3, 102a/11

Dost Nāṣır

D. 83a/12, 104b/11, 107a/3, 112b/9, 114a/5

Dost Bég

D. 63a/13

D.+niŋ 106a/11, 107b/7, 114b/11

Ebū‘lqāsım Kūhber

E. 81b/11, 110a/3

Ebū Yūsuf Arġun

E.+nıŋ 80a/2

Ésen Devlet Bég

É.+imniŋ 97b/14, 108a/1

Eyyūb Bégçik

E. 88a/4

E.+niŋ 105a/12

E.+ni 103b/10, 109a/9

Faḫrunnisā

F.+ġa 86b/5

Fāżıl Tarḫan

F. 84a/7

F.+nı 84a/9

Ġūrī Barlas

Ġ.+nı 79b/8

Ḫᵛāce Aḥrār

Ḫ. 118b/7

Ḫᵛāce Bāqī

Ḫ. 80b/12

Ḫᵛāce Dīdār

Ḫ. 82b/9, 86a/10

Ḫ.+da 81b/11, 81b/12

Ḫ.+dın 95a/14

Ḫᵛāce Ebū‘lbereke

Ḫ. 86b/5, 86b/6

Ḫᵛāce Ebū’lmekārim

Ḫ. 84a/2, 91a/10, 101b/7, 102a/6 103b/2

Ḫᵛāce Esadullāh

Ḫ. 97b/5

Ḫᵛāce Ḫızr

Ḫ. 92a/3, 92a/10

Ḫ.+nıŋ 92a/4

Ḫ ᵛāce Ḥüseyn

Ḫ. 94b/13

Ḫ.+ni 114a/6, 114b/13

Ḫᵛāce Kārdzen

Ḫ. 80b/13, 88b/2

Ḫᵛāce Kefşir

Ḫ. 93b/5

Ḫ ᵛāce Kelān

Ḫ.+nıŋ 70a/9

Ḫᵛāce Kelān Bég

Ḫ.+niŋ 69b/14

Ḫᵛāce Ketta

Ḫ.+ġa 106a/10

Ḫ ̌ace Kökeldaş

Ḫ. 93b/1

Ḫ ̌ace Mīr Mīrān

Ḫ. 112b/8

Ḫ ̌ace Muḥammed ʻAlī

Ḫ. 107b/12

Ḫ ̌ace Muḥammed Ẕekeriyā

Ḫ. 80b/11

Ḫ ̌ace Qāḍī

Ḫ. 64a/2, 77a/11

Ḫ ̌ace ʻUbeydullāh

Ḫ. 119a/14

Ḫ ̌ace Yaḥyā

Ḫ. 78b/9, 78b/11, 78b/12, 78b/14, 80a/9, 80a/11

Ḫ.+nıŋ 84b/5, 118b/6

Ḫ.+dın 80b/11

Ḫ ̌ace Yaʻqūb

Ḫ.118b/5

Ḥācī Ġāzī Mangıt

Ḥ.+nı 62a/12

Ḥaḍret-i Ḫ ̌ace ʻUbeydullāh

Ḫ. 83b/5, 83b/6, 83b/9

Ḥafız Bég

Ḥ. 76b/14

Ḥ.+niŋ 66b/1

Ḥafız Bég Dulday

Ḥ. 76b/12

Ḥāfız Muḥammed Bég

Ḥ. 95b/10

Ḥāfız Muḥammed Bég Dulday

Ḥ.+nıŋ 95b/10

Ḫalīfe

Ḫ. 74b/13

Ḫ.+ġa 74b/10

Ḫalīl

Ḫ. 67b/3, 74b/4, 77b/3, 77b/5, 88a/5, 90b/9

Ḫ.+ni 66b/14

Ḫalīl Divāne

Ḫ. 62b/11

Ḥamza

Ḥ.+nıŋ 113b/8

Ḥamza Sulṭān

Ḥ. 64b/9, 82b/13, 89b/2

Ḫān Mīrzā

Ḫ. 68a/14, 77a/7

Ḫ.+ġa

Ḫan Qulı (Beyān Qulı)

Ḫ. 83a/12, 101a/6, 114a/2, 114a/5, 114b/3, 114b/7, 114b/8, 114b/10

Ḫanzāde Bégim

Ḫ. 95a/12

Ḥasan Dégçe

Ḥ. 62a/8

Ḥasan Nebīre

Ḥ. 76b/13

Ḥaydar Kökeldaş

Ḥ. 69a/3

Ḥaydar Qāsım Bég

Ḥ.+nıŋ 89a/13

Ḥaydar Qulı

Ḥ. 62b/13

Hindū Bég

H. 76b/13

Ḥişārī Moġul

Ḥ.+lardın 65b/6

Ḫudāy

Ḫ. 72b/11, 119a/9

Ḫudāy Bérdi Buqaq

Ḫ.+nı 64b/14

Ḫudāy Berdi Tuġçı

Ḫ. 71a/10, 90b/9

Ḫudāydād

Ḫ. 91a/1

Ḫüsrev Kökeldaş

Ḫ. 107b/12

Ḫüsrev Kökeldaş Mīrim Nāṣır

Ḫ. 83a/13

Ḫüsrev Şāh

Ḫ. 68a/4, 68a/6, 81a/8, 82a/5, 88a/8

Ḫ.+nıŋ 81a/13

Ḫ.+ġa 69a/10, 69a/11, 81a/7, 90b/11, 90b/14

İbrāhim Ata

İ.102a/13

İbrāhīm Bég

İ. 111a/7, 111b/12, 112b/3, 112b/10, 113a/1

İ.+niŋ 113a/13

İ.+ge 113b/1, 113b/9, 113b/10, 113b/14, 114a/1

İbrāhīm Cānī

İ. 89a/8, 90b/7

İbrāhīm Çapuq Ṭaġayī

İ. 110a/2

İbrāhīm Ḫˇāce Qāḍī

İ.+niŋ 74b/13

İbrāhīm Saru

İ. 61b/10, 62a/4, 62a/10, 61b/2, 65b/1, 69b/14, 79a/5, 89a/8, 90b/7

İ.+nıŋ 65b/6

İ.+nı 74b/11

İbrāhīm Tarḫan

İ. 81b/9, 82b/7, 89a/9, 90b/6

İ.+nıŋ 87b/12

İ.+nı 84a/13, 90b/2

İ.+ġa 66a/7

İsḥāq Ata

İ.+nıŋ 102a/13

Qāḍī Ġulām

Q. 62b/11

Qādirbérdi

Q. 117b/6

Q.+ni 117a/12

Q.+ġa 117b/8, 117b/10

Q.+din 117b/13

Qanber Bey

Q. 81a/1

Qanber ʻAlī Sellāḫ

Q. 89a/11

Qara Barlas

Q. 76b/9, 89a/10, 93a/14

Q.+nıŋ 93a/4

Qara Tékin

Q. 63b/14, 69b/3, 81a/11

Qāsım ʻAceb

Q. 74b/7

Q.+ni 72a/4

Qāsım Aḥmed

Q. 84a/12

Qāsım Bég

Q. 62a/1, 65a/8, 65a/9, 65a/12, 65b/1, 70a/2, 70a/13, 74b/12, 78a/9, 82b/2, 87a/5, 89a/11, 91a/10, 91a/12, 92a/12, 93b/3, 95b/3, 97b/7, 97b/9, 99b/6

Q.+niŋ 113b/8, 97b/11

Q.+ni 61b/10

Q.+ge 61a/12

Qāsım Ḫātīke Arġun

Q. 110a/3

Qaşqa Maḥmūd

Q. 88a/4, 100b/10

Kelān Bég

K.+niŋ 70a/1

Kemāleddīn Ḥüseyn Gāzurgahī

K.+ni 94a/12

Kepek Bey

K. 81a/1

Kerīmdād

K. 83a/12

Kerīmdād Ḫudāydād Türkmen

K. 107a/4

Kiçik Bég

K. 70a/1, 70a/10

K.+din 70a/10

Kiçik Ḫan

K. 101b/12, 101b/13, 102a/9, 102a/10, 102a/14, 102b/2, 102b/10,

103a/2, 103a/5, 103a/6, 103a/10, 103a/11, 108a/2, 108b/5, 108b/6, 119b/13

K.+nıŋ 102a/10, 103a/7, 108b/12, 110b/13

K.+nı 103b/6, 108a/6, 108a/12

K.+ġa 108a/4, 108a/7, 108a/10, 119b/2

Qoç Bég

Q.73b/13, 73b/14, 78a/7, 89a/13, 92a/3, 92a/5, 93a/8, 93a/12

Q.+niŋ 69b/2, 78a/5, 93a/13

Q.+ni 70a/2

Quliga Kāşġarī

Q. 62b/13

Qutlıq Ḫ̌āce Kökeldaş

Q.+nıŋ 93a/5

Qutluq Muḥammed Barlas

Q. 119a/6, 119a/12

Maḥmūd Mīrzā

M. 69a/6

Maḥmūd Sulṭān

M. 89b/1

Mālik Muḥammed Mīrzā

M.+nıŋ 94b/12

Mezīd Ṭaġayī

M. 107b/10

Mehdī Sulṭān

M. 64b/9, 82b/13, 89b/2

Mihr Nigār Ḫanım

M. 96b/10

Mīr Moġul

M. 77a/10

M.+nı 77a/14, 78a/3

Mīr Şāh Qoçın

M. 65b/4, 74b/6, 74b/7, 89a/12, 92a/3

Mīrim

M. 109b/12

Mīrim Bég

M. 63a/13b

Mīrim Dīvān

M. 65b/4, 74b/7

Mīrim Lāġarī

M. 65b/4

M.+ni 66a/6

Mīrim Nāṣır

M. 83a/13

Mīrzā Ḫan

M. 77a/1, 102a/12

M.+nı 77a/2

Mīrzā Qulı

M. 112b/10, 113a/1, 114b/4, 115a/5

M.+ġa 115a/3

M.+nıŋ 115a/1

Mīrzā Qulı Kökeldaş

M. 107a/4, 112b/14, 114a/6, 114b/14

Moġul

M. 62b/2, 62b/5, 63b/11, 64b/9, 64b/10, 64b/11, 65b/14, 69a/3, 72a/1, 76b/11, 77a/2, 77a/3, 77a/3, 77a/5, 77a/6, 77a/7, 89b/12, 90b/2, 90b/2, 90b/12, 100a/9, 100a/10, 100b/1, 100b/5, 105a/12, 108b/13, 108b/13

M.+nıŋ 65a/5

M.+nı 61b/6, 99b/6, 108b/2

M.+ġa 101b/8

M.+lar 64b/6, 65a/1, 65a/2, 105b/6, 105b/7

M.+larnı 111a/2

M.+larġa 65a/10

M.+ları 110b/14

Moġul Bég

M. 62b/7

Moġulī

M. 102b/11, 103a/9

Mollā Baba

M. 83b/8, 91a/2

Mollā Binā'ī

M. 87a/3

Mollā Ḥaydar

M.+nıŋ 98a/12, 98b/4

Mollā Hicrī

M. 99a/11

Muḥammed 'Alī Mübeşşir

M. 105a/9

Muḥammed Bāqır Bég

M. 117a/7, 117a/8, 117b/3

Muḥammed Dost

M. 65b/4, 74b/6, 74b/14, 79a/14, 79b/3, 111b/3, 111b/5

Muḥammed Duġlat

M. 64b/10, 99b/10

Muḥammed Ḫānīke

M. 102a/12

Muḥammed Ḥüseyn Duġlatnı

M.+nı 76b/10

Muḥammed Ḥişārī

M.+ġa 99b/11

Muḥammed Ḥişārī Duġlat

M.+nı 103b/11

Muḥāmmed Ḥüseyn Mīrzā

M. 85b/4, 96b/5, 96b/14

Muḥammed Mezīd Bég

M. 77a/3

Muḥammed Mezīd Tarḫan

M. 76b/1, 76b/7, 77a/1, 77a/9,

78a/2, 78b/7, 81a/5, 81a/6, 89a/9, 90b/11, 93a/3

M.+nıŋ 76a/13, 76b/6, 93a/1

M.+nı 77a/4

Muḥammed Qulı Qoçın

M. 93a/8

M.+nıŋ 93a/2

Muḥammed Ṣāliḥ

M.+niŋ 76a/1

Muḥammed Yūsuf

M. 79a/7

Nāṣır Bég

N. 106a/11, 107b/12

N.+ni 63a/2, 63a/12

Nāṣır Mīrzā

N. 85a/14, 115b/3

N.+nı 110b/8

Naẓar Taġayı

N. 91b/14

Nigār Ḫanım

N. 96a/13, 96b/3

Noyan

N. 99a/1

N.+nıŋ 98b/8, 98b/9, 98b/11

N.+nı 98b/10

N.+ġa 98b/13

Noyan Kökeldaş

N. 83a/12, 83b/3, 91b/14, 98a/14, 98b/7

N.+nıŋ 97b/11

Özbek

Ö. 79b/6, 80b/12, 81a/4, 81b/11, 82a/12, 83a/5, 85a/8, 86a/6, 86a/7, 86a/14, 91b/14, 98b/2

Ö.+ni 84b/4

Ö.+ke 79b/4

Ö.+i 82b/10

Ö.+ler 84b/12, 87b/11, 92a/1, 92a/5

Ö.+leriniŋ 86a/9

Ö.+lerni 84b/3, 85a/1, 93b/4

Özge Hatun

Ö. 69a/12

Paşa Bégim

P. 68a/14

Pīr Aḥmed-i Ḫˇāce Ḥüseyn

P. 89a/10, 96b/14

Pīr Veys

P. 74b/7

Pīr Veys Şeyḫ

P. 95a/4

Ṣāliḥ Muḥammed

Ṣ. 76b/9

Ṣamed

Ṣ. 65b/6, 65b/8

Ṣ.+niŋ 65b/8, 65b/11

Sarıġ Baş

S. 109a/10

Sarıġ Baş Mīrzā İtārcī

S+ni 103b/13

Sayrāmī

S. 116b/2, 118a/1

Semerqand Bégleri

S. 81a/5

Seydī Bég

S. 68a/2, 74b/7

S.+ni 68a/3

Seydī Qara

S. 65b/1, 62a/10, 69b/14, 88b/7

S.+nı 61b/3

Seydī Qara Bég

S.+niŋ 88b/7

Seyyid Maḥmūd

S. 68b/3

Seyyid Muḥammed

S. 88b/13

Seyyid Muḥammed Mīrzā Duġlat

S. 88b/14

Seyyid Qāsım

S. 78a/10, 89a/12, 110a/5, 112b/2, 112b/9

S.+ġa 110a/7

S.+nı 109b/14

Seyyid Qāsım Eşik Aġa

S. 89a/12

Seyyid Yūsuf Bég

S.+niŋ 79a/7

Seyyid Yūsuf Mecemī

S. 73b/2, 73b/4

Soġd

S. 86a/5, 86a/12

S.+nıŋ 95a/13

Sulṭān Aḥmed

S.+niŋ 118a/11

Sulṭān Aḥmed Bég

S. 115b/12

S.+ge 78a/6

Sulṭān Aḥmed Mīrzā

S.+nıŋ 75a/8

Sulṭān Aḥmed Qaravul

S. 69b/1, 69b/2, 69b/5

S.+nı 70a/1

Sulṭān Aḥmed Tenbel

S. 61a/10, 61b/6, 63a/8, 63b/2, 90b/9, 106b/14

S.+niŋ 103b/4, 77b/3

S.+ġa 73b/3, 108b/2

Sulṭān ʻAlī Mīrzā

S. 76a/12, 77a/6, 79b/12, 80b/2

S.+ġa 76b/4, 80a/2

S.+nıŋ 79b/13, 80a/5, 86b/4

Sulṭān Cüneyd Barlas

S. 68b/14

Sulṭān Ḫalīl Mīrzā

S.+nıŋ 69a/12

Sulṭān Ḥüseyn

S. 68a/13

Sulṭān Ḥüseyn Arġun

S. 76b/8, 89a/10

Sulṭān Ḥüseyn Mīrzā

S. 82a/1, 85a/10, 85a/12, 85b/3, 88a/6, 94a/11

Sulṭān Ḥüseyn Duġlat

S.+nı 103b/11

Sulṭān Maḥmūd Dulday

S. 79a/2

S.+nıŋ 79a/2

Sulṭān Maḥmūd Ḫan

S. 62a/11, 68b/13, 68b/13, 94b/2, 96b/2

Sulṭān Maḥmūd Mīrzā

S.+nıŋ 68a/12, 69a/6

Sulṭān Mesʻūd Mīrzā

S.+dın 68a/13

Sulṭān Muḥammed Arġun

S. 65a/13

Sulṭān Muḥammed Ḫātīke

S. 100a/14, 102a/11

S.+nı 72a/10

Sulṭān Muḥammed Kelpük

S. 105b/14, 106a/2

Sulṭān Muḥammed Sulṭān

S.+nıŋ 71b/11

Sulṭān Muḥammed Veys

S. 101a/6, 112a/12, 113b/3

Sulṭān Nigār Ḫanım

S. 96b/2, 102a/11

Sulṭān Qulı Çanaq

S. 64b/14

Sulṭān Saʻīd Ḫan

S. 102b/5

Sulṭānım

S. 72b/1, 72b/7

S.+ġa 72a/11

Şāh Bégim

Ş. 96b/2, 96b/8, 101b/1, 102a/10, 102b/8

Ş.+ni 96b/7

Şāh Sulṭān Bégim

Ş. 70b/5

Şāh Ṣūfī

Ş. 93a/9

Şahbāz Qarlıġ

Ş. 109b/8

Şahbāz Qarlıq

Ş. 109a/12

Şāhım Nāṣır

Ş. 114a/6, 114b/9

Şaybaq Ḫan

Ş. 84b/6, 85a/1, 85a/4, , 85b/8, 86a/9, 87a/3, 87a/4, 87b/12, 88a/2, 88a/7, 88b/1, 88b/9, 91b/3, 91b/5, 91b/10, 92b/2, 93b/12,94b/10, 95a/7, 98a/11, 99a/2, 99a/13, 99a/14, 99b/3, 101b/7, 108a/4

Ş.+nıŋ 85b/10, 86a/8, 87b/9, 89b/8, 94b/11, 95a/12, 110b/11

Ş.+ġa 89b/8, 94a/12

Şeybānī Ḫan

Ş. 78b/4, 79b/14, 80a/4, 80a/7, 80a/8, 80a/10, 80a/11, 80a/13, 80b/1, 80b/11, 83a/2, 88a/11

Ş.+nıŋ 80b/14

Ş.+dın 62a/12

Ş.+ġa 79b/12, 79b/14, 80a/1, 84a/8

Şeyḫ Bāyezīd

Ş. 110a/3, 110a/13, 110b/6, 111a/7, 111b/2, 111b/5, 111b/11, 112b/11, 113a/6

Ş.+niŋ 114a/1

Ş.+ni 111a/8

Şeyḫzāde

Ş. 90b/5, 92a/13, 92b/2, 92b/5, 95a/10

Şīrim Ṭaġayī

Ş. 91a/3, 93a/4

Ṭaġayī Aḥmed

T. 110a/3

Ṭaġayī Bég

T. 65b/4, 74b/6

Ṭāhir Bég

Ṭ. 76b/12, 76b/14

Ṭāhir Dulday

Ṭ. 95b/11

Tarḫan

T.+lar 69a/8

T.+lardın 84a/7

Tarḫānī

T.+ler 76a/14

Tarḫan Şīrāz

T. 81b/10

Tenbel

T. 62a/6, 63b/5, 65a/10, 66b/14, 67b/7, 72a/7, 72b/7, 73a/9, 74b/1,

75a/5, 78a/14, 79b/1, 94a/13, 94b/3, 94b/5, 99b/10, 99b/12, 100a/7, 103b/8, 104a/11, 105b/10, 107a/1, 107a/8, 107a/14, 111a/3, 111a/11, 117b/12, 119a/1, 119b/9

T.+niŋ 67b/3, 71a/11, 71b/10, 71b/12, 71b/13, 72a/6, 72a/10, 72b/9, 73b/12, 74b/4, 77b/4, 88a/5, 94a/14, 104a/3, 105b/11, 105b/13, 106b/3, 107a/4, 107a/10, 107a/11, 107b/13, 109a/11, 110b/1, 119a/3

T.+ni 79a/11

T.+ġa 63a/10, 64b/7, 71b/14, 72a/4, 73b/8, 73b/9, 73b/10, 75a/2, 78a/13, 79b/1, 97b/10, 97b/12, 99b/12, 101a/7, 101a/9, 108b/4

T.+din 110b/6

Tenbel Cihāngīr

T.+ni 66a/1, 69b/8, 74a/2

Tenbel Dost Nāṣırġa

T.+ġa 107b/5

Tenbel Ḫalīl

T.+ni 77b/6

Tenbel Şaybaq Ḫan

T.+ġa 110b/10

Témür Bég

T. 97a/8

Témür Sulṭān

T. 80b/5, 89b/1

Tilbe Ḫan

T. 72a/8

Tuqa

T.+nı 66a/6

Tuqa Bég

T. 65b/4

Türk

T. 94b/4

T.+ke 101b/8

Türkmen

T. 68b/1, 91a/1, 107a/4

Uluġ Ḫan

U. 103a/1, 103a/2, 103a/5, 103b/3, 107b/14, 119b/2, 119b/13

U.+nıŋ 108a/12

U.+nı 108a/3

Uyġur

U. 73b/4

Uzun Ḥasan

U. 61a/10, 61b/5, 62a/6, 63a/8, 63b/6

U.+nıŋ 62b/10, 63a/3, 76b/9, 109b/11

U.+nı 63b/11

U.+ġa 62a/14

U.+dın 63a/9

Velī Ḫazānçı

V. 118a/6

Veys Lāġarī

V. 61b/11, 62a/4, 62a/10, 65b/1, 69b/14, 72b/13, 95a/4

V.+ni 61b/3, 74b/11

Veys Mīrzā

V.+dın 68a/14

Yādgār Muḥammed Mīrzā

Y. 85b/4, 85a/14

Y.+nıŋ 85b/5

Yāraq Ṭaġayī

Y.+ni 72b/5

Yūsuf

y. 118a/10, 118a/14

Yūsuf Daruġa

Y. 118a/3, 118a/4, 118b/11, 119a/1

Y.+nı 119a/10

Yūsuf Mecemī

Y. 73b/3

3.1.2. Yer Adları Dizini

Âb-Būrden

Â. 99a/3, 99b/2, 99a/4, 99b/9

Â.+din 99a/4

Âhanīn

Â. 84b/11, 84b/12, 85a/1, 85a/2, 91b/10, 92a/2, 92b/2

Aḫsī

A. 61b/3, 62a/5, 62a/7, 63a/8, 63b/6, 63b/8, 63b/10, 74b/3, 104a/11, 108a/8, 109a/11, 117a/1 110b/8, 118a/4

A.+niŋ 61b/7, 62a/8, 62a/9 62a/10, 62b/1, 63b/7, 110a/1, 109b/13, 110a/1, 113b/13

A.+ġa 78a/14, 111a/13, 63b/9, 72b/2, 77a/14, 117b/12, 103b/8, 110b/6, 110b/8

A.+de 72b/4 63b/10, 72a/5, 109a/11, 110a/3, 111a/14, 117a/7

A.+din 110a/13, 114a/3, 117a/8, 119a/12

Alayluq

a. 104a/1

Andicān

A. 61b/7, 63a/1, 63a/6, 66b/8, 69b/9, 71a/12, 73b/3, 74a/11, 77a/11, 78a/4, 104a/9, 104a/14, 105b/13, 105b/13, 108a/7, 110a/11, 110b/12, 112b/6, 119a/13, 119a/13, 119b/10

A.+nıŋ 61a/14, 62a/1, 63a/11, 66a/1, 79b/5, 104a/5, 104b/1, 104b/2, 104b/4, 105a/13, 105b/14, 107b/14

A.+nı 65b/14, 71b/5, 73b/7, 74a/14

A.+ġa 63a/6, 63a/12, 63b/6, 63b/12, 66b/10, 67b/4, 70b/8, 71b/9, 74b/4, 74b/4, 74b/8, 97b/7, 103b/4,106b/3, 109a/9, 119b/13

A.+da 63a/2, 63b/8, 67b/7, 70b/9, 71b/9, 94a/13, 96a/14

A.+dın 64b/4, 70b/5, 71a/1, 72a/14, 86b/2, 104a/9, 111a/1

Arḫıyān

A.+nıŋ 73a/9

Aqkutal

A.+dın 69a/1

Arçaként

A. 72a/12

Arḫıyān Qurġanı

A.+ġa 73a/6

A.+nı 73a/7

Aşpāriyān

A. 62a/2

Atun

A. 96a/10

Bāġāt

B.+tın 66a/4, 106a/3

Baġ-ı Meydān

B.+ġa 80a/7

Baġ-ı Nev

B.+de

B.+din

Belḫ

B. 68a/5

Bend-i Sālār

B. 72b/1

Bīçrātā

B. 72a/6

B.+nıŋ 109a/13

Bīş-Ként

B. 98a/3, 98a/12, 100a/8

B.+ke 98a/11

B.+te 98b/5, 98b/10

B.+tin 98b/2, 98b/5

Bīşāmūn

B.+nıŋ 105a/8

Bişḫārān

B. 73b/11, 73b/12, 73b/14, 74a/2, 109b/8

B.+nıŋ 74a/1

Buḫārā

B. 69a/8, 76b/1, 78b/4, 79b/8, 86a/11

B.+nı 76a/14, 79b/9

B.+da 69a/5

Büdene Qorugı

B.+da 82b/14

Büstān Serā

B.+ġa

Cūdek

C. 95b/1

Çehre

C. 81b/1, 107b/12

Çaġānyān

Ç.+nıŋ 81a/6

Çārreh

Ç. 80a/7

Çegrek

Ç. 61b/1, 62a/2

Çeltū

Ç. 81a/6

Çıras

C. 100b/9

C.+nıŋ 100b/10

Çihil Duḫterān

Ç. 66a/2, 104b/5

Çoban Köpri

Ç.+din 78a/12

Derġam

D. 78b/13, 79a/4

D.+dın 79a/1

Dervāze

D. 61a/8

D.+niŋ 61a/6, 84a/10, 84b/11, 92a/8, 93a/1

D.+ni 61a/7, 61a/8, 84a/5, 84a/11, 110a/6, 113a/8

D.+ġa 106a/10, 112b/10, 113a/8

D.+de 113a/12, 113b/2, 113b/4

D.+din 84b/6, 112b/7, 112b/12, 112b/13,

D.+si 91b/10, 92b/2, 92b/3, 93a/3, 93a/4, 93a/14, 93b/14

D.+siniŋ 92b/5, 92b/12, 106a/9

D.+siġa 84a/7, 84b/12, 85a/3, 92a/2

D.+side 84b/11, 93b/2, 118a/5

D.+sideġılerniŋ 84a/4

D.+sidin 80a/7, 84a/12, 85a/1, 92a/13, 93b/4, 95a/10

D.+lerde 91b/1

Deşt-i Ḫaşbān

D. 78a/12

Dıḫket

D. 96b/6, 97a/2, 99a/2, 99b/2

D.+niŋ 97a/4, 97a/13

D.+ke 99a/1

D.+te 96b/7, 97a/10, 97a/13

Diyūl

D. 89a/1

Dizek

D. 95b/10

D.+te 95b/10, 96a/7

Duġlat

D. 103b/12

D.+nı 76b/11

Ermiyān

E. 70b/14

Esfera

E. 71b/5, 78a/8

E.+ nın 78a/8

Esfidek Qurġan

E.+ıġa82b/8

E.+ıda 83a/11

E.+ıdın 83b/13

Fān

F. 81b/7, 81b/8, 81b/14, 82a/2

F.+nı 81b/13

F.+dın 82a/12

Ferġāna

F. 96b/14, 108a/10, 120a/2, 120a/3

F.+nıŋ 104a/6, 107b/8

Fīrūze Dervāzesi

F. 93b/14

F.+ġa 84a/7

F.+deġılarnıŋ 84a/4

F.+din 84a/12

Ġār-ı ʻĀşıqān

Ġ. 84a/4, 84a/6

Ġavānī

Ġ. 116a/14, 116b/2, 117b/2

Ġ.+nıŋ117a/12

Ġ.+ġa 117b/6

Ġ.+dın 116b/1, 117a/1

Gāzüristān

G. 92b/11, 93a/4, 93b/2

Gāzüristān Dervāzesi

G. 92b/4

Ġazne Nemengān

Ġ.+ġa 73a/9

Hā-Derviş

H. 98a/5

Ḫalīliyye

Ḫ. 95b/9

Ḫ.+din 95b/9

Ḫarābūk

Ḫ. 107b/8, 105a/8

Herāt

H.+nı 85a/10

Heşt Yek

H. 98a/4

Ḫıṭāy

Ḫ. 102b/11, 101b/5

Ḫ.+ġa 101b/4

Ḫıyābān

Ḫ.+nıŋ 84a/2

Hindūstan

H.+ġa 97a/8

Ḫiṣār

Ḫ.+nı 69a/10

Ḫ.+dın 64b/9

Ḫocend

Ḫ.71b/5

Ḫ.+niŋ 98a/4

Ḫ.+de 75a/9

Ḫ.+din 78a/13, 111a/3

Ḫocend Suyı

Ḫ.+nıŋ 71b/5, 74a/10, 104a/9

Ḫ.+nı 61b/4, 98a/2, 98a/10, 103b/9, 103b/14, 116b/6

Ḫ.+dın 72a/6

Ḫocend Deryāsı

Ḫ.+nıŋ 101a/4, 108a/7, 108a/8

Ḫ.+nı 111a/2

Ḫ.+dın 109a/13

Ḫorāsān

Ḫ. 120a/3, 80b/12

Ḫūbān

Ḫ. 69b/9, 70a/5, 70b/2

Ḫ.+nıŋ 70a/3

Ḫ.+dın 70a/4

Ḫūqān

Ḫ. 103b/14

İlāmiş Deryāsı

İ.+nıŋ 65a/11, 71a/3

Qabā

Q.+nı 104a/1

Q.+ġa 77b/2

Q.+dın 78a/5

Qal‘a-ı Debūsī

Q.+de 87b/11

Qara Bulaq

Q.+ta 99b/6

Qara Köl

Q. 87b/11

Q.+ni 87b/10

Qarbuġ

Q. 95b/1

Qarşı

Q. 86a/13, 86a/14

Kāsān

K. 63b/10, 72b/5

K.+nı 72a/12, 109b/11

K.+ġa 72b/6, 109b/9

K.+da 109a/12

K.+dın 72a/9

Kelpük

k.+niŋ 106a/5

Kenbāy

K. 69a/1

K.+da 69a/2

Kendīrlīk

K. 103b/5

Kend-i Bādem

K. 71b/5, 111a/3

Keŋ Qul Yolı

k. 116a/7, 116a/10, 116a/11, 116a/13

Kernān

K. 103b/6, 104a/11, 116b/1, 116b/7, 117b/2, 119a/14, 119b/3

K.+nıŋ 116b/9, 117b/7, 117b/8

K.+ġa 116b/8, 116b/9

K.+da 117a/4, 118a/5

K.+dın 103b/13

Keş

K. 79b/10

K.+ni 71a/14

K.+ke 79b/11, 88b/13

K.+de 79b/11

K.+din 81a/4

Keştūd

K. 81b/13, 82a/12, 82a/13

Qoş Tegirmen

Q.+de 108a/3

Qulbe

Q. 80b/5, 90b/4

Qunduz

Q. 90b/12

Q.+ġa 68a/5

Kühek Deryāsı

K. 90a/9

K.+nıŋ 90a/10, 90b/3

Kühek Suyı

K.+nıŋ 82b/1, 83a/11, 90b/4

Kūhistān

K.+ıġa 99a/3, 99a/10

Kūl

K. 113b/2

Künbed-i Çemen

K. 113b/13

K.+din 113b/14

Kemrūd

K. 81a/12, 81a/14, 81b/2

Kūy-i Pāyān

K.+da 94b/12

Lātkend

L. 66b/6

Leklekān

L. 94a/14

Lenger

L+iniŋ 108a/2

Manglıġ

M.79a/5, 95a/11

Marġīnān

M. 61a/5, 63a/1, 108b/1, 110b/13, 111a/1, 111a/3

M.+ da 78a/7

M.+ dın 63a/11, 111a/5

M.+ ġa 61a/12, 78a/5, 111a/4

M.+ nı 61b/8,78a/6

M.+ nıŋ 61b/8, 61b/10

Marġīnānlıq

M. 104a/8

Masiḥā

M. 97a/3, 99a/5, 99a/10

M.+nıŋ 99a/3

M.+ġa 99b/4

M.+da 99b/1

Māẕū

M.+nı 67b/6

Māẕū Qurġan

M.+ı 67a/2

M.+ıda 66b/13, 67a/1, 67a/8

Meġak

M.+ ıġa 84a/3

Merv

M.+din 87b/10

Miyān Kāl

M. 86a/12

Moġulistān

M. 102a/1

M.+da 72a/1

Nevā

N.+da 87a/7

Nevendāk

N. 81a/13

Nevkend

N. 72b/9, 109b/3

N.+niŋ 109a/12

N.+din 109b/7

N.+ke 109a/13, 109a/14

N.+ni 109b/9

N.+te 109b/9

Nūşāb

N. 70b/14

Özkend

Ö. 64b/7, 66b/8, 66b/9, 66b/12, 70b/7, 103b/9, 108b/1

Ö.+niŋ 104a/6

Ö.+ni 74a/11

Ö.+ge. 63b/5, 77b/7

Ö.+deki 77b/6

Ö.+din 72a/9

Pap Qurġanı

P. 62a/5

P.+dur 109b/13

P.+nıŋ 110a/4

P.+ġa 110a/1

P.+da112b/2

Paplıġ

P. 109b/13

Pelġar

P.+ġa 99a/5

Peşāġār

P. 96a/8

P.+nıŋ 96a/9

P.+dın 61a/13

Pul-ı Meġak

P.+ıġa 84a/3

Puşte-i ‘Ayş

P.+nıŋ 95b/1, 95b/3

Ribāṭek Orçını

R. 66b/6, 104a/1

R.+nı 70b/14

R.+da 70b/13

R.+dın 64b/6

Ribāṭ-ı Ḫ̆āce

Ḫ.+din 83a/10

Ḫ.+ge 82b/4

Ribāṭ-ı Ḫ̆āce Qurġanı

R.+nı 82b/3

Ribāṭ-ı Serheng

R. 66a/5

Sekān

S. 103b/14

Sām Sīrek

S. 98b/7, 100b/14

S.+niŋ 100a/8

Sengzār

S. 78b/5

S.+ġa 78b/5

S.+da 78b/7, 82b/6

Saqā

S. 70a/4

Sara Taq

S. 81a/12, 81b/4

Sayrām

S. 105b/5

S.+nıŋ 102a/12

Sipān

S. 61b/9

Semerqand

S. 68b/14, 74a/13, 74a/14, 76b/11, 77a/13, 77b/1, 77b/2, 77b/11, 78a/3, 78a/3, 78b/8, 78b/8, 78b/10, 79b/9, 79b/10, 81a/7, 82b/11, 82b/12, 83a/4, 83a/4, 83b/14, 84a/1, 85a/7, 85b/6, 85b/13, 85b/14, 86a/4, 86b/8, 87a/4, 89a/10, 91a/4, 108a/5, 108a/9

S.+ nıŋ 82b/13, 91b/3

S.+nı 69a/9, 80a/1, 81a/4, 81b/11, 83a/2, 83a/6, 83b/1, 83b/4, 83b/12, 86b/14, 87a/3, 87b/14

S.+ġa 82a/2, 86b/3, 87a/4, 87a/7, 87b/5, 91a/4

S.+ta 68b/4, 68b/10, 69a/7, 76b/2, 96a/11, 97b/12, 98a/1, 98a/14, 98a/13

S.+dın 69a/2, 77a/7, 85b/9, 90b/14, 94b/14, 96a/12, 96b/10, 96b/12, 98a/1

S.+dağı 98b/3

S.+daqı 98b/12

Serpül

S.+da

S.+din

Sūzengerān Dervāzesi

S. 92b/4, 93a/3, 93a/14

S.+niŋ 92b/12

S.+din 93b/4

Şāhruḫiyye

Ş. 98a/3, 98a/11

Ş.+de 99b/13

Şāvdār

Ş. 77a/2, 86a/4

Şeyḫzāde Dervāzesi

Ş.+din 90b/5

Ş.+ġaça 92a/13

Şunqarḫāne

Ş. 82b/4

Taşkend

T. 96b/8, 102a/12, 102b/14, 105b/4, 105b/6, 105b/7

T.+ge 71b/10, 96b/5, 99b/5, 99b/9, 99b/13, 103b/4

T.+de 72a/3, 101a/11

T.+din 100a/8, 103a/1

Tegirmen

T.+ge 108a/1

T.+de 108a/3

Ṭurfān

Ṭ.+ġa 102a/1

Turuq-Şārān

T. 61b/1, 62a/2

Tūrek Çārbāġı

T. 94b/1, 100b/14

Türkistān

T.+da 84a/8

T.+dın 86a/9

Türkistānī

T. 84a/8

Oş

O.+nıŋ 66b/6, 67b/6

O.+nı 66a/7, 66a/8, 104a/2

O.+ġa 63a/8, 63a/10

O.+qa 63b/3, 66b/4, 67b/10, 104a/4, 105a/11, 105b/9, 107b/11, 108b/2

O.+da 63b/3, 69b/3, 113b/3

O.+dın 63b/4, 66b/7, 104b/4, 105a/12, 108a/2

Ubāç

U.+qa 68a/5

Ura Tepe

U. 78a/13, 78b/3, 86b/3, 91a/2, 96a/8, 96b/5, 99a/2

U.+niŋ 97a/2, 99a/13, 99a/14, 100a/7

U.+ni 96b/14

U.+ge 91a/7, 101a/8

U.+de 78b/3, 96a/13

U.+din 78b/5

Ünçütöpe

Ü. 67b/7

Üştürger

Ü.+din 91b/13, 92b/7

Vesmend

V.+din 84a/1

Vesmend Qurġanı

V.+ġa 83b/13

Yaġa

Y. 102a/13

Yār Yaylaq

Y.77a/6, 81b/10, 82b/8, 83a/11

Y.+qa 79a/6, 81b/12, 82b/4

Y.+tın 83a/8, 83a/11

Yārī

Y.+niŋ 82b/1

Y.+din 82b/3

Yassı Keçit

y. 65a/11

Zeberqān

Z. 103b/6

SONUÇ

Babur-nâme'nin [61a-120a] arasındaki varaklarının incelendiği bu çalışmada eserin transkripsiyonlu metni verilmiş, sözlüğü ve gramatikal dizini hazırlanmıştır. Reşit Rahmeti Arat'ın Türkiye Türkçesine aktardığı eserin çeviri yazısının hazırlandığı bu çalışmanın klasik dönem Çağatay Türkçesi ile ilgili dil araştırmalarında bulunacak akademisyenlere kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir. *Babur-nâme*'nin gramatikal dizini ve sözlüğünün hazırlanması ile de klasik dönem Çağatay Türkçesinin dil özelliklerinin incelenmesi ve söz varlığının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Tezimizin incelemeye alınan bölümü söz varlığı açısından oldukça zengindir. Metinde Türkçe kelimeler ağırlıklı kullanılmıştır. Türkçe kelimelerin yanı sıra Arapça ve Farsça kelimeler de yoğun olarak metinde yer almıştır. Az sayıda Moğolca ve Soğdça kelimeler kullanılmıştır. Metinde Arapça+Türkçe (*ahd+lXk*), Farsça+Türkçe (*āsān+lXk*), Moğolca+Türkçe (*cébe+lXk*), Arapça+Farsça (*devlet-ḫᵛāh*), Farsça+Arapça (*pür-faż̄ilet)*, Moğolca+Farsça *(cılav-rī̄z),* Arapça+Farsça+Türkçe *(devletḫᵛāh+lXk)*, Türkçe+Farsça+Türkçe (*küç-ber-küç)* şeklinde türemiş kelimelerin metinde yer aldığı tespit edilmiştir. Söz varlığı incelenirken birleşik kelimeler, kişi ve yer adları söz varlığının dışında tutulmuştur. Anlamı bulunamayan kelimelerin yerine "?" işareti kullanılmıştır. Metinde söz varlığı ile ilgili elde edilen istatistikler aşağıda yer alan tablolarda (Tablo 1,2,3) gösterilmiştir.

Metinde geçen "tuġçadılar, gūruḫt" sözcüklerinin anlamı sözlüklerde tespit edilememiştir.

Tezimizin konusu olan *Babur-nâme*'nin Fergana bölümünde Babur, gezdiği bölgelerin coğrafi durumu, bölgenin iklimi, şehirleri, kültürü, sanat eserleri hakkında detaylı bilgilere yer vermiştir. Ayrıca bu bölümde Babur, dönemin siyasi görünümüne, diğer devletlerle olan münasebetlerine ve mücadelelerine de yer vermiştir.

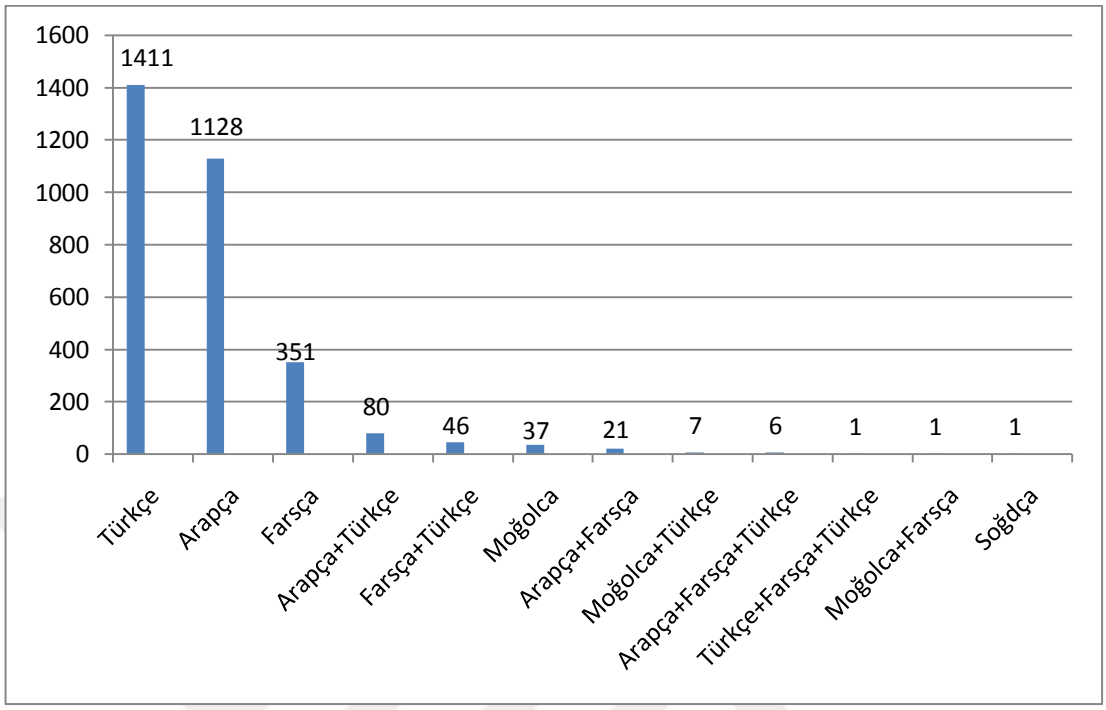
Babur-nâme edebi değer açısından Türk dünyası için büyük bir önem arz etmektedir. Kullanılan dilin sadeliği, doğallığı, söylenilmek istenilenlerin az

kelimelerle ifade edilişi eseri okuyucusuna yaklaştırmaktadır. Eserde kullanılan sözcüklerin tek başına bir Çağatay lehçesi sözlüğü kuracak kadar zengin içeriği, olay ve olguların en belirgin özelliğini ortaya koyan inceliklerle işlenmiş dili *Babur-nâme*'yi Çağatay edebiyatında zirveye taşımıştır.

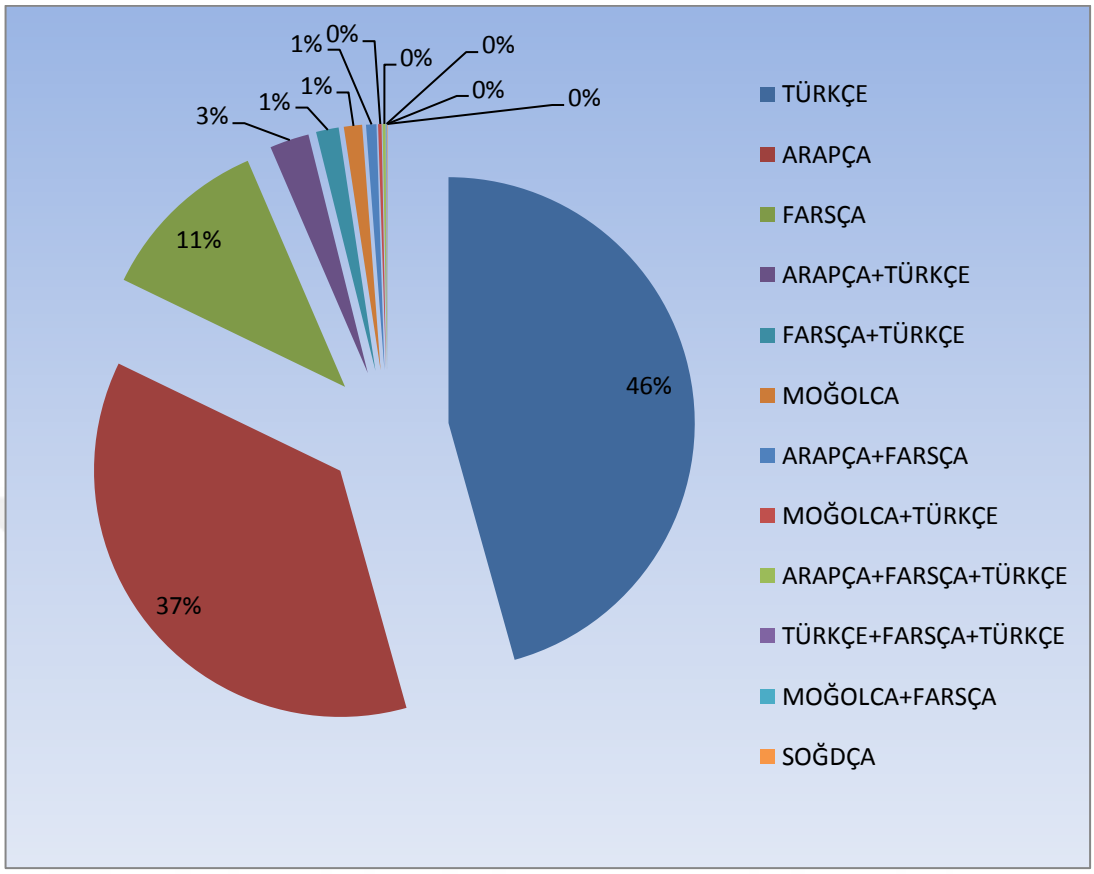
Tablo 1: Metnin Söz Varlığı ve Metinde Kullanılan Sözcük Sayısı

Metnin Sözvarlığı	**Metinde Kullanılan Sözcük Sayısı**
Türkçe	1411
Arapça	1128
Farsça	351
Arapça+Türkçe	81
Farsça+Türkçe	46
Moğolca	37
Arapça+Farsça	21
Moğalca+Türkçe	7
Arapça+Farsça+Türkçe	6
Türkçe+Farsça+Türkçe	1
Moğolca+Farsça	1
Soğdça	1
Toplam	**3091**

Tablo 2: Sözcüklerin Dağılımı

Tablo 3: Sözcüklerin Yüzdesi

KAYNAKÇA

(1983) “Babur”, Türk Ansiklopedisi, c. 5: s.21-23.

(2000) “Babür”, Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi, Özbek Edebiyatı, c. 15, s. 70-71

AKANSEL, M. Hakkı (1942). “Babur” Tanrıdağ, S.12, 24, 7. s. 5-9

AKSAKAL, Ali (1991). “Baburname’de Avcılık ve Avlanma Usulleri.” Türk Dünyası Tarih Dergisi, S.54: s. 34-36

AKSU, Cemal (2008), “Büyük Türk Hükümdarı Zahirüddin Muhammed Babür’ün Oğluna Verdiği Hediye”, Kültür Dergisi, Özel Sayı: Osmanlı’da Çocuk, S.12: s.126-129

AKÜN, Ömer Faruk, KONUKÇU, Enver (1991). “TDVİA c. 4:s 395-400

ALPARLSAN, Ali, (1977-79). “Babür’ün İcat Ettiği Bâbürî Yazısı ve Onunla Yazılmış Olan Kur’an” I. Türkiyat Mecmuası, c. 18: s. 161-168

ALPARSLAN, Ali, (1976). “Babur’un İcat Ettiği Bâbürî Yazı”, Türkiyat Mecmuası, c. 19, S. 18: s. 207-211

ARAT, Reşit Rahmeti (1979), Kutadgu Bilig III İndeks (Haz. Kemal ERASLAN-Osman F. SERTKAYA – Nuri YÜCE), İstanbul: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü

ARAT, Reşit Rahmeti (1987), “Babür ve Yazısı”, Makaleler, hzl. Osman F. SERTKAYA, seri IV, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ankara: c. 1, S. A.20: s 961-964

ARGUNŞAH, Mustafa (2013), Tarihi Türk Lehçeleri – Çağatay Türkçesi İstanbul: Kesit Yay.

ATALAY, Besim (1970), Abuşka Lügati veya Çağatay Sözlüğü, Ankara: Ayyıldız Matbaası.

AYKANAT, Timuçin (2013). "Bâbür Şâh Şiirinde Görülen Somutlayıcı Anlatım Yolları Tarz-ı Vâsûht ve Aşka İlişkin Bazı Tespit ve Değerlendirmeler", Turkish Studies E-Dergi, c. 8, S. 4: s. 269-294

AZİMCANOVA, Sebahat, KAYUMOV, Aziz (1965), Zahiriddin Muhammed Babir, Eserler, 3 Tomlik, Tom I. (Devan), Takent: Takent Bediiy Edebiyat Neşriyati.

BABUR, Gazi Zahirü'd-din Muhammed Babur (1987). Vekayi, Babur'un Hâtıratı (Çev. Reşit Rahmeti ARAT). I-II. Ankara: TTK.

Baburnama, III C., (1993). (Çağatayca Aslı. Abdurrahim Hanhanan'ın Farsça Tercümesi ve İngilizcesi; hzl: W. M. THACSKTON; yayınlar: ŞİNASİ TEKİN, Gönül Alpay TEKİN), Harvard: Harward Üniversitesi Yakındoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü.

BALA, Mirza (1945), "Hümayun" TDVİA, İstanbul.

BARTHOLD, Wilhelm (1942). İslam Medeniyet Tarihi. Akçağ Yayınları, Ankara.

BAYDEMİR, Hüseyin (2010). " Babürname'de Folklorik ve Etnografik Unsurlar." Gazi Türkiyat, S.7.

BAYRAM, Fatih (2004). " Garip Bir Memleket Garip Bir Sultan: Babürnâme'deki Hindistan." Divân İlmî Araştırmalar, S.17 S.169.

BAYUR, Y. Hikmet (1943) 16. Asırda Ekber Gırkan. İstanbul.

BAYUR, H. Y. (2006). " Baburname (Vekayi), Gazi Zahireddin Muhammed Babur", Önsöz, İstanbul: Kabalcı Yayınevi: 266, Şark Klasikleri Dizisi: 5.

BENEDEK, Peri (2002). "Bâbür İmparatorlüğu'nda Türkçe", çev. Gökçen Sert, Türkler Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yay., Ankara: c. VIII, s. 812-818.

BERBERCAN, Mehmet Turgut (2008), Babur'un Hatıratında Geçen Hayvan Adları ve Bunların Türk Dili Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

BEREZIN (1857), Tureckaya Hrestomatiya. Kazan.

BEVERIDGE, A. S. (1905). The Bâbar-nâma, GMS I, Leyden-London.

BEVERIDGE, A. S. (1922). The Bâbar-nâma in English. I-II, London.

BIYIKTAY, Halis (1989), Timurlular Zamanında Hindistan Türk İmparatorluğu, TTK Yayınları, Ankara.

BİLKAN, Ali Fuat (1999). "Babür'ün Risale-i Validiyye Tercümesi Adlı Eseri." Bilig S.8: s. 105-110.

BİLKAN, Ali Fuat (2001). "Babür'ün Risale-i Validiyye Tercümesi. İstanbul: Kitabevi Yayınları

BİLKAN, Ali Fuat (2002). "Divan ve Babürname Işığında Babür'ün Hayatı." Bilig, S. 21: s. 97-114.

BİLKAN, Ali Fuat (2004/2). " Babürlü Devletinde Türkçe." Dîvân İlmî Araştırmalar Dergisi, S. 17: s. 162-168.

CEYLAN, Nimet (2009). Gazi Zahirüddin Muhammed Bâbur Mirza'nın Eserlerindeki İkilemeler. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

CLAUSON, Sir Gerard (1972). An Etymological of Pre Thirtteenth-Centruy Turkish. Oxford

CÖHCE, Salim (2002). Hindistan Tarihi (Sakalardan Bâbürlülere), Malatya.

ÇETİN, Ali (1987). "Büyük Türk Hükümdarı Bâbür", Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, S:1: s. 25-30

ÇEVİK, Gökhan (2014) Babur-nâme'nin [184a-244b] Arasındaki Bölümü (Metin, Gramatikal Dizin ve Sözlük), Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.

ECKMANN, Janos (2003). Çağatayca El Kitabı (Çev. Günay Karaağaç). Ankara: Akçağ Yayınları.

ECKMANN, Janos (1996). Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar (hzl. Osman Fikri SERTKAYA), Türk Dil Kurumu Yay. : 635, Ankara.

EĞİLMEZ, Savaş (2011) "Babur-name'de Yer Alan Törenler", Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, S.46: s.237-254.

ERCİLASUN, Ahmet B. (2008). Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi. Ankara: Akçağ Yayınları.

GALİP, Mübarek (1990). Hindistan'da Türk Hükümdarları, Hazırlayan: Saadettin Gömeç, Ankara.

GRENARD, Fernand (1971). Babur (çev. Orhan Yüksel). İstanbul: MEB Yayınları.

GÜLENSOY, Tuncer (2011). Köken Bilgisi Sözlüğü A-N, O-Z. Ankara: TDK Yayınları.

GÜNERİ, Mukadder (1994). Baburname'nin Temel Konuları. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

GÜNERİ, Mukadder (2001). Babur'un Siyasi, Sosyal ve Kültürel Hizmetleri (1453-1530). Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

HANCIOĞLU, Selim (2008). " Gurbette Bir Sultan: Bâbür", Yağmur Dergisi, S. 39: s. 29.

HASANOV, Hamidulla (1960). Zahiriddin Babir-Seyyah ve Âlim, Takent: Özbekistan SSR Devlet Neşriyatı.

İNAN, Abdulkadir (1998). "Çağatay Dilinin Kuruluşu", Makaleler ve İncelemeler c.2: s. II-35, Ankara.

KANAR, Mehmet (2009). Arapça-Türkçe Sözlük. İstanbul: Say Yayınları.

KANAR, Mehmet (2010). Farsça-Türkçe Sözlük. İstanbul: Say Yayınları.

KARABEYOĞLU, Adnan (2012). "Babürnamedeki Bazı Cümle Yapıları Üzerine" Turkish Studies – İnternational Periodical For The Langauges, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4, s. 427-442.

KAVALLI, Seda. (2016). Babur-nâme'nin [304a-382a] Arasındaki Bölümü (Metin, Gramatikal Dizin eve Sözlük), Kocaeli: Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.

KOCA, Duygu (2013). Babur-nâme'nin [1b-60b] Arasındaki Bölümün Gramatikal Dizini ve Sözlüğü, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KOÇ, Bilal (2011). Babürlüler Devleti'nin Kurucusu Babür Şah'ın Dış Siyaseti. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

KOÇ, Bilal (2012). " Türk Devletinde Akıl: Kutadgu Bilig ve Babür-nâme", c. 31, S. 52: s. 55-78

KONUKÇU, Enver (2002). "Babürlüler Hindistan'daki Témürlüler." Türkler. Yeni Türkiye Yayınları c. 8: s. 744-760)

KÖPRÜLÜ, M. Fuad (1979). "Babur." İslam Ansiklopedisi. İstanbul: M.E.B. c. 2: s. 180-187.

LAMB, Harold (1956). "Babür'ün Bir Hususiyeti." Türkistan Sesi. S.5: s. 5-11.

LESSING, F. D. (2003). Moğolca-Türkçe Sözlük. Çev. Günay Karaağaç, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

KAAN, Mengü (1914). " Büyük Bir İslâm Moğol İmparatoru (Bâbürşah) Merhum", İstanbul: İslam Mecnuası, yıl 1, S. 7: s. 199-203.

KAAN, Oktay (1914). "Hisdistan'da Türklük: Müslüman Türk İmparatorları [Zâhirüdiin Muhammed B'abür Şah Gâzi]", İstanbul: Bilgi Mecmuası, yıl 1, c. 1, S. 6: s. 70-585.

MANO, Eiji (1995-1996). *Zahir al-Din Muhammed Bâbür: Bâbür-Nâme,* Kyoto/Syokada

MERÇİL, Erdoğan (1991). Müslüman-Türk Devletleri Tarihi, Ankara.

NUR, Rıza (1925-1926). "Babür." Türk Yurdu, Ankara: Tutibay Yay. c. 10, S.177-16: s. 177-183.

ORUNBAYEV, B. BAZERBAYEV, K. (2000). Zahiriddin Muhammed Bâbür, Bibliyografik Körsetkiç, Semerkant.

ÖLMEZ, Zuhal (2007). "Çağatay Edebiyatı ve Çağatay Edebiyatı Üzerine Araştırmalar." Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, c. 5, S.9: s. 173-219.

ÖZCAN, Azmi (1997). "Babürlüler ve Babürlü-Osmanlı Devletleri arasındaki İlişkiler", İSAV-Ensar Neşriyat.

ÖZDİL, Hatice (2013). "Babürname'de Babür'e Göre Bazı İsimlerin Koyulma Nedenleri" The Journal of Academic Social Science Studies, JASSS İnternational Journal of Social Science, p. 1141-1148.

PARLATIR, İsmail (2006). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Yargı Yayınları.

PARLATIR, İsmail (2001). Babür Şah ve Babür Devleti'nin Kuruluşu. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

RASHID, Sh. (1967), A Short History of Pakistan (Book Threei The Mughul Empire), Karaçi.

ROUX, Jean-Paul (2008). Büyük Moğolların Tarihi Babur. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

SEYHAN, Tanju Oral (2004). "Babür'ün Aruz Risalesi'nde Yer Alan Bazı Dil Bilgisi ve Yazım Kuralları", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, c.31, s. 217-241.

SEYHAN, Tanju Oral (2003). "Zahuriddin Muhammed Bâbür Mirza: Mübeyyen Der Fıkh (Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım), İstanbul: Çağrı Yay.

STEBLEVA, (Stebleva 1972). Zahir ad-Dîn Muhammed Babur, Traktat Ob 'Aruze/Aruz Risâlesi, Moskva.

STEİNGASS, F. (2005). A Comprehensive Persian-English Dictionary. İstanbul: Çağrı Yay.

ŞEMSİYEV, Parsa (1990). Zahirüddin Muhammed Bâbür: Bâbürname, Taşkent.

ŞEN, Mesut (1993). Gazi Zahirüddin Muhammed Babür Giriş-Metin (Kabil ve Hindistan Bölümleri) Açıklamalı Dizin. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ŞEN, Mesut (1997). "Babur'un Mektupları." Türklük Araştırmaları Dergisi, S. 8: s. 397-462.

ŞEN, Mesut (2006). "Babur-nâme'de Meyveler, Meyve Kitabı." Kitabevi, s. 291-334.

TEKCAN, Münevver (2006). "Qariš, a Unit of Measurement in Turkic Languages", Man and Nature in the Altaic World, s.399.

TEKCAN, Münevver (2007). Bayram Han'ın Türkçe Divanı. İstanbul: Beşir Kitabevi.

TEKCAN, Münevver (2008). Hakîm Ata'nın Hz. Meryem Kitabı. İstanbul: Beşir Kitabevi.

TEKCAN, Münevver (2013). A Personal View of Description of Samarkant in the Babur-nama." Historical And Philogical Studies of Chinese Western Regions Dedicate to Professor Klaus Sagaster on His Eightieth Birthday, Science Press Beijing s. 403-416.

TEKİN, Talat (2003). Orhon Yazıtları. İstanbul: Yıldız Dil ve Edebiyat.

TERZİOĞLU, Hakan (2016). Babur-nâme'nin [304a-382a] Arasındaki Bölümü (Metin, Gramatikal Dizin eve Sözlük), Kocaeli: Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.

TİMUR, Mujiburahman (2012). Gazneli Devleti'nden Babürlüler Devleti'ne Kadar Bölgede Kurulan Hanedanlıklar: 1206-1526. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

TÖMÜR, Hamit (1991-1992). Zahiriddin Muhammed Bâbür'ün Yeri ve Önemi", Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, S: 190: s. 29-31.

ÜLKÜTAŞIR, M. Şakir (1946). Babur Şah İstanbul: Ahmet Halit Kitabevi Yayını.

ÜNLÜ, Suat (2013). Çağatay Türkçesi Sözlüğü, Konya: Eğitim Yayınevi.

VAROL, Ahmet (1998). XVIII-XIX. Yüzyıllarda Osmanlı-Babürlü Münasebetleri, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

YALÇINKAYA, Hamza (2013). Bâbur'un Hatıratında Geçen İnsan Yapımı Nesne Adları ve Bunların Türk Dili Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

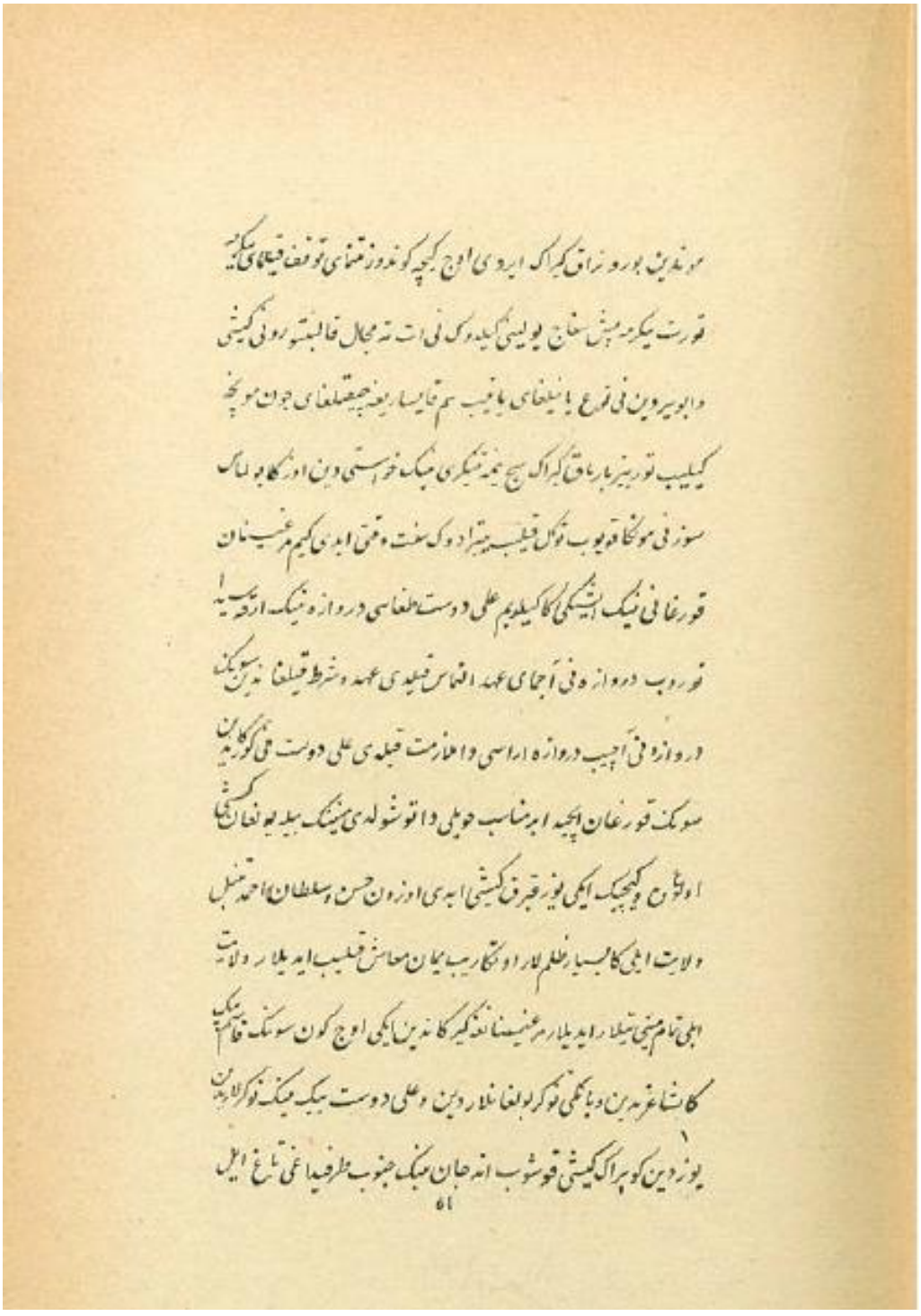
YAZICI ŞAHİN, Serpil (2016) Mûnis Harezmî & Rızâ Âgehî, Firdevsü^l-İkbal [200b-300a] (Giriş, Transkripsiyonlu Metin, İnceleme, Dizin-Sözlük, Tıpkıbasım), Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

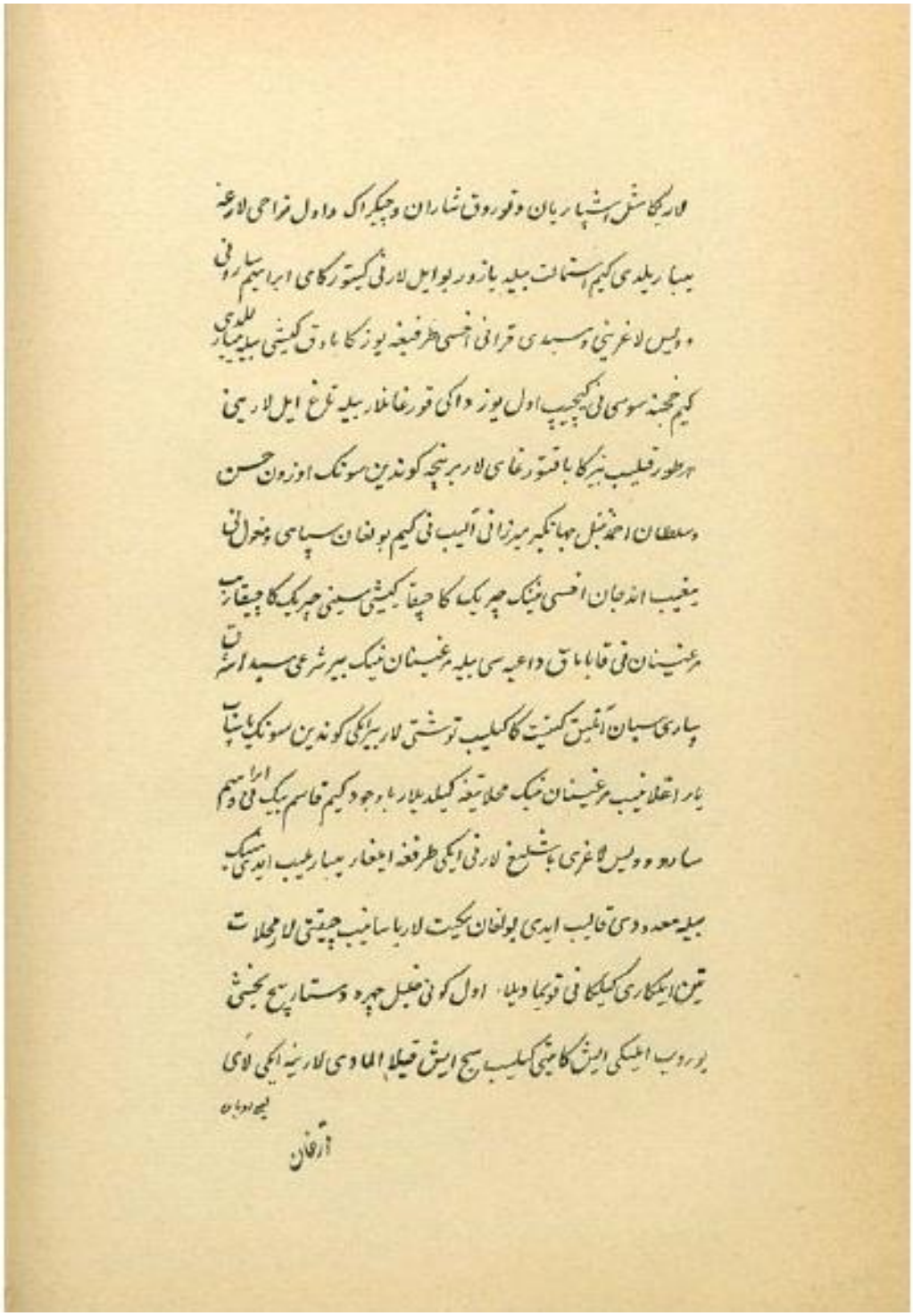
YURDAKÖK, Murat (2007). " Bâbür Şah'ın (1453-1530) Ünlü Eseri Babürname'de Tıbb'i Bilgiler", Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi. S. 50, 73-77.

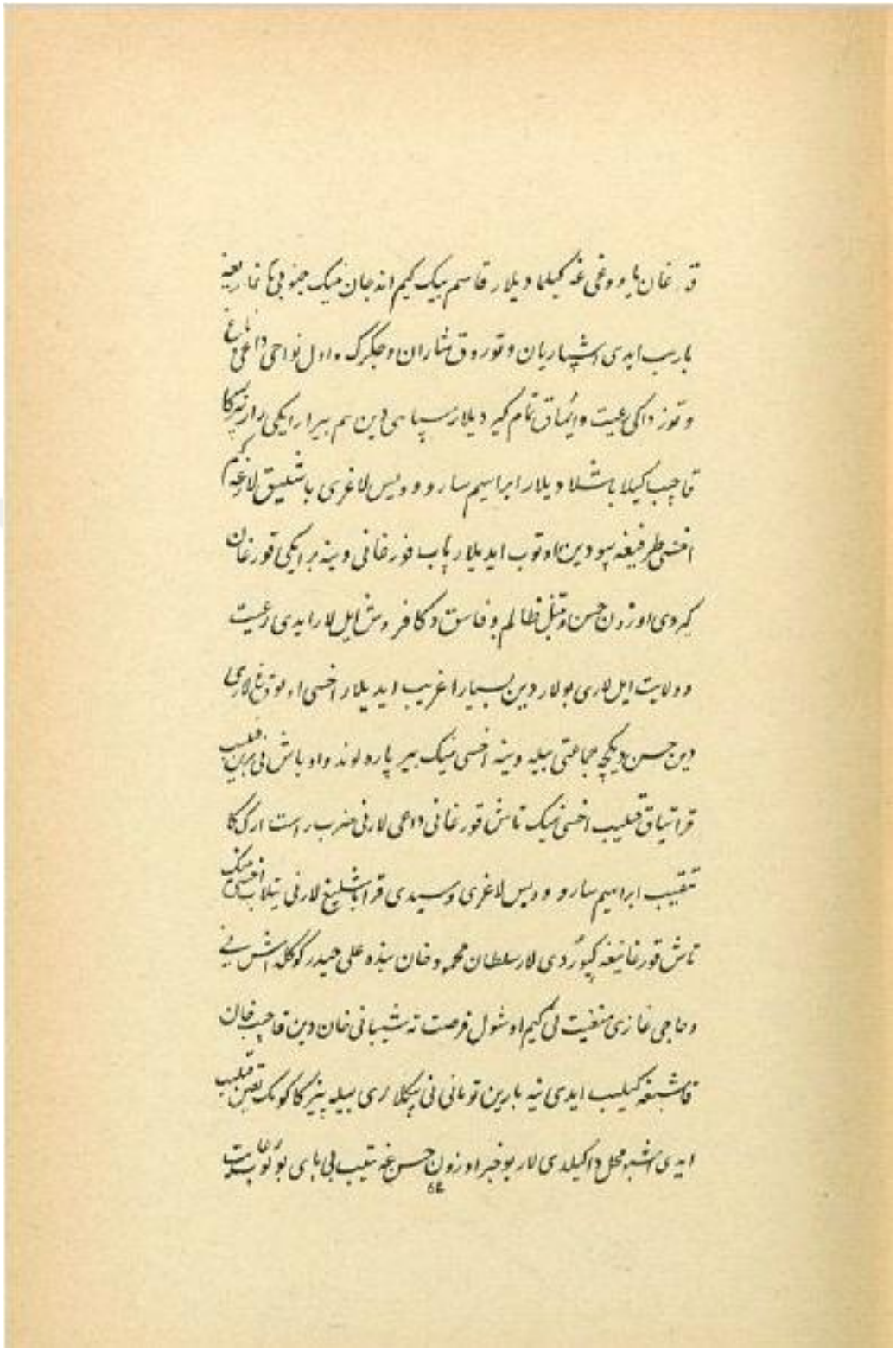
YÜCEL, Bilal (1995), Babür Divanı. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.

4. EKLER

4.1. Metnin Tıpkıbasımından Örnekler

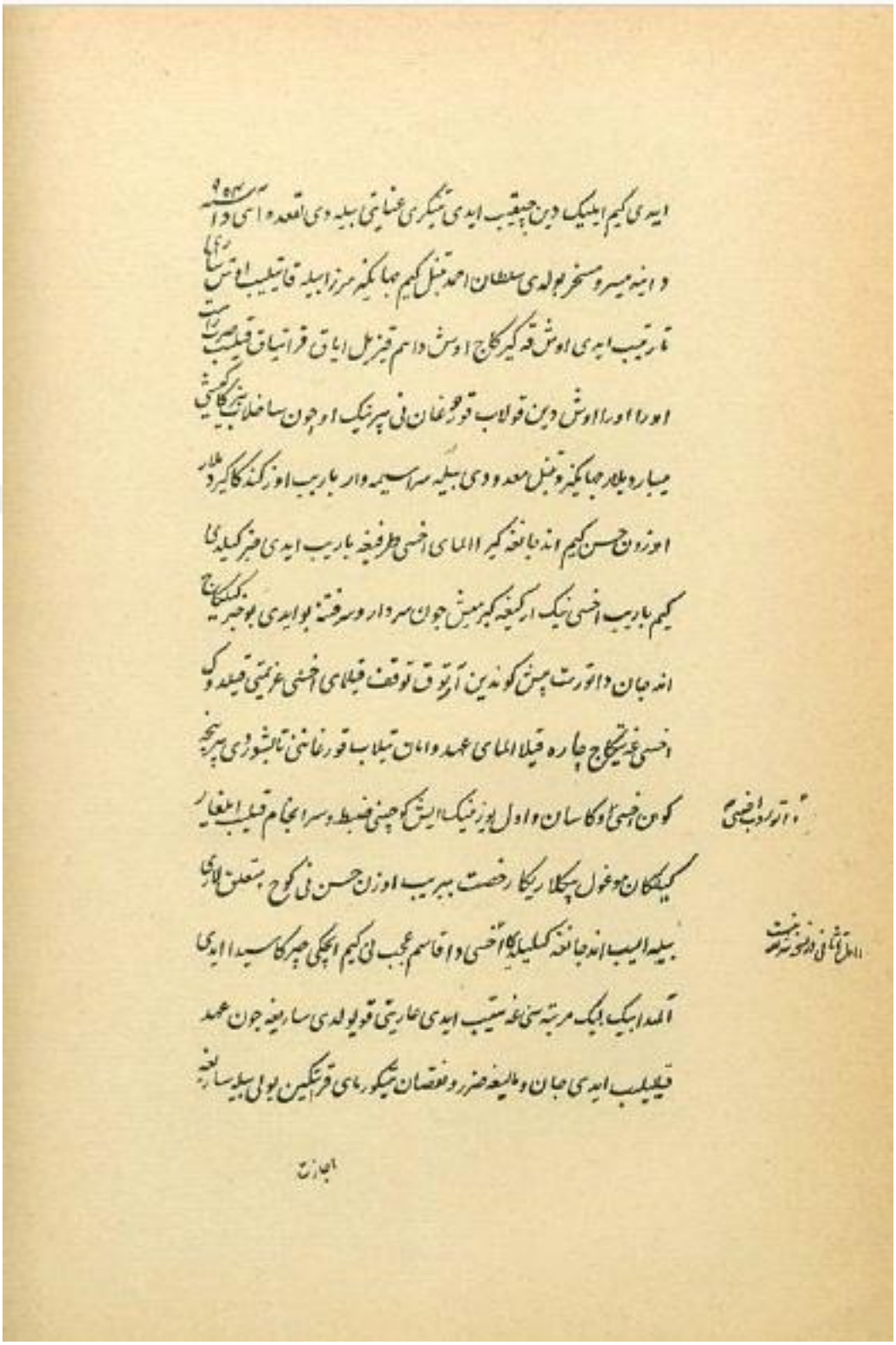

قبلغان نوکرلاریغی وایدان یکیت لاریغی اخسی مینگ ارکی کاکومک تیمن قلیب
یبارردی بحرو قتی دریاقاشیغه یتی لاربیرنگ چیریک ومغول چیرکی خبرتاپ
یرپاره کشتی نی آت یالانکاج لاتتوروب سوداین کیچورردیلار کومک کیلکی غلار
یلدارایب کیمه نی یوقعاری تارتاعی کیچکان یردین اوق قویابیرردیلار قیغه
اوتاالمای قوئی توشتی بزنیک چیریک ومغول چیرکی توش توش دین آت
یالانکاج لاب کیرایاشلاردیلار کیمه داکی لاربیج اورونا المادیلار قار
نوغاج بخشی مغول بیک اوغلانلاری دین بیرنی تیلاب ایلکی نی توتوب
چاپقولاب اولتوردی نی فایده کیم ایش اندین اوتوب ایدی اگر کیمه داکی
لارنیک اولوم کابارماغی غه بوحرکت سبب بولدی بزمان داوریاداغی
لارنی اریق آیب باربنی قیرردیلار اوزون حسن بیک معتبر کیشی لاریدین قار
نوغاج بخشی ایدی قبیل دیوانه ایدی قاضی غلام ایدی بولاردین بیر قاضی غلام
ایدی بولاردین قوللوق بهانه سی بیله خلاص بولدی یه معتبر یکیت لاریدین
سید علی کیم منیک قاشیم دا معتبر دوربنه حیدر قلی نیه قلک کاشغری تمیش
سیکسان اوبان یکیت دین اوشبو هش الی معدودی هش خلاص

بولماوی بو خبرلارنی ایشیتیب مرغینان نواحی سیدا او تورالماغی انده جان
ساریغه یورولغان یوسونوق آیتب کوچی لارانده جان ا ناصر بیک نی
قویوب ایدیلار بیم اوزون حسن بیک یزنه سی ایدی اگر ثانی سی بولماق
تاشی خودنی سوز ایدی بیم بار ایدی صاحب تجربه کشی ایدی مرد انه یعنی
هم بار ایدی بو کیفیت لارنی ییلیب الار بیک بی نیاد یعنی نی معلوم قیلیب
انده جان قورغانی نی برکیتیب منگاکیشی بیبارمدی بولار انده جانغه بیکلار نی
قورغان بیرکیکان نی معلوم قیلیب سوزلاری بربریکا قاوشای بوزوب
اوزون حسن کوچی کا اخسی ساری تاریتی سلطان احمد تنبل اوزولاتی غه اوشاغه
بارمدی جهانگیر میرزانی بیرنچه ایچکی لاری دیکیت لاری اوزون حسن دین
آیلیب قاچیب تنبل غه بیکیم هنوز اوشغه یتا بدور ایدی باریب قوشولدیلار
انده جان بیک بیرکیکان خبری منگاکیلدی سیچ توقف قیلمای مرغینان دین
افتاب چیقا اتلاغیب قوشون قاتیب ایدی بیکیم انده جانغه کیلدیم ناصر بیک نی
واوغلانلارنی بیکیم دوست بیک ومیرم بیک نوقای کوروب سورونیب
وشفقت بین امیدوار وسرافراز قیلیب هم اتاد لایتی بیکیم ایکی ییل کاماوقلاب

اجازت بیر یلدی معدودی بیله حصار غه باردی اورکانام نوکر لاری
قاله یلار بو فرصت لار ده بیرکا تعلق ایل کون نی وخواجه قاضی و تعلق لاری
تو قتمش تا لاغان بولار ایدیلار بعضی پیکلار بیله اتفاق قیلیب سورنی موکا
قویدوک کیم موینچه جغول اوق و بوزوقچی لیق قیلغان دموینچه بیرکا تعلق
وسلمان نی تو قتمش تا لاغان بوجاعت ایدیلار اوزلاری بیک پیکلاری
کافی وخاقیلدی لار کیم بیرکا وخاقیلغا یلار بولارنی تو تتوروساک بی عیب
بولغای تخصیص بیرنیک کوزومیزنیک اوتروسیدا بیرنیک آیتمیزنی
سنیب بیرنیک تو تو میزنی کیسیب بیرنیک قویومیزنی جبه یورو کلای سوکا
خود کیم تحمل قیلا الغای اگر ترحم قیلیب تو تتوروملاسه یاتالا تیلماسا بیرنیک
بیله قزاق لیق لاردا و محنت لاردا بولغان جاعت نیک حاضر تانیغان
مال لار نغه باری فرمان بولسه کیم ایلیک لاریکا کیرسه اوشموینچه بیله قوتوب
لار منت لار تو تسالار کیراک فی الواقع معقول کورندی فرمان بولدی کیم
بیرنیک بیله بولغان لار تانیغان بنده لاریمی اگر سولار اگرچه معقول وموجه ایدیلا
بریمیز تاب بولمیش جانکیر میرزا دیک موذی یامیرزا اولتوروب ایل نی

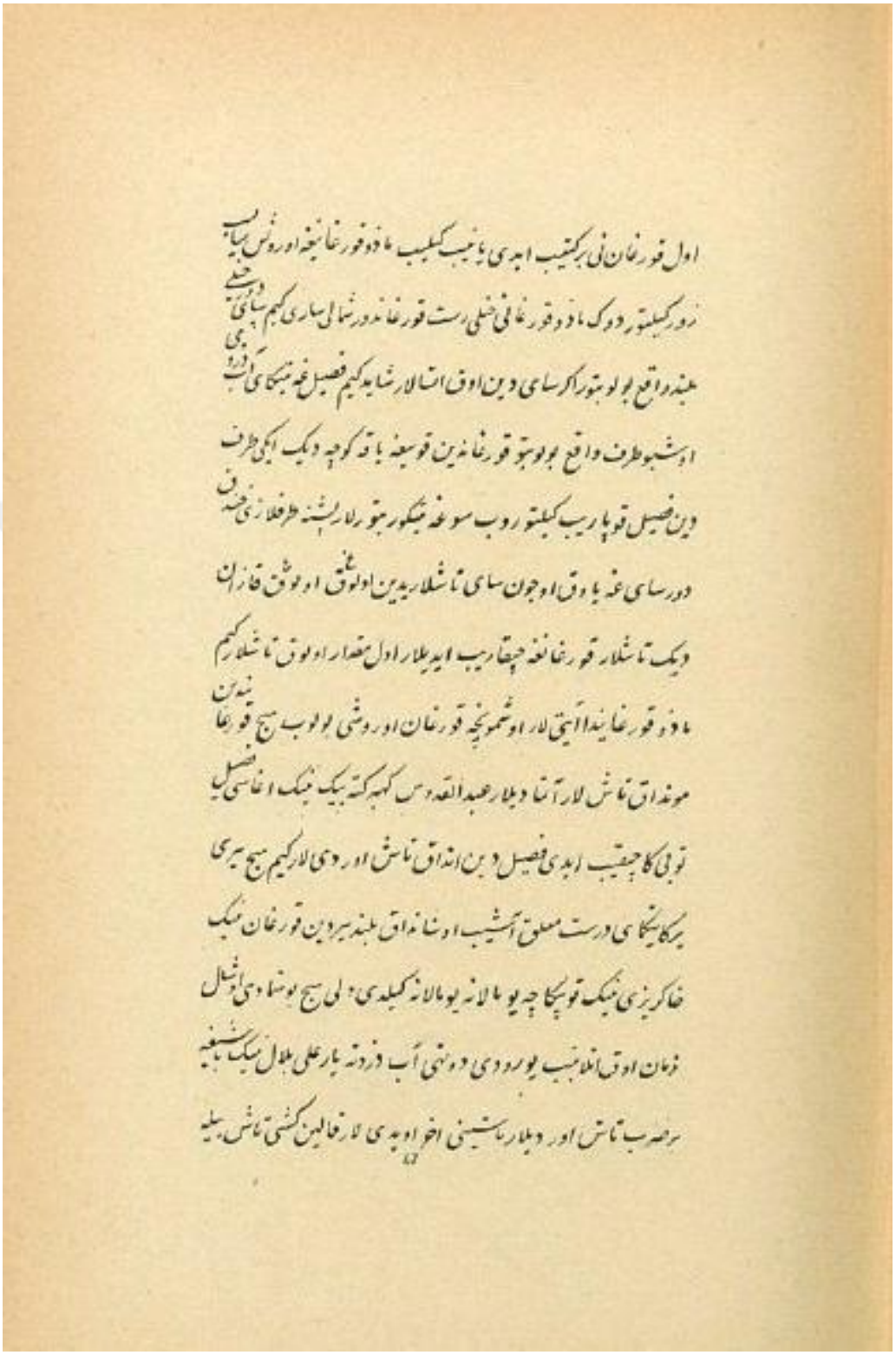
موندای بهور کو تاک هیچ معنی سی بوق ایدی ملک کیرلیک وا و ملک وارلیق
اگرچه بعضی ایشلار ظاهرده معقول و موجه کورونور ولی هرایش میک
ضمنی دایوزمیک ملاحظه واجب ولازم دور اوشبو بیربی ملاحظه حکم
قیلغان نیمه دین نی مقدار مشورو فتنه لار قوبتی اخر انه جان دین ایکیسی
نوبت چیقماغا نیمه غه سبب اشبو بی تامل حکم قیلغانیمیز بولدی بوجهت
تین مغول لار اوزلاریکا دغدغه و توهم پول پیریب ربا طلک اوچرمیا
دین کیم ایکی سوار آسپی هم دیر لار اوزکنه طرفیغه کوچوب قبل غه کیشی
پیار دیلار میک انام قاشیدا میک هیش یوزایکی میک کایاوتی
مغول اولوسی دین یارایدی نیه حصار دین حمزه سلطان و مهدی سلطان
و محمد دوغلت الار بیله اوشمونچه چاغلیق مغول کیلیب ایدی همیشه
ر ماغیلیق دیوزدقچی لیق مغول اولوسی دین بولاکیلکان دور اوشبو نارنج قه
چه هیش نوبت میسنک بیله یاغیقتی لار اندق ایماس کیم میسنک بیله بی مناسبت
بلیق جنتی دین یاغیقتیش بولغای لار موندای حرکت لارنی اوزخانلارینه
مکرر قیلیب یلار بوخبرنی سلطان قلی چناق کیم اتاسی خدای بیردی قاتی نی

مغول لار اراسی دا رعایت قیلیب ایدیم اناسی بورونراق اولوب
ایدی اوزی مغول لار بیله بولور ایدی کیلتوردی بخشی باردی ازایل
واولوسی دین ایر یلیب بونبرنی تیکوردی اکرچه موند ابخشی باردی لی
سونکرا اذاق قباحت لار قیلدی کیم بوز سونیک دیک خدمت بولسه
باتقای بچوک کیم مذکور بولغوسیدور سونکنی قباحت لارم مغول لیق تیک
تیمجه سی دین ایدی هرکا جبرکیلکاج یک لارنی غیب مشورت قیلیلیدی
لار عرض غه تیکوردیلار کیم بوجهتدن ایش دوربادشاه اتلاغاق لی
امتیاج قاسم بیک جمع پکلارنی وجیرکینی باشلاب بارسون سونرسونکا
قرارتاپتی سهل توتتی لار بورای غلط ایکاندور بوکونی قاسم بیک پکلارنی
وجیرکینی باشلاب جیغتای ارالاغونچه تبل خودکیلیب مغول لار غه قوشولغان
ایکاندور تانکلاسی ایرته بیله ایلامیش دریاسی نیک یاسی کچت آنچیق
کذرینی اوتکاج اوق روبرو بولور لار بخشی چالیقو لاشور لار قاسم بیک
اوزی سلطان محمد ارغون بیله روبرو بولوب انکی اوج نوبت چالیقو لاب
باش چیقار غالی تویماس غلبه یکیت لار چالیقو لاشور لار آخر شکست تاپار لار

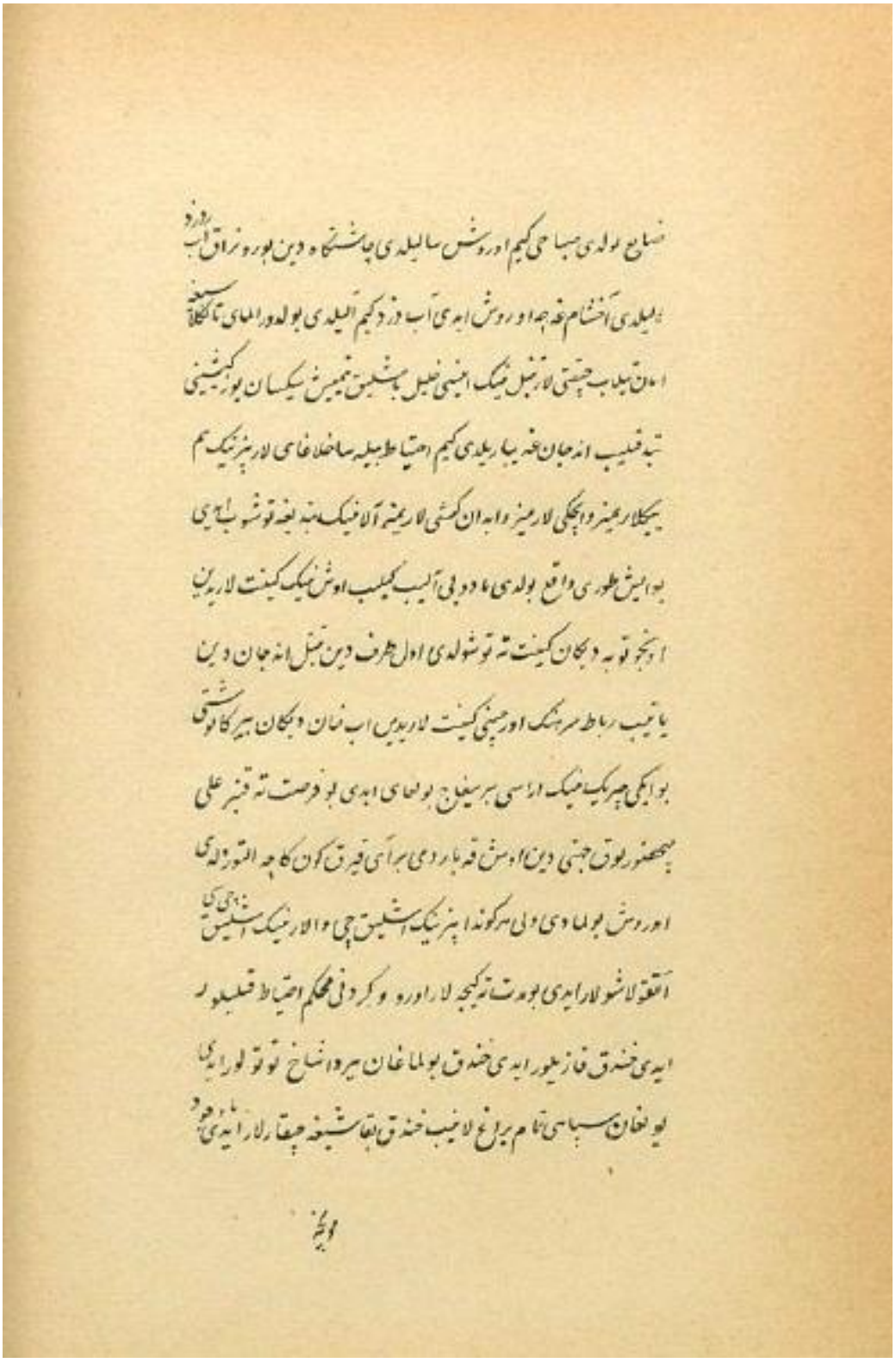
قاسم بیک علی دوست طغای ابراهیم سارو دویس لاغری سیدی قرابه اوج
تورت بیک وین و انگلی وین چپقتی لار اوزکا اکثر بگلار و انگلی لار ابیک
کا توشتی لار الیک کا توشکان بگلار وین و انگلی لار وین علی و رویش بیک
میرم لاغری توقه بیک محمد دوست علی دوست میرشاه قوچین میرم اوبان
بو او روش و ایکی یکیت طوری جابقو لاشور لار پز بیک سار یدین
ابراهیم سارو بیک اینی لار یدین صمد آتیق الار سار یدین حصاری مغول
لار وین شهسوار آتیق رو برو بولور لار شهسوار اطراق چاپار کیم دولغه
دین او توب صمد بیک باشینه قلیچ چلی ادلتور ور باوجود بوزخم صمد اطراق
چاپار کیم شهسوار بیک باشیدین کف دست چه پارچه سوکاکنی قیلی آلب
گتیار شهسوار بیک دولغه سی بوق اکلاندور شهسوار بیک باشینی اویدی
لار یشی بولدی صمد بیک باشینی اویار یشی بوق ابدی اوج تورت کوندین
سونگ اوشول زخم بیداوق باردی قزاق لیق لار وین و خلاکت لار دین
خلاص بولوب یانگلاد ولایت افغان محلد اعجب موقت بخشت ایدی قنبر علی
مقرل کیم بزرگن اعظم اول ایدی انه جان فی افغان چاغدا و لایق بغه بارب

ایه‌ی یوق ایدی اوشمو یخه بیله تنبل جهانگیرنی آیب کیلب انه جان تنگ
برشرعی سی پشته عیش خنگ آلیداغی اولانگ کاتوشتی پیاکی فانلاچیلده خرمان
بیله یاساب پشته عیش خنگ دامنه سی غه کیلده ی بزنیگ یکیت لار محلات
دباغات تین تاشقاری اوق یاساب چیقتی لار ایلکاری کیلا آلمادی دامنه
دین اوق ناری یاندی اوشبو اقواجی غه کیلکانده توشکان پنگ لارین
میرم لاغزی فی وتوقه فی اولتوردی بر آی غه یاووق بو تیکرا دالتوب
میچ ایش قیلا آلمادی اوش ساریغه باقه یاندی اوش فی ابراهیم سارو غه
بر عیب ایدی آنگ کیشی سی انداایدی اوش فی بر کیشی لار دقاچیب
خمس وتسع مائة ولایات تنگ اتیق بیاق چیر یکلاریکا غه غه بیله قواجی لار
وحصل لار بیاریلدی قنبر علی غه وینه هر فی ولایت لار غه بارغان چیریک
لاکا اتمام بیله قواجی لار چابتورو ب تورا اوکیتمان وبالتو وفی کیم بولغان
چیریک مصالح وسپاهیغه اتمام لیق محصل لار تعین قیلیلدی ولایات تین
چیریک کاکیلور آتیق بیاق سورو ب اول طرف بوطرف ایش کوچ کا
بارغان نوکر وسپاهی فی نبعیشورو ب فی تیکریکا توکل قیلیب محرم آی

تبنک اون سیکز غدا حافظ بیک تبنک چار باغی غه سفر قیلدیم برابکی کون چاشغا
واتور وب قالغان اسباب والات نی طیار و مکمل قیلیب اوش ساری
مخالف لار تبنک اوستیکا بران غار و جوانغار و غول و هراول داتیمیز یاتاق
قی یاساب بسال بیله اوق متوجه بولدوک اوش قه تعین تبنکان محله ا
خبر تاپیلدی کیم مخالف لار اوش نواحی سی داتور آماوی رباط سر تبنک
اورنیغه ساریغه کیم اوش تبنک شمالی دور تار تیمیز اول اخشام لات کندیب
ته توشولدی تانگلاسی یاساب اوش دین اوتکاندا خبر کیلدی کیم مخالف لار
اندجان ساری یاریمیز نیز سیم اوزکندا وسیکا متوجه بولدوک اوزدین
ایککا رداک اوزکندا نواحی سینی چابقال حالقو نخی امیر دوک مخالف لار کیم
اندجانغه یاردم لار کیجه بیله خندق قه کیریب فصیل غه شاتو قو یارچاغ
دا قورغاندا غی لار قو یارلار بیچ ایش قیلالماسی یاندیلار بیز تبنک چابقو نخی
هم یاسیب اوزکندا نواحی سینی کیم چاپار اینچه یه ایکیک لار یکا تو شماسی یاسیب
کیلدیلار اوش قورغانلار دین یاذو قورغانیدا کیم اول اراد ارست لوق بیله
مشهور قورغاندور تبل امینی خلیل نی ایکی یوز ایکی یوز ایلیک کیشی بیله قو یوب

اول قورغان نی برکتیب ایدی یا نیب کیلیب ماذ و قورغانیغه اورونش بیاب
زور کیلتور دوک ماذ و قورغانی ضلی رست قورغاندور شمالی سماری کیم پای دیلی
بلند واقع بولوبتور اگر سای دین اوق اتسالار شاید کیم فصیل غه تیکای آلب
اوشبو طرف واقع بولوبتو قورغاندین توسیغه باذ کوچه دیک ایکی طرف
دین فصیل قوپاریب کیلتور وب سوغه تیکورمتو رلار بشنه طرفلاری خندق
دور سای غه یاوق اوجون سای تاشلاریدین اولوق اوتوق قازیلان
دیک تاشلار قورغانغه چقاریب ایدیلار اول مقدار اوتوق تاشلار کیم
ماذ و قورغانیندا آیتی لار اوشمونچه قورغان اورونی بولوب بیچ قورغان
موندا ق تاش لار آتا دیلار عبد الله دس کهه کته بیک تیمک اغاسی فصیل
توبی کا چیقیب ایدی فصیل دین اندا ق تاش اوردی لار کیم بیچ یری
یرکا یکای درست معلق آیشیب اوشانداق بلند یردین قورغان تیمک
خاکریزی تیمک توپکا چه یو مالانه یومالانه کیلدی دلی بیچ یونساوی دشمال
زمان اوق اتلانیب یوردی دوشمی آب دردنه یار علی بلال تیمک یاشیغه
برصه یب تاش اور دیلار یاشینی اخر اویدی لار غالین کشی تاش یلیه

موجب احتیاط مداوج تورت کونه اکچه بیله چیریک واپیر غوغا و صوران چقار

ایدی هر کون اشلیق چی بیک الی غه سیدی بیک طغای باربب ایدی

عیم بیک کیشی سی زور راق کیلب بیکبار اورویش اشناسیده ایدی بابر

الدیلار اوشبو یل خسرو شاه بنج اوسینکا چیریک بارور خیالی بیله بایسنغر

میرزانی تیلاب قندز غه کیلتورب بنج اوسینکا اتلاندی اویاج قوشیکان

چاغده خسرو شاه بدبخت کاذب دعوت سلطنت و غدغه سی بیله کیم سلطنت انیاق

ناکس بی هنر لار غه نی نوع نیکای نی اصل نی نسب نی هنر نی حسب نی

تدبیر نی شجاعت نی انصاف نی عدالت بایسنغر میرزانی بیکلاری بیله نوتوب

بایسنغر میرزا غه کیرلیش سالیب محرم آی بیک اون ایدی کیم موندای خونریز قطع

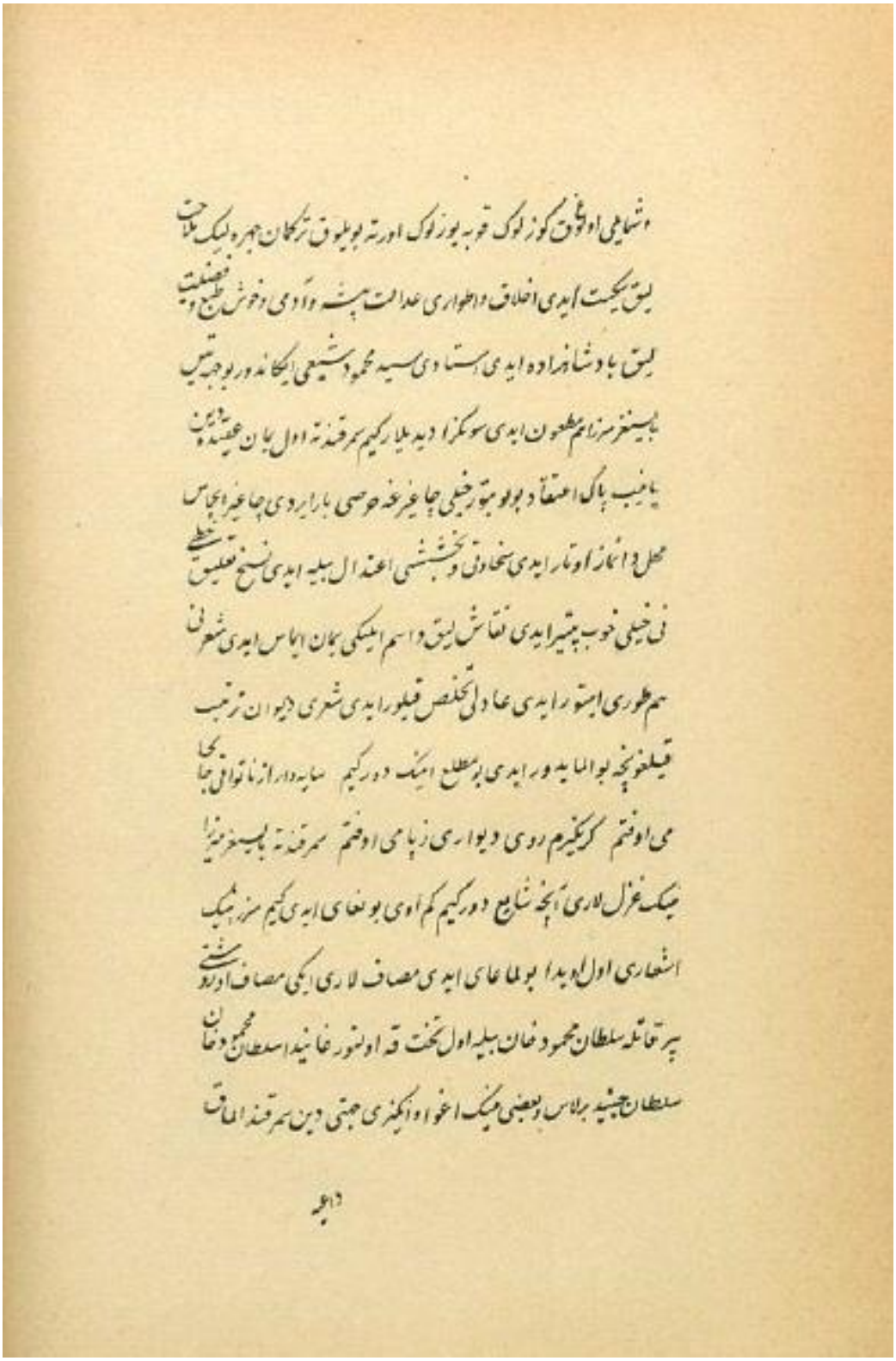
و پر فضیلت و حسب و نسب بیله ارسته بادشاه زاده نی شهید قیلدیلر بیکلای

و بیکی لاریدین هم بیر نجه نی اولتوردی ولادت و نسبی معلوم بولغان سیکه بوک

یکسان ایکی واحصار ولاسی دا ایدی سلطان محمود میرزا نیک ایکینجی اوغلی

دور سلطان مسعود میرزا دین کیچیک سلطان علی میرزا، سلطان حسین و سلطان

ویس میرزا کیم خان میرزا بیله مشهور دور اولوق انا بی بیکم ایدی تکش

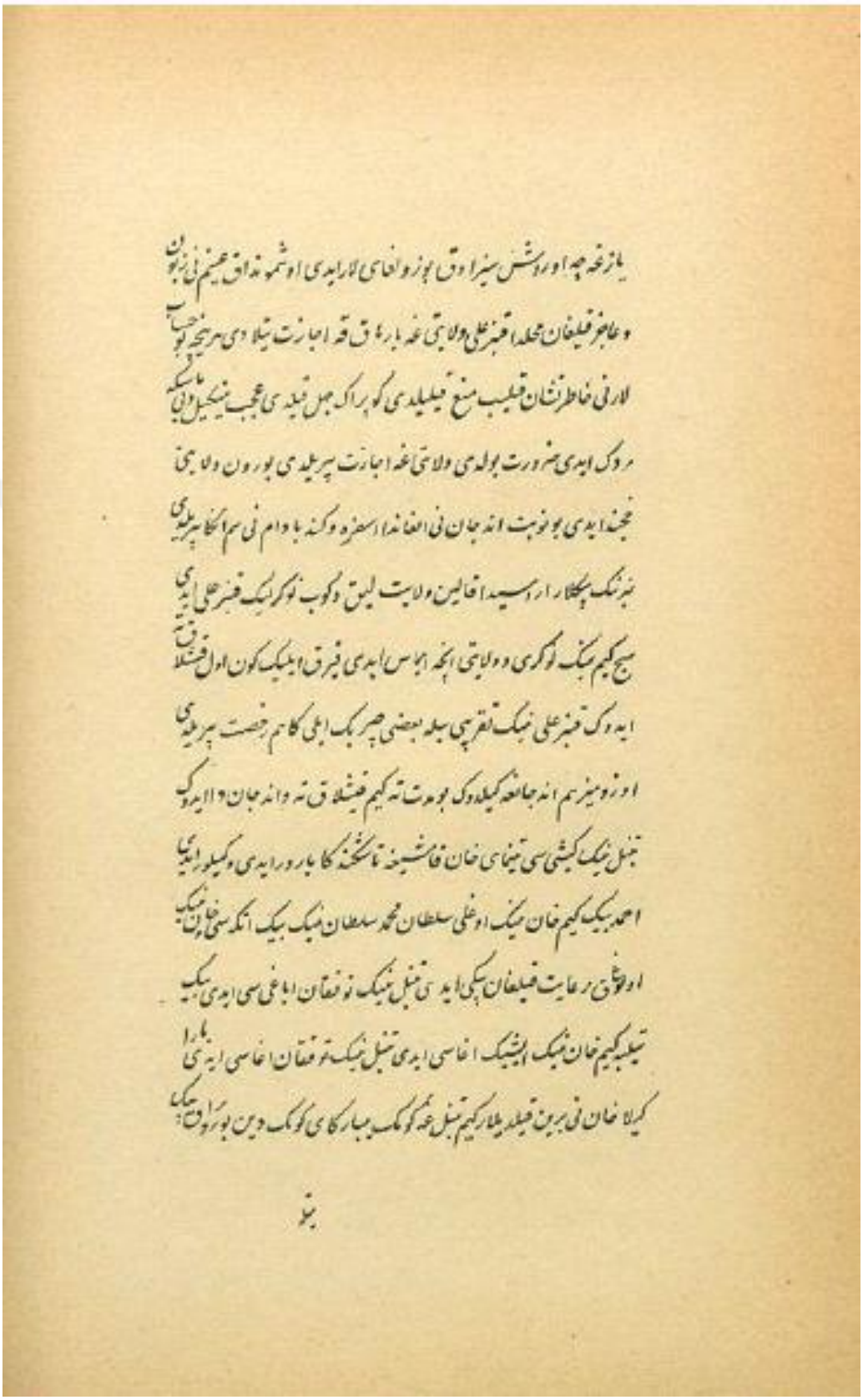
داعیه سی بیله چریک تارتیب آق کوتل دین اوتوب رباط سغه کیلدی
نواحی سیحه کیلدی مایسغز مرزا سمرقند دین چقتی کیناسی دا اوزبوب
نجشی بستی اوج تورت یینک مغول یینک بوینیغه اور دوردی حیدر
کوکلداش کیم خان نینک حل و عقدی ایدی بو اور وشی دا اولدی سه
برمرتبه بخارا و اسلطان علی مرزا بیله اور وشوب مغلوب بولدی
ولایاقی اتاسی سلطان محمود مرزا بخارانی چریب ایدی اتاسی دین
سونگ اتاسی نینک پکلاری یینکلیب اتفاق بیله سمرقنده تخت پادشاه
قیلدیلار بخارام پنجه محل غه جه مو نینک دیوانی غه داخل ایدی خان
لاریاغی یعنی دین سونگ امینک تصرفیدین چقتی مین سمرقندنی
آلغاندا خسرو شاه غه تا تارباردی خسرو شاه حصارنی آلیب بردی
اندین صبح اولاد قاعادی خسرو شاه غه کینکان محل دا اباغه سی
سلطان خلیل مرزا نینک قیرنی آلدی اوزکا خاتون دغه سی بوق
ایدی اندین استقلال بیله سلطنت قیلادی کیم برکیشی نی اوزآلیدین
اولغایتیب معتبر بیک قتلیش بولغای پکلاری آتا آباغه سی نینک

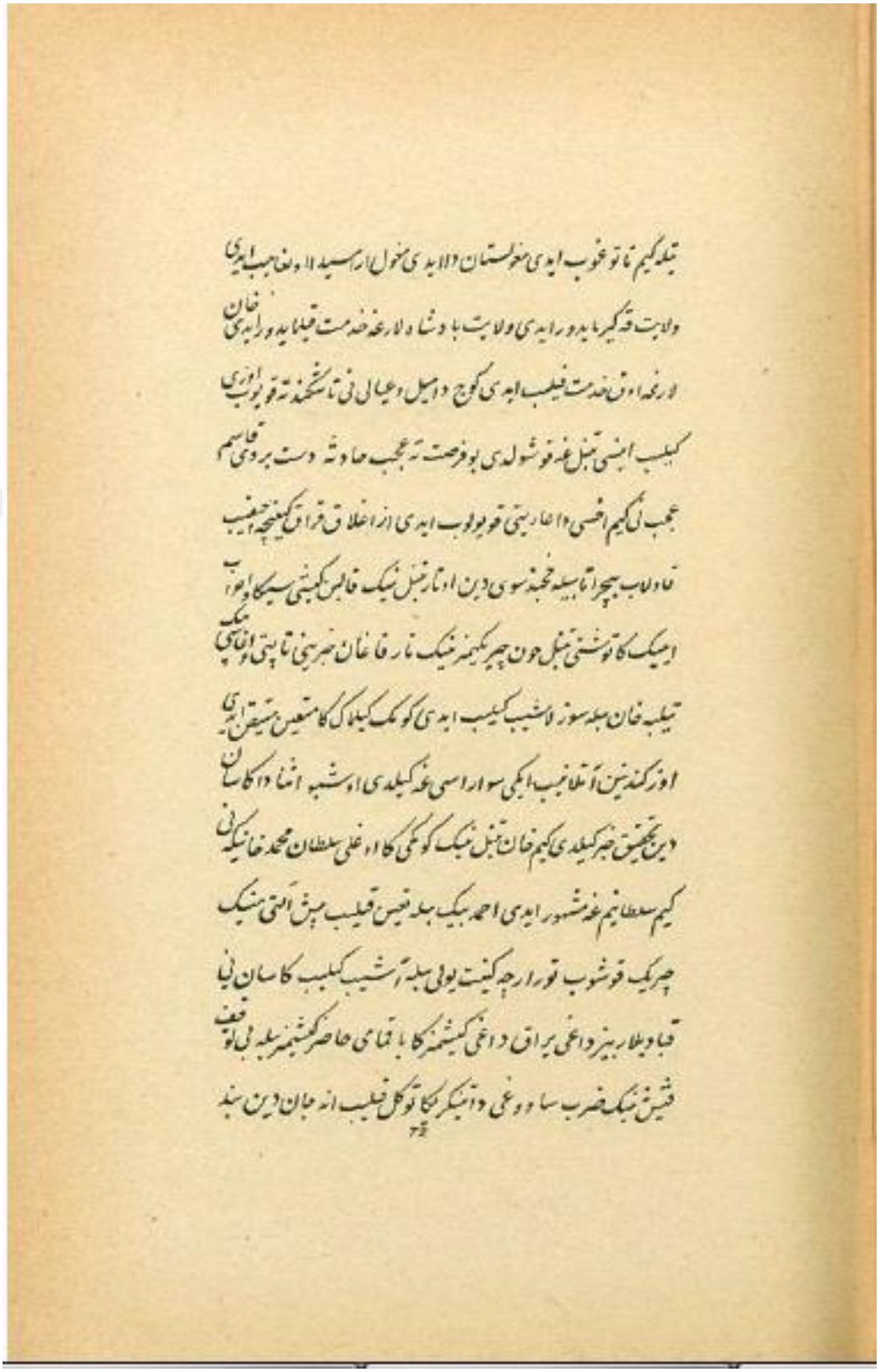
اوق بیگلاری ایدی بایسنغر میرزا اینک واقعه سیرین سونک سلطان
احمد قراول قوج بیک منیک آتاسی آغا امینی وکوچ ومنغلای لاری بیله قیر
تیکین ولاتی دین چقتب پیرنی دیب کیلدی قنبر علی کیم اوش دا حضور
ایدی حضور اوق دین قوپوب اول هم کیلدی سوندا ق محل دا غب کوکی
سلطان احمد قراول جماعتی بیله کلیب قاتیلغان نی شوکون توقوب
صباحی اوق غنیم اوستیکا یاساب یورو دوک آنجان دا تورو ش بیرلی
رعورتی دین کوچی بعضی چادر وکلیم و پارتال دیک یمه لاری چیرلیک
ایمی کا توشتی کلیب اینک یورتیغه توشتوک اشبو اخشامی منل جانکرنی
آیب اونک یاتیمز دین ایورولوب خوبان دیکان کیتت کا کیم اندجان
ساری یاتیمز دا ایزدین اوج یغاج بولغای ایدی کلیب کیرمی ایرتیه
سکا سنرهم براغار جوانغار غول براول نی ترتیب قیلیب کیم کلیب
یار غلانیب باسال یاساب تورا کوتار کان سلاغ لاری الیمزغه سالیب
غنیم اوستیکا یورو دوک بیرنیک براغار علی دوست طغای ایدی نوالغی
بیله جوانغار ابراهیم ساروو وبس بلاغری سعیدی قراحمد علی جنبر خواجه

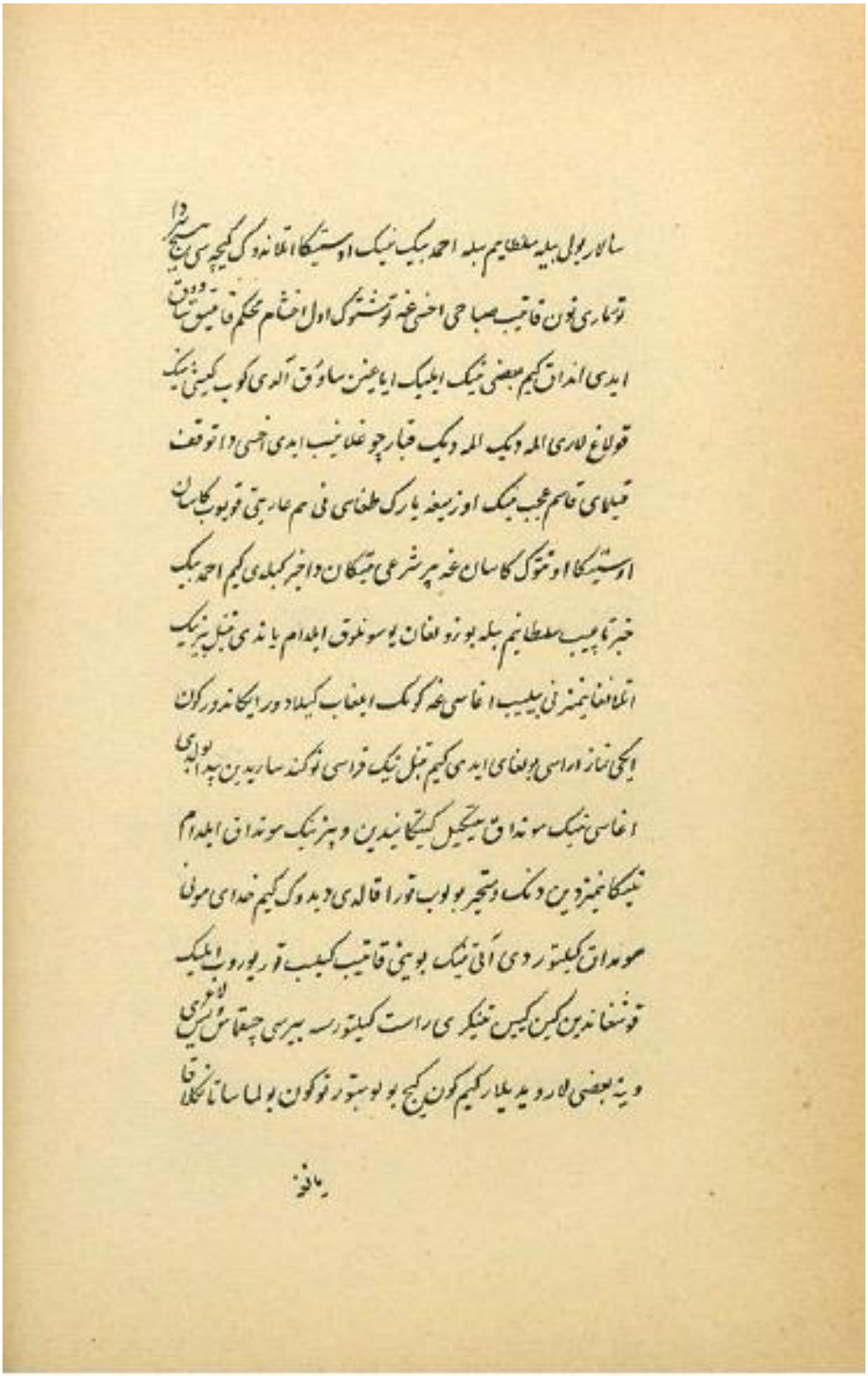
کلان بیک ایکی اغاسی کیچیک بیک بیله بعضی ایکی لار سلطان احمد قراولی
وقوج بیک نی اغاینی لاری بیله جوانغار غه جیلدی فاسم بیک غول و ایکی
قاشیم دا ایدی ابراول قنبر علی وینه بعضی ایکی لار خوتان نیک شرق
جنوب طرفیدین پیقا اتیق کبنت کا کیم خوتان دین بر شرعی بولغانی تیشب
ایدوک کیم عنم کیشی سی خوتان کیمیتی دین ماساب چیقتی بنر سم ایله اوم ایلق
اوق بورودوک خزم و احتیاط نی مرعی تونوب تورا یماق کیم ترتیب
قیلیلیب ایدی مقابله بولور محله دا کیسین اوق قالدیلار تیکر عنیا یتی
بیله الار غه سیخ احتیاج بولماوی تیکان بیله بورونراق بنر نک جوانغار
کیشی سی ایمک برانغاری بیله ایمک ایشتی خواجه کلان ایمک اغای
کیچیک بیک اغا بخشی چاپقولاشتی محمد علی جنر م کیچیک بیک دین سونکرا
چاپقولاشتی اوشمو بیچه بیله تاب کیلمورا اغای یاغی قاچتی برانغار بیله
ایراول کا پشامیش اورونش جنادی قالین بجیت لار نی کیلمورد یلار
دیون لار بیغه بولیور دوک کیم اور دیلار بیز نیک بیک لار قاسم بیک علی دوست
بیک کو برا کی علی دوست خزم و سپه دار لیغ نی رعایت قلیب قلغو بخی
75

فی میراق بیارگای مصلحت کورما دیلار بوجمله تین فالین کیشی ایلیک کا
توشادی خوبان کیسنی کا اوق توشتوک سینک اول مصاف اورونی
اورو شقایم اوشبو ایدی قینکری تعالی اوز فضل وکرمی بیله فتح
وظفر روزی قیلدی شوکون توتوک نانکلاسی غه اوق انام سنک انا سی
سنیک اولوغ انام شاه سلطان بیکم اندجان دین کیلدی بوحال بیلوکم
جهانگیر اگر ایلیک کا توشکان بولسه درخواست قیلغای جون قیش یا دوقلاب
ایدی بازید اشلیق تولوک قالمایدورابدی اوزکنه اوسینکا بارورمن
مصلحت کورای اندجان غه مراجعت قیلیلدی بنچه کونده سونک کیشکا
شیب سوزنی سوکا قرار بریلدی کیم اندجان دا قیشلاق دین عینم
کیشی سی کا سیج ضرر واسیبی جتماس ملک اوغورلوق و قوان لیق بیله
کوچلانماکی تیک احتمالی بار دور بریر دا قیشلاق کیراک کیم چه یک
ایلی اشلیق سیز لیق تین عاجز بولماغای وغنیم کیشی سی کا هم قبل
یوسونلوق عاجز لیغی بولغای بو مصلحت اوجون ربا طلک اوچینی دا کیم
بو ربا طلک اوچینی نی ایکی سوار اسی هم دیرلار اربیان و نوشاب نامی

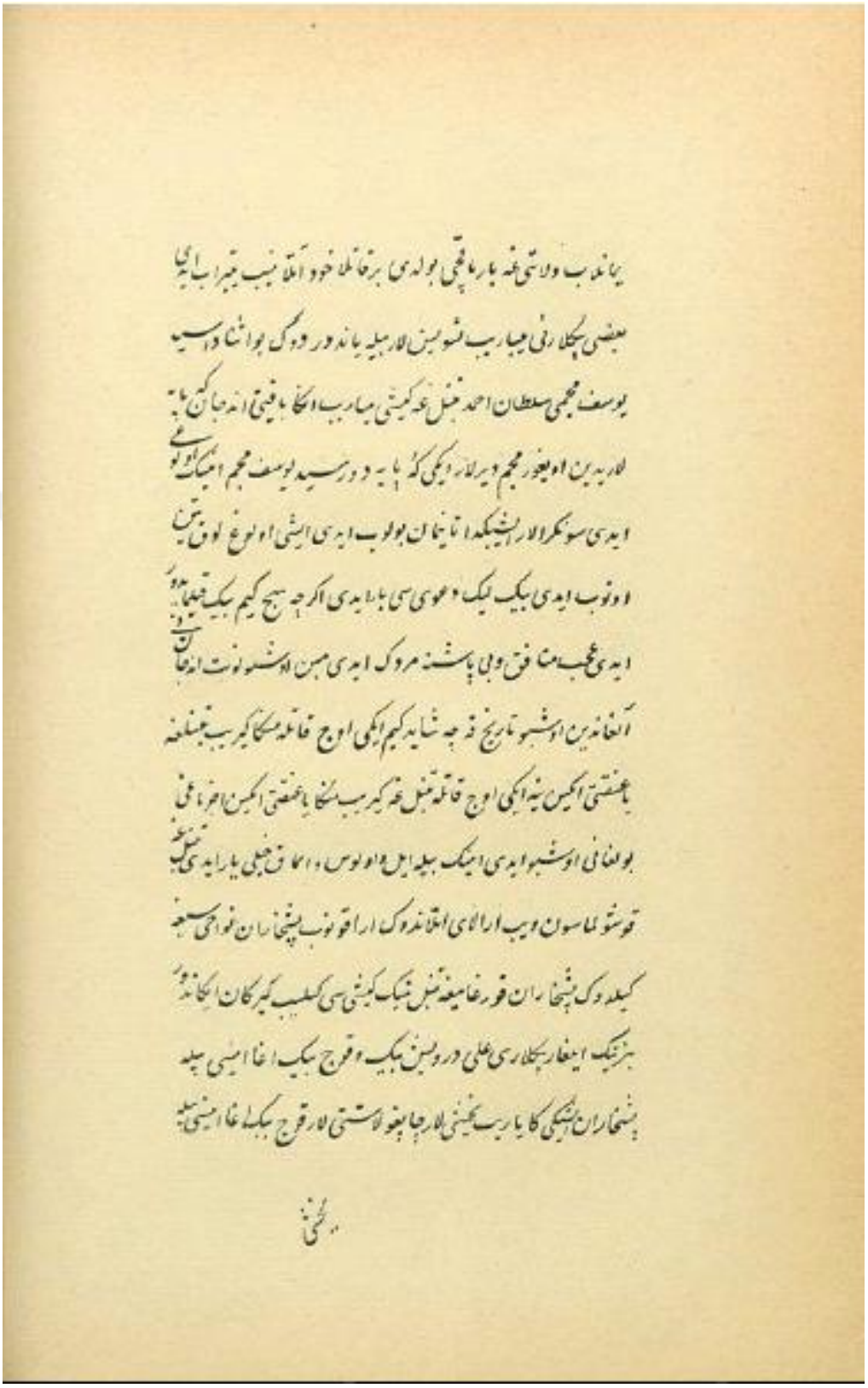
سیدا قیشلاق خیالی بیله اندجاندین کوچوب مذکور بوغان کیشت لار نیک
نواحی سینه کیلیب قیشلاق سالدوک بو نواحی یخشی اولاق سیرلار بولور
ایلاسیش دریاسی نیک یقسی داغی قالین جنگل لاردہ بوغومرال دیکور
کوب بولور اونساق جنگل لاریدہ قیرغاول وتاوشقان قالین بولور
پشته سیدا تولکوسی بسیار بولور درکین بولور تولکوسی اوزکا سیر نیک
توکلوسکا باقه بوکوروک بولیور بو قیشلاقدا انکاندا مراکی اوچ کونذا
آوغه اتلا تورا بدیم اوتوغ جنگل لارنی اورتاب بوغومرال آولارا بدوک
اونساق جنگل لاریکا چیرکاسالیب قیرغاول غه توشسالیب کزلارا بدوک
قیرغاول لاری بچه بولورتا اول قیشلاق تهابدوک قیرغاول اتی قزاقلار آی
اوشبو قیشلاق تهانکاندا خدای بردی تو عجی کیم یا کنی رعایت قیلیب نیک
قیلیب ابدیم ایکی اوچ قاتله توشوب تنل نیک قزاغیسنی یاسیب یاشلار
کیسیب کیلتوردی اندجان واوش نواحی سیدین هم فراق بکیت لار عیار
یعنی بیله حیای باریب ایلچی لارین سوروب لبسیار عاجز قیلدیلار اکر اول
قیشنی اوشول قیشلاق تهارتکار بیله ابدی کوپراک اغمالی بوابدی کیم

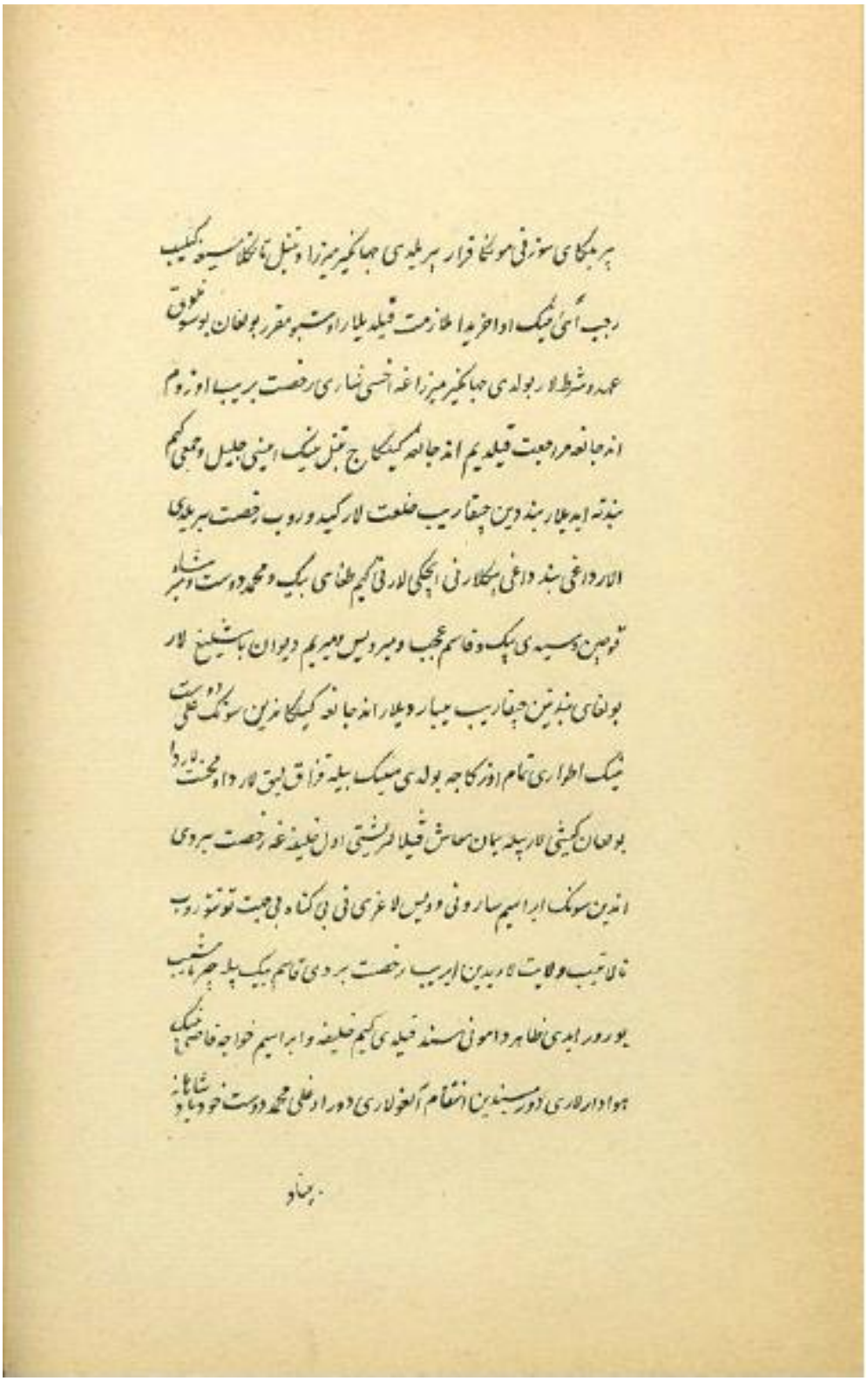

یانغه بارغوسیده رسباح مرغانه اولسه اوجرا تورنه دیب نی الحال
ایلیک قوشماق نی حصلاح کورمای دیلار اونمونه اق قابوکیلکان عجم
هیچ نوع تصرر بولمای اجراشنی مش بارکیم قابو داغی نی قاپماب
قارینغوجه قاینغو رورعیت کارنه ارابوقت بایدجست بیکار بی وقت
سست باشندست نه انگلاغه چه فرصت نی غنیمت توتوب کیچه سیکا
هیچ پروا توشمای باریب ارخیان قورغانغه کیرو دیلار ایرته سیکا
غنیم نیک اوسیکا یوروب تاپای سونکی حه کیلیب ارخیان قورغانی
نی یاوو ق قابامان نیک صلاحین تاپای برشرعی سیدا غزنه
نمنکان غه توشولدی اونوز قرق کون بزبویورت ته ابدوک تنبل ایشان
نیک قورغانی دا ایدی آزآز کیشی بریدین باریب تاریدن کیلیب ارا
بولدا انقوتلا شیب یانارا ایدی بیرکیچه شنخون کیلدیلار اوردو
نیک تاشقاری سیدین بیرپاره اوق قویوب یاندیلار اردو کردنی
خندق قیلیب شاخ توتوب احتیاط لار قیلیلیب ایدی هیچ ایش
قیلا المادیلار اوشبو یورت ته ایکانه افتنه علی ایکی اوج قاتلا

یخشی لار باردی لار اهلیک لاری اکثری ایرن کا تیکدی شنجاران منیک بیرسی
سید اپر مندی اوستید اتوشتوک نبل جهانگیرنی آیب شنجاران
قورغانی نی ارقای توشنی اوچ تورت کوندین سونگ بیرمیک
مخالف پکلار کیم علی دوست و قنبر علی سلاخ توابع و لوحقی بیده بولغای
لار یاراش صوزینی اراغه سالا کیرشتی لار منیک و سنیک دولتخواه
لاریم تیک بولیار اش دین جهلا علم و خبر لاری بوق ایدی و بیرلار
بوصورت قه اصلا رضا ایرماس ایردوک چون انکی اولوغ تیک بولغای
مردک ایدی اگر بولار تیک سوزیکا قولاق سالمای صلح بولماسه
اوزکا احتمال لاری هم بار ایدی ضرورت بولدی بویوسونبوق
صلح بولدی کیم خجند سوی تیک اخسی طرفی ولایت لار جهانگیرنه تعلق
بولغای اندجان طرفی ولایت لار سنکا تعلق بولغای ارکندنی کوچلابنی
چقار غاندین سونگ بیرتیک دیوانغه قو بولغای لار ولایت لار قرار
کاپقا مین و جهانگیر میرزا اتفاق تاپقاندین کین قتیب سمرقند اوسیکا
بورو کای بیرسمرقند تخنی مسرو سخر بولغاج اندجان نی جهانگیر میرزا اغه

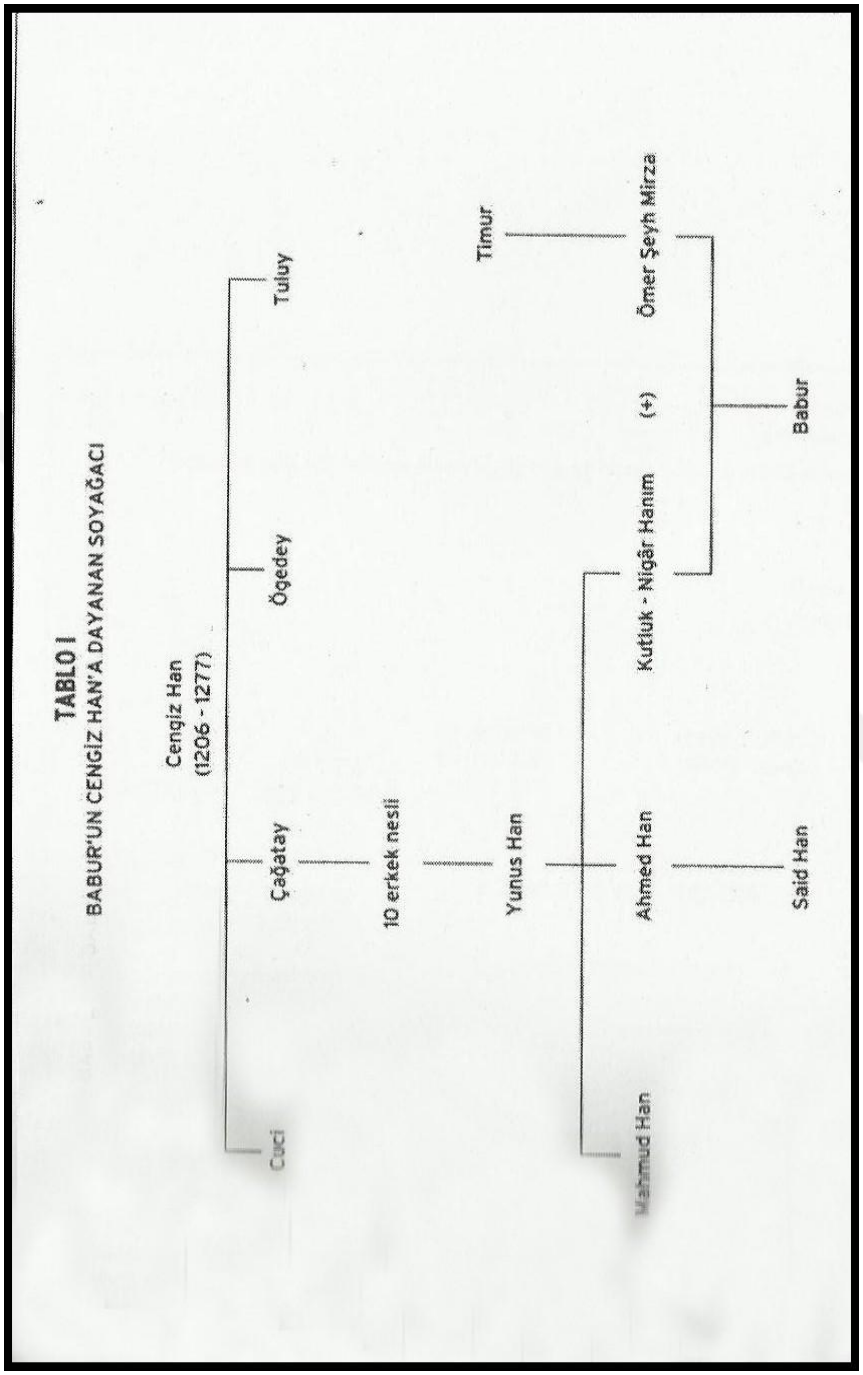

بنیاد لار قویدی صحبت شیلان و دیوان و دستگاه بارچه فی سلاطین
دستوری بیله پادشاهی بوا تالیق اوغول لوق تعلق خدا رقالمادی کیم
حرکت لار بنیاد قیلا رسنیه اهم انچه اختیار دا اقتدار قالمادی کیم بونوع
نامعقول حرکت لار دین بولار فی منع قیلا الغای مین فی جهت تین کیم
تعلق دیک دشمن موفیک ارقه وحمایتی سرفی کونکو فلاری تیلار ایدی
انداق قیلور لار ایدی عجب نازک محلی ایدی سیچ نمه دیب بو لماس
ایدی بوا تالیق اوغول لوق تین اول مدت ته غلبه خوارلیق لار تار
تیلدی سلطان احمد میرزا خنگ عایشه سلطان بیگم آتلیق قیزی فی کیم
اتا ابانه تیریک ایکانداسکا قالین لیق قلیب ابدیلار خجند ته کیلیب
ابدی شیبانی خان دا الدیم اول آغانداگرچه مهریم یمان ایماس ایدی لیکن
اول کوهدا لیغ ابدی حیا وحجاب جهتی دین سراون اون یش یکرمه گوندا
بیر نوبت بارور ایدیم سونگرا لار خود اول مهر سم قالمادی ولی حجاب
هنوز کوپراک بولدی بیر آی دا واقرق گوندا انام خانم محصل لیق
لار بیله سورا سورا نشو بنیلار بیله بیارور ایدی بوفرصت لار دا بیرا

ورده بازاری میک اوغلی بارایدی بابری آلتیق آتی هم طوری شتاب
توشوب ایدی مین انکا غریب سیل بله اتیلدیم شعر بلکیم انکا ارزانی نزارد
شدید اتیلدیم ته اندین بورون هیچ کیمسنی کابل بولمان اجاس ایدیم
بلکه مهر محبت کفت وشنو دین ایشیتمامس ایدیم دیمامسیدیم اول
محل لارسیز ارجیت ایکی راز جیت فارسی دین ایتوبر ایدیم بوجیت بی
اندا ایتیب ایدیم جیت هیچکس جون من خراب وعاشق و رسوا اجاد
هیچ محبوبی جو تو هرحم وبی پروا اسباد ته احیانا بابری میک عاشیقیه کیلور
ایدی دلی مین حیا وحجاب جیتی دین بابری ساری توزباقه الماس
ایدیم بی جای اولکیم اختلاط وحکایت قیلا انغای مین ونشا وخطرآ
نسبی دین شکر قیلا الماس ایدیم فی الکان اولکیم کیشیکا بندین شکایت
قیلا انغای مین ملازمت تکلیفی قیلاق لیق قه خود کیم کا طاقت بارایدی
بیرکون اوشول مهر ومحبت اوینده جمعی همراه ایدی بیرکوچه دا کیلادور
ایدیم بیکبار بابری روبرو اوچرای توشتی میکا انفعال دین اندای حال
بولدی کیم معین ایدی کیم ابریشکای مین توزباقه تیق یاسوزقا تیق

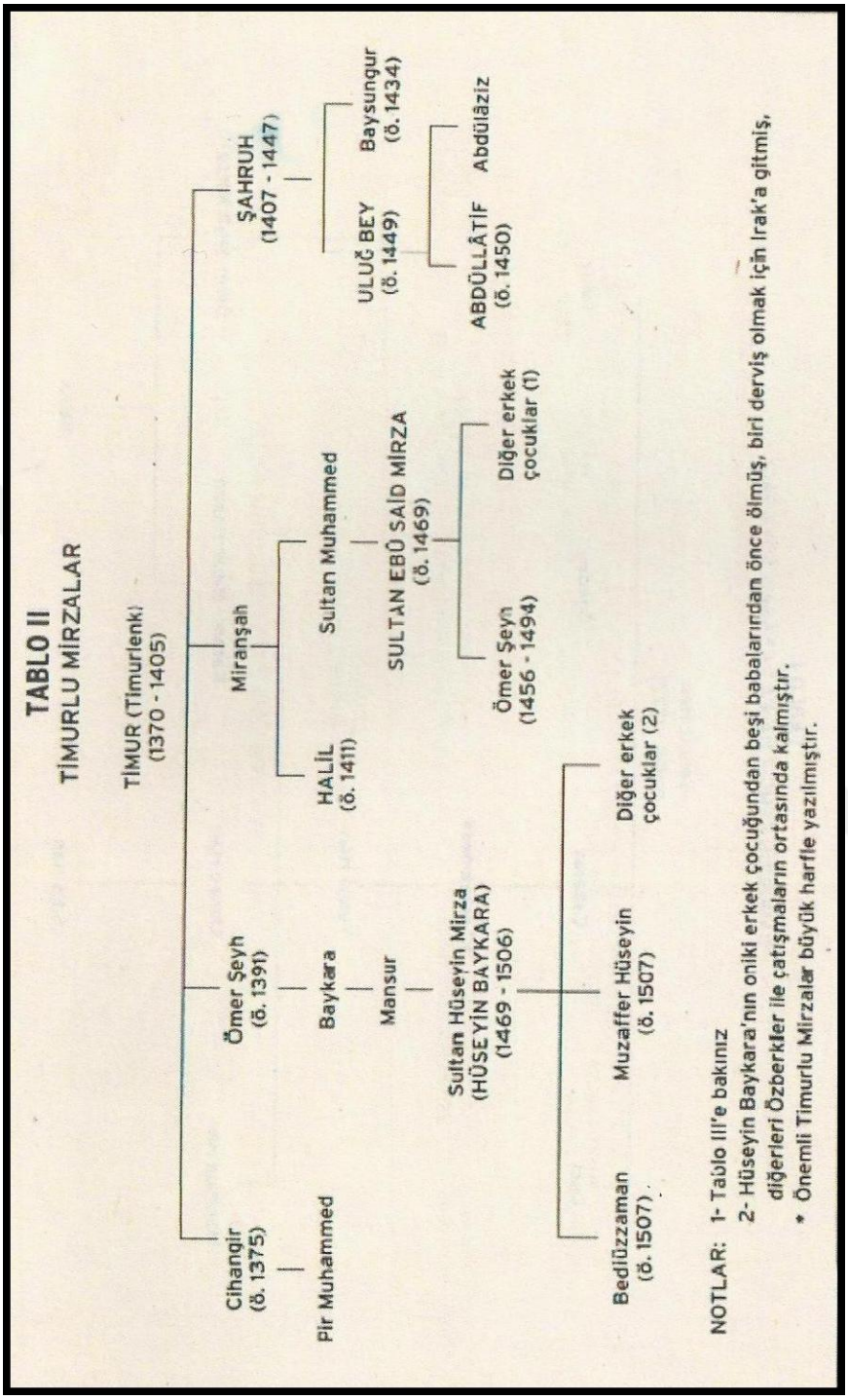
5.2. Babur'un Şeceresine Dair Tablolar

Tablo 1: Babur'un Soyağacı[31]

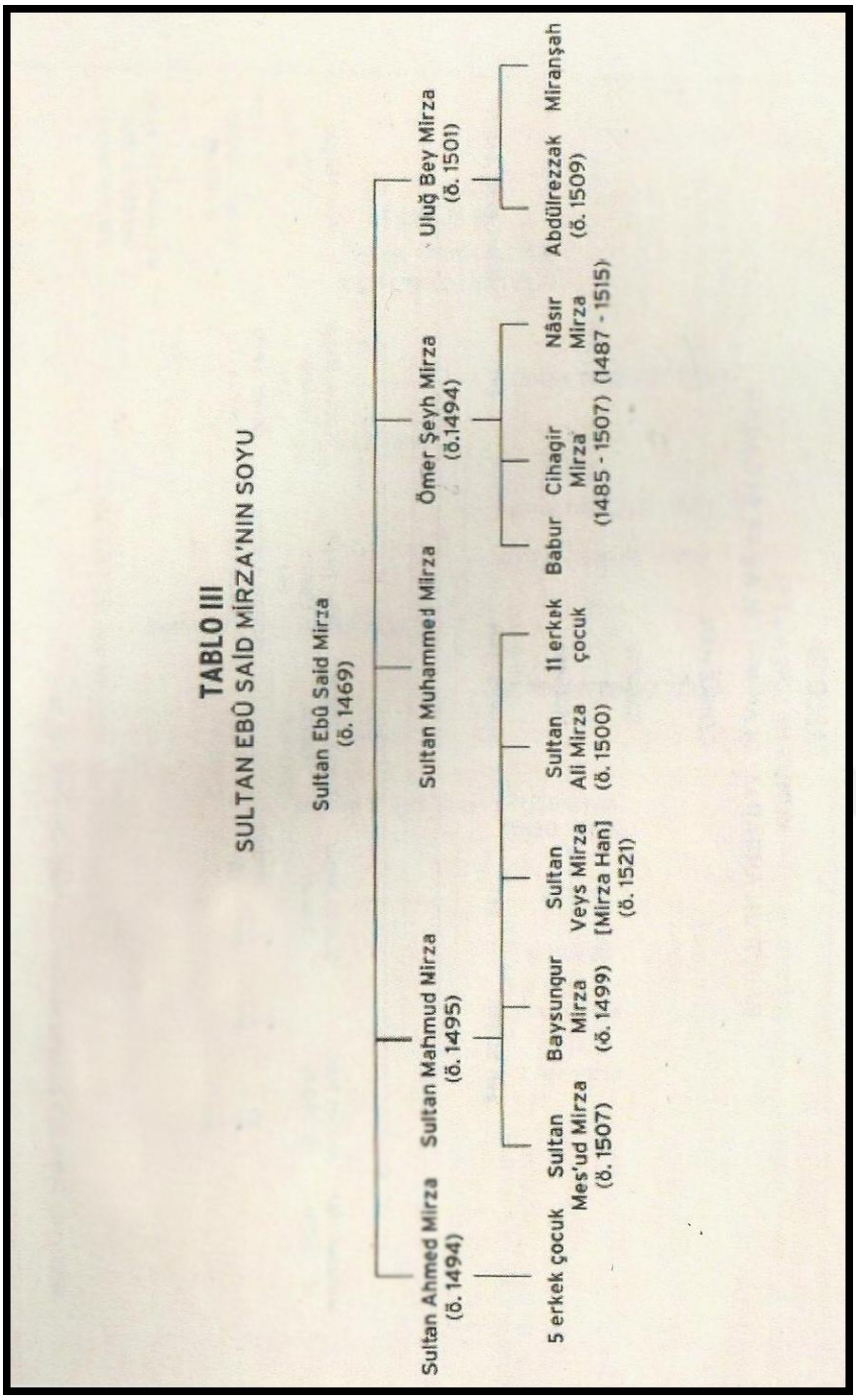
[31] Roux, 2008

Tablo 2: Timurlu Mirzalar[32]

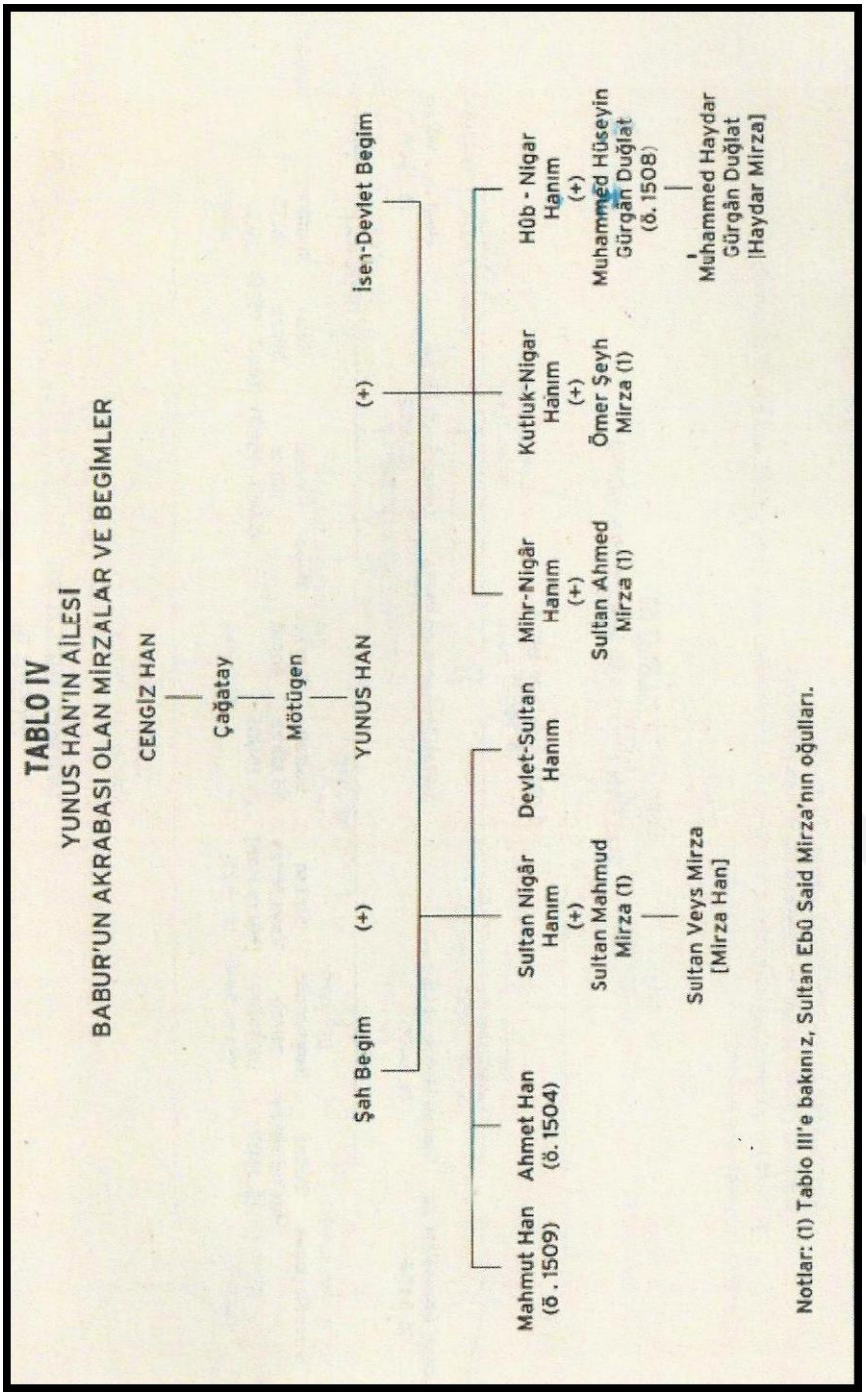
[32] Roux, 2008

Tablo 3: Sultan Ebü Said Mirza'nın Soyu[33]

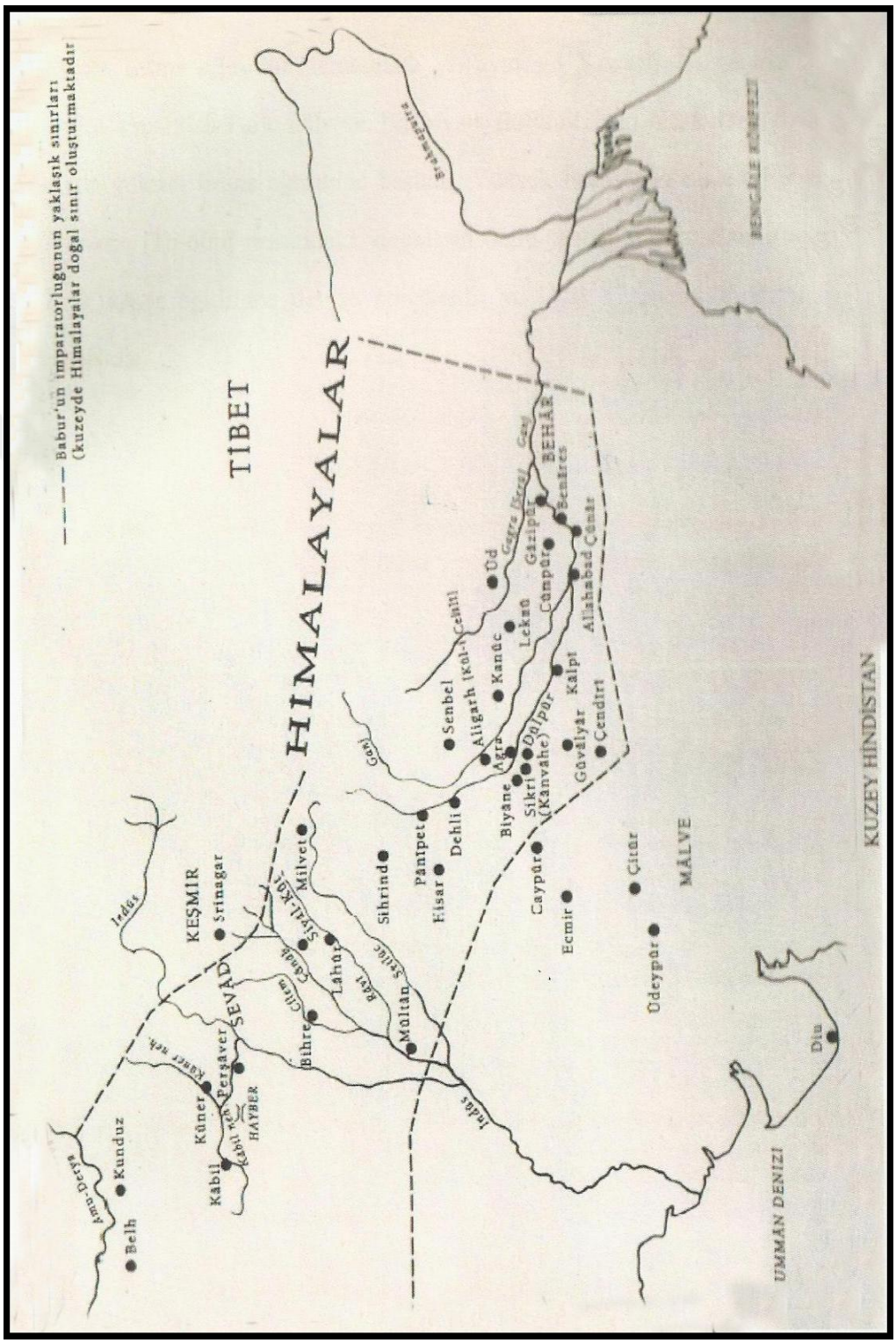
[33] Roux, 2008

Tablo 4: Yunus Han'ın Ailesi[34]

[34] Roux, 2008

6.3. Harita[35]

[35] Roux, 2008

ÖZGEÇMİŞ

Kemal Mutlu, 18 Haziran 1988 yılında Kırşehir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Kırşehir'de tamamladı. 2006 yılında Kocaeli Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde lisans eğitimi aldı. 2011 yılında Nevşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladıktan sonra tez döneminde 2012 yılında Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'na geçiş yaptı. Yüksek lisans eğitimine devam ederken 2014 yılında Kocaeli Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde pedagojik formasyon öğrenimini tamamladı. Yüksek lisans tezi olarak *Babur-nâme* adlı eserin [61a-120a] arasındaki varakların dizin ve sözlüğünü hazırlamıştır. Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde Türkçe okutmanıdır. Şu an Suriyeli misafirlere Türkçe öğretmek amacıyla Kilis'te oluşturulan, Ankara Üniversitesi Tömer ve Almanya Ekonomi Bakanlığı ile ortak yürütülen projenin idari koordinatörlüğünü yapmaktadır.